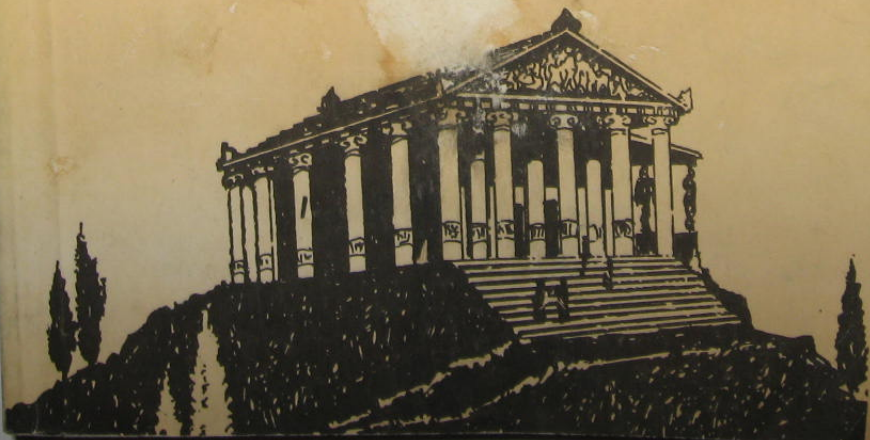

MANUAL DE LIMBI CLASICE

PENTRU SEMINARIILE TEOLOGICE

Anul IV

GREACĂ ȘI LATINĂ

MANUAL DE LIMBI CLASICE

PENTRU SEMINARIILE TEOLOGICE
Anul IV

TIPĂRIT CU BINECUVÎNTAREA
PREA FERICITULUI PĂRINTE

TEOCTIST

PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

EDITURA INSTITUTULUI BIBLIC ȘI DE MISIUNE
AL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

BUCUREȘTI - 1993

MANUAL DE LIMBA CLASICE

PENTRU SEMINARILE TEOLOGICE
Anul IV

TEOTESTI

ISBN 973-9130-16-X

Ediția de față reproduce textul ediției a II-a a acestui manual, a cărui alcătuire a fost încredințată d-lor prof. I. I. BUJOR și FR. CHIRIAC.

Copertă: RADU DAN

27 mai 2008. Anticanal N. Bîlcescu,
București

Bușoi, Victor Marin

LIMBA ELINA

Manual pentru anul IV
al
Seminariilor teologice

Ediția a IV-a

PREFAȚĂ

Manualul de limba elină pentru anul IV al Seminarilor teologice este o urmare a Manualului pentru anul III și cuprinde sintaxă limbii eline, în vederea lecturilor din operele atit ale scriitorilor laici, cit și ale scriitorilor bisericești, fiind întocmit potrivit programei școlare.

Manualul incepe cu câteva lecții de repetare a morfologiei, studiate în anul III; iar, la sfîrșitul cărții, morfologia este prezentată și rezumată sub formă de tablouri.

Bucățile de lectură, din care se deduc regulile de sintaxă, au fost alese din autori și scriitori laici, dar mai ales, cele mai multe, din scriitori bisericești, din Cărțile Noului Testament și câteva din Septuaginta.

Aproape după fiecare capitol mai mare de sintaxă, au fost introduse lecții de recapitulare, iar partea ultimă a manualului cuprinde numai texte cu conținut religios, alese anume pentru revizuirea regulilor sintactice.

Pentru ilustrarea acelorăși reguli sintactice, bucățile de lectură sînt însoțite, acolo unde s-a simțit nevoia, de exerciții, iar în partea teoretică a fiecărei lecții se găsesc exemple mai multe în același scop, ilustrarea regulilor sintactice.

Manualul se sfîrșește cu vocabularul necesar.

REPETAREA MORFOLOGIEI

LECȚIA I-a

DECLINAREA I-a

Socrates

Ὁ Σωκράτης ἐδίδασκε τοὺς πολίτας τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν δίκην καὶ τὴν ἀλήθειαν οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ οὐδ' ἐν τῇ σχολῇ, ἀλλ' ἐν τῇ ἀγορᾷ, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας εἰς τὴν ἑσπέραν. Συμβούλευσε δ' αὐτοῖς μὴ χρῆσθαι (să nu alunece spre) τῇ ἀδικίᾳ, μῆτε τῇ διαβολῇ, μῆτε τῇ ὀργῇ, ἀλιγῶρειν δὲ (pe de altă parte să nu se preocupe de) τῆς δόξης καὶ τὴν ἀνάγκην φέρειν καὶ τὴν λύπην νικᾶν (să învingă). Ἐλεγε δὲ τὴν σωφροσύνην εἶναι ἐπὶ τῆς γῆς πηγῆν καὶ αἰτίαν τῆς εὐδαιμονίας καὶ δεῖν (și că trebuie) μᾶλλον τῇ τῆς ψυχῆς ἢ (de cit) τοῦ σώματος τροφῇ προσέχειν.

Declinarea I-a

Cuprinde:

- 1) Substantive feminine în η, α pur și impur sau mixt, ᾶ și ῆ.
- 2) Substantive masculine în ης și ας.
- 3) Adjective feminine în α și η, ᾶ și ῆ.

Exerciții. Să se decline: ἡ ἀγορά, ᾶς, ἡ οἰκία, ας, ἡ ἀλήθεια, ας, ἡ δόξα, ης, ἡ σωφροσύνη, ης, ἡ ἀρετή, ῆς, ἡ γῆ, ῆς, ὁ πολίτης, ου, ὁ δεσπότης, ου (stăpin), ὁ νεανίας, ου.

Cuvinte grecești în limba română

βλος : olograf; holocaust; catolic.

ἡμέρα : efemer.

ὀργή : urgie.

ἀνάγκη : ananghie, nevoie.

ψυχή : psihologie (știința sufletului).

Tabloul declinărilor se află la sfîrșitul manualului.

LECTȚIA a II-a

DECLINAREA a II-a

A. Ὁ ἄνθρωπος

ἽΟ ἄνθρωπος πολιτικὸν ζῷον ἐστὶ. ἽΟ τοῦ ἀνθρώπου βίος δῶρον τοῦ θεοῦ ἐστὶ. ἽΟ σπουδαῖος ἄνθρωπος μακάριον βίον ἔχει. ἽΟ ἄνθρωπε, στέργε τὸν πόνον· ὁ γὰρ πόνος χρησιμὸς ἐστὶ τῷ ἀνθρώπῳ.

Οἱ ἄνθρωποι τοὺς νόμους στέργουσι. Τὰ καλὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων φέρει τῇ χώρᾳ μεγάλην δόξαν. Οἱ καλοὶ λόγοι τέρπουσι τοὺς ἀνθρώπους. Τοῖς ἀνθρώποις ἡ χριστιανικὴ εὐσέβεια ἐν μεγάλῃ τιμῇ εἶναι δεῖ (trebuie să fie).

Οἱ σοφοὶ καὶ οἱ δίκαιοι τοὺς πόνους καὶ τοὺς κινδύνους οὐ δειμαίνουσι· μόναι αἱ νόσοι παύουσι τὸν βίον αὐτῶν (log). ἽΟ ἄνθρωπος τὰς τοῦ βίου ὁδοὺς οὐ γινώσκει, ἀλλὰ ὁ θεὸς καταλάμπει τὸν νοῦν αὐτοῦ (lui).

B. Providența divină

Ἐξέσσι (e cu puțință) μαρτάνειν τοῦ θεοῦ τὴν πρόνοιαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τῶν νεφελῶν, ἀπὸ τῶν ὄρων, ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ σελήνης, ἀπὸ τῶν ἀνέμων, ἀπὸ τῆς θαλάττης καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ποικίλων ἰχθύων, ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῇ τετραπόδων, ἐρπετῶν, πτηγῶν, ἀπὸ τῶν δένδρων, φυτῶν, ἀπὸ τῶν ζῶων τῶν ἡμέρων, τῶν ἀνημέρων, ἀπὸ θανάτου, ἀπὸ ζωῆς, ἀπὸ αἰτῶν καὶ ποτῶν. Ταῦτα γὰρ πάντα, ἄνθρωπε, διὰ σὲ ὁ θεὸς ἐποίησε.

După Sf. Ioan Hrisostom

Declinarea a II-a

Cuprinde :

- 1) Substantive masculine și feminine în *ος, ος* și puține în *ως*.
- 2) Substantive neutre în *ον, ον*.
- 3) Adjective masculine și feminine în *ος*, neutre în *ον* și în *εως, εων, ος* și *ον*.

Exerciții. Să se decline : *ὁ θάνατος, ὁ βίος, ἡ νόσος, τὸ δένδρον, τὸ ζῶον, ὁ φίλος, ὁ κίνδυνος, ἡ ἀμπελος, ἡ ὁδός, ἡ παρθένος, τὸ ἔργον, ὁ νεώς, ὁ νοῦς, τὸ δοῦν*.

LECTȚIA a III-a

DECLINAREA a III-a

Fabulele

Ἐν τοῖς μύθοις τὰ ζῷα τῶν ἀνθρώπων χώραν ἔχει (țin loc de oameni), καὶ γὰρ ὀρώμεν τοὺς μὲν μύρμηκας ὀμιλοῦντας (stînd de vorbă cu) τοῖς τέτιξι, τοὺς δὲ κύνας ταῖς ἀλώπεξι, τὰς δ' ἀλώπεκας τοῖς κόραξι, τοὺς δὲ λέοντας ταῖς αἰξὶ καὶ τοῖς γυφὶ καὶ τοῖς ἐλέφασι καὶ ταῖς ἀηδόσι καὶ ταῖς χελιδόσι καὶ τοῖς χησίν. Καὶ μὲν ὁ ἄνος τῆ σάλπιγγι τοὺς κύρηκας μιμεῖται (imită), ἡ δ' ἀλώπηξ τῶν κολάκων τὰ μηχανήματα, ὁ δὲ γυφὶ τῶν ὀρνίθων τὰς σάρκας τοῖς θουξίν ἀρπάζων τοὺς τυράννους σημαίνει, λυμεῖναι τῶν πολιτῶν, ὁ δὲ φιττακὸς τοὺς ῥήτορας σημαίνει λάλους.

Ὀλοκοῦν πάντες, καὶ οἱ νέοι καὶ οἱ γέροντες, διὰ τῶν ζῶων καὶ τῶν θηρῶν χρήσιμα βουλευόμενα δεχονται (primesc) καὶ ταῦτα τὰ διδάγματα τῆν χάριν τῆς ποιητικῆς ἔχει.

Declinarea a III-a

Cuprinde :

- 1) Substantive cu radicalul terminat în consoană sau vocală, unele fiind masculine, altele feminine sau neutre.
- 2) Adjective de clasa II și clasa III.

Exerciții. Să se decline : *ὁ ῥήτωρ, τορός, ὁ πατήρ, τρός, ὁ γέρον, οντος, ἡ ἀλώπηξ, πεκος, ὁ κόραξ, ακος, ὁ γυφ, γυπόσ, τὸ ἄνθος, ος (floare), τὸ βούλευμα, ατος, τὸ διδάγμα, ατος, ἡ πίστις, εως, ὁ ἰερεὺς, εως, ὁ πέλεκυς, εως (secure), ὁ λιθός, θύος (pește).*

LECTIA a IV-a

Adjectivele și gradele de comparare

Ἀγχιλαός

Ἀγχιλαός ὁ Λακεδαιμόνιος πολλῶν τῆς Σπάρτης στρατηγῶν σοφώτερος καὶ ἀνδρειότερος ἦν.

Ἀγχιλαίου ἀρετὴ καὶ δόξα ἠδίστων ἐπαίνων ἀξιοτάτη ἦν ἐνίστε γὰρ ἔλεγεν αὐτός: „οὐκ ἔστι (nu există) κτῆμα βεβαιότερον ἢ (de cit) ἢ ἀρετῆ· ἢ γὰρ ἀρετὴ ἠδίων καὶ ἰσχυροτέρα τῆς κακίας ἐστὶ“. Τελείως (cu desăvîrșire) γὰρ ἀνὴρ ἀγαθὸς ὢν (fiind), οὐ μόνον τῇ ἀνδρείᾳ ἐντιμότερος, ἀλλὰ καὶ ταῖς εὐπραξίαις ἐνδοξότερος ἦν. Πραότατός γε μὴν φίλοις ὢν (deși era), ἐχθροῖς φοβερώτατος ἦν τῶν δὲ φίλων οὐκ οἱ δυνατώτατος, ἀλλὰ προθυμότετος μάλιστα ἦσαν ἀγαπῆτοί. Ἐν τῇ εὐτυχίᾳ σωφρονέστατος, ἐν τοῖς θεινοῖς εὐθαρσέστατος ἦν. Βαρότατος μὲν ἀνταγωνιστῆς ἦν, κορυφώτατος δὲ νικητῆς.

Adjectivele

Adjectivele în limba elină se împart în trei clase.

Adjectivele de clasa I au femininul după declinarea I, iar masculinul și neutru după declinarea a II-a

La nominativ singular ele se prezintă astfel:

- a) cu femininul în α : necontrase, ἐλευθερός α, ον liber
contrase, ἀργυρός, α, ον, de argint

- b) cu femininul în η : necontrase, ἀγαθός, ἡ, ὄν, bun
contrase, χρυσοῦς, ἡ, ὄν, de aur
- c) cu femininul asemenea masculinului : necontrase, ἐνδοξός, ος, ον, vestit, ilustru
contrase, εὐνοῦς, ος, ον, binevoitor
- d) declinarea atică : ἰλιώς, εως, εων, îndurător, milostiv.

Adjectivele de clasa a II-a aparțin numai declinării a III-a și au două terminații, femininul fiind la fel cu masculinul. Spre exemplu:

- a) necontrase : εὐδαίμων, ων ον, genitiv, εὐδαίμωνος, fericit.
b) contrase : ἀληθής, ἦς, ἐς, genit. ἀληθοῦς, adevărat.

Adjectivele de clasa a III-a au trei terminațiuni, declinându-se la masculin și neutru după declinarea a III-a și la feminin după declinarea I. Spre exemplu:

- a) πᾶς, πᾶσα, πᾶν, genet. παντός : tot
μέλας, μέλαινα, μέλαν, genit. μέλανος, μελαίνῃ : negru
- b) γλυκός, γλυκεία, γλυκόβ, genit. γλυκέος, γλυκείας : dulce.

Gradele de comparare ale adjectivelor

Gradele de comparare se formează cu ajutorul unor sufixe. Aceste sufixe sînt:

- pentru comparativ : a) — τερως, — τέρα, — τερων
b) — ἰων, — ἰων, — ἰον
- pentru superlativ : a) — τατος, — τάτη, — τατον
b) — ἰστος, — ἰστί, — ἰστον.

1. Fac gradele de comparare cu sufixele din seria a) următoarele adjective:

- 1) Adjectivele terminate în -ος, -α, -ον, sau -ας, -ας, -ον.

Exemplu: σοφός, σοφώτερος, σοφώτατος.

2) Adjectivele terminate la masculin în -ας, -ης și -υς, care primesc sufixele la finele neutruului:

Ex.: ἀληθής, ἐς : ἀληθέστερος, ἀληθέστατος
 μέλας, μέ- : μελάντερος, μελάντατος
 λαν
 ὀξύς, ὀξύ : ὀξύτερος, ὀξύτατος (ascuțit).

3) Adjectivele terminate în -ων, care primesc sufixele de asemenea la finele neutruului, însă intercalează silaba *es* între adjectiv și sufix :

Ex.: σάφρων, ον : σαφρον - ἐσ - τερος, σαφρον - ἐσ - τατος.

II. Fac gradele de comparare cu sufixele de seria b) următoarele adjective :

ἡδύς : Comp. ἡδίων, ἡδιον ; Superl. ἡδιστος, plăcut.
 κάλός : „ κάλλων, κάλλιο ; „ κάλλιστος, frumos
 αἰσχρός : „ αἰσχλων, αἰσχιο ; „ αἰσχιστος, rușinos.
 ἐχθρός : „ ἐχθλων, ἐχθιο ; „ ἐχθιστος, dușmănos.

III. Unele adjective fac gradele de comparare în mod neregulat. Exemple :

ἀγαθός	{	ἀμείνων, ἀμεινον ; ἀριστος, η, ον, - distins
		βελίων, βέλιο ; βέλτιστος, η, ον, - bun
		κρείττων, κρείττο ; κρείτιστος, η, ον, - puternic
		λῶων, λῶον ; λῶστος, η, ον, - ales
μέγας	μείζων, μείζον : μέγιστος, η, ον, - i, mare	
πολύς	πλείων, πλείον : πλείστος, η, ον, - i, mult	
ὄλιγος	ἐλάττων, ἐλαττο : ἐλάχιστος, η, ον, - puțin numeros	
ταχύς	θάττων, θάττο : τάχιστος, η, ον, - repede	
ῥάδιος	ῥάων, ῥᾶον : ῥᾶστος, η, ον, - ușor	

Tabloul declinării adjectivelor la gradul pozitiv se găsește la sfârșitul manualului ; comparativele formate cu sufixele seria b) se declină ca *εὐδαίμων* ; comparativele formate cu sufixele seria a), precum și superlativele toate se declină ca adjectivele de clasă I

LECȚIA a V-a

PRONUMELE

Pregătirea Cinei celei de Taină și spălarea picioarelor

Ἦλθεν δὲ ἡ ἡμέρα τῶν ἁζύμων... καὶ ὁ Ἰησοῦς ἀπέστειλεν Πέτρον καὶ Ἰωάννην, εἰπὼν πορευθέντες, ἐτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα...

Καὶ δεῖπνου γενομένου (și cînd a fost Cina)... ἐγείρεται ὁ Ἰησοῦς ἐκ τοῦ δεῖπνου... καὶ λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἐαυτόν... καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ...

Ἔρχεται οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς Σίμωνα Πέτρον λέγει αὐτῷ Πέτρος· κύριε, σὺ μου νίπτεις τοὺς πόδας ; Ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γινώσκῃ δὲ μετὰ ταῦτα.

Ὅτε οὖν ἐνίψεν τοὺς πόδας αὐτῶν... εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκατε τί πεποιήκα ὑμῖν ; ... εἰ οὖν ἐγὼ ἐνίψα ὑμῶν τοὺς πόδας... καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν τοὺς πόδας· ὑπόδειγμα γὰρ δέδωκα ὑμῖν, ... εἰ ταῦτα οἴδατε, μακάριοί ἐστε, ἐάν ποιήτε αὐτά. Οὐδὲν περὶ πάντων ὑμῶν λέγω· ἐγὼ οἶδα τίνας ἐξελεξάμην· ἀλλ' ἵνα ἡ γραφή πληρωθῇ· ὁ τρώγων μετ' ἐμοῦ τὸν ἄρτον ἐπήρκεν ἐπ' ἐμέ τὴν πέτραν αὐτοῦ. Ἀμήν, Ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὁ λαμβάνων ἄν τινα πέμψω, ἐμὲ λαμβάνει, ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με.

Luca XXII, 7-8.
 Ioan XIII, 2-20.

Pronumele

Limba elină folosește următoarele pronume : pronumele personal, pronumele posesiv, pronumele reflexiv, pronumele relativ, pronumele demonstrativ, pronumele nehotărît și interogativ. Când pronumele posesiv, demonstrativ, interogativ și nehotărît însoțesc un substantiv, se numesc adjective posesive, demonstrative, interogative și adjective nehotărîte.

1) *Pronumele personal.* Pronumele personal are forme pentru persoana I și a II-a singular și plural, *ἐγώ, ἡμεῖς, οὐ, ὑμεῖς.*

Pronume personal de persoana a III-a nu există. Se întrebuițează însă, cu valoare de pronume personal de persoana a III-a, un pronume demonstrativ la nominativ, iar pentru celelalte cazuri pronumele *αὐτός, ἡ, ό.*

2) *Pronumele posesiv.* Limba elină are pronume posesiv pentru persoana I și a II-a singular și plural, care se declină ca adjectivele de clasa I. Pronumele posesiv poate fi înlocuit cu genitivul pronunelor personale; iar pentru pronumele posesiv de persoana a III se întrebuițează genitivul de la *αὐτός (αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν).*

Pers. I. *ὁ ἐμός, ἡ ἐμή, τὸ ἐμόν* : al meu
ὁ ἡμέτερος, ἡ ἡμέτερα, τὸ ἡμέτερον : al nostru

Pers. II. *ὁ σός, ἡ σή, τὸ σόν* : al tău
ὁ ὑμέτερος, ἡ ὑμέτερα, τὸ ὑμέτερον : al vostru.

3) *Pronumele reflexiv.* Acest pronume n-are nominativ, fiindcă se întrebuițează numai în calitate de complement. Li lipsește de asemenea și genul neutru la persoanele I și a II-a.

M.

F.

Pers. I S. *ἐμανιοῦ*, - al meu însumi. *ἐμανιῆς*

Pers. II S. *σσανιοῦ (σανιοῦ)* - al tău *σσανιῆς, (σανιῆς)*

Pers. III S. *εανιοῦ*, - a lui însuși. *εανιῆς*

M.

F.

Pers I Pl. *ἡμῶν αὐτῶν,* *ἡμῶν αὐτῶν*

Pers. II *ὕμῶν αὐτῶν,* *ὕμῶν αὐτῶν*

Pers. III Pl. *εαντῶν, ὦν, ὦν* sau *αὐτῶν, ὦν, ὦν.*

4) Pronumele relativ în limba elină este *ὅς, ἡ, ό* (care), iar pronumele relativ compus este *ὁποερ, ἡτερ, ὅπερ*, acela tocmai care.

5) *Pronumele demonstrative* sînt :

a) *ὄδε, ἡδε, τόδε* - acesta

b) *ὄτος, ἄτη, τοῦτο* - acesta

c) *ἐκείνος, η; ο* - acela

6) *Pronumele nehotărît* este *τις* (m. f.), *τι* (n), cineva ceva.

Primind accentul pe prima silabă, pronumele nehotărît devine pronume interogativ, *τίς, care, cine?*, *τί, ce?*

Compunîndu-se cu *ὅς, ἡ, ό*, se obține nedefinitul *ὅστις, ἡτις, ὅτι*, care se traduce oricare.

Tabloul declinării pronunelor se află la sfîrșitul manualului.

LECȚIA a VI-a

Verbul εἶμι și verbele în ω pur

(necontrase : -ιω, -οω, -εω; contrase : -άω, -έω, -όω)

I. Rugăciune către Dumnezeu

Πάτερ ἡμῶν, ὅς εἶ ἐν τῇ οὐρανῷ, ἅγιόν ἐστι τὸ ὄνομά σου, καὶ πάντων βασιλεύεις τῶν ἀνθρώπων. Ἐκ σοῦ καὶ τῆν ζωὴν καὶ τὸν νοῦν ἔχομεν, καὶ τρέφεις ἡμῶν τὴν μὲν ψυχὴν τῷ λόγῳ τοῦ Εὐαγγελίου, τὸ δὲ σῶμα τοῖς καρποῖς τῶν ἀγρῶν. Εὐπειθεῖς σοι πάντες εἶημεν καὶ νῦν καὶ μέχρι τοῦ θανάτου. Ἀμήν.

II. Saul scapă de complotul Iudeilor

Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεθυναμοῦτο καὶ συνέχυνεν Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός. Ὡς δὲ (După ce) ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνεβουλεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν: ἐγνώσθη δὲ τῷ Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν. Παρητηροῦντο δὲ καὶ τὰς πύλας ἡμέρας¹⁾ τε καὶ νυκτός²⁾, ὥπως (ca să a) αὐτὸν ἀνέλωσιν λαβόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτός³⁾ διὰ τοῦ τείχους κατήκμαν (sau coborît peste zid) αὐτὸν χαλάσαντες ἐν σπυρίδι.

Factele Apostolilor IX. 22-25

1 2. 3, ἡμέρας, νυκτός, Genitive temporale (cînd? ziua, noaptea).

Exercițiu. Să se analizeze formele: βασιλεύοι, ἡκούον, κινδυνεύκεναι, ἐλύοντο, βουλευεται, βασιλευοισθε, κεκωλυμένοι ὄμεν, ἐδεβούλευτο, νικῶντο, νικηθέντες, βοηθοῖμεν, ἐφιλήθη, πληρωθήσονται, ἐπεπλήρωτο, ἴομεν.

Observări gramaticale

Verbul. În limba elină verbele pot fi active, pasive și medii.

În forma sau diateza activă, subiectul face lucrarea care trece asupra unui obiect.

În forma sau diateza pasivă, subiectul gramatical primește sau suferă lucrarea exprimată prin verb.

Forma sau diateza medie arată că subiectul face lucrarea pentru el însuși, în interesul său (reflexiv indirect). Ex.: φέρονται ἄρτον δικοθεν = ei aduc pentru ei, sau își aduc, piine pentru ei de-acasă.

Foarte rar forma medie are înțelesul de verb reflexiv direct. Ex.: λούομαι = mă spăl; λούομαι τὰς χεῖρας = mă spăl pe mîini.

Conjugările pasivă și medie au aceleași forme, afară de formele de la viitor și aorist.

Verbul grec are șapte timpuri, împărțite în timpuri principale și anume: prezentul, viitorul, perfectul, viitorul anterior; și timpuri secundare: imperfect, aorist, m. m. c. perfect.

Modurile verbului grec sint: indicativ, conjunctiv (subjonctiv), optativ, imperativ, infinitiv, participiu.

În conjugarea greacă întilnim trei persoane: I, a II-a, a III-a singulară și plurală, și două numere, singularul și pluralul. Despre al III-lea număr, dualul, fiindcă se întilnește foarte rar, nu s-a tratat nici în acest manual.

Verbele în limba elină se împart în două conjugări, după terminația persoanei I la prezentul indicativului. Cele mai multe fac parte din conjugarea în -ω, iar altele din conjugarea în -μι.

Conjugarea în -ω cuprinde două clase:

- 1) verbe cu radicalul terminat în vocală (verbe în-ω pur)
- 2) verbe cu radicalul terminat în consoană.

Prima clasă cuprinde la rindu-i două categorii de verbe :

a) verbe în -ω pur necontrase cu radicalul terminat într-o semivocală, -ω, -οω, -ουω ; acestea se conjugă ca λόω.

b) verbe în -ω pur contrase cu radicalul terminat într-o vocală, -άω, -έω, -όω ; acestea se conjugă ca τιμάω, ποιέω, δηλόω.

Tabloul conjugării tuturor verbelor se află la sfîrșitul manualului.

LECTȚIA a VII-a

Verbele în -ω, terminate în consoană

Convertirea lui Saul pe drumul spre Damasc

Ἐν δὲ τῷ παρεῦθεσθαι (dar pe cînd călătorea) ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξειν (era aproape de) τῇ Δαμασκῷ, ἐξαίφνης τε αὐτὸν περιήστραψεν φῶς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆν γῆν ἤκουσε φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις ; Εἶπεν δέ τις εἰ, Κύριε ; ὁ δὲ (iar aceasta) ἐγὼ εἶμι Ἰησοῦς, ὃν σὺ διώκεις... Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδῶντες αὐτῷ εἰστήκεισαν ἔνεοί, (sau oprit muți, înmămuriiți), ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεωροῦντες. Ἠγέρθη δὲ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς, ἀνεφγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ (deși ochii lui erau deschîși) οὐδὲν ἔδλεπεν... καὶ ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων, καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ ἔπιεν.

Faptele Apostolilor IX 3-9

Exerciții. Să se analizeze următoarele forme :

γέγραφε, βλέψοιμι, διώξαι, ἤρχθη, νενομιαμένος, διωχθήσεσθε, ἐκαλόφθη, δεδεγμένος εἶη, ψευσθήσεσθαι, κριθήσεται, ἔσπειρεν, διαφθεῖρεται, ἡγγέθη, νομισθεῖς.

Observări gramaticale.

Verbele în -ω cu radicalul terminat în consoană. Verbele din această clasă au radicalul terminat într-o consoană mută, lichidă sau siflantă.

Consoana mută finală (guturală, labială, dentală) a acestor verbe, întilnind la viitor aorist, perfect și m. m. c. perfect, consoanele inițiale σ, κ, θ, μ sau τ din terminații, dau naștere la modificările cunoscute din morfologie ((διώκω, γράφω, πείθω, σκευάζω).

Verbele în lichidă (-λω, -μω, -νω, -ρω) își formează timpurile cu particularitățile cunoscute de asemenea din morfologie (στέλλω, φαίνω, κρίνω, φθείρω).

Verbele în siflantă sau σω, -φω, -ξω își formează în general timpurile ca verbele contrase în -έω. Ele sînt puțin numeroase. Cel mai des folosit este verbul αἰξάνω, a mări.

Exercițiu. Să se analizeze verbele din următoarea rugăciune :

Βασιλεῦ Οὐράνιε (Impărate Ceresc)

Βασιλεῦ οὐράνιε, Παράκλητε, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁ πανταχοῦ παρὼν καὶ τὰ πάντα πληρῶν, ὁ θησαυρὸς τῶν ἀγαθῶν καὶ ζωῆς χορηγός, ἐλθέ καὶ σκήνωσον ἐν ἡμῖν καὶ καθάρισον ἡμᾶς ἀπὸ πάσης κηλίδος καὶ σφῆς, Ἁγαθέ, τὰς ψυχὰς ἡμῶν. Ἀμήν.

Δόξα Πατρὶ καὶ Υἱῷ καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

LECTIA a VIII-a

VERBELE NEREGULATE

1. Cina cea de Taină

Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν (iar pe cînd mîncau ei) λαβὼν ὁ Ἰησοῦς ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ δούς τοῖς μαθηταῖς εἶπεν· λάβετε, φάγετε τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου, τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

Sf. Ev. Luca, XXII 19.

Καὶ λαβὼν ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων. Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυννόμενον εἰς ἄφесιν ἀμαρτιῶν. Λέγω δὲ ὑμῖν, οὐ μὴ πίνω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω μεθ' ὑμῶν καινὸν (cînd il voi bea cu voi, nou) ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς μου.

Sf. Ev. Matei, XXVI. 27, 28, 29

Ὅτε οὖν ἐξῆλθεν Ἰούδας (iar cînd a ieșit Iuda), λέγει Ἰησοῦς... τεκνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμί... ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπάτε ἀλλήλους... ἐν τούτῳ γνώσσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.

Sf. Ev. Ioan, XIII. 31, 33-35.

2. Luminînda de la denii

Τὸν νομρῶνά σου βλέπω, Σωτήρ μου, κεκοσμημένον, καὶ ἔνδυμα οὐκ ἔχω ἵνα εἰσέλθω ἐν αὐτῷ· λάμπρυνόν μου τὴν στολὴν τῆς ψυχῆς, Φωτοδότα, καὶ σφῶσόν με.

Observări gramaticale

Verbele neregulate. În limba elină, ca în toate limbile, verbele cele mai puțin regulate, sînt și cele mai întrebuițate; de aceea trebuie să fie bine cunoscute. Tabloul de la sfîrșitul manualului cuprinde în ordine alfabetică pe cele mai des folosite.

LECTIA a IX-a

Verbele în -μι cu reduplicare în ι

Stabilirea evreilor în Egipt

Καὶ οἱ πατριάρχει ζηλώσαντες τὸν Ἰωσήφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἔναντι Φαραῶ βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ἐφ' ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ... Καὶ κατέβη Ἰακώβ εἰς Αἴγυπτον καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ μετετέθησαν εἰς Συχέμ καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ᾧ (acord prin atracție, în loc de ἔ) ὀνήσατο (pe care I-a cumpărat) Ἀβραάμ τιμῆς ἀργυρίου (genit. prețului: cu preț de argint)...

Καθὼς ἤγγουθεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας τῆς (acord prin atracție, în loc de ἦν) ἀμολόγησεν ὁ θεὸς τῷ Ἀβραάμ, ἠρέξῃσεν ὁ λαὸς... ἄχρι οὗ (prină cînd) ἀνέστη βασιλεὺς ἑτερος, ... ὅς οὐκ ἤδει τὸν Ἰωσήφ.

După Faptele Apostolilor VII 9-10, 15-16-17.

Imnul heruvimic

Οἱ (noi care) τὰ χερουβιμ μυστικῶς εἰκονίζοντες καὶ τῇ ζωοποιᾷ Τριάδι τὸν τρισάγιον ὕμνον ἄδοντες, πάσαν τὴν βωτικὴν ἀποθώμῃα μέριμναν.

Observări gramaticale.

Verbele în -μι. Aceste verbe se deosebesc în conjugarea lor de verbele în -ω numai la prezent și imperfect activ și mediu, precum și la aoristul II activ și mediu.

Iată care sint aceste deosebiri :

a) terminațiile personale se leagă direct de radicalul verbului
τί-θε-μεν, τί-θη-τε, nu cu ajutorul vocalelor ο, ε, ca la verbele în ω,
λάβο-μεν, λάβ-ετε

b) la indicativ prezent au alte terminații ; -μι, -ς, -σι, -μεν,
-τε, -ασι.

Verbele în μι se impart în trei clase :

a) verbele cu reduplicare în ι numai la prezent și imperfect,
(ιστημι, τιθημι, ἵημι, διδωμι).

b) verbe care la prezent și imperfect intercalează sufixele -νν
(δείκνυμι), = eu arăt ; -ννο κεράννυμι, = eu amestec.

c) verbe fără reduplicare și fără sufix, dintre care cele mai multe sint defective (εἶμι, φημι).

LECȚIA a X-a

Verbele în -μι fără reduplicare și cu sufixele -νν, -ννο

Cuvîntarea unui comandant

Πρὸ τῆς μάχης στρατηγὸς τις ἐνετίθει θυμὸν τοῖς αὐτοῦ στρατιώταις· „τῆ μὲν ὀμετέρα, ἔφη, νίκη (prin victoria) καὶ ἡ πατρίς σωθήσεται, καὶ ἡ δόξα ὁμῶν οὐδέποτε ἀποσβέσεται· τῆ δὲ ἡττητὴν τὴν πατρίδα καὶ ἑαυτοὺς ἀπολέσετε. Ὅμοσατε οὖν μὴ ἑαυτοὺς προδοῦναι τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ κωλύειν αὐτοὺς τὰς μὲν πόλεις ἡμῶν ἐμπρῆσαι, τὴν δὲ χώραν δουλοῦσθαι“.

Τοῦτοις λόγοις ἐπιρρωσθέντες οἱ στρατιῶται δρόμον ἐπὶ τοὺς πολεμίους ἔεντο.

Exerciții : Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω ἀπὸ ἑοσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ σώματός μου παθεῖν (Faptele Apostolilor). Μίδας ἐθήρρευσε Σειληνὸν οἶνον κεράσας κρήνην τινά. Ὅτε ἔρωμην, πολλὰ καὶ καλὰ ἔργα ἀπέδειξα. Τὸ ὕδωρ κατασβένουσι τὸ πῦρ. Πυθαγόρας, ὁ Σάμιος, λευκὴν ἐσθῆτα ἠμφιεστο.

Observări gramaticale

Verbele în -μι fără reduplicare și cu sufixele -νν, -ννο. Verbele din această clasă n-au reduplicare, dar intercalează între radical și desinențe sufixele -νν, cînd radicalul se termină printr-o consoană, ex. δείκνυμι ; -ννο, cînd radicalul se termină printr-o vocală, ex. : κερά-ννο-μι, a amesteca.

Verbul δείκνυμι se conjugă ca și verbul λύω, afară de prezent și imperfect (prezentul conjunctivului și optativului se conjugă ca și cum prezentul indicativului ar fi δείκνύω). La celelalte timpuri, afară de prezent și imperfect, sufixul -νω cade și desinențele se adaugă direct la radicalul δείκ.

Verbele cu sufixul -νω. După cum radicalul se termină în vocalele α, ε, ω, avem verbe în

- αννωμι, ex.: κερᾶ—ννωμι = a amesteca
- εννωμι, ex.: ἀμφιῆ—ννωμι = a îmbrăca
- ωννωμι, ex.: ῥώ—ννωμι = a întări; la pasiv, a fi tare, puternic.

În general aceste verbe se conjugă ca și δείκνυμι, iar particularitățile ce prezintă în conjugare sînt arătate mai jos:

1. Verbele în -ωννωμι fac un viitor al doilea contras care se conjugă ca prezentul indicativ al verbului τιμῶ (τιμάω) = eu ono- rez.
Ex.: κερᾶννωμι, viit. κερῶ (κεράσω), κερᾶς, κερᾶ...

Verbele în -εννωμι fac viitorul al doilea contras care se conjugă ca prezentul indicativ al verbului ποιῶ (ποιέω) = eu fac.

Ex.: ἀμφιέννωμι, viit. ἀμφιῶ (ἀμφιέσω), ἀμφιεῖς, ἀμφιεῖ...
(excepție σθέννωμι, sting cu viitorul σθέσω).

2) ἀποσθέννωμι, sting, face aor. II ἀπέσθην, care se conjugă ca ἔσθην de la βαίνω. = eu merg.

3) Verbele în -ωννωμι și în -εννωμι, la viitor, aorist și perfect pasiv, intercalează în general un σ între radical și terminație.

Ex.: σκεδάννωμι—a împraștia; σκεδασθήσομαι, ἐσκεδάσθην, ἐσκεδάσομαι.

LECȚIA a XI-a

SINTAXA

Verbele în μι fără reduplicare și fără sufixele -νω, -ννω.

Din cuvîntarea de despărțire a Mintuitorului

Λέγει ὁ Ἰησοῦς: Μὴ ταρσάσῃθω ὑμῶν ἡ καρδία: πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε. Ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου μοναὶ πολλαὶ εἰσὶν· εἰ δὲ μὴ, (dacă n-ar fi) εἶπον ἂν ὑμῖν (v-as spune) ὅτι πορεύομαι (pentru că tocmai Mă duc să) ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν καὶ ἐν πορευθῶ καὶ ἑτοιμάσω τόπον ὑμῖν (și dacă Mă voi duce și vouă loc vă voi pregăti), πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς ἑμαυτὸν, ἵνα (pentru ca), ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε (să fiți). Καὶ, ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, οἴδατε τὴν ὁδόν.

Λέγει αὐτῷ Θεομᾶς: Κύριε, οὐκ οἶδαμεν ποῦ ὑπάγεις: πῶς οἶδαμεν τὴν ὁδόν;

Λέγει αὐτῷ Ἰησοῦς: ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ: οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν Πατέρα εἰ μὴ (decît, fără, nu-mai) δι' ἐμοῦ. Εἰ ἐγνώκειτέ με (dacă M-ați fi cunoscut pe Mine), καὶ τὸν πατέρα μου ἂν ᾔδειτε (și pe Tatăl Meu L-ați fi cunoscut).

După Sf. Ev. Ioan. XIV. 1-8,

Exercițiu: Καλῶς εἶπεν ἐκεῖνος, ὅς ἔφη τὴν γεφύριον τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα εἶναι. Καθήμεθα οὐδὲν ποιοῦντες. Αἱ Κυκλάδες ἐν κύκλῳ περὶ τὴν Δῆλον νήσον κείνται.

Să se analizeze formele : $\lambda\omicron\tau\epsilon$, $\lambda\omicron\theta\epsilon$, $\lambda\iota\tau\epsilon$; $\psi\omicron\alpha\nu$ și $\psi\omicron\alpha\nu$, — $\psi\eta\mu\epsilon\nu$ și $\eta\mu\epsilon\nu$, — $\eta\sigma\epsilon$ și $\eta\tau\epsilon$, — $\eta\delta\eta$ și $\eta\delta\eta$, — $\epsilon\iota\nu\alpha\iota$ și $\epsilon\iota\nu\alpha\iota$, — $\acute{\omega}$ și $\acute{\omega}$, — $\epsilon\lambda\eta$ și $\epsilon\lambda\eta$, — $\varphi\alpha\theta\iota$ și $\varphi\alpha\tau\epsilon$, $\varphi\alpha\tau\eta$, $\varphi\acute{\alpha}$, $\varphi\eta\lambda\omicron\upsilon$.

Observări gramaticale

Verbele în $\mu\iota$ fără reduplicare și fără sufixele $-\nu\omicron$, $-\nu\upsilon$. Verbele din această clasă sînt foarte neregulate și aproape toate defective: $\varphi\eta\mu\iota$, zic da, afirm; $\eta\mu\iota$, zic eu; $\epsilon\iota\mu\alpha$, inf. $\epsilon\iota\nu\alpha\iota$ a merge; $\epsilon\iota\mu\iota$, a fi; $\chi\epsilon\lambda\mu\alpha$, sint întins; $\chi\acute{\alpha}\theta\eta\mu\alpha$, sint așezat, șed; $\omicron\iota\delta\alpha$, știu cunosc.

SINTAXA

ΑΧΑΤΗΣ

LECTIA a XII-a

Să ne ferim de contactul cu cei răi

Μή δὲ μικρὸν εἶναι νομίζωμεν (să nu credem că este de puțină importanță) τὴν τῶν κακῶν συνουσίαν, ἀλλὰ πρὸ τῶν ἄλλων ἀπάντων (mai presus de toate celelalte) φεύγωμεν τοὺς τοιούτους (de unii ca aceștia), κἄν (chiar dacă ar fi) γυναῖκες ὡσιν, κἄν φίλοι, κἄν ὄστισοῦν, ἐπεὶ (de oare ce) καὶ τοὺς μεγάλους (chiar pe cei mari) τοῦτο ἀπόλεσε, Σολομώντα λέγω καὶ Σαμψώ. Οὐ γὰρ οὕτω θηρία πλήττειν εἶωθεν, ὡς πονηρία ἀνθρώπων. Ἐκεῖνα γὰρ φανερόν ἔχει τὸν ἴον οὗτοι δὲ ἀνεπαίσθητως κατ' ἐκάστην ἡμέραν ἐνιασίην (introduc) τὴν λόμην, καὶ μικρὸν ὑποσύροντες (slăbind pe incetul) τὸ εὐτόνον τῆς ἀρετῆς.

Σὺ δὲ, εἰ μὲν πόλιν μέλλεις οἰκεῖν, πολλὰ περὶ ἀέρων (cu privire la starea atmosferei) πολυπραγμονεῖς (cerce tezi clima) ψυχῆς δὲ μέλλων ποιεῖσθαι λόγον (trebuind să te îngrijești și de suflet), οὐ περιεργάζῃ (nu te îngrijești) τὴν συνουσίαν τῶν μελλόντων ὁμιλεῖν αὐτῇ (de societatea celor ce trebuie să ai bună relație cu el (sufletul))· ἀλλ' ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε, πᾶσιν αὐτῇ (τὴν ψυχῆν) ἐπιτρέπεις (il lasi în voia tuturor)· καὶ ποίας τεύξεις συγγνώμης (ce iertare vei obține), εἰπέ μοι, οὕτως αὐτῆς ὑπερορῶν (nefi-nind seamă de); πόθεν (pentru ce) γὰρ οἶε τοὺς τὰς ἐ-ρήμους κατεληφράτας (cei ce au locuit pustiiurile) θαυμασ-τοὺς γίνεσθαι; οὐκ ἐπειδὴ (nu fiind că) θόρουθεν καὶ ἀγοράς καὶ τὸν τῶν πραγμάτων καπνὸν φεύγουσι; τούτους γὰρ ζή-

λωσον (imită*) ἐπι μέσης πόλεως ἐρημίας διώκων (căutînd să crezi un pustiu în mijlocul oraşului); πῶς δὲ ἔσται τοῦτο; ἐάν πονηροὺς φεύγης (dacă vei fugi de), ἐάν τοῦς ἀγαθοὺς διώκῃς (dacă vei urma pe cei buni).

După Sf. Ioan Hrisostom

Observări gramaticale.

Propozițiunile principale în limba elină ca și în limba latină și română, pot fi afirmative, negative și interogative.

Limba elină întrebuițează în propozițiunea negativă adverbele negative simple: οὐ (οὐκ înaintea unei vocale, οὐχ înaintea unei aspirate) și μή, împreună cu compusele lor: οὐδέ, μηδέ; καὶ οὐ, καὶ μή; οὔτε... οὔτε; μήτε... μήτε, nici... nici; οὐδαμῶς, μηδαμῶς, nicidecum: οὐδέποτε... μηδέποτε, niciodată: οὐδαμοῦ, μηδαμοῦ, nicăieri.

Ob și compusele sale se întrebuițează în general în propozițiuni care exprimă un fapt, o judecată, o întrebare.

Μή și compusele sale se întrebuițează în general în propozițiuni care exprimă o presupunere, o judecată, o teamă.

Cînd o negație compusă urmează uneia simplă, ele nu dau o afirmație ca în latinește: οὐκ ἐρχέται οὐδεὶς — nu vine nimeni.

Cînd o negație compusă precede o negație simplă, cele două negații dau o afirmație ca în latinește: οὐδεὶς οὐ λέγει (nemo non dicit), toată lumea spune.

Cînd două negații compuse urmează una după alta, ele dau o negație întărită: οὐδεὶς οὐδὲν ὀποτεύσει = nimeni nu bănuiește nimic.

Limba elină folosește în propozițiile principale interogative pronume și adverbe interogative, precum și următoarele particule interogative:

a) întrebarea simplă se face cu:

ἄρα, ἤ, pentru un răspuns nesigur (latinește, ne): δικαίον ἤ οὐ δικαίον; este oare drept sau nedrept? ἢ γὰρ οὐκ οἶδας ὡς δάνους χρεια εὐπρόσωπός ἐστιν ἔλθου αἵτησις; căci oare nu știi că nevoia de împrumutat este o cerere de milă cu înfățișare plăcută?

Din Sf. Grigorie de Nissa.

ἄρα' οὐ, οὐκουν, pentru un răspuns pozitiv (lat. nonne); nu este așa că? ba da.

ἄρα μή, μή, μὴν (= μή οὐν), pentru un răspuns negativ, oare, au nu cumva?; πῶς, cum? ποῖος, ce fel?; πόθεν, pentru ce?

b) întrebarea dublă se face prin:

πότερον... ἢ (latinește utrum... an): πότερον δίκαιον ἢ οὐ; este oare drept sau nu?

c) spre deosebire de l. română, în l. elină întrebarea directă poate fi făcută cu un participiu, întrebuițîndu-se adesea expresii ca acestea: τί παθὼν, suferind sau întîmplîndu-se ce? τί μαθὼν, învățînd ce? τί βουλόμενος, voinde ce? aceste expresii corespund ca înțeles cu: în ce scop? pentru care motiv? din ce sentiment? sau numai, de ce?

Ex.: Τί παθὼν σαυτὸν εἰς τοὺς τῆς Αἴτης κρατήρας ἐνέβαλες; De ce te-ai aruncat în craterul Etnei?

LECTIA a XIII-a

Meritele Atenei față de Greci

Τῶν Ἀθηναίων ἡ πόλις παραλαβοῦσα (după ce a luat în primire pe) τοὺς Ἕλληνας ἀνόμως ζῶντας καὶ σποράδην οἰκοῦντας, καὶ τοὺς μὲν ὑπὸ δυναστειῶν ὀβριζομένους, τοὺς δὲ δι' ἀναρχίαν ἀπολλομένους, καὶ τούτων τῶν κακῶν (și de aceste nenorociri) αὐτοὺς ἀπήλλαξε, τῶν μὲν κυρία γενομένη, (pe unii așezîndu-se în fruntea lor) τοῖς δ' αὐτῆν παράδειγμα ποιήσασα (iar pentru alții constituind un exemplu) πρώτη γὰρ καὶ νόμους ἔθετο καὶ πολιτείας κατεστήσατο. Δῆλον!) δ' ἐκείθεν (dovadă faptele de mai jos): θεοὶ γὰρ ἐν ἀρχῇ (în timpuri străvechi) περὶ τῶν φονικῶν ἐγκαλέσαντες (fiind învinuiți de crime) καὶ βουληθέντες μετὰ λόγου καὶ μὴ μετὰ βίας διαλύσασθαι τὰ πρὸς ἀλλήλους (și voind să aplaneze conflictele reciproce cu judecata, iar nu cu forța), ἐν τοῖς νόμοις τοῖς ἡμετέροις (potrivit legilor noastre) τὰς κρίσεις ἐποιήσαντο περὶ αὐτῶν (au dat sentințe în aceste procese).

Καὶ μὲν δὴ καὶ (și chiar și) τῶν τεχνῶν τὰς τε πρὸς τὰναγκαῖα ²⁾ τοῦ βίου χρησίμας (dintre artele care sînt folosite pentru trebuințele traiului) καὶ τὰς πρὸς ἡδονὴν μεμηχανημένας (și din acele care au fost născocite pentru plăcere) τὰς μὲν εὑροῦσα, τὰς δὲ δοκιμάσασα χρῆσθαι τοῖς ἄλλοις παρέδωκεν, (ea le-a transmis celorlalți spre a se folosi de ele după ce pe unele..., iar pe altele).

Isocrate, Panigiricul

- 1) δῆλον ἔστι. 2) τὰναγκαῖα, crasă pentru τὰ ἀναγκαῖα

Observări gramaticale

Articolul. I. Articolul *ὁ, ἡ, τό*, însoțește în limba greacă, orice substantiv pentru a-i determina mai bine înțelesul, întocmai ca articolul hotărît în limba română.

Ex.: **Ἡ Θεοτόκος* = Născătoarea de Dumnezeu

ὁ γέρον, bătrînul
γέρον, un bătrîn
ὑπὸ δυναστειῶν, de către tirani
δι' ἀναρχίαν, în anarhie.

Articolul se acordă cu substantivul în gen, număr și caz.

Ex.: *ὁ ἡγεμόν, ἡ χώρα, τὸ σῶμα.*

II. Articolul are și cîteva înțelesuri particulare:

1) Fiind la origină pronume demonstrativ, articolul a păstrat acest înțeles în cîteva expresiuni foarte întrebuițate. În acest caz articolul primește accent.

Ex.: *ὁ μὲν... ὁ δέ*, unul... altul (la toate cazurile și genurile).
τοὺς μὲν... τοὺς δέ; τῶν μὲν... τοῖς δέ; τὰς μὲν... τὰς δέ.

2) Articolul la neutru singular și plural are uneori înțeles de substantiv.

Ex.: *Τὸ τοῦ ἀνθρώπου* = rolul omului.
Τὰ ἐκάστον = bunurile fiecăruia.

3) Articolul, determinînd un cuvînt sau un grup de cuvinte, le dă înțeles de substantiv.

Ex.: *οἱ δίκαιοι* (adj.) = dreptii; *τὸ λύειν* (verb) = acțiunea de a dezlega, dezlegarea; *οἱ νῦν* (adv.) = oamenii de acum; *τὰναγκαῖα* (adj.) = trebuințele, nevoile; *τὰ πρὸς ἀλλήλους* (grup de cuvinte) = conflictele reciproce; *οἱ ἀμφὶ Κῦρον* (grup de cuvinte) = însoțitorii, curtea lui Cyrus.

III. Articolul în general nu se întrebuițează în următoarele cazuri:

- 1) Înaintea numelui predicativ.

Ex.: Ὁ Κῦρος ἦν πάντων ἀνδρικώτατος = Cyrus era cel mai curajos dintre toți.
Τὸ μηδὲν θανατᾶσθαι ἀρχὴ ἐστὶ τῆς σοφίας = a nu te minuna de nimic este începutul înțelepciunii.

2) În maxime, în expresiuni și idei generale, în locuțiuni adverbiale formate cu o prepoziție.

Ex.: Ἀνθρώπου ψυχὴ ἀθάνατος ἐστὶ = sufletul omului e nemuritor.
μετὰ λόγον καὶ νῆ μετὰ βίας = cu judecată și nu cu forță.
ἐν ἀρχῇ = în timpuri străvechi.
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν = pe uscat și pe mare.

3) Articolul poate să însoțească și poate să fie omis înaintea numelor proprii de persoane și de orașe.

Ex.: Ὁ Σωκράτης sau Σωκράτης = Socrate.
Αἱ Ἀθῆναι sau Ἀθῆναι = Atena.

IV. Atributul substantival sau adjectival stă între articol și substantivul determinat.

Ex.: Ὁ τῶν Περσῶν δῆμος = Poporul Perșilor.
Ἡ μεγάλη πόλις = Marea cetate.

Atributul sau adjectivul poate sta și în urma substantivului, în acest caz însă se repetă articolul.

Ex.: Ὁ δῆμος ὁ τῶν Περσῶν.
Ἡ πόλις ἡ μεγάλη.

Dacă articolul nu se repetă, se schimbă înțelesul, ca în cazul numelui predicativ.

Ex.: Ἡ πόλις μεγάλη = cetatea este mare.

V. Articolul poate însoți un participiu sau un infinitiv.
Vezi notele 1, 2, de la pag. 90.

LECTIA a XIV-a

Atena și deferitele ei sisteme de guvernământ politic

Ἦσαν Ἀθηναῖοι δεινῶς εἰς τὰς πολιτείας (în ceea ce privește forma de guvernământ) εὐτράπελοι, καὶ ἐπιτήδιοι πρὸς τὰς μεταβολὰς παντὸς μᾶλλον.

Ἐβασίλευοντο πρότερον Ἀθηναῖοι, εἰς εἰς δημοκρατίαν μετέστησαν τυράννων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς, Πεισιστράτου καὶ τῶν παίδων, ὕστερόν τε ὀλιγαρχίας γενομένης, τῆς τε τῶν τετρακοσίων καὶ τῆς τῶν τριάκοντα τυράννων, τούτους μὲν διεκρούσαντο βραδίως, ἐφύλαξαν δὲ τὴν δημοκρατίαν μέχρι τῆς τῶν Ῥωμαίων ἐπικρατείας. Καὶ γὰρ εἰ (căci deși) τι μικρὸν ὑπὸ τῶν Μακεδονικῶν βασιλέων παρελυπήθησαν, ὡσθ' ὕπακουσιν αὐτῶν ἀναγκασθῆναι (în cît au fost siliți să se supună lor), τὸν γε ὀλοσχερῆ τύπον τῆς πολιτείας τὸν αὐτὸν διετήρουν (totuși menținură aceeași formă generală de guvernământ).

Strabon

Exerciții. Ἀθάνατον ἄρα (oare) ἡ ψυχὴ; — Ἀθάνατον (Platon) Μητρὸς τε καὶ πατρὸς τιμώτερόν ἐστι ἡ πατρὶς (Platon).

Observări gramaticale

Părțile principale ale unei propozițiuni sînt subiectul și predicatul, iar părțile secundare sînt atributul și complementul.

Subiectul se poate exprima printr-un substantiv, pronume sau orice alt cuvînt cu funcție gramaticală de substantiv. Subiectul unui

verb la mod personal stă în cazul nominativ : *ἰβαιολεύοντο Ἰθνηαῖοι* ;
subiectul unui infinitiv stă în cazul acuzativ : *τοὺς πολλὰς δημοσεῖν ἀναγκαῖόν ἐστι* (e necesar ca cetățenii să trăiască în bună înțelegere) ;
subiectul unui participiu stă în cazul genitiv, formînd construcția ;
genitivului absolut, construcție care prescurtează o propozițiune circumstanțială (latinește ablativul absolut) : *τυράντων δ' ἐπιθεμένων αὐτοῖς...* *ὀλιγαρχίας γενομένης* : tiranii fiind așezați de către ei (Ateniienii)... devenind (instalîndu-se) oligarhia.

Predicatul poate fi verbal sau nominal. Predicatul verbal se exprimă printr-un verb la mod personal. Predicatul verbal se acordă cu subiectul în număr și persoană, după aceleași reguli ca și în limba latină.

Ex. : *Αἱ μητέρες φιλοῦσι τὰ τέκνα* = Mamele își iubesc copiii.
Ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ φιλοῦσι τὰ τέκνα = Tatăl și mama își iubesc copiii.
Φιλεῖ σε ὁ πατήρ καὶ ἡ μήτηρ = Te iubesc tatăl și mama.
Ὁ ὄχλος ὀρμᾶται sau *ὀρμῶνται* = Mulțimea se repede.
Ἐγὼ καὶ σὺ θαυμάζομεν τὸν θεόν = Eu și tu admirăm pe Dumnezeu.

Predicatul nominal se exprimă printr-un nume predicativ (substantiv, adjectiv, etc.) însoțit de un verb auxiliar sau nepredicativ. Predicatul nominal se acordă cu subiectul după aceleași reguli ca și în limba latină. Se stăruie însă asupra următoarelor cazuri :

a) Cînd subiectul este un infinitiv, adjectivul nume predicativ se pune la genul neutru singular :

Ex. : *Διόχρον ἐστι ψεύδεσθαι* = este rușinos a minți.

b) Cu un subiect masculin sau feminin, adjectivul nume predicativ se pune la neutru, arătînd atunci un lucru în general :

Ex. : *δεινόν τι ἄνθρωπος* = omul este un lucru, este ceva neobișnuit (strașnic).

τίμιον ἀρετῆ = virtutea este ceva, este un lucru de preț.
ἀρκετόν τῃ ἡμέρᾳ ἢ κακία αὐτῆς = e de ajuns zilei răutăatea ei. Matei VI 34.

Notă. Adeseori verbul ajutător *ἐστὶ* lipsește din grupa predicatului nominal : *δεινόν* pentru *δεινόν ἐστι*, *τίμιον* pentru *τίμιόν ἐστι*, *ἀρκετόν* pentru *ἀρκετόν ἐστι*.

c) Cînd subiectul este un pronume demonstrativ sau relativ și numele predicativ este un substantiv, pronumele se pune de obicei în genul și numărul numelui predicativ :

Ex. : *Αὐτὴ* (pentru *τοῦτο*) *ἐστὶ* *ἡμῖν σωτηρία* = acest lucru va fi pentru noi scăparea.

λόγοι εἰσὶν ἄς (pentru *οὗς*) *ἐλπιδας ὀνομάζομεν* = există motive pe care le numim speranțe.

Exercițiu. Să se analizeze în propozițiunile din *Troparul de la Nașterea Domnului*, subiectele, predicatele, acordul lor, precum și folosirea articolului :

Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως· ἐν αὐτῇ γὰρ οἱ τοῖς ἀστέροις λατρεύοντες ὑπὸ ἀστέρος (de la stea) ἐδιδάσκοντο σε προσκυνεῖν, τὸν Ἥλιον τῆς δικαιοσύνης, καὶ σε γινώσκειν, ἐξ ὕψους ἀνατολήν. Κύριε, δόξα σοι.

Primăvara

Nῶν οὐρανὸς διαυγέστερος· νῶν ἥλιος ὑψηλότερος... νῶν ἀστέρων χορὸς καθαρώτερος· νῶν αἰγιαλοῖς μὲν κύματα σπένδεται (inchek pace cu), ἡλίῳ δὲ νέφη, ἀέρι δὲ ἄνεμοι, γῆ δὲ φυτοῖς, φυτὰ δὲ ὄφρασι. Καὶ λειμῶν εὐωδεῖ (te îmbată cu mirosul ei), καὶ φυτὰ θρύει, καὶ κείρεται πῶα, καὶ ἄρνες ἐπισκιρτῶσι χλοεραῖς ταῖς ἀρούραις. Ἄρτι δὲ ποιμὴν καὶ βουκόλος ἀρμόζονται σύριγγας καὶ νόμιον ἐμπνέουσι μέλος καὶ φυτοῖς καὶ πέτραις ἐνεαρίζουσι. Πάντα θεὸν ὕμνει καὶ δοξάζει φωναῖς ἀλαλήτοις. Ἐπὶ πᾶσι δὲ εὐχαριστεῖται δι' ἐμοῦ θεός· (căci pentru toate se aduc mulțumiri lui Dumnezeu prin mine)· καὶ οὕτως ὁ ἐκείνων ὕμνος ἡμέτερος γίγνεται, παρ' ὧν ἐγὼ τὸ ὕμνειν λαμβάνω (de la Care eu învâț a înălța imnuri). Nῶν μὲν γελᾶ πᾶν ζῶων γένος καὶ πᾶσαν αἰσθησὶν ἐστιώμεθα (și noi ne umplem de bucurie în toată simțirea noastră). Ἐτι δὲ συντομώτερον εἶπω (să vorbesc încă mai scurt), νῶν ἕαρ κοσμικόν, (acum este primăvară peste toată lumea), ἕαρ ψυχαῖς, ἕαρ σώμασιν, ἕαρ ὀρώμενον, ἕαρ ἀόρατον οὐ κἀκείθεν (καὶ ἐκεῖθεν) μεταλάβοιμεν (Fie ca noi să luăm de îndată parte la aceasta), ἐνταῦθα καλῶς ἀμειφθέντες, καὶ καινοὶ (inoiți sufletește) πρὸς τὸν καινὸν βίον παραπεμφθεῖν (fie ca să fim conșuși și spre).

După Sf. Grigorie Teologul

Observări gramaticale

Spre deosebire de limba latină, în limba elină, un subiect neutru plural este urmat de un predicat la numărul singular:

Ex.: τὰ ζῶα τρέχει = animalele aleargă.

κύματα σπένδεται. φυτὰ βρύει.

πάντα τὸν θεὸν ὕμνει καὶ δοξάζει = toate laudă pe Dumnezeu și-L preamăresc.

Numele predicativ, ca și subiectul, stă la neutru plural:

Ex.: Τὰ ζῶά ἐστι θνητά = ființele sînt muritoare.

LECTIA a XVI-a

Rugăciunea

Μέγα ὄπλον εὐχῆ, θησαυρὸς ἀνελλιπῆς, λιμὴν ἀκόμαν-
τος (ἔστι): καὶ μυρίων ἀγαθῶν ρίζα καὶ πηγὴ καὶ μήτηρ
ἔστιν ἡ εὐχὴ καὶ αὐτῆς τῆς βασιλείας δυνατωτέρα. Πολλά-
κις γοῦν αὐτοῦ τοῦ τὸ διάδημα περικειμένου πυρέττοντος
(Genit. abs. adesea, spre exemplu, cînd acela care are
capul încins cu o diademă, suferă de friguri), παρυστή-
κασιν ἰατροί, δορυφόροι, θεράποντες, στρατηγοί: καὶ οὔτε ἰα-
τρῶν τέχνη, οὔτε παρουσία φίλων, οὔτε φαρμάκων θαψιλεία,
οὐκ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων ἰσχύει παραμυθῆσθαι τὴν
ἐπικειμένην ἀρρώστειαν. Ἐὰν δέ τις, παρῆρσιαν ἔχων πρὸς
τὸν θεόν, εἰσέλθῃ (dacă cineva... va intra), καὶ τοῦ σώμα-
τος ἀψηγῆται μόνον (și dacă numai se va atinge), καὶ κα-
θάρῃ ὑπὲρ αὐτοῦ ποιήσῃ (va face) τὴν εὐχὴν, ἅπασαν τὴν
ἀρρώστιαν ἐφυγάδευσε: καὶ ἔπειρ (ceea ce) οὐκ ἴσχυσεν ὁ
πίουτος καὶ τὸ τῶν διακονουμένων πλήθος καὶ ἡ τῆς ἐμπειρίας
ἐπιστήμη, τοῦτο ἴσχυσεν ἐνὸς πένητος πολλάκις εὐχῆ. Εὐχὴν
δὲ λέγω, οὐ τὴν ραθυμίας γέμουσαν, ἀλλὰ τὴν μετ' ἐκτε-
νείας γενομένην, μετὰ ὀδυνωμένης ψυχῆς, μετὰ συντεταμένης
διανοίας (cu mintea foarte încordată).

După Sf. Ioan Crisostom

Observări gramaticale

Atributul. Atributul poate fi adjectival și substantival. Atri-
butul adjectival se acordă în gen, număr și caz cu substantivul pe
care-l determină.

Ex.: θησαυρὸς ἀνελλιπῆς, tezaur nesfîrșit; μέγα ὄπλον, armă
mare.

πόλις μεγάλη, oraș mare.

Notă. a) Se observă că și în limba greacă acordul se poate
face și după înțeles.

Ex.: φίλε τέκνον, iubite copil.

b) Cînd un adjectiv se raportă la mai multe substantive, el
nu se repetă, ci se acordă de obicei cu substantivul lingă care este
așezat.

Ex.: θυμὸς καὶ χαρὰ μεγλοτη,

μέγιστος θυμὸς καὶ χαρὰ. Pasiune și bucurie foarte mare.

Atributul substantival stă în cazul genitiv și el poate exprima:

a) o posesiune: Τὸ Πέτρον βιβλίον (Cartea lui Petre): ἰατρῶν
τέχνη (arta medicilor), ἡ τῆς ἐμπειρίας ἐπιστήμη (știința experienței).

b) o parte dintr-un întreg (genitivul partitiv): ὁ ἡμιος τοῦ
στρατοῦ (jumătate din armată), οὐκ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἀνθρωπίνων (ni-
mic altceva din lucrurile omenești). Se observă că în limba greacă,
întrebuințarea genitivului partitiv este mult mai largă decît în limba
latină, el întilnindu-se chiar după verbe: δός μοι ἄρτου (dă-mi din
această piine).

c) materia: χρυσοῦ στέφανος (coroană de aur), dar și χρυσοῦς
στέφανος.

d) rudenia: Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (înțelegindu-se υἱός) Alex.
fiul lui Filip.

e) durata: Ὀδὸς τριῶν ἡμερῶν (cale de trei zile).

f) prețul: Μνῶν τεττάρων χώρα (un teren de patru mine
(mina, o monetă)).

g) subiectul sau obiectul unui substantiv verbal: expresiunea
ὁ τῶν πολεμίων φόβος, poate însemna, teama pe care o au dușmanii
sau teama pe care cineva o are de dușmani, după cum genitivul
reprezintă subiectul sau complementul ideii verbale (a se teme) cu-

prinsă în *ὁ φόβος*, deci *πολεμῶν* este genitiv subiectiv în, frica dușmanilor, și genitiv obiectiv în, frica de dușmani.

Cînd un verb este atribut, limba greacă întrebuintează infinitivul acestui verb, însoțit de genitivul articolului neutru.

Ex.: *ὁ τοῦ ἀναγνῶναι χρόνος* (timpul de a citi).

Cînd atributul substantival stă în același caz cu substantivul la care se raportă, se numește apoziție.

Ex.: **Ἡ Ῥώμη πόλις* (Cetatea Roma).

LECTȚIA a XVII-a

Supravegherea gândirii

Εὐκολοί ἐσμεν πρὸς τὰς κατὰ διάνοιαν (săvîrșite cu gîndul) ἁμαρτίας οἱ ἄνθρωποι. Διόπερ ὁ πλάσας (acela care a plăsmuit) τὸς καρδίας ἡμῶν, εἰδὼς (știind) ὅτι τὰ πλείστα τῶν ἁμαρτιῶν ἐν τῇ διανοίᾳ πληροῦται, τὴν ἐν τῇ ἡγεμονικῇ (postul de comandă) καθαρότητα τῆς ψυχῆς πρώτην ἡμῖν διατάξατο καὶ αὐτὴν πλείονος φυλακῆς ἤξιώσεν (a găsit, o mai vrednică de) ἢ τὰ ἄλλα. ὥσπερ γάρ (căci după cum) τῶν σωματῶν τὰ ἀσθενέστερα (părțile mai slabe) οἱ προμηθέστεροι τῶν ἰατρῶν ἰσχυροτέrais φυλακαῖς, οὕτως (tot astfel) ὁ κοινὸς ἰατρὸς τῶν ψυχῶν ἡμῶν, ὁ φιλανθρωπότετος τῶν ἰατρῶν, ἰσχυροτέrais φυλακαῖς τοῦτο προκατελάβετο (a întărit acea parte din noi), ὃ οἶδε πρὸς ἁμαρτίαν ὀλισθηρότερον. Αἱ μὲν γὰρ διὰ τοῦ σώματος πράξεις (faptele săvîrșite prin mijlocirea trupului) καὶ χρόνου δεόνται (au nevoie de), καὶ καμάτων, καὶ συνεργῶν. Αἱ δὲ τῆς διανοίας κινήσεις ἀχρόνως ἐνεργοῦνται, ἀκόπως ἐπιτελοῦνται, πάντα καιρὸν ἐπιτήδειον ἔχουσι.

După Sf. Vasile cel Mare

Observări gramaticale

Complementul comparativului. Substantivul sau pronumele, complement al comparativului se pune fie la genitiv, fie în același caz ca primul termen de comparație, precedat de *ἢ* (de_cit).

Ex.: *Σοφώτερος τοῦ Πέτρου* } Mai înțelept de cît Petre.
Σοφώτερος ἢ Πέτρος }

Cînd complementul comparativului este un adjectiv, acest adjectiv se pune la comparativ precedat de *ἢ* (decît), dac̃ă primul termen este o formă de comparație în *-τερος*, sau *-ων*.

Ex.: *ἀνδρειότερος ἢ σοφώτερος*. Mai mult viteaz de cît înțelept.

Cînd complementul comparativului este un adjectiv, acest adjectiv se pune la pozitiv, precedat de *ἢ*, dac̃ă primul termen este format cu *μᾶλλον* sau *ἤτιον*,

Ex.: *δίκαιος μᾶλλον ἢ σοφός*. Mai mult drept decît înțelept.

Dac̃ă complementul comparativului este un verb, verbul complement este precedat de *ἢ*.

Ex.: *σοφώτερος ἢ νομίζεις*. E mai înțelept de cît crezi.

sau se înlocuiește verbul printr-un substantiv.

Ex.: *Μεζῶν γνώμης* Mai mare de cît crezi,

Notă. a) După expresiile care cuprind o idee de asemănare, complementul este introdus de *καί*, tradus prin ca.

Ex.: *Ὅμοιαν τὴν γνώμην ἔχω καί σου*. Am aceeași părere ca tine.

b) *τό αὐτό*, același este urmat de cazul dativ.

Ex.: *τό αὐτό ἄλλοις ποιῶ*. Fac același lucru ca alții.

Complementul superlativului stă în cazul genitiv ca și în limba latină, fiind un genitiv partitiv.

Ex.: *Ὁ βέλτιστος πάντων τῶν πολιτῶν*. Cel mai bun dintre toți cetățenii.

Τὰ πλείοιτα τῶν ἁμαρτιῶν. Cele mai multe dintre păcate.

Ὁ φιλοθωπώτατος τῶν ἰατρῶν. Cel mai iubitor de oameni dintre medici.

LECTȚIA a XVIII-a

Educația copiilor la perși

Οἱ μὲν παῖδες, εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶντες, διάγουσι μανθάνοντες δικαιοσύνην. Οἱ δ' ἄρχοντες αὐτῶν διατελοῦσι (întrebuințează) τὸ πλείστον τῆς ἡμέρας δικάζοντες τοῖς παισὶ κολάζουσι τοὺς ἀδικούντας καὶ τοὺς ἀχαρίστους. Διδάσκουσι δὲ τοὺς παῖδας καὶ σωφροσύνην· μέγα δὲ συμβάλλεται (mult contribuie la) εἰς τὸ μανθάνειν σωφρονεῖν αὐτούς, ὅτι (faptul că ei văd) τοὺς πρεσβυτέρους ὀρώσιν ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν σωφρόνως διάγοντας. Διδάσκουσι δὲ αὐτούς καὶ πείθεσθαι τοῖς ἄρχουσι· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, (contribuie) (are ca subiect propoz. următoare, ὅτι ὀρώσι, ca mai sus), ὅτι (faptul că) ὀρώσι τοὺς πρεσβυτέρους πειθόμενους τοῖς ἄρχουσι ἰσχυρῶς. Διδάσκουσι δὲ καὶ ἐγκράτειαν γαστρὸς καὶ πότου· μέγα δὲ καὶ εἰς τοῦτο συμβάλλεται, ὅτι οὐ παρὰ μητρὶ σιτοῦνται οἱ παῖδες, ἀλλὰ παρὰ τῆς διδασκάλου.

Xenofon. Ciropedia

Observări gramaticale

Complementul drept stă în cazul acuzativ după toate verbele tranzitive, fie că sint la forma activă, fie că sint la forma medie.

Ex.: *πατὴρ φιλεῖ τὰ τέκνα*. Tatăl iubește pe copiii săi.
ὁ υἱὸς μιμείται τὸν πατέρα. Fiul imită pe tatăl său.
οἱ παῖδες μανθάνουσι δικαιοσύνην. Copiii învață dreptatea.

Sînt unele verbe care în limba română sînt tranzitive, iar în limba greacă sînt intransitive: *τυγχάνειν τινος*. a ajunge pe cineva; iar altele sînt intransitive în limba română și tranzitive în limba greacă: *ἀδικεῖν τινα*, a face nedreptate cuiva.

Unele verbe, ca și în limba română și cea latină, au două complemente în acuzativ: unul, acuzativul persoanei, al doilea, acuzativul lucrului.

Ex.: *Διδάσκω τοὺς παῖδας τὴν γραμματικὴν*. Doceo pueros grammaticam. Învăț pe copii gramatică.

Διδάσκουσι τοὺς παῖδας καὶ ὠφελοῦσύνην. Învățã pe copii și cumpãtarea.

Se construiesc deasemenea cu acuzativul și unele verbe intransitive; în acest caz complementul trebuie să fie derivat din aceeași rădăcină cu verbul sau înrudit cu el prin înțeles și în ambele cazuri însoțit de un adjectiv. (Acuzativul de calificare sau al obiectului intern).

Ex.: *πόλεμον πολεμεῖν χαλεπόν*. A duce un război greu.
ὁδὸν ἴσται μακράν. A străbate un drum lung.

Notă. După verbele pasive și multe adjective, stă în acuzativ complementul care exprimă punctul de vedere, partea (acuzativul de relație).

Ex.: *τοῦτό σοι χαρίζεσθαι βούλομαι*. Vreau să-ți fac plăcere sub acest raport, din acest punct de vedere.

Ἐλεάζαρ, ἱερεὺς, πολὺς τὴν τριχά. πολὺς τὴν φρόνησιν. Eleazar, preot, cărunt la păr, cărunt, călit și la minte. Sf. Grigore de Nazianz.

παῖς πρῶος τὸ ἦθος. Copil blind, din punct de vedere al caracterului.

Complementul nedrept, răspunzînd la întrebările cui, pentru cine, la ce, stă în cazul dativ.

Ex; *δίδωμι ἐσθῆτα πτωχῷ*. Dau o haină săracului.
πειθεσθαι τοῖς ἀρχουσι. A se supune magistraților.

În dativ stă și numele persoanei, în interesul căreia se face acțiunea verbului.

Ex.: *Βούλομαι ζῆν οὐ μόνον ἑμαυτῷ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλλοις*.

Vreau să trăiesc nu numai pentru mine, ci și pentru alții. Acesta este dativul interesului.

În dativ stă și complementul nedrept al verbelor care^onseamnă:

- a) asemănare: *Ἔοικε τῷ πατρὶ*. Seamănă cu tatăl său.
- b) prietenie sau dușmănie: *Πολεμεῖν τινι*. A face război cuiva.
- c) ajutor: *Συμμάχοις βοηθεῖν*. A ajuta pe aliați.
- d) folosința: *Ἴπποις τοῖς ἐμοῖς χρηθεῖ*. Te vei servi de cai mei.

Notă. *Ἐνὰ πᾶσαν ἡμέραν*. În fiecare zi, complement circumstanțial de timp, răspunzînd la întrebarea cînd?

LECTIA a XIX-a

„Marea! Marea!“ 1

Καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ὄνομα δὲ τῷ ὄρει Θήγγης. Ἐπεὶ δὲ οἱ πρῶτοι ἐγένοντο ἐπὶ τοῦ ὄρους, κραυγὴ πολλή ἐγένετο. Ἀκούσας δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπισθοφύλακες ψήθησαν ἔμπροσθεν ἐπιτίθεσθαι πολεμίους. ἐπειδὴ (după ce) δ' ἡ βοή μείζων ἐγίνετο, ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν „θάλαττα, θάλαττα“. Ἐνθα δὴ ἔβηον (începură să fugă) πάντες οἱ ὀπισθοφύλακες. Ἐπεὶ (cînd) δὴ ἀφικοντο πάντες ἐπὶ τὸ ἄκρον, ἐνταῦθα δὲ περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ στρατηγούς καὶ λοχαγούς δακρύοντες. Καὶ ἑξαπίνης οἱ στρατιῶται φέρουσι λίθους καὶ ποιοῦσι κολωνόν μέγαν. Μετὰ ταῦτα τὸν ἡγεμόνα (călăuză) οἱ Ἕλληγες ἀποπέμπουσι, δῶρα δόντες τῷ ἡγεμόνι ἵππον καὶ ψιλλὴν ἀργυρᾶν καὶ σκευὴν Περσικὴν καὶ δαρεικοὺς δέκα· καὶ ἔλαβε πολλοὺς δακτυλίους παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Κώμην δὲ δεΐξας τοῖς στρατιώταις οὐ (adv. unde) σκηνήσουσι, ἐπεὶ (cînd) ἑσπέρα ἐγένετο, ὤχετο τῆς νυκτὸς ἀπιών.

1. Vezi nota 3 pag. 52.

Xenofon. Anabasis

Observări gramaticale

Complementul nedrept în cazul genitiv se întilnește după verbe, dintre care cele mai des întrebuintate arată:

a) participarea: μετέγω τῆς πολιτείας, particip la viața publică.

- b) amintirea sau uitarea: μέμνημαι τῶν λεχθέντων, imi amintesc de cele ce au fost spuse.
- c) o operație a simțurilor: ἀκούουσι βοῶντων τῶν στρατιωτῶν, ei aud pe soldații care strigau.
- d) superioritatea sau inferioritatea: ἐκράτησε τῶν πολεμίων, învinsе pe dușmani.
- e) depărtarea: οὐκ ἀπέχει ἡ ὁδὸς τοῦ ποταμοῦ, drumul nu este departe de fluviu.
- f) abundența sau lipsa: χρημάτων εὐπορεῖ, are bani din belșug.
- g) reușita: τυγχάνειν τοῦ σκοποῦ, a atinge ținta, scopul.
- h) a mânca, a bea: οἶνου πίνειν, a bea vin.

Verbele în care prepoziția κατά are înțelesul de contra: καταγινώσκειν, a condamna; καταφρονεῖν, a disprețui, au complementul în cazul genitiv.

Ex.: Ἰησοῦ θάνατον κατέγνωσαν. Condamnară pe Iisus la moarte.

Nota 1. Verbul εἶμι, construit cu dativul persoanei, se traduce în limba română cu verbul a avea, iar persoana în dativ devine subiect. E așa numitul dativ posesor cu εἶναι, întilnit și cu γίγνομαι.

Ex.: ἔστι μοι βιβλίον. Am o carte. Est mihi liber.

Însă în expresia ὄνομά ἐστι τῷ ὄρει Θήγγης, muntele are numele Thihs, numele propriu Θήγγης se pune la nominativ.

Nota 2. Complementul circumstanțial de timp, răspunzînd la întrebarea cînd, se pune în dativ fără prepoziție, cînd este exprimat printr-un substantiv cu înțeles de timp, zi, lună, an, iarnă, și dacă acest substantiv este însoțit de o determinare numerică:

Ex.: ἀφικοντο ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτῃ ἡμέρᾳ ajunseră pe munte în a cincea zi.

În celelalte cazuri, complementul se pune în cazul dativ cu propoziția ἐν, sau în cazul genitiv.

Ex.: ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ, în acel timp.

νυκτὸς ἀπιών, depărtîndu-se noaptea, în timpul nopții.

Nota 3. Să se analizeze complementele drepte după verbele tranzitive și complementele nedrepte în dativ, *δόντες τῷ ἡγεμόνι...*, *δείξας τοῖς στρατιώταις...*

Nota 4. Cei 10.000 de soldați greci, în retragerea lor prin țări dușmane, ajung la Marea Neagră. Vederea ei le dă siguranța întoarcerii în patrie și de bucurie exclamă : „Marea ! Marea !“.

LECȚIA a XX-a

RECAPITULARE

Mindria deșartă a unui mort

Un dialog între morți. (Διογένης καὶ Μαύσωλος)

— Διογ. ὦ Κάρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς ;
— Μαύσ. Καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν, ὦ Σινοπεῦ, ὅς (eu care) ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἀπάσης, ἤρξα δὲ Λυδῶν ἐνίων (peste o parte din Lidia, o parte din Lidieni) καὶ νήσους τινὰς ὑπερηγάμην. Καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. Ἐν Ἀλικαρνασσῶν δὲ μνήμα παμμέγεθες ἔχω, ἵππων καὶ ἀνδρῶν ἐπὶ τούτῳ εἰκασμένων (genit. abs.) λίθου τοῦ καλλίστου (genit. materie; în marmura cea mai frumoasă). Οὐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τούτοις μέγα φρονεῖν ;
— Διογ. Ἄλλ, ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἐκεῖνη ἔτι σοι οὔτε ἡ μορφή πάρεστιν (nu ai nici...) Εἰ γοῦν τινα ἐλοίμεθα (ne-am alege) δικαστὴν περὶ εἰμορφίας, τίνας ἔνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθεῖη ἂν (ar putea fi preferat) τοῦ ἐμοῦ (κρανίου) ; φαλακρὰ γάρ ἄμφω καὶ γυμνά· καὶ τοὺς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν καὶ τὰς ρίνας (acuz. de relație) ἀποσεσπώμεθα. Τὸν δὲ τάφον καὶ τοὺς πολυτελεῖς ἐκείνους λίθους οἱ Ἀλικαρνασσεῖς ἴσως ἐπιδείκνυνται, σὺ δὲ μάλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ; ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος.

Lucian

Să se analizeze în bucata de mai sus complementele drepte și complementele nedrepte în genitiv și dativ.

Observări gramaticale

Subiectul logic după verbele pasive stă :

a) în cazul genitiv precedat de *ὑπό* când este un nume de persoană.

Ex. : *φιλοῦμεν ὑπὸ τῶν γονέων*. Sînt iubit de părinți.

b) în cazul dativ când este nume de lucru, sau în genitiv cu *ὑπό*,

Ex. : *κοιθόνται τῷ νόμῳ* sau *ὑπὸ τοῦ νόμου*. Sînt împiedecați de lege; *τῇ νόσῳ νικᾶσθαι*, a fi învins de boală.

Subiectul logic după un adjectiv verbal în *-τέος* totdeauna este în cazul dativ.

Ex. : *Ἐασι ἀσκητέα ἐστὶν ἡ ἀρετή*. Virtutea trebuie să fie practică de mine.

Ταῦτα τοῖς ἐλευθέροις ἐστὶ πρακτέα. Acestea trebuie să fie făcute de oameni liberi, sau oamenii liberi trebuie să facă aceste lucruri.

Ὅπως αὐτῶν μεθεκτέον ἐστὶν ὑμῖν, ἐξῆς ἂν εἴη λέγειν. Cum trebuie ca voi să participați la aceste (cunoștințe profane), aceasta vi se va spune de acum. Sf. Vasile. *Πρὸς τοὺς νέους*. Cpt. IV.

LECTIA a XXI-a

Generalii antichității

Πολλάκις μὲν οἱ παλαιοὶ στρατηγοὶ πόλεις ἔνδοξας ἐπολιόρχησαν καὶ νίκας λαμπρὰς ἐνίκησαν πολλοὶ δὲ συνήδονται (își exprimă simpatia pentru) τοῖς τοιαῦτα (lucruri ca acestea) πράττουσι καὶ συγγαίρουσι αὐτοῖς (și*și* felicită) ἐπὶ τῇ ἀνδρείᾳ καὶ τύχῃ. Ὅμως γε μὴν (totuși) ἡ δόξα αὐτῶν οὐ χρῆσιμός ἐστι τῇ πόλει, μηδὲ ἐπαίνου ἀξία ὁ πόλεμος γὰρ μεγάλων κακῶν αἴτιος.

Exerciții. "Αγιος, "Αγιος, "Αγιος, Κύριος Σαββαῶθ, πλήρης ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου" Ὅμοιον ἡμῖν ὁ Χριστὸς ἤγε τὸν βίον. — Εἶπερ (dacă) ἴσην ῥώμην γνώμη, Δημόθεους, εἶχες (ai fi avut), οὐποτ' ἂν Ἑλλήνων ἤρξεν (n-ar fi domnit peste) Ἀρῆς Μακεδῶν (Alex. c. Mare). — Ἐν τῇ Σπάρτῃ οὐδέποτε οἱ παῖδες ἔρημοι ἀρχοντός εἰσι. "Αξιος ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ. Timotei I. V, 18.

Observări gramaticale

Complementul adjectivelor stă în același caz ca și al verbelor de la care derivă adjectivul și anume :

1) în genitiv, stă complementul adjectivelor care exprimă :

a) posesiunea, ca *οἰκείος*, propriu; *κοινός*, comun.

Ex. : *ἔργον κοινόν ἐμοῦ καὶ σοῦ*. Lucrare comună mie și ție.

b) valoarea, ca *ἀξιος*, demn; *ἀνάξιος*, nedemn.

Ex.: *ἀξιος ἐπαινοῦν*. Demn de laudă.

c) cunoaşterea sau ignoranţa, ca *ἐπιστήμων*, instruit; *ἀμαθής*, ignorant.

Ex.: *πάντων ἐπιστήμων*. Instruit în toate.

d) amintirea sau uitarea, ca *μνήμων* care îşi aminteşte; *ἀμνήμων*, care uită.

Ex.: *Τῶν ὄρκων μνήμων*. Cel care îşi aminteşte de jurămintele.

e) abundenţa sau lipsa, ca *πλήρης*, plin; *ἐρημος* lipsit de

Ex.: *Πλήρης θορύβου*. Plin de zgomot.

f) dorinţa, ca *ἐπιθυμικός*.

Ex.: *Δόξης ἐπιθυμικός*. Doritor de glorie.

2) în dativ, complementul adjectivelor care exprimă:

a) folosul, ca *ὠφέλιμος*, *χρήσιμος*, folositor.

Ex.: *χρήσιμος τῇ πόλει*. Folositor oraşului.

b) asemănarea, ca *ὅμοιος*, asemenea; *ἴσος*, egal.

Ex.: *Ὅμοιος τῷ πατρὶ*. Asemenea tatălui.

c) prietenia sau duşmănia, ca *ἐχθρός*, duşman; *φίλος*, amic.

Ex.: *ἐχθρός τῷ ἀδελφῷ*. Duşman fratelui său.

Notă, 1). *Adverbele de mod*, derivate de la adjective, îşi au complementul în acelaşi caz ca şi adjectivele de la care sint derivate.

Ex.: *Ἀξίως τῆς πατρίδος*. Intr-un chip demn de patrie.

Ὁμολογουμένως τῇ φύσει ζῆν. A trăi conform naturii.

2). Unele adverbe de timp au complementul în genitiv.

Ex.: *Πηρὶκα ἐστὶ τῆς ἡμέρας*: Ce moment din zi este?

3). Unele adverbe de asemenea îşi construiesc complementul în genitiv: *ποῦ*; (unde?), *ποῖ*; (în cotro?).

Ex.: *Ποῦ τῆς γῆς ἐστίν*; În ce punct al pământului se află?
(ubi terrarum est?)

LECTŢIA a XXII-a

Parabola cu grăuntele de muştar. Parabola cu aluatul. Uşa cea strîmtă

Ἐλεγε ὁ Ἰησοῦς: ὅμοία ἐστὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἐβάλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ· καὶ ἠῤῥῆξεν καὶ ἐγένετο εἰς δένδρον μέγα, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. Καὶ πάλιν εἶπεν: ὅμοία ἐστὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ (pînă ce) ἐξυμώθη ὄλον.

Καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ πορεύων ποιούμενος εἰς Ἱερουσόλυμα. Εἶπε δὲ τις αὐτῷ· Κύριε, ὀλίγοι οἱ σωζόμενοι; ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· Ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας, ὅτι πολλοὶ, λέγω ὑμῖν, ζητήσουσι εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύσουσιν... Ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων, ὅταν ἄψησθε (cînd veți vedea) πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ, ὑμᾶς δὲ ἐκβαλομένους ἔξω. Καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου, καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.

După Sf. Ev. Luca XIII. 19.

Observări gramaticale.

Complementele circumstanțiale de loc, chiar cînd sînt nume de orașe, se construiesc cu ajutorul prepozițiilor. Prepozițiile ἐν, εἰς ἐκ (ἐξ), ἀπό, însoțesc numele de loc, iar παρὰ și ὡς numele de persoane. Astfel:

1) La întrebarea unde (*ποῦ*); complementul stă în cazul dativ precedat de prepoziția *ἐν*:

Ex.: *οἰκεῖ ἐν Ρώμῃ*. Locuiște în Roma.
ἀνακλιθῆσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. Vor ședea la masă în împărăția lui Dumnezeu.

2) La întrebarea încotro (*ποῖ*) complementul stă în cazul acuzativ precedat de prepoziția *εἰς*.

Ex.: *Ἦλθεν εἰς τὴν πόλιν*. A venit în oraș.
πορεύειν ποιοῦμενος εἰς Ἱεροσόλυμα. Ținând drumul spre Ierusalim.

3) La întrebarea de unde (*πόθεν*) complementul stă în cazul genitiv, precedat de prepozițiile *ἐκ* (*ἐξ*) sau *ἀπό*.

Ex.: *Ἀπῆλθον ἐξ Ἀθηνῶν*. Au plecat din Atena.
Ἦξουσι ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου. Vor veni de la răsărit și apus, de la miază-noapte și miazăzi.

4) La întrebarea pe unde (*πῆ*) complementul stă în cazul genitiv, precedat de prepoziția *διὰ*,

Ex.: *Διὰ τῆς ἀγορᾶς πορεύεται*. Trece prin agora, piața publică.
Εἰσελθεῖν διὰ τῆς στενῆς θύρας. A intra prin ușa cea strîmtă.

Complementul circumstanțial de loc care arată distanța sau întinderea stă în cazul acuzativ fără prepoziție.

Ex.: *Κῦρος ἐξελαύνει διὰ τῆς Ἀνδίας σταθμοὺς τρεῖς*. Cyrus înaintă prin Lidia pe o întindere de trei etape.

LECȚIA a XXIII-a

A doua venire

...Ὡσπερ ἡ ἀστραπή, ἀστράπτουσα ἐκ τῆς ὑπὸ τὸν οὐρανὸν (fulgerînd dintr-o parte de sub cer), εἰς τὴν ὑπὸ ὀυρανὸν λάμπει (luminează pînă la cealaltă parte de sub cer), οὕτως ἔσται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ... Καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Νῶε, οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἡσθιον, ἔπινον, ἐγάμων, ἐγαμίζοντο ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσήλθε Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν, καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπόλεσεν ἅπαντας ὅμοιος καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Λώτ ἡσθιον, ἔπινον, ἡγέραςον, ἐπόλουν, ἐφύττεον, ψυχοδόμουν ἢ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθε Λώτ ἀπὸ Σοδόμων, ἔβρεξε πῦρ καὶ θειὸν ἀπ' οὐρανοῦ καὶ ἀπόλεσεν ἅπαντας· κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται ἡ ἡμέρᾳ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὅς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεῦή αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ, μὴ καταβάτω ἄραι αὐτὰ, καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὅμοιος μὴ ἐπιστρέψατω εἰς τὰ ὀπίσω... λέγω ὑμῖν, ταύτῃ τῇ νυκτὶ... δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εἰς παρακληθήσεται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται.

După Sf. Evanghelist Luca. XVII, 24.

Observări gramaticale

Complementul circumstanțial de timp, răspunzînd la întrebarea cînd, stă de obicei în cazul dativ însoțit de prepoziția *ἐν* iar; în expresii generale stă în cazul genitiv; dativul fără *ἐν*

se întrebuintează mai ales cind substantivul este însoțit de o de-
terminare, mai ales numerică.

Ex. : ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. În acea zi.
ἐν ταῖς ἡμέραις. În zilele
ταύτης τῆ νυκτὸς. În această noapte.
ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ. În acel timp.
ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ ὄρος τῆ πέμπτῃ ἡμέρᾳ,
νυκτὸς ἀπιών. Depărtându-se în timpul nopții.

Complementul circumstanțial de timp, răspunzînd la întrebarea
cît timp, se pune în cazul acuzativ, numit acuzativul duratei.

Ex. : Ἐνταῦθα ἔμεινεν ἡμέρας ἑπτὰ. Acolo rămase șapte zile.
ἔβασλευε τρία ἔτη. A domniit trei ani.

Vîrsta se arată cu participiul perfect al verbului γίνομαι, γε-
γονώς, γεγονία, γεγονός, însoțit de cazul acuzativ.

Ex. : Εἴκοσι ἔτη γεγονώς. În vîrstă de douăzeci de ani.

Note. 1) ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε = ἄχρι τῆς ἡμέρας ἣ εἰσῆλθε.
Dublă atracție : a) atracție de caz, relativul ἧ este atras de cazul
antecedentului său τῆς ἡμέρας, devenind ἧς ; b) antecedentul ἡμέρας
este atras în propozițiunea relativă, ἄχρι ἧς ἡμέρας.

2) ἧ δὲ ἡμέρα ἐξῆλθε = τῆ ἡμέρα ἣ ἐξῆλθε (atracția antecede-
dentului în propoziție relativă).

3) ἔσται ἧ ἡμέρα = ἔσται τῆ ἡμέρα ἧ, ca la punctul 2.

LECTIA a XXIV-a

Binefacerile învățăturii

Ἐγώ, ὦ τέκνον, Παιδεία¹ εἰμί, ἧδὴ συνήθης σοι καὶ
γνώριμη, εἰ καὶ (δεσὶ) μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι...
Ἦν ἐμοὶ πείθη (dacă te vei supune mie), πρῶτον μὲν σοι
πολλὰ ἐπιδείξω παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, καὶ πράξεις θαυμασ-
τὰς καὶ λόγους αὐτῶν ἀπαγγελῶ, ... καὶ τὴν ψυχὴν σοι κατα-
κοσμήσω πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνη, δι-
καιοσύνη, εὐσεβεῖα, πραότητι, ἐπιεικεία, συνέσει, καρτερία,
τῶ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῆ πρὸς τὰ σεμνότετα ὀρμῇ· ταῦτα
γάρ ἐστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. Λήσει
δὲ σε (Nu-și va scăpa ție nici) οὔτε παλαιὸν οὐδὲν οὔτε
νῦν γενέσθαι δέον (nici ceea ce trebuie să fie acum), ἀλλὰ
καὶ τὰ μέλλοντα (viitorul) προόψει μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅπως
ἅπαντα, ὅπως ἐστί, τὰ τε θεία τὰ τ' ἀνθρώπινα, οὐκ εἰς
μακρὰν (în scurt timp) σε διδάξομαι.

1. Vezi nota de la pagina 63.

Lucian

Exerciții. Θαυμάζομεν τὸν Σωκράτη τῆς σοφίας. Τοῦτο τὸ βί-
βλιον πωλεῖται εἴκοσι ὀβολῶν. Αὐτὸν ἔλαβον τῆς ζώνης. Ὁ μὲν βοῦς
τῶ κέρατι παῖσι, ὁ δὲ ὄς ἀγροῖος τοῖς ὁδοῦσι. Ἀνὴρ ἐστὶ καλὸς τὸ
σῶμα, σῶφρων τοὺς τρόπους (cumprătat la obiceiri), σοφὸς (dibaci
în) πολλὰς τέχνας. Διὰ μέσον τῆς πόλεως ἔσσι ποταμὸς Κόδιος ὄνομα
(în ce privește numele), εὖρος (ca lărgime) δύο πλέθρων.

Observări gramaticale

Complementele circumstanțiale altele de cât cele de timp și loc stau în cazurile genitiv, dativ și acuzativ.

1) În genitiv compl. circumstanțial exprimă :

- a) măsura : *ὁ ποταμός ἐστι σταδίων τριακοσίων τὸ μῆκος*. Fluviul este de 300 stadii ca lungime.
- b) materia : *χρυσοῦ πεποιήται ὁ στέφανος*. Coroana a fost făcută de aur.
- c) partea : *ἔχω τὸν λύκον τῶν ὠτῶν*. Țin lupul de urechi.
- d) vina, crima : *ἀσεβείας φεύγειν*. A fi urmărit din cauza impietății.
- e) cauza : *εὐδαιμονίζω σε τοῦ τρόπου*. Te fericesc din cauza caracterului tău.
- f) origina : *Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος γίνονται παῖδες δύο*. Din Darius și Parisatis se nasc două copii.
- g) Prețul : *Πολλοῦ ποιεῖσθαι τινα*. A socoti pe cineva de mult preț.

2) În dativ compl. circumstanțial exprimă :

- a) instrumentul : *παῖειν τινὰ ξίφει*. A lovi pe cineva cu sabia. *κατακοσμήσω... κοσμήμασι, σωφροσύνη, δικαιοσύνη...* Te voi împodobi cu podoabe, cu cumpătate, dreptate...
- b) modul : *κραυγῇ πολλῇ ἐπέρχονται*. Năvălesc cu mare strigăt.
- c) cauza : *λιμῷ ἀπέθανεν*. Muri de foame (din cauza foamei).

3) În acuzativ compl. circumstanțial exprimă :

- a) distanța : *ἀπέχει εἴκοσι βήματα ἀπὸ τῆς πόλεως*. E departe la 20 pași de oraș.

b) punctul de vedere sau partea (acuzativul de relație) : *παῖς πρῶτος τὸ ἦθος*. Copil blind la fire (din punct de vedere al firii).

ἄνθρωπος καλὸς τὸ σῶμα. Bărbat frumos la corp.

ποταμός Κιδνός ὄνομα. Un fluviu Chidnos ca nume (la nume).

ἱερεὺς, πολὺς τὴν τρίχα, πολὺς τὴν φρόνησιν. Preot, cărunt la păr, cărunt, călit la minte. (Sf. Grigore de Nazianz).

Notă. În bucata de lectură, învățătura personificată, *Παιδεία*, apare unui copil în vis și-i vorbește despre binefacerile ei.

LECTIA a XXV-a

RECAPITULARE

Parabola judecătorului nedrept

Ἐλεγεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς τήνδε τὴν παραβολήν, πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι αὐτοὺς (pentru a dovedi că ei trebuie, se cuvine, să se roage în tot timpul) καὶ μὴ ἐγκακεῖν (și să nu se descurajeze), λέγων· Κριτὴς τις ἦν ἐν τινὶ πόλει, τὸν Θεὸν μὴ φοβούμενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρέπόμενος. Χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτόν, λέγουσα· Ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου. Ὁ δὲ πολὺν χρόνον οὐκ ἤθελεν. Μετὰ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ· Εἰ καὶ (deși) τὸν Θεὸν οὐ φοβοῦμαι οὐδὲ ἄνθρωπον ἐντρέπομαι, διὰ γὰρ τὸ παρέχειν (totuși, fiindcă văduva aceasta îmi face supărare) μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην, ἐκδικήσω αὐτήν... εἶπεν δὲ ὁ Κύριος· Ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέγει· ὁ δὲ Θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ (nu va face oare) τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν βιώντων αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυκτός...

După Sf. Evangh. Luca. XVIII. 1.

Imnul serii (Ἕμνος ἑσπερινός)

Φῶς ὤαρὸν ἀγίας δόξης, ἀθανάτου Πατρὸς οὐρανόυ,
Ἁγίου, Μάρκουρος, Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλθόντες (noi) ἐπὶ τὴν

δόσιν, ἰδόντες (noi) φῶς ἑσπερινόν, ὕμνοῦμεν (lăudăm în cîntări) Πατέρα Ἰόν, καὶ ἅγιον Πνεῦμα Θεόν. Ἄξιόν σε ἐν παντί καιροῖς ὑμνεῖσθαι φωναῖς αἰσiais, Ἰε Θεοῦ, ζωὴν ὁ διδούς· διὸ ὁ κόσμος σε δοξάζει·

Să se analizeze complementele directe, indirecte, și circumstanțiale.

LECTIA a XXVI-a

Themistocle și Euribiade

Οἱ μὲν δὴ Πέρσαι, εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐλθόντες, εἶλον (puseră mîna pe) ἐρῆμον τὸ ἄστυ· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι τοῦτο ἔλιπον (părăsiseră) καὶ ἀνέβησαν (se urcaseră) εἰς τὰς τριήρεις· αἱ τῶν Ἑλλήνων νῆες εἰς Σαλαμίνα συνήλθον (se strînsēră). Καὶ Θεμιστοκλῆς μὲν τῶν Ἀθηναίων ἦν στρατηγός, Εὐριβιάδης δ' ὁ Λακεδαιμόνιος τὴν πάντων τῶν νεῶν ἡγεμονίαν εἶχεν. Μαλακὸς δὲ ὢν περὶ τὸν κίνδυνον, Εὐρυβιάδης μὲν αἶρειν (să ridice ancora) ἐβούλετο (voia) καὶ πλεῖν (să plutească) ἐπὶ τὸν Ἴσθμόν. Θεμιστοκλῆς δὲ ἀντέλεγεν (se orpnea la aceasta) ἐπαρὰ μένου (ridicînd) δὲ Εὐριβιάδου τὴν βακτηρίαν, ὁ Θεμιστοκλῆς ἔφη· Πάταξον (lovește) μὲν, ἀκουσον (ascultă) δέ. Οἱ δ' Ἕλληνες προσέθεντο (se uniră cu) τῇ Θεμιστοκλοῦς γνώμῃ.

Observări gramaticale

Inzelesul timpurilor. În limba elină, ca și în genere în limba latină, la orice verb se deosebesc:

A. Felul acțiunii, care poate fi:

1) O acțiune neindeplinită, cursivă (incepută dar neisprăvită), durativă, (actio imperfecta):

Ex.: γράφω, scriu.
ἔγραφον, scriam.

2) O acțiune indeplinită, considerată în rezultatele ei (actio perfecta):

Ex.: εὗρηκα, am găsit (deci am).

βεβίωκε, a trăit (acum nu mai trăiește).

3) Acțiunea verbală în sine, fără ideea de durată sau îndeplinire, o acțiune începătoare sau momentană:

Ex.: ἦλθον, εἶδον, ἐνέκησα; veni, vidi, vici.

venii, văzui, învinsei.

βασιλεύσει, va fi rege, va ajunge rege.

B. Ideea de timp, după care acțiunea arătată de verb poate fi raportată la:

1. Prezent: ποιεῖ, ποιοῦσιν;

2. Trecut: ἐποίησεν, ἐποίησαν;

3. Viitor: ποιήσει.

Timpurile indicativului exprimă și ideea de timp și felul acțiunii, după cum urmează:

A) Prezentul: o acțiune neindeplinită în prezent.

Ex.: ὄρω, eu văd.

B) Imperfectul: o acțiune neindeplinită în trecut.

Ex.: τὰς πόλεις ἔκτισον, ei întemeiau cetățile.

C) Viitorul: acțiunea verbală în sine sau acțiunea începătoare, în viitor.

Ex.: βασιλεύσει, va fi rege sau va ajunge rege.

D) Aoristul: 1. Acțiunea verbală în sine (fără ideea de durată sau rezultat) raportată la trecut, perfectum historicum în limba latină.

Ex.: ἔπολεμον οἱ Ἀθηναῖοι, Atenienii făcură sau au făcut războiul.

2. Acțiunea începătoare (ingresivă), momentană, raportată la trecut.

Ex.: ἔβασιλευσεν, ajunse rege.
ἔβλεψεν, aruncă o privire.
ἔβόησεν, căzu bolnav.

Notă. Aoristul are valoare de m. m. c. perfect pentru a indica un fapt trecut, anterior altui fapt trecut.

Ex.: Δαρειός Κῶρον μεταπέμψεται (prezent istoric) ἀπὸ τῆς ἀρχῆς. ἢ; αὐτὸν σατράπην ἐποίησεν. Darius cheamă pe Cyrus din provincia peste care îl făcuse satrap. Οἱ... Ἀθηναῖοι... εἶπον καὶ ἀνέβησαν. Atenienii părăsi. siseră și se urcaseră.

3. Un fapt de experiență, întrebuițat în sentințe (γνωμαί), cu înțeles de prezent (aoristul gnomic sau empiric).

Ex.: Γνώθι σαυτὸν, cunoaște-te pe tine însuși.

Ὁδὲ δεῖς ἐπιούρησεν ταχέως, δίκαιος ὢν. Nimeni, cinstit fiind, nu se îmbogățește dintr-odată.

E. Perfectul : o acțiune indeplinită în prezent sau rezultatul prezent al unei acțiuni indeplinite, perfectum praesens în limba latină.

Ex.: Οἶδα, am văzut, deci eu știu.

Κέκτημαι, am cîștigat, deci eu posed.

F. M. m. c. Perfect : o acțiune indeplinită în trecut sau rezultatele trecute ale unei acțiuni indeplinite, aflindu-se cu Perfectul în același raport ca imperfectul cu prezentul.

Ex.: Ἐτέθαιτο, fusese îngropat, acțiune indeplinită în trecut.

Ἐτεθήκει, murise, deci nu mai trăia.

Ἐκεκλήμην, posedam, cîștigasem; deci posedam.

G. Viitorul anterior sau exact (rar întrebuițat), rezultatul viitor al unei acțiuni indeplinite.

Ex.: λελύσομαι, voi fi fost dezlegat.

Γεγραφέσθαι ἢ ἐπιστολῇ, scrisoarea va fi fost scrisă, sau se va fi terminat cu scrisul scrisorii.

Înțelesul modurilor în propoz. principale. Modul indicativ, ca și în limba latină, se întrebuițează într-o propozițiune principală pentru a exprima un fapt real: Negația este οὐ.

Ex.: Ὁ χρόνος φεύγει. Timpul fuge.

οἱ Πέρσαι... εἶλον... τὸ ἄστυ. Persii puseră mina pe Atena.

Modul Imperativ, prezent sau aorist (pers. 2-3 singular și plural) se întrebuițează pentru a exprima un ordin, un îndemn sau o rugăciune.

Ex.: Ἴδε, dezleagă! ἰδέτω, dezlege!

ποιήσον, fă îndată! εἰπέ, spune imediat!

LECTȚIA a XXVII-a

Iisus potolește furtuna pe lac

Ἐμβάς ποτε Ἰησοῦς μετὰ τῶν μαθητῶν εἰς πλοῖον „Διέλθωμεν, ἔφη, εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης“ καὶ ἀνηγάγοντο. Πλέοντων αὐτῶν, ὁ Ἰησοῦς ἀφύπνωσεν. Καὶ καταβάσης ζάλης ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, ἐπληροῦτο τὸ πλοῖον καὶ ἐκινδύνευον. Προσελθόντες δὲ αὐτὸν ἔγειραν „Κύριε, φασίν, σῶσον, ἀπολλόμεθα“. Ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς ἀνέμοις, καὶ παυσάμενων τούτων, ἐγένετο γαλήνη. Εἶπε δὲ αὐτοῖς Πού ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν;“ Οἱ δὲ φοβηθέντες ἐθαύμαζον, λέγοντες πρὸς ἀλλήλους· „Τίς δὴ οὗτός ἐστι, ὅστις καὶ τοῖς ἀνέμοις ἐπιτάττει καὶ τῷ ὕδατι, καὶ πειθονται αὐτῷ“.

Ὁ πλοῦσιος ἄρχων.

Καὶ ἠρώτησεν τὸν Ἰησοῦν ἄρχων τις λέγων „Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ποιήσας (ce să fac) ζῶν αἰώνιον κληρονομῆσω (ce făcînd);“ Εἶπεν δ' αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς „Τί με λέγεις (voi cîștiga) ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθός, εἰ μὴ (afară de) εἰς ὁ θεός. Τὰς ἐντολάς οἶδας (cunoști); μὴ μοιχεύσης, μὴ φονεύσης, μὴ κλέψης, μὴ ψευδομαρτυρήσης. Τίμα (cinstește) τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα“.

Ὁ δὲ εἶπεν· Ταῦτα πάντα ἐφύλαξα ἐκ νεότητος.

Ἐπετιθίμ. Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου, προσχωμεν τὴν ἀγαθὴν ἀναφορὰν ἐν εἰρήνῃ προσφέρειν.

Observări gramaticale.

Înțelesul modurilor (continuare) 1) Un îndemn sau un ordin pentru persoana a doua și a treia, singular și plural, se exprimă prin imperativul prezent sau aorist (sensul voluntativ și hortativ).

Ex.: λέγε, spune; λύετε τὸν αἰχμάλωτον, deslegați prizonierul
τίμα τὸν πατέρα, πᾶταξον μὲν, ἄκουσον δε.

Pentru persoana întâia plural, fiindcă nu există formă specială la imperativ, se întrebuițează subjonctivul prezent sau aorist.

Ex.: λέγωμεν τὸ ἀληθές să spunem adevărul.
διέλθωμεν (să trecem) λύωμεν (să dezlegăm), στῶμεν (să stăm), πρόσχωμεν (să luăm aminte).

2) Oprirea, (porunca negativă), la persoana a doua și a treia, singular și plural, se exprimă prin μὴ și imperativul prezent sau prin μή și subjonctivul aorist (sensul prohibitiv).

Ex.: Μὴ λῦε, nu dezlega; Μὴ φονεύῃς, μὴ κλέψῃς. Să nu omori, să nu furi.

Oprirea (porunca negativă) la persoana întâia plural, se exprimă prin μή și subjonctivul prezent sau aorist.

Ex.: Μὴ λύωμεν sau μή λύσωμεν, să nu dezlegăm.

3) În propozițiunile interogative care exprimă o deliberare, se întrebuițează subjonctivul (sensul deliberativ).

Ex.: ποῦ φύγωμεν; unde să fugim?
εἰπωμεν ἢ σιγῶμεν; să vorbim sau să tăcem.

LECȚIA a XXVIII-a

Castor și Pollux

Ὁ Κάστωρ τε καὶ ὁ Πολυδεύκης, τῆς Λύδης ἄμφω υἱοὶ καὶ τῆς Ἑλένης ἀδελφοὶ ὄντες, Διόσκοροι ὀνομασμένοι ἦσαν· οἱ ἀθληταὶ αὐτοὺς πρὸ ἄθλων οὕτως ἠύχοντο· „Εἴθε οἱ Διόσκοροί μοι τὴν νίκην δίδοιεν“. Πολλὰς δὲ αὐτοὶ μάχας ἐμαχέσαντο ὑπὲρ τοῦ δικαίου καὶ ἐν τούτων τῶν μαχῶν τινι (intr-o oare_care din aceste lupte) ὁ Κάστωρ ἀπέθανε· τὸν δὲ ἀδελφὸν τὸν Πολυδεύκην οὐδὲν παραμυθίσθαι ἐδόνατο (nimic nu putea să consoleze pe) μόνῳ γὰρ τῷ Πολυδεύκει οἱ θεοὶ τὴν ἀθανασίαν ἔδωσαν. Εἴθ' ὄφελον, ἔφη, μετὰ σοῦ καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκειν· οἱ γὰρ μὴ οἱ θεοὶ μοι ἀθανάτω εἶναι συνεχώρησαν.

Observări gramaticale.

1) Înțelesul modurilor (continuare). Optativul, singur sau precedat de εἴθε, εἰ γάρ, exprimă o dorință realizabilă. Negatiunea este μὴ·

- Ex.: 1) Μὴ γένοιτο, ferească Dumnezeu! sau, nicidecum.
Galateni III. 21.
2) Εὖ πράττοιμι, o, de-aș reuși!, măcar de-aș reuși!
3) Εἴθε μὴ ἀποθνήσκοιμι o, de n-aș muri (aș vrea să nu mor).
4) Εἴθε οἱ Διόσκοροί μοι τὴν νίκην δίδοιεν, o, de mi-ar da Dioscurii victoria!

Notă. Optativul, însoțit de *ἄν*, exprimă o posibilitate,

Ex.: *λέγοι ἄν τις*, sau *εἶποι ἄν τις*, ar putea spune cineva.

2) Indicativul imperfect sau aorist, precedat de *εἶθε*, *εἰ γάρ*, exprimă o dorință irealizabilă, un regret. Negățiunea este *μή*.

Ex.: *Εἶθε νεώτερος ἦν*, o, dacă aș fi mai tânăr.

εἰ γάρ μή οἱ θεοὶ υοὶ ἀθανάτων εἶναι συνεχώρησαν o dacă zeii n-ar fi căzut de acord ca eu să devin nemuritor.

Notă. O dorință irealizabilă sau un regret se mai poate exprima prin aor. II al verbului *ἀφελῶ*, eu datorez, trebuie, singur sau precedat de *εἶθε*, *εἰ γάρ*.

Ex.: *Εἶθε ὄφελον μετὰ σου καὶ ἐγὼ ἀποθνήσκειν*, dacă aș fi murit cu tine și eu.

Μή ὄφελον ἀποθαιεῖν, fie ca el să nu fi murit! sau, dacă el n-ar fi murit!

Notă. *πολλὰς μάχας ἐμαχέσαντο*, acuzativul obiectului intern.

LECTIA a XXIX-a

Xenofon către soldați

Ἐντεθόμημαι δ' ἔγωγε, ὦ ἄνδρες, καὶ τοῦτο ὅτι (că), ὅποσοι (toți acei care) μὲν μαστεύουσι ζῆν (să-și scape viața) ἐκ παντὸς τρόπου (în orice chip) ἐν τοῖς πολεμικοῖς, οὔτοι μὲν κακῶς τε καὶ αἰσχρῶς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ (în majoritatea cazurilor) ἀποθνήσκουσιν ὅποσοι (iar toți acei care) δὲ τὸν μὲν θάνατον ἐγνώκασι πᾶσι κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον ἀνθρώποις, περὶ δὲ τοῦ καλῶς ἀποθνήσκειν (pentru a muri în chip glorios) ἀγωνίζονται, τούτους (reluând pe ὅποσοι δὲ) ὁρῶ μᾶλλον πῶς (mai ușor) εἰς τὸ γῆρας ἀφικνουμένους καί, ἕως ἄν ζῶσιν (cât trăiesc), εὐδαιμονέστερον διάγοντας. "Α καὶ ἡμᾶς δεῖ νῦν καταμαθόντας αὐτούς (trebuie ca și noi înșine știind acum acestea) τε ἄνδρας ἀγαθούς εἶναι καὶ τοὺς ἄλλους (ἀγαθούς εἶναι) παρακαλεῖν. "Ο μὲν ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο.

Xenofon. Anabasis

Observări gramaticale

Propozițiunile subordonate. O propozițiune subordonată, exprimând părerea subiectului principalei și fiind dependentă de un timp secundar (imperf. aorist, m. m. c. perf.), poate să întrebuițeze, în locul indicativului și uneori al conjunctivului, modul optativ, numit optativul oblic, sau al stilului indirect. Această regulă nu este obligatorie.

Προποzițiunile completive. În limba greacă propozițiunile completive sint : completive legate de principală prin conjuncții sau fără conjuncții, și completive interogative indirecte.

A. **Completivele legate de principală fără conjuncții sint infinitivale sau participiale.**

1. **Completiva infinitivală.** Cînd verbul din principală exprimă o părere, o declarare, ca *νομίζω, λέγω, φημί* etc. o *voimță*, ca *βούλομαι, θέλω* etc. sau este un verb sau expresie im-personală ca *χρή* (trebuie), *ἔξεστι* (este permis), *ἀναγκαῖόν ἐστι* (e necesar), secundara completivă se exprimă prin acuzativ cu infinitiv.

Ex. : *νομίζω σε ἀμαρτάνειν.* Socotesc că greșești.

ἐγνώκασι τὸν μὲν θάνατον κοινὸν εἶναι καὶ ἀναγκαῖον πᾶν ἀνθρώποις. Sint convingși că moartea este comună și necesară tuturor oamenilor.

δεῖ ἡμᾶς αὐτοὺς ἀνδρᾶς ἀγαθοὺς εἶναι καὶ παρακαλεῖν τοὺς ἄλλους ἀγαθοὺς εἶναι. Trebuie ca noi înșine să fim bărbați viteji și să îndemnăm și pe alții să fie viteji.

Negațiunea obișnuită este *οὐ* (rar *μη*).

Dacă subiectul infinitivalei este același ca al principalei, el nu se exprimă, iar numele predicativ se acordă cu subiectul principalei.

Ex. : *φημί εἶναι ἀγαθός.* Spun că sint bun.

2) **Completiva participială.** Cînd verbul din principală exprimă o percepțiune fizică sau intelectuală, ca *ὄρω* (văd), *οἶδα* (știu), *ἀκούω* (aud), *γινώσκω* (cunosc), *δηλώω* (arăt), secundara completivă se exprimă cu conjuncțiile *ὅτι* ori *ὡς* și indicativul, dar mai degrabă printr-un participiu care se referă la complement.

Ex. : *Οἶδα Θεὸν ὄντα* (= *Οἶδα δι Θεός ἐστι*). Știu că Dumnezeu există.

Ὁρῶ τοὺς... ἀρικομένους... καὶ εὐδαιμονέστερον διαγόντας. Văd că aceștia ajung... și că petrec viața mai fericit.

Θεμιστοκλῆα οὐκ ἀκούεις ἀνδρᾶ ἀγαθὸν γεγονότα; N-ai auzit că Temistocle a fost un bărbat brav?

LECȚIA a XXX-a

I. Lupul și mielul

Λύκος ἀμνὸν ἐδίωκεν. "Ὁ δὲ εἰς νεῶν κατέφυγε. Προσκαλουμένου δὲ τοῦ λύκου (genit. abs. lupul chemînd la sine pe) τὸν ἀμνὸν καὶ λέγοντος (și zicînd) ὅτι θύσει αὐτὸν ὁ ἱερεὺς τῷ θεῷ, ἐκείνος ἔφη πρὸς αὐτόν. „Ἀίρετώτερόν μοῦ ἐστί (e preferabil pentru mine) θεῷ θυσίαν εἶναι, ἢ (de cit) ὅπῃ σοῦ διαφθαρήναι“.

Esop.

II. Aristide și Temistocle

Θεμιστοκλέους πρὸς τὸν δῆμον λέγοντος (genit. abs.) ὡς ἔχει βούλημα ἀπόρρητον μὲν, ὠφέλιμον δὲ τῇ πόλει καὶ σωτήριον, οἱ Ἀθηναῖοι ἐκέλευσαν Ἀριστείδην μόνον ἀκοῦσαι καὶ συνδοκιμάσαι. Φράσαντος (genit. abs.) δὲ τῷ Ἀριστείδῃ τοῦ Θεμιστοκλέους ὡς διανοεῖται τὸν ναύσταθμον ἐμπρῆσαι τῶν Ἑλλήνων, οὕτω γὰρ ἔσεσθαι μεγίστους καὶ κυρίους ἀπάντων τοὺς Ἀθηναίους, παρερχόμενος εἰς τὸν δῆμον ὁ Ἀριστείδης ἠγέρουσε τῆς πράξεως¹⁾, ἣν (pe care) Θεμιστοκλῆς πράττειν διανοεῖται, ὡς οὔτε λυσιτελεστέρα ἄλλη ἐστὶν οὔτε ἀδικωτέρα. Ταῦτ' ἀκούσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παύσασθαι τὸν Θεμιστοκλῆα προσέταξαν.

Plutarh.

1) τῆς πράξεως, genitiv. comparativ. λυσιτελεστέρα.

B. Completivele legate de principală prin conjuncții. Conjuncțiile folosite sînt, *ὅτι*, *ὥς*; *ὅπως*; *μή* sau *μή οὐ*.

1) Completivele legate de principală prin conjuncțiile *ὅτι*, *ὥς*. Se construiesc cu *ὅτι* sau *ὥς*. verbele care înseamnă a zice, a vedea, a cugeta, a crede, a ști, a afla; modul completivei este indicativul.

Ex.: *λέγω ὅτι ἔτοιμός εἰμι*. Spun că sînt gata.

οἶδα ὅτι Θεός ἐστι. Știu că Dumnezeu există.

λέγων ὥς ἔχει τι βούλευμα. Zicînd că are un proiect.

ἔλεγεν ὅτι ἢ ὁδὸς ἔσοιτο (optativul oblic în locul lui *ἔσται* din stilul direct) *πρὸς βασιλεά*. Zicea că va merge (că drumul îi va fi) contra regelui.

Exercițiu. *πάλοι δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα*. Voi socotiți mereu că ne facem apărarea înaintea voastră. Corinteni II. XII. 19.

Ἰκούσατε γάρ .. ὅτι κοθ' υπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ. Ați auzit că peste măsură prigoneam biserica lui Dumnezeu.

Galateni I, 13.

Mandane către fiul ei, Cyrus

Ἄλλ' οὐ ταῦτά, ἔφη Μανδάνη, ὦ παῖ, παρὰ τῶ πάππῳ καὶ (că) ἐν Πέρσαις δίκαια ὁμολογεῖται (nu sînt recunoscute ca drepte). Οὗτος (Ἀστυάγης) μὲν γὰρ τῶν ἐν Μήδοις πάντων ἑαυτὸν δεσπότην πεποιήκεν (s-a făcut pe sine stăpîn absolut peste), ἐν Πέρσαις δὲ τὸ ἴσον ἔχειν (regimul egalității) δίκαιον νομίζεται (este socotit drept just). Καὶ ὁ σὸς πρῶτος πατὴρ (tatăl tău cel dintîi) τὰ τεταγμένα μὲν ποιεῖ τῇ πόλει (face, se supune legilor stabilite de stat), τὰ τεταγμένα δὲ λαμβάνει (primește numai bunurile în-găduite de legi), μέτρον δὲ αὐτῶ οὐχ ἢ ψυχῇ (capriciu), ἀλλ' ὁ νόμος ἐστίν. Φυλάττου ὅπως μὴ ἀπολεῖ μαστιγούμενος (ia seama, ferește-te să nu pieri sub lovituri de bici), ἐπειδὰν οἴκοι ἦς (cînd vei fi în Persia), εὐν παρὰ τούτου μαθὼν ἦκης ἀντὶ τοῦ βασιλικοῦ τὸ τυραννικόν (dacă te vei întoarce învâșînd de la el (Astiage) guvernarea tiranică în loc de guvernarea regală).

Xenofon. Ciropedia

Observări gramaticale

2) Completivele legate de principală prin conjuncția *ὅπως*. După verbele care înseamnă a veghea, a se îngriji, a lua seama,

a se pregăti; επιμείλομαι, φροντίζειν, παρασκευάζομαι, φυλάττομαι, completiva se leagă de principală cu conjuncția *ὅπως*, urmată de indicativul viitor sau conjunctivul.

Ex.: Παρασκευάζομαι ὅπως ἀμνοῦμαι (= ἀμνῶμαι.) Mă pregătesc să mă apăr.

φυλάττον ὅπως μὴ ἀπολεῖ. la seama să nu pieri.

παρασκευαζόμενην ὅπως ἀμύνωμαι sau ἀμνοῦμαι (=ἀμν. νοίμην, optativul oblic). Mă pregăteam să mă apăr.

LECTIA a XXXII-a

Belerofon

Προίτος μὲν, ὁ τοῦ Τιρόνθου βασιλεὺς, ἐβούλευσε τὸν Βελλεροφόντην ἀπολλύναι, ἐφοβεῖτο δὲ μὴ οἱ Κορίνθιοι, οἱ τὸν Βελλεροφόντην ἐφίλου, τὸν φόνον αὐτοῦ τιμωρῶσι. Ἐπιμψεν οὖν αὐτὸν παρὰ τὸν Ἰοβάτην, τὸν τῆς γυναικὸς πατέρα, ὃς ἐν Λυκίᾳ ἐβασίλευσε, τὸν ἥρωα φονεῦθῆναι κρύβδην κελύων. Ὁ οὖν Ἰοβάτης δεδιὼς μὴ ὁ Προίτος αὐτῷ χαλεπαίγη εἰ τοῦ νεανίου φείδοιτο (dacă ar cruța pe tânăr), τοῦτον ἀπολλύναι ἐβούλευσε, αὐτὸν δὲ ἐκέλευσε ἰέναι ἀποκτενοῦντα (ca să omoare) τὴν Χείμαιραν, δεινότατον θηρίον τι, ᾧ πάντες ἐγχώριοι ἐδεδίεσαν μὴ ἐντόχωσιν· εἰκὸς μὲν οὖν ἦν τὸν Βελλεροφόντην δεδιέναι μὴ οὐ τοιοῦτον ἔργον διαπράττειται· ὅμως δὲ τὸν ἀγῶνα οὐκ ἀπρηνήθη καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτός, τσσαύτης ἀνδρείας θαυμάζων, ἐφοβεῖτο μὲν μὴ οὐ νικήσῃ, ἐφοβεῖτο δὲ μὴ σώος ἀπέληθη.

Observări gramaticale

3) Completivele legate de principală prin conjuncțiile *μή*, *μή οὐ*. După verbele de temere, *δέδοικα*, *φοβοῦμαι*, completiva începe cu conjuncțiile *μή*, sau *μή οὐ*, urmate de modul conjunctiv și optativ.

Ex.: Δέδοικα μὴ ὁ διδάσκαλος ἔλθῃ. Mă tem să nu vie profesorul sau mă tem că profesorul va veni.

Δέδοικα μή οὐ ὁ διδάσκαλος ἔλθῃ. Mă tem ca nu cumva profesorul să nu vină, sau mă tem că profesorul nu va veni.

ἐφοβεῖτο μή οἱ Κορινθιοί... τὸν φόνον τιμωρῶσι. Se teme că vor răzbuna omorul corintienii
ἐφοβεῖτο μή οὐ νικήσῃ. Se teme că nu va învinge.
ἔδεισαν μή ὁ διδάσκαλος ἔλθοι. Se temeau că profesorul va veni.

LECTIA a XXXIII-a

Răspunsurile de spirit ale lui Stratonikos

Ἐρωτηθεῖς ὑπό τινος τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλῆσαι τὰ ἔστι, τὰ μακρὰ ἢ τὰ στρογγύλα. „Τὰ νεκρωλημένα“, εἶπεν.

Ἐρομένου δέ τινος (genit. abs.), διὰ τί τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν περινοστεῖ, ἀλλ' οὐκ ἐν μιᾷ πόλει διαμένει, παρὰ τῶν Μουσῶν ἔφη εἰληφέναι τέλος (că a primit de la Muze ca tributari pe) τοὺς Ἑλληνας ἅπαντας, παρ' ὧν πράττεσθαι μισθὸν ἀμουσίας (și că încasează de la aceștia).

Ἐν Πέλλῃ δὲ πρὸς φρέαρ ποσειθίων, ἠρώτησεν εἰ πότιμόν ἐστι ὕδωρ. εἰπόντων δὲ τῶν ἰμώντων (genit. abs.) „Ἥμεῖς γε τοῦτο πίνομεν“. — „οὐκ ἄρ' ἔφη, πότιμόν ἐστιν“. Ἐτύχχανον γὰρ οἱ ἄνθρωποι χλωροὶ ὄντες (din întâmplare).

Observări gramaticale

C) *Completivele interogative indirecte* se leagă de principală printr-un cuvânt întrebător, ca : un pronume interogativ, o particulă interogativă, *ei* (dacă); adverbe interogative de timp și loc; toate formele adjectivale și adverbiale ce înseamnă cât, cum; modul întrebuintat este indicativul, negația οὐ (după *ei* poate fi și *μή*).

Ex.: ἐρωτᾷ εἰ ἔτοιμος εἶ. Întrebă dacă ești gata.
ἐρωτηθεῖς... τίνα τῶν πλοίων ἀσφαλέστερᾷ ἐστὶ. Întrebat fiind care dintre corăbii este cea mai sigură.

Ἡρώτησεν εἰ πότιμόν ἐστιν ὕδωρ. Întrebă dacă apa este potabilă.

Ἦρето εἴ τις ἐμοῦ εἶη σοφώτερος (optativul oblic). Întreba dacă cineva este mai înțelept decât mine.

Întrebarea dublă este legată de principală prin *πότερον*... ἢ (utrum... an), *εἰ*... ἢ (dacă... sau), *εἴτε*... *εἴτε* (dacă... dacă).

Ex.: ἐρωτῶ πότερον ἀσθενεῖς ἢ ὑγιαίνεις. Întreb dacă ești bolnav sau sănătos.

LECTIA a XXXIV-a

Înainte de a muri, Moise îndeamnă pe Israiliți să păzească poruncile lui Dumnezeu

Καὶ νῦν, Ἰσραήλ, ἄκουε τῶν δικαιομάτων καὶ τῶν κριμάτων, ὅσα ἐγὼ διδάσσω ὑμᾶς σήμερον ποιεῖν, ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε, καὶ εἰσελθόντες κληρονομήσητε τὴν γῆν, ἣν Κύριος ὁ Θεὸς τῶν πατέρων ὑμῶν δίδωσιν ὑμῖν.

Kai γνώση σήμερον καὶ ἐπιστραφήσῃ τῇ διανοίᾳ, ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς σου οὗτος Θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ ἐπὶ γῆς κάτω, καὶ οὐκ ἔστιν ἐτι πλὴν αὐτοῦ. Καὶ φυλάξασθε τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαί σου σήμερον, ἵνα εὖ σοι γένηται (ca să-ți fie ție bine) καὶ τοῖς υἱοῖς σου μετὰ σέ, ὅπως μακροήμεροι γένησθε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς (atracție pentru ἦν) Κύριος ὁ Θεὸς σου δίδωσά σοι πάσας τὰς ἡμέρας.

Deuteronomul IV. 1. 39—40

Observări gramaticale

Propozițiunea circumstanțială finală are modul conjunctiv și se leagă de principală prin conjuncțiile *ὥς*, *ὅπως*, *ὅπως ἄν*, *ἵνα*, *ὅ*, *ὅ* *μή*. Negatiunea este *μή*.

Ex.: *Ἐσθίε ἵνα ζῆς, μή ζῆ ἵνα ἐσθῆς. Mănincă pentru ca să trăești, nu trăi ca să măninci.

* Άκουε τῶν δικαιωμάτων... ἵνα ζῆτε καὶ πολυπλασιασθῆτε...
Φυλάξαθε τὰς ἐντολάς... ἵνα εὖ σοι γένηται... ὅπως...
γένηθε.

Φύλακας συμπέμπει (prezent istoric), ὅπως φυλάττοιεν
(optativ oblic) αὐτόν. Trimite cu el paznici ca să-l
apere.

Κύρος ᾔετο φίλων δεῖσθαι ὡς συνεργούς ἔχει (opt. oblic)
Cirus credea că are nevoie de prieteni ca să-i fie
colaboratori.

LECTIA a XXXV-a

RECAPITULARE : PROPOZIȚIUNEA COMPLETIVĂ ȘI FINALĂ

Simon Magul

Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱερουσολήμοις ἀπόστολοι ὅτι δέ-
δεκται ἡ Σαμαρία τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ ἀπέστειλαν πρὸς
αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάννην, οἵτινες καταβάντες προσήρξαντο
περὶ αὐτῶν ὅπως λάβωσιν Πνεῦμα Ἅγιον... Τότε ἐπέτι-
θεσαν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐλάβανον Πνεῦμα Ἅγιον.
Ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων δίδεται τὸ Πνεῦμα, προσήγγειν αὐτοῖς χρήματα,
λέγων ὅτι καμὸί τῆν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα, ὡς ἐὰν ἐπιθῶ
τὰς χεῖρας 1), λαμβάνῃ Πνεῦμα Ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπεν
πρὸς αὐτόν. Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπόλειαν... ἡ γὰρ
καρδία σου οὐκ ἔστιν ἐθελῆα ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ... δεήθητι τοῦ Θεοῦ
εἰ ἄρα (doar) ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἁπνοία τῆς καρδίας σου· εἰς
γὰρ χελλῆν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας ὄρω σε ὄντα.
Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν δεήθητε ὅμως ὑπὲρ ἐμοῦ
πρὸς τὸν Κύριον ὅπως μηδὲν ἐπέληθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν (τούτων
ἀ) εἰρήκατε.

1) Asupra oricărui voi pune miinile.

Faptele Apostolilor VIII. 14

Comentariu gramatical

În bucata de lectură de mai sus să se analizeze propozi-
țiunile și în special cele complete și finale.

Din predică de pe munte

Πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις: Οὐκ ἐπιπορήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὄρκους σου. Ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως· μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ γῆ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστὶ τῶν ποδῶν αὐτοῦ· μήτε εἰς Ἱερουσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶν τοῦ μεγάλου Βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ποιῆσαι ἢ μέλαιναν· ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.

Sf. Evangelist Matei V. 33-37

Observări gramaticale

A. Propozițiunea circumstanțială de cauză are modul indicativ (negațiunea οὐ) și se leagă de principală prin conjuncțiile *οὐ*, *διότι*, *ὡς* (fiindcă).

Ex.: λέγω... μὴ ὀμόσαι... ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ Θεοῦ.

Τὸν Περικλέα ἐκάκιζον ὅτι οὐκ ἐπεξάγοι (optativul oblic)

Acuzau pe Pericle fiindcă (ziceau ei) nu-i ducea contra dușmanului.

Ἄπειθε καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε. Cereți și nu primiți, fiindcă cereți rău. Epist. Sf. Apost. Iacob IV, 3.

Ἄγιοι ἔσεσθε, διότι ἐγὼ ἄγιος. I Epist. Sf. Apost. Petru. I. 16.

Cuvîntul lui Pavel și Barnabas către iudeii din Antiohia

Τῷ δὲ ἐρχομένῳ Σαββάτῳ σχεδὸν πάσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἰδόντες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ Παύλου λαλουμένοις, ὁ δὲ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπαν· Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον καληθῆναι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἐπειδὴ ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξιόους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς, ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. Οὕτω γὰρ ἐντέταται ἡμῖν ὁ Κύριος.

Faptele Apost. XIII 44-46.

Ἐπερσιῖτι. Ἐπεὶ ὑμεῖς οὐ βούλεσθε συμπορεύεσθαι, ἀνάγκη ἐστὶ μοι μεθ' ὑμῶν ἔναι, Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν σάρκα, κἀγὼ καυχῶμαι. II Corint. XI. 18.

Observări gramaticale

B. Circumstanțiala de cauză se mai leagă de principală și prin conjuncțiile temporale *ἐπεὶ*, *ἐπειδὴ*, *ὅτε*, *ὅποτε* (deoarece, fiindcă), avînd verbul la indicativ și negațiunea οὐ.

Ex.: Ἐπειδὴ ἀπωθεῖσθε αὐτόν... ἰδοὺ στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη.
Ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς, ἀπέρχομαι. Fiindcă dorești, plec.

După verbele care exprimă un sentiment, ca *θαυμάζω*, *admīr*, *χαίρω* mă bucur, *ἀγανακτέω* mă indignez, *αἰσχύνομαι*, mă rușinez, circumstanțiala de cauză întrebuițtează în loc de *ὅτι*. *unceri ei*, care înseamnă atunci, în ipoteza că, la giudul că, fiindcă.

Ex.: Οὐκ αἰσχύνομαι εἰ τῶν νόμων ἔλαττον δύναιμι. Nu mă rușinez la giudul că, (fiindcă) sint mai puțin puternic de cit legile.

Mintuitorul în Galileia

Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν, καὶ συνάγεται πρὸς αὐτὸν ὄχλος πλείστος, ὥστε αὐτὸν εἰς πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦσαν. Καὶ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλὰ. Καὶ εἰς τὸ τέλος ἔλεγεν αὐτοῖς. Βλέπετε τί ἀκούετε. Ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεσθε ὑμῖν, καὶ προστεθήσεται ὑμῖν. Ὅς γὰρ ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ· καὶ ὃς οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει, ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.

După Sf. Evanghelist Marcu IV. 1-2, 24

Exercițiu. Ὅτως ἰσχυρὸν ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ὥστε πάντων ἐπικρατεῖ τῶν ἀνθρωπίνων λογισμῶν.

Observări gramaticale.

Propozițiunea consecutivă are verbul la indicativ (negațiunea οὐ) sau la infinitiv (negațiunea μή) și se leagă, în ambele cazuri, de principală prin conjuncția ὥστε (în cit) sau, mai ales în poezie, ὡς (în cit).

Ex.: Ὅπως ἐστὶ σοφός, ὥστ' οὐδέποτε σφάλεται. Este atît de înțelept, în cit nu se înșeală niciodată.

Κρανίην ἐποίησεν ὥστε τοὺς πολεμικοὺς ἀκούειν. Strigau atît de tare, în cit dușmanii puteau să-i audă.

Corp și spirit

Οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες Θεῶ ἀρέσαι οὐ δύνανται. Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστέ ἐν σαρκί, ἀλλὰ ἐν πνεύματι, εἴπερ Πνεῦμα Θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δὲ τις Πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἐστὶν αὐτοῦ. Εἰ δὲ Χριστός ἐν ὑμῖν (ἐστί), τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν (este mort) διὰ ἀμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ (este viață) διὰ δικαιοσύνην (din cauza îndreptării dată de Dumnezeu). Εἰ δὲ τὸ Πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσκει (vii va face și) καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τοῦ ἐνοικούντος αὐτοῦ Πνεύματος ἐν ὑμῖν.

Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφελίεται ἐσμέν οὐ τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν (ca să viețuim după trup)· εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζήτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι (cu spiritul) τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσεσθε.

Romani VIII, 8-14

Observări gramaticale

Propozițiunea condițională. Conjuncțiile care introduc subordonată condițională sînt: *ei, ἐάν (ἤν, ἂν)*, dacă. Negațiunea este *μή*.

Subordonată condițională împreună cu principală ei formează o perioadă ipotetică sau condițională. Perioada ipotetică poate fi reală, ireală sau potențială.

În perioada ipotetică reală, condiția se presupune îndeplinită, condiționala are verbul la indicativ, iar *ei* are înțelesul: dacă este adevărat că, dacă într-adevăr, dacă.

Ex.: *Εἰ καλῶς ἐλάλησα, τί με ὀφείλεις*; (Sf. Ioan). Dacă este adevărat că am vorbit bine sau dacă am vorbit bine, de ce mă bați?
εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζήτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν. Dacă trăiți (viețuiți) potrivit trupului, veți muri.

Nota 1. Participiul însoțit de articol echivalează cu o propozițiune relativă.

Ex.: *Οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες*. Cei cari sint în trup (în carne).

Nota 2. Uneori articolul τοῦ însoțit de infinitiv echivalează cu o propozițiune finală.

Ex.: *ὀφείλεται ἕσμεν οὐ σαρκὶ τοῦ κατὰ σῶμα ζῆν*. Nu sintem datori trupului ca să trăim după trup.

LECȚIA a XL-a

Gallion și iudeii din Corint

Γαλλίωνος δὲ ἀνθυπάτου ὄντος τῆς Ἀχαΐας (Genit. abs. pe cînd Gallion era proconsul), κατεπέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον ἀναπέθειν οὗτος τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι τὸν Θεόν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου (Genit. abs. Cînd Pavel era gata să) ἀνοίγειν τὸ στόμα, εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· εἰ μὲν ἦν (ar fi) ἀδικημά τι ἢ ῥαδιούργημα πονηρὸν, ὃ Ἰουδαῖοι, κατὰ λόγον (după cuviință, atît cît este rațional) ἂν ἀνεσχόμεν ὑμῶν (v-aș asculta cu răbdare)· εἰ δὲ ζήτημά ἐστιν περὶ λόγου (despre învătătură) καὶ ὀνομάτων (de dascăli ca Pavel) καὶ νόμου τοῦ καθ' ἡμᾶς, ὄψεσθε αὐτοί· κριτῆς γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι· καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.

Faptele Apost. XVIII. 12-16.

Observări gramaticale

In perioada ipotetică ireală, condițiunea este contrară realității verbele, și al condiționalei și al principalei, stau la imperfectul indicativului pentru prezent și la aoristul indicativului pentru trecut, conjuncția *ei* are înțelesul: dacă, contrar realității...; iar verbul principalei este însoțit de particula *ἂν*.

Ex.: *Εἰ πλούσιος ἦν, οὐκ ἂν φυλάργυρος ἦν* Dacă, contrar realității, aș fi bogat, sau numai: dacă aș fi bogat, n-aș fi avar.
Εἰ μὲν ἦν ἀδικημα τι... ἂν ἀνεσχόμεν. Dacă ar fi vreodată nedreptate (dar nu este)... v-aș asculta cu răbdare.

Cunoaştem pe cele bune, dar urmăm pe cele rele

Ἐπαινοῦσι μὲν τοὺς νοηθετόντας, πλησιάζειν δὲ θού-
λονται τοῖς συνεξαμαρτάνουσιν, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσιν.
Σημεῖον δ' ἂν τις ποιήσαιο τὴν Ἡσιόδου καὶ Θεόγνιδος καὶ
Φωκλίδου ποιήσιν καὶ γὰρ τούτους φασὶ (oamenii recu-
noscă că) μὲν ἀρίστους γεγενῆσθαι συμβούλους τῶ βίῳ καὶ
τῶν ἀνθρώπων, ταῦτα δὲ λέγοντες (ei însă deși recunosc
acestea) αἰροῦνται συνδιατρίβειν ταῖς ἀλλήλων ἀνομίαις μᾶλλον
ἢ (de cit) ταῖς ἐκείνων ὑποθήκαις. Ἐτι δ' εἴ τις ἐκλῆξῃ εἰ
τῶν προεχόντων ποιητῶν (din versurile poeților principali)
τάς καλουμένας γνώμας, ἐφ' αἷς ἐκείνοι μάλιστ' αἰσποῦδασαν
(care au preocupat pe poeții aceia foarte mult), ὁμοίως
ἂν καὶ πρὸς ταῦτα διατεθεῖεν (oamenii ar avea aceeași
atitudine și față de aceste sentințe) ἤδιον γὰρ ἂν κομω-
δίας τῆς φαυλοτάτης ἢ (de cit) τῶν οὕτω τεχνικῶς πεποιη-
μένων ἀκούσειαν. Καὶ τί δεῖ καθ' ἕν ἕκαστον λέγοντα δια-
τρίβειν; (de ce trebuie să-mi pierd timpul, înșirîndu-se
una câte una, pe rînd?) Ὅπως γὰρ εἰ θέλομεν σκοπεῖν
τάς φύσεις τῶν ἀνθρώπων, εὐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν
πανεπάσαιν ἐναντίας τῶ συμφέρονι: τάς ἡδονὰς ἔχοντας (că
mulți din aceștia au).

Isocrate

În perioada ipotetică potențială, condițiunea se presupune posibilă de realizat în viitor, verbul condiționalei se găsește la optativ, întrebuintat în înțeles de viitor, conjuncția *ei* are înțeles de: dacă s-ar întâmpla sau dacă odată în viitor; iar verbul principalului stă, în general, la modul optativ, însoțit de *ἂν*. Optativul cu *ἂν* din principală poate fi înlocuit cu indicativul, cînd fraza trebuie să aibă un caracter mai afirmativ.

Ex.: *Εἰ πλούσιος γενοίμην, οὐκ ἂν εἶην φιλάργυρος*. Dacă aș fi bogat, n-aș fi avar.

Ἐἴ τις ἐκλέξειε... ὁμοίως ἂν διατεθεῖεν. Dacă cineva ar alege, oamenii ar avea aceeași atitudine.

Εἰ θέλομεν σκοπεῖν... εὐρήσομεν. Dacă am voi să observăm... vom constata.

Nota 1. Într-o propozițiune principală, optativul singular sau însoțit de *εἴθε* ori de *εἰ γάρ* exprimă o dorință; iar optativul însoțit de *ἂν* servește să exprime ideea de posibilitate (modul potențial).

Ex.: *Σημεῖον δ' ἂν τις ποιήσαιο τὴν ποιήσιν*. Cineva ar putea aduce ca dovadă poezia.

Nota 2. a) Participiul însoțit de articol prescurtează o propozițiune relativă.

Ex.: *πλησιάζειν βούλονται τοῖς συνεξαμαρτάνουσι, ἀλλ' οὐ τοῖς ἀποτρέπουσι*. Ei voiesc să se apropie de cei ce au aceleași păcate, dar nu de cei ce-i îndepărtează de la ele.

b) Participiul poate prescurta o propozițiune circumstanțială (o concesivă în exemplul următor).

Ex.: *ταῦτα δὲ λέγοντες αἰροῦνται*. Ei însă, deși recunosc acestea, preferă.

c) Se amintește că participiul, după verbele care exprimă o percepțiune fizică sau intelectuală, acordîndu-se cu complementul, echivalează cu o propozițiune completivă

Ex.: *Εὐρήσομεν τοὺς πολλοὺς αὐτῶν... ἐναντίας τὰς ἡδονὰς ἔχοντας*. Vom constata că mulți din ei... au plăceri contrare.

Nota 3. *Καὶ γάρ* = în adevăr.

Prilejul de păcat

Καὶ ἐὰν σκανδαλίση σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν ἐστὶν σε κυλλῶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον. Καὶ ἐὰν ὁ ποὺς σου σκανδαλίση σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν ἐστὶν σε εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν. Καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου σκανδαλίση σε, ἔκβαλε αὐτόν· καλὸν σε ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν, ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. Πᾶς γὰρ πυρὶ ὀλισθήσεται. Καλὸν τὸ ἅλας· ἐὰν δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται, ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε; Ἐχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλα καὶ εἰρηνεύσετε ἐν ἀλλήλοις.

Sf. Evanghelist Marcu IX 43-50

Observări gramaticale

Subordonata condițională întrebuințează conjuncția ἐὰν (provenită din *ei an*) și modul conjunctiv pentru a exprima un fapt determinat care se referă la viitor (modul eventual).

Ex.: Ἐὰν ζητῆς καλῶς, εὐρήσεις. Dacă vei căuta bine, vei găsi.
Ἐὰν σκανδαλίση σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν. Dacă te turbură mâna ta, tai-o.

Conjuncția ἐάν și conjunctivul se întrebuințează și pentru a exprima un fapt general care se repetă în prezent, iar conjuncția *ei* și optativul, pentru a exprima un fapt general, repetat în trecut.

Ex.: Ἐὰν τοῦτο ποιῇ. De câte ori face aceasta.
Εἰ τοῦτο ποιεῖ. De câte ori făcea aceasta,

RECAPITULARE

In toată făptura se vede grija lui Dumnezeu pentru om

Ἀποδείξωμεν τοῦ Θεοῦ τὴν πρόνοιαν, καθὼς οὖν ἡμῖν οἶόν τε (pe cât îmi (este) cu putință). Τὴν γὰρ θαυμασίαν ταύτην καὶ παναριμόνιον κτίσιν δι' οὐδένα ἕτερον ἐποίησεν ὁ Θεός, ἢ διὰ σέ· ἄνθρωπε· καὶ καλὴν οὕτω, καὶ μεγάλην οὕτω, καὶ πρὸς θεογνωσίας ὁδὸν ἐπιτηδεῖαν κατεσκευάσας διὰ σέ· Τί γὰρ ὠραιότερόν ἐστιν οὐρανοῦ ὑφ' ἡλίου καταλαμπόμενον; Ἄλλ' ἔξεστιν, εἰ μὴ ἀπέκαμες, μαθεῖν αὐτοῦ τὴν πρόνοιαν καὶ ἐτέρωθεν. Εἰ γὰρ καὶ αὐτὴν βουληθεῖς περιεργάζεσθαι τὴν νύκτα, ὄψει καὶ ἐντεῦθεν πολλὴν τοῦ παιητοῦ τὴν πρόνοιαν. Εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τὸν ἄπειρον τῶν ἰχθύων δῆμον ἀπλωσάμεν (dacă vom trece cu expunerea la) τὸν λόγον, εἰ καὶ τὰ ἄφατα τῶν ὀρνίθων κατιδοῖμεν ἔθνη, καὶ ἐντεῦθεν ἔλθομεν καὶ ἐπὶ τὰς βοτάνας, ἐκάστου δὲ τούτων καὶ καρπὸν ἰδοῖμεν καὶ χρεῖαν· καὶ ἐπὶ τὰ μεταλλικὰ εἶτι χωρήσαμεν ὄρη, ποῖος λόγος ἢ ποῖος ἡμῖν διαρκέσει χρόνος;

Εἰ δὲ μὴ μακρὸν σφόδρα ἐποιούμην τὸν λόγον (dacă n-aș lungi vorba din cale afară), πολλὰ καὶ περὶ θανάτου ἐφιλοσόφησα (aș expune vederi filosofice), καὶ ἐν τούτῳ μάλιστα ἐδείκνυον τὴν σοφίαν τοῦ Θεοῦ καὶ πρόνοιαν, καὶ πολλὰ περὶ φθορᾶς εἶπον ἄν· καὶ ἐντεῦθεν ἐδείξαμεν τὴν ἄφατον αὐτοῦ πρόνοιαν καὶ κηδεμονίαν.

După Sf. Ioan Hrisostom

Comentar gramatical

Σὰ σε analizeze propozițiunile secundare din bucata de mai sus, și în special cele condiționale.

LECTȚIA a XLIV-a

Menirea corpului nostru

Ἡ ἀγνωεῖτε ὅτι, ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον, ἵνα, ὡς περ ἠγέρθη Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ Πατρὸς, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν... Μὴ οὖν βασιλεύετω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακοῦειν ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτοῦ, μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ, ἀλλὰ παραστήσατε... τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ... Ὡς περ γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν ὁδὸν τῆ ἀκαθαρσίας καὶ τῆ ἀνομίας εἰς τὴν ἀνομίαν, οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν ὁδὸν τῆ δικαιοσύνης εἰς ἁγιασμόν.

Romani VI. 3. 12. 19

Exercițiu. Ὁ Κύριος εὐθὺς ἀπαύζεται Ἐστυάγην, ὡς περ ἄν εἰ τις φίλον ἀπαύοιτο.

Subordonata comparativă este introdusă prin conjucțiile *ὡς*, *ὡς περ*, *καθάπερ*, cum, după cum, iar în principală le coresponde un antecedent demonstrativ ca, οὕτως, așa. Modul întrebunțat este indicativul; negațiunea οὐ.

Ex.: Ποιήσω ὡς περ δυνήσομαι. Voi face cum voi putea.
ὡς περ ἠγέρθη Χριστός... οὕτως καὶ ἡμεῖς... περιπατήσωμεν.

În subordonata condițională comparativă se întrebunțează locuțiunea conjuncțională *ὡς περ ἄν εἰ*, urmată de indicativul unui timp istoric sau de optativ.

Ex.: ὡς περ ἄν εἰ τῷ ὄντι ξένος ἐτύγχανον ὄν. Ca și cum s-ar fi întimplat să fie în realitate străin.
ὡς περ ἄν εἰ εἶποι. Ca și cum ar zice cineva.

LECȚIA a XLV-a

Bătrînul și moartea

Γέρων ποτὲ ξόλα κόψας, ταῦτα φέρων πολλήν ὁδὸν ἐβάδιζε. Διὰ δὲ τὸν κόπον τῆς ὁδοῦ ἀποθέμενος τὸ φορτίον τὸν θάνατον ἐπεκαλεῖτο. Τοῦ δὲ θανάτου φανέντος καὶ πυθμένου (Genit. abs. cînd moartea apărū și întrebă) δι' ἣν αἰτίαν αὐτὸν παρακαλεῖται, ὁ γέρων ἔφη: „Ἴνα τὸ φορτίον μοι ἄρῃς“.

Ὁ λόγος δηλοῖ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος φιλόζωός (έστι), καὶ ἂν (crasă, καὶ ἐάν) δυστυχῇ. Esop

Exercițiu. Πάντες ποταμοί, εἰ καὶ πρόσω τῶν πηγῶν ἄποροί εἶναι, προοῦσι (pentru cei ce înaintează spre) πρὸς τὰς πηγὰς διαβατοὶ γίνονται. Θανομένη ἐξήδη, καὶ (crasă, καὶ εἰ) μὴ οὐ προδικήσεις.

Observări gramaticale

Subordonata concessivă este introdusă de conjuncțiile *εἰ* sau *ἐάν*, precedate sau urmate imediat de *καὶ*, *καὶ εἰ*, *καὶ ἐάν*, chiar dacă, *εἰ καὶ*, *ἐάν καὶ*, deși, cu toate că, măcar că, negațiunea este *μή*. Conjuncția *εἰ καὶ* este urmată de indicativ, iar *ἐάν καὶ* (*κἂν*) de conjunctiv. Participiul însoțit de *καίπερ*, prescurtează o subordonată concessivă (negațiunea este *οὐ*).

Ex.: *Εἰ καὶ μὴ εἴθισμαι λέγειν ἐν πολλοῖς, λέξω*. Deși (măcar că) n-am obiceiul să vorbesc în public, voi vorbi.

Σεῖν ὁ μῶρος, κἂν τι μὴ γελοῖον ᾖ. Nebunul rîde chiar dacă nu e nimic de rîs.

Καίπερ βασιλεὺς περυνκῶς, θνητὸς εἰ. Cu toate că te-ai născut rege, ești muritor.

LECȚIA a XLVI-a

Cine nu este în contra noastră, este pentru noi

Ἐφη αὐτῷ ὁ Ἰωάννης: Διδάσκαλε εἰδομέν τινα ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια, ὃς οὐκ ἀκολούθει ἡμῖν, καὶ ἐκωλύομεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἠκολούθει ἡμῖν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν: Μὴ καλύετε αὐτόν: οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου καὶ θυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με: ὃς γάρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἐστίν. Ὅς γάρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου, ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, Ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ. Καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικεῖται μύλος ὀνικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.

După Sf. Evanghelie Marcu IX. 38-42

Observări gramaticale

Propozițiunile relative sint introduse de pronumele relative *ὃς*, *care*, *ὃσπερ*, acela tocmai *care*, *ὃσιν*, oricare, *care*. Negațiunea este *οὐ*.

Propozițiunile relative atributive se construiesc cu modul indicativ. Propoziția relativă poate însă să înlocuiască o circumstanțială de scop, cauză, consecutivă și condițională. Spre deosebire de limba latină, relativele circumstanțiale în grecește se construiesc cu modul indicativ, cu observația că relativă circumstanțială finală are

totdeauna verbul la indicativul viitor, iar relativa circumstanțială condițională urmează regulile propozițiilor condiționale.

Ex.: *Τὸ βιβλίον ὃ μοι ἔδωκας*. Cartea pe care mi-ai dat-o.

Ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν, ὑπὲρ ἡμῶν ἔστιν. Căci acel care nu este contra noastră, este pentru noi.
Ἐγμῖν πέμψω ἄνδρας, οἵτινες ὑμῖν συμμαχοῦνται (viit. indic.) Vă voi trimite oameni, care să lupte (ca să lupte) împreună cu voi.

Propozițiunea relativă întrebuințează:

- a) subjonctivul cu *ἄν* în înțeles de viitor,
b) subjonctivul cu *ἄν* sau optativul fără *ἄν*, spre a arăta că o acțiune se repetă.

Ex.: *Ὅς γὰρ ἄν ποτιση*. *Ἄμην λέγω ὑμῖν*. Căci acel care vă va da să beți... Amin zic vouă că...

Ὅς ἄν σκανδαλίση... καλὸν ἔστι. Acela care va turbura pe unul... ar fi mai bine.

Τῷ ἀνδρὶ, ὃν ἄν εἴληθε, πείσομαι. Mă voi supune bărbatului pe care îl veți fi ales.

Ἐπι ἐντυγχάνοιεν, πάντας ἀπέκτεινον. Omorau pe oricare-l întâlneau.

Notă. Se amintește că, atunci când antecedentul relativului este pronumele demonstrativ *οὗτος* și când relativul este în aceeași caz cu antecedentul, antecedentul în acest caz se suprimă.

Ex.: *ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ' ἡμῶν = οὗτος ὅς γὰρ οὐκ ἔστιν*.

Această suprimare se face chiar după atracția pronumelui relativ.

Σὺν οἷς στέργεις (= σὺν τοῖς οἷς στέργεις) Cu acei pe care îi iubești.

Notă. Pronumele relativ, la începutul unei fraze, are, ca și în l. latină, valoare de pron. demonstrativ.

Ex.: *ἡ οἰκιστέρα ἔστι τῆ ψυχῆ μᾶλλον ἢ τῶ σώματι ἢ ὑγεία*: aceste virtuți sînt cu mult mai proprii pentru suflet decît sănătatea pentru corp. Sf. Vasile, Hexaemeron IX. 4.

LECȚIA a XLVII-a

Din călătoria lui Pavel de la Milet spre Ierusalim

Ὅς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Κω, τῇ δὲ ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, κάκειθεν εἰς Πάταρα· καὶ εὐρόντες πλοῖον· κατήλθομεν εἰς Τύρον· καὶ ἀνεύροντες δὲ τοὺς μαθητὰς ἐπεμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτὰ· οἵτινες τῷ Παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ Πνεύματος μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἱερουσόλυμα.. Ὅτε ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτῆσαι τὰς ἡμέρας, ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναίξϊ καὶ τέκνοις ἕως ἕξω τῆς πόλεως, καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προσηυξάμεθα, καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἀνέβημεν εἰς τὸ πλοῖον.

Faptele Apostolilor XXI. 1-6

Exercițiu. *Δηλὸν ἔστιν ὅτι οἱ πολέμοι οὐ πρότερον πρὸς ἡμᾶς τὸν πόλεμον ἐξέφηναν πρὶν ἐνόμοισιν καλῶς τὰ ἑαυτῶν παρασκευάσασθαι. Πρὶν τόξενμα ἐξικνεῖσθαι, ἐκκλινουσι οἱ πολέμοι καὶ φεύγουσιν.*

Observări gramaticale

Subordonata temporală este introdusă de conjucțiile temporale:

ὡς, ὅτε, ἤνικα, cînd

ὁπότε, εἰ, de cîte ori

ἐπει, ἐπειδὴ, dupăce, cînd

ἐπει, (ὡς) τάχιστα, îndată ce

πρὶν, mai înainte de

ἕως, atîta cît, cît timp.

ἕως, ἔστε, μέχρι οὗ, până ce să εἴς οὗ, ἀφ' οὗ, de cînd, din timpul
ἐν φ, în timp ce cînd.

Circumstanțiala temporală întrebuițează cu conjuncțiile de mai sus modul indicativ și negațiunea οὐ pentru a exprima o împrejurare determinată (fapt trecut).

Ex.: *Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι... ἦλθομεν εἰς τὴν Κω. După ce (s-a întimplat de) ne-am urcat în corabie... am venit la Cos.

*Ὅτε ἐγένετο ἡμῶς ἐξαρτίσαι... ἐπορευόμεθα. Cînd (a fost de) s-au împlinit... am pornit.

*Ἐπειδὴ τὸ χωρίον ἐκτησάμην, οὐκ εἶλα ἐν ἡν ἐν ἀντιφ. Cînd am cumpărat terenul, pe el nu exista măsline.

Conjuncțiunea πρὶν, mai înainte de, se construiește cu:

a) infinitivul după o principală afirmativă.

Ex.: Βουλευέου πρὶν ἔργω ἐπιχειρεῖν. Deliberează mai înainte de a întreprinde o lucrare.

b) un mod personal, după o principală negativă, potrivit regulilor generale ale propozițiilor temporale.

Ex.: Οὐκ ἤθελε φεύγειν πρὶν ἢ γυνὴ αὐτὸν ἐπεισε. Nu voi să fugă mai înainte de a-l fi convins soția.

LECTIA a XLVIII-a

Iisus vestește discipolilor moartea și învierea Sa

*Ἐτι πολλὰ ἔχω λέγειν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ δύνασθε βαστάζειν ἅρτι· ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκείνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πάσαν τὴν ἀλήθειαν... Μικρὸν (incă puțin timp) καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με, ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. Εἶπον οὖν ἐκ (unii dintre) τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους... οὐκ οἶδαμεν τί λαλεῖ. *Ἐγὼ οὖν ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν, καὶ εἶπον αὐτοῖς. Περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με; *Ἀμήν Ἀμήν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε καὶ θρηνήσετε, ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται· ὑμεῖς λυπηθήσεσθε, ἀλλ' ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. Ἡ γυνὴ ὅταν τίκῃ, λύπην ἔχει, ὅτι ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ (dar după ce) γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεῖ τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

După Sf. Evangh. Ioan XVI 12-22

Observări gramaticale

Subordonata temporală întrebuițează conjunctivul și ἂν, pentru a exprima un fapt viitor; în acest caz conjuncțiile temporale cunoscute se compun cu ἂν: ὅταν, ὁπότεν, ἤνικ' ἂν, ἐπεί, ἐπειδὴν, ἔοι' ἂν, μέχρι ἂν etc.

Ex.: Ἐπειδὴν διαπράξωμαι ἃ δέομαι, ἤξω. După ce voi fi terminat treburile mele, voi veni.

Ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος..., ὀδηγήσει ὑμᾶς. Cînd va veni acela... vă va îndruma pe voi...

Μνήσθητί μου, Κύριε, ὅταν ἔλθῃς ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. Adu-ți aminte de mine, Doamne, cînd vei veni în împărăția Ta.

Subordonata temporală întrebuițează conjunctivul și conjuncția compusă cu ἄν, pentru a exprima un fapt general, care se repetă în prezent; și optativul fără ἄν, pentru a exprima un fapt general, care se repetă în trecut.

Ex.: Μαινόμεθα πάντες, ὅπότεν ὀργιζώμεθα. Toți ne pierdem mintea, de cîte ori ne mîniem.

Οἱ Χαλδαῖοι μισθοῦ στρατεύονται, ὅπότεν τις αὐτῶν δέηται. Caldeii servesc ca mercenari, ori de cîte ori cineva are nevoie de ei.

Οἱ Χαλδαῖοι μισθοῦ ἐστρατεύοντο, ὅποτε τις αὐτῶν δέοιτο. Caldeii serveau ca mercenari, ori de cîte ori cineva avea nevoie de ei.

LECTIA a XUIX-a

Sf. Apostol Pavel își ia rămas bun de la cei din Milet și Efes

Ἀπὸ δὲ τῆς Μιλήτου πέμψας εἰς Ἐφεσον μετεκαλέσατο τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας... καὶ εἶπεν αὐτοῖς: ὑμεῖς ἐπίστασθε... ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξει· ὑμᾶς... Καὶ νῦν ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι παροῦμαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς.. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγου ποιῶμαι (nu țin socoteală de nimic), οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχὴν μου τιμῖαν ἑμαυτῷ, ὡς τελειώσω (pentru ca, numai să săvîrșesc) τὸν ὁρῶμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν (însărcinarea) ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι (aceea de a mărturisi) τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ.. προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ Πνεῦμα Ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ... Ἐγὼ γὰρ εἶδα τοῦτο, ὅτι εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφιξίν μου ἄνδρες ἁρπᾶτες εἰς ὑμᾶς... καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν...

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, θείς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν αὐτοῖς προσήξατο. Faptele Apostolilor XX. 17-38

Observări gramaticale.

· Infinitivul. Se poate întrebuiți cu articol și fără articol.

A. Infinitivul cu articol îndeplinește toate funcțiunile sintactice ale unui substantiv neutru, declinîndu-se la toate cazurile.

Ex.: *Τλήσομαι τὸ καθαρεῖν. Voi înfrunta moartea. (Inf. în acuz).
Νεοῖς τὸ σιγᾶν κρεῖττόν ἐστι τοῦ λαλεῖν. Pentru tineri e
mai bine a tăcea decât a vorbi (inf. în nom. și gen).*

B. Infinitivul fără articol se întrebuițează :

1. După verbele care arată o părere, o declarație, ca : *λέγω*,
φημί, zic ; *νομίζω*, *δοκῶ*, *ἠγοῦμαι*, *οἴομαι*, gîndesc, cred ; *ἐλπίζω*,
sper etc.

Ex.: *Νομίζω σε ἀμαρτάνειν. Cred că greșești.*

2. După verbele care arată voință ca : *βούλομαι*, *θέλω*, voiesc ;
ἐπιθυμῶ, doresc ; *δέομαι*, rog ; *κελεύω*, poruncesc etc.

Ex.: *Βούλομαι σε ἐμοὶ ἐπεσθαι. Vreau să mă urmezi.*

3. După verbele sau expresiunile impersonale ca : *δεῖ*, *χρῆ*,
trebuie ; *ἔξεστι*, *ἔνεστι*, este permis, posibil ; *ἀναγκαῖόν ἐστι*, este
necesar etc.

Ex.: *Χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἐργάζεσθαι. Trebuie ca omul să mun-
cească.*

Deoarece în cazurile de mai sus, infinitivul se întrebuițează
spre a exprima o propozițiune completivă, el a fost tratat la sin-
taxis acestor propozițiuni. (pag. 74).

C) Infinitivul fără articol sau cu articol se întrebuițează spre
a exprima și diferite propozițiuni circumstanțiale și anume :

I. Infinitivul fără articol echivalează cu o propozițiune finală.
Ex.: *Ἐπέτρεψεν αὐτῷ τὸν παῖδα θρῆναι καὶ παιδεῦσαι. Li incredință
copilul ca să-l crească și să-i facă educația. Μανθάνειν ἠκομεν. Am
venit ca să învățăm (să aflăm). Προσεχετε ἑαυτοῖς... ποιμαίνει τὴν
ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Luați seama la (supraveghiați-vă pe) voi înșivă...
ca să păstoriți biserica lui Dumnezeu.*

II. Infinitivul cu articol echivalează cu diferite propozițiuni
circumstanțiale și anume :

a) cînd este precedat de : *τοῦ*, *ἐνεκα τοῦ*, *ἐπὶ τῷ*, *πρὸς τὸ*, *ἐπὶ τῷ*,
ὕπερ τοῦ, *εἰς τὸ*, el echivalează cu o propozițiune finală. Ex.:
Οὐδέν ὑπεστειλάμην τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ

*διδάξει ὑμᾶς. N-am ascuns nimic din cele folositoare, ca să nu vi
le vestesc și să vă învăț. Οὐκ ἐπὶ τοῦτο κἀθηται ὁ δικαστὴς ἐπὶ τῷ
καταχαρῶσθαι τὰ δίκαια, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κρῖνειν ταῦτα. Judecătorul
ține sedință, nu ca să admită prin favoruri cererile, ci ca să examineze
aceste (cereri).*

b) Cînd este precedat de : *διὰ τὸ*, *ἐκ τοῦ*, el echivalează cu
o propozițiune cauzală. Ex.: *Καὶ ἄρχας ἄνθρωποι ἀπόλλυντο
ὑπὸ τῶν θηρίων διὰ τὸ αὐτῶν ἀσθενέστεροι εἶναι. La început oa-
menii erau distruși de fiare, fiindcă erau mai slabi decât ele. Τὰ
ζῶα τὸ πειθεσθαι μανθάνουσι ἐκ τοῦ κολάζεσθαι καὶ ἐκ τοῦ εὖ πά-
σχειν. Animalele învață să se supună, fiindcă sint pedepsite și bine
tratate.*

c) Cînd este precedat de *ἐν τῷ*, infinitivul echivalează cu o
propozițiune temporală. Ex.: *Ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτοῦ, αὐτὸς
εἰσῆλθεν εἰς κόμην τινά. Pe cînd mergeau ei, lisus a intrat într-un
sat oarecare.*

Notă. Subiectul infinitivului stă în cazul acuzativ. Subiectul
propoziției completeive însă nu se exprimă, dacă el este același
cu al propoziției principale. Ex.: *Ὁμολογῶ εἶναι Ἀθηναῖος. Măr-
turisesc că sint atenian.*

D) Infinitivul absolut, cu înțeles de :

a) imperativ. Ex.: *Πάντα τάδε ἀγγεῖλαι μὴδὲ ψευδάγγελος εἶναι.*
Anunță toate acestea și să nu fii crainic mincinos.

b) cu însemnare circumstanțială sau de adverb, în cîteva
expresii, precedat sau nu de *ὡς*. Ex.: *ὡς ἔπος εἰπεῖν*, pentru a
zice astfel ; *ὡς συνελόντι εἰπεῖν*, pentru a vorbi în rezumat ; *ἐμοὶ
δοκεῖν*, *ὡς ἐμοὶ δοκεῖν*, după părerea mea.

LECTIA a L-a

Pavel și Barnaba în Iconia, Listra și Derbe

Ἐπῆλθαν δὲ ἐξ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίζοντες αὐτὸν θεοθηκέναι. Κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτόν, ἀναστάς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν. Καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξῆλθεν σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρβην. Ἐὐαγγελιζόμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ εἰς Ἰκόνιον καὶ εἰς Ἀντιόχειαν, ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ (argăindu-se că) ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς κατ' ἐκκλησίαν πρεσβυτέρους, προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ Κυρίῳ εἰς ὃν πεπιστεύκισαν.

Faptele Apostolilor XIV. 19-23

Observări gramaticale

Participiul. Se întrebuințează:

A. Ca prescurtare a unei propoziții circumstanțiale (temporală, cauzală, condițională, finală, concesivă).

Ex.: Ἰουδαῖοι, καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν

Παῦλον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως. Iudeii, după ce au cîștigat mulțimile și au aruncat (au bătut) cu pietre pe Pavel, l-au tîrit afară din cetate.

Οἱ σιροτιῶται ἀναστοντες πῦρ ἔκαον Soldații ridicîndu-se (după ce s-au ridicat) aprindeau focul.

Παρέρχομαι συμβουλευέωσιν ὑμῖν. Mă urc la tribună să vă dau sfaturi.

Notă. Participiul viitor după un verb de mișcare prescurtează o propozițiune finală. Ex.: Παρέρχομαι συμβουλευέωσιν ὑμῖν.

În aceste cazuri participiul poate fi însoțit de unele particule care îi determină înțelesul: temporal (ἄμα, în același timp); cauzal, ἄτε (pentru că), ὡς (pentru că se zice); final, ὡς (ca să, cu participiul viitor); concesiv, καίπερ, (deși, ori cît ar fi de).

Ex.: Ἐμάχοντο ἄμα πορευόμενοι, Luptau pe cînd mergeau (mergînd).

Καίπερ ἀσθενῆς ὦν. Deși era bolnav.

*Ο Κῦρος, ἄτε παῖς ὦν, ἤδευτο τῇ στολῇ. Cyrus, fiindcă era copil, era încîntat de haina lui.

B. Ca determinare predicativă, acordîndu-se cu subiectul, mai ales după verbe care conțin o determinare adverbială, ca: τυγχάνω, a se nimeri; λαθάνειν, a fi ascuns; ἀδικεῖν, a proceda pe nedrept etc.

Ex.: Ἀδικεῖτε πολέμου ἀρχοντες. Ați făcut o nedreptate că ați început războiul (începînd războiul).

Κλέαρχος εἰσῆλθε τότε τὰς τάξεις ἐπισκοπῶν. Clearhos inspecta tocmai în acel moment rîndurile soldaților.

*Ἡ ψυχὴ φαίνεται ἀθάνατος οὐσα. Sufletul este în mod evident nemuritor.

alte ori, după verbele εἶναι, γίνεσθαι, ἔχω, reliefind ideea arătată de verb.

ἐγώ... εἰπὶ τοῦτο θεοδρακώς. Eu sint acela care am făcut aceasta.

C. Ca determinare predicativă, acordîndu-se cu complementul, mai ales după verbe care arată o percepțiune fizică sau intelectuală ca: ὁρᾶν, a vedea; ἀκούειν, a auzi; γινώσκειν, a cunoaște; εἰδέναι, a ști; μνησκεισθαι, a-și aminti; δηλώω, arăt. (Vezi complexiva participială).

Ex.: *Οἶδα αὐτὸν τεθνηκότα*. Știu că el a murit.
Ὁ μῦθος δηλοῖ τὸν πόνον θησαυρὸν ὄντα. Fabula arată
că munca este un tezaur.

D. Insoțit de articol participiul prescurtează o propozițiune relativă.

Ex.: *Οἱ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῶ ἀρέσαι οὐ δύνανται*, Romani VIII. 8
Cei care sînt în trup (carne), nu pot să placă lui Dumnezeu.

E. În construcția genitivul absolut, corespunzînd ablativului absolut din limba latină. În această construcție subiectul participiului se pune în genitiv, iar participiul se acordă cu subiectul în gen, număr și caz. Construcția se traduce prin participiu, prin propozițiunea circumstanțială corespunzătoare, sau prin locuțiune adverbială.

Ex.: *Κυκλωσάντων δὲ τῶν μαθητῶν αὐτῶν, ἀναστάς εἰσῆλθεν*.
După ce discipolii l-au inconjurat (inconjurîndu-l discipolii), ridicîndu-se a intrat.
Μιλτιάδου ἡγεμόνος ὄντος, οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς Πέρσας ἐνίκησαν. Atenienii au învins pe Persi sub comanda lui Miltiade.

Participiul absolut poate fi însoțit și el de particulele arătate la punctul A, pentru a i se preciza sensul temporal, cauzal, concesiv.

Ex.: *Ἀποπλεῖ οἴκαδε, καίπερ μέσον χειμῶνος ὄντος*. Pleacă cu corabia spre casă, cu toate că era în mijlocul iernii.

F. În construcția acuzativul absolut, în care limba greacă întrebuițează acuzativul neutru al citorva verbe (*δοῦναι*, fiindcă trebuie; *εἶδόν*, *παρόν*, fiind permis, posibil).

Ex.: *Οὐδὲν δικαῖόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πράγμα, σαντὸν προδοῦναι, εἰ ἔδν σωθῆναι* (Platon). Nici nu-mi pare că întreprinzi un lucru drept, de a te preda cînd poți să scapi.

Ἐξὸν εἰρήνην ἄγειν, οὐδεὶς πόλεμον αἰρήσεται. Cînd poți să fii în pace, nimeni nu va alege războiul.

LECTȚIA a II-a

RECAPITULARE (Infinitiv. Participiu)

Providența divină și Universul (lumea)

Τὸ σῶμα, τῆς ψυχῆς ἀποστάσης, μαραινεται καὶ ἀπόλλυται. Τὸ αὐτὸ δὴ τοῦτο καὶ ἐπὶ τοῦ κόσμου ἀνέγενετο, εἰ κατέλιπεν αὐτὸν ἔρημον τῆς οἰκείας προνοίας ἢ αὐτὸν κυβερνώσα Δύναμις. Πλοῖον γὰρ καταποντίζεται, μηδενὸς αὐτῷ κυβερνῶντος. Νόμισον¹⁾ οὖν εἶναι πλοῖον τὸν κόσμον, εἶναι τρόπιν τὴν γῆν, εἶναι ἰστία τὸν οὐρανὸν μετὰ τῶν νεφελῶν, εἶναι ἐπιβάτας τοὺς ἀνθρώπους, εἶναι πέλαγος τὴν ὑποκειμένην ἄβυσσον. Πῶς ἐν τοσοῦτῳ χρόνῳ ναυάγιον οὐκ ἐγένετο (nu s-a produs un naufragiu); ἔασον²⁾ πλοῖον μίαν ἡμέραν ἄνευ κυβερνήτου καὶ ναυτῶν καὶ ὄψει καταποντιζόμενον εὐθέως. Ἄλλ' ὁ κόσμος οὐδὲν τοιοῦτον ἔπαθεν καίπερ πεντασιχίλια καὶ πλείονα ἔτη ἔχων. Ἐνόησον⁴⁾ δὲ τὸ κάλλος τοῦ οὐ-

1) *Νόμιζον*: imperat. presunpune;

2) *ἔασον*: imperativ;

3) *μῖαν ἡμέραν*: acuzativul duratei;

4) *ἐνόησον*: imperativ;

ρανοῦ πόσον ἔχει χρόνον (ce vîrstă are frumusețea) καὶ οὐκ ἤμαυρώθη, ἀλλ' ὥσπερ⁵⁾ αὐτοῦ τήμερον κατασκευασθέντος, οὕτως ἐστὶ λαμπρόν.

Comentar gramatical

În bucata de mai sus să se facă analiza :

1. a propozițiilor secundare ;
2. a întrebuintării infinitivului ;
3. a întrebuintării participiului.

⁵⁾ ὥσπερ: ca și cum.

LECTȚIA a III-a

Cadmus

Οἱ τῶν Ἑλλήνων ποιηταὶ ἐμυθολόγησαν ὅτι ὁ Κάδμος υἱὸς εἶη τινὸς τῶν Φοινίκων βασιλέως καὶ εἰς Βοιωτίαν ἦκοι πολλὰς χώρας διαβάς, ὅπως ζητοίη τὴν ἀδελφὴν Εὐρόπην ὑπὸ Διὸς ἀρπασθεῖσαν. Ἐλεγον δὲ καὶ ὡς δράκοντα ἐπ' αὐτὸν ἐπιφερόμενον ἀποκτείνειτε. Ἀθηναὶ δ' αὐτῶν εἶπεν ὅτι, εἰ τοὺς τοῦ θηρίου ὀδόντας σπείροι, θαῦμα τι γενήσοιτο. Καὶ γὰρ τοῦτο ποιήσας ἤσθετο ὅτι ἐκ τῶν ὀδόντων ἔνοπλοι ἄνδρες γίγνοντο, οἱ αὐτίκα ἀλλήλους φονεύοιεν. Πέντε δὲ αὐτῶν ἐσώθησαν καὶ μετὰ τοῦ Κάδμου Θήβας συγκατάφησαν.

Exercitiu. Ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς ἐφασκεν ὅτι οὐ δεῖ¹⁾ αὐτῶν ὀλιγαρεῖν, ἀλλὰ φροντίζειν ὅπως περὶ τῶν πραγμάτων, καὶ ὅτι πλεῖστα ἐργασάμενος εἶ ποιήσει²⁾. Περὶ αὐτοῦ δὲ οἱ πολῖται ἔλεγον ὅτι μέγα φρονολίη οὐκ ἐπὶ τοῖς διὰ τύχην, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς δι' αὐτὸν γιγνουμένοις (nu de favorurile obținute de la soartă, ci de rezultatele obținute prin sine însuși), καὶ ἤγοιτο ἡδονῶν, ἀλλ' οὐκ ἄγοιτο ὑπ' αὐτῶν.

Isocrate

1. Δεῖ și ποιήσει pot fi înlocuite cu δέοι, ποιήσοι.

Observări gramaticale

O propozițiune subordonată, exprimînd părerea subiectului principalei și fiind dependentă de un timp secundar (imperfect,

aorist), poate să întrebuițeze, în locul indicativului și uneori al conjunctivului, modul optativ, numit optativul oblic sau optativul stilului indirect.

Ex.: *Οἱ... ποιηταὶ ἐμυθολόγησαν δι... νόος εἴη... καὶ εἰς Βοιωτίαν ἦκοι... ὅπως ζήτησεν τὴν ἀδελφήν.*
Poetii povesteau că... era fiul... și că a venit în Beoția... ca să caute pe sora sa.

Regula de mai sus nu este obligatorie.

Ex.: **Ἐκεῖνος ὁ βασιλεὺς ἔφρασκεν διὰ τοῦ θεοῦ ἀδελφῶν ὀλιγορεῖν... καὶ ὅτι πλεῖστα ἐργασάμενος εὖ ποιήσει.* Acel rege declara că el nu trebuia să se neglijeze... și că muncind foarte mult va reuși.

BUCĂȚI DE LECTURĂ DIN VECHIUL ȘI NOUL TESTAMENT

LECTIA a III-a

Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως

1. Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα παντοκράτορα, Ποιη-
τὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.
2. Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ
Θεοῦ, τὸν Μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ
πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν, ἐκ Θεοῦ
ἀληθινοῦ, γεννηθέντα οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρὶ, δι'
οὐ τὰ πάντα ἐγένετο.
3. Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμέραν
σωτηρίαν καθελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν, καὶ σαρκωθέντα ἐκ
Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρω-
πήσαντα.
4. Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου, καὶ
παθόντα καὶ ταφέντα.
5. Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς Γραφάς.
6. Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον
ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.
7. Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ
νεκρούς· οὗ τῆς Βασιλείας οὐ ἔσται τέλος.
8. Καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ Κύριον, τὸ Ζωο-
ποιόν, τὸ ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τὸ σὺν Πατρὶ καὶ

γῆν συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τὸ λαλήσαν διὰ τῶν Προφητῶν.

9. Εἰς Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν, καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

10. Ὁμολογῶ ἐν βάπτισμα, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

11. Προσδοκῶ Ἀνάστασιν νεκρῶν.

12. Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Observāri gramaticale

a) Toate participiile în acuzativ, începînd de la articolul 2 pînă la articolul 7 inclusiv, sînt articulate cu articolul τόν, au de subiect cuvintele Ἰησοῦν Χριστόν și se traduc printr-o propozițiune relativă ; tot astfel și participiile în acuzativ neutru de la articolul 8 sînt însoțite de articolul τὸ și au de subiect cuvintele τὸ Πνεῦμα Ἅγιον. Aceste acuzative depînd de propoziția εἰς.

b) Infinitivul κρῖναι de la articolul 7 are înțeles final.

c) τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, de la articolul 5, este complement circumstanțial de timp, pus în dativ fără prepoziție.

LECTIA a LIV-a

Decalogul

Ἐγὼ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς σου, ὃς ἐξῆγγάγον σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ἐξ οἴκου δουλείας.

1. Οὐκ ἔσονται σοι θαύματα ἕτεροι πλὴν ἐμοῦ.

2. Οὐ ποιήσεις σεαυτῷ εἰδωλον, οὐδὲ ὁμοίωμα τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐν τῇ γῇ, καὶ ἐν τοῖς ὕδασι. Οὐ προσκηνήσεις οὐδὲ λατρεύσεις αὐτοῖς· ἐγὼ γάρ εἰμι Κύριος ὁ Θεὸς σου.

3. Οὐ φθέγγει τὸ ὄνομα Κυρίου μάτην.

4. Ἐξ ἡμέρας!) ἐργάσει καὶ ποιήσεις πάντα τὰ ἔργα τῆ δὲ ἡμέρῃ τῇ ἐβδόμῃ ἀναπαύσει· οὐ ποιήσεις ἐν αὐτῇ οὐδὲν ἔργον, οὔτε σὺ οὔτε ὁ υἱός σου καὶ ἡ θυγάτηρ καὶ ὁ παῖς καὶ ἡ παιδίσκη καὶ ὁ βοῦς. Ἐν γὰρ ἐξ ἡμέραις ἐποίησεν ὁ Κύριος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλατταν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔληξε τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ²⁾· διὰ τοῦτο εὐλόγησεν τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ ἀγῆν ἐποίησεν.

5. Τίμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ἵνα εὖ πράξῃς καὶ πολὺν χρόνον διάγῃς ἐπὶ τῆς γῆς.

6. Οὐ φονεύσεις.

7. οὐ μοιχεύσεις.

8. οὐ κλέψεις.

9. οὐ ψευδομαρτυρήσεις κατὰ τοῦ πλησίον.
10. οὐκ ἐπιθυμήσεις ⁸⁾ τῆς γυναίκος τοῦ πλησίον, οὐδὲ τῆς οἰκίας, οὐδὲ τοῦ ἀγροῦ, οὐδὲ τοῦ βοός, οὐδὲ οὐδενὸς τῶν τῶν πλησίον ὑπαρχόντων.

1. Ἐξ ἡμέρας, acuzativul duratei (cît timp ?)
2. τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδομῇ, dativul timpului (cînd ?)
3. οὐκ ἐπιθυμήσεις τῆς γυναίκος... τῆς οἰκίας..., nu vei dori femeia... locuința, ἐπιθυμέω are complementul în genitiv.

LECTȚIA a LV-a

Psalmul 50

1. Ἐλέησόν με, ὁ Θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου, καὶ κατὰ τὸ πλήθος τῶν οἰκιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνομημά μου.
2. Ἐπιπλείον πλύνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.
3. Ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω, καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μου ἐστὶ διαπαντός.
4. Σοὶ μόνῳ ἤμαρτον, καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα ὅπως ἂν δικαιωθῆς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ νικήσῃς ¹⁾ ἐν τῶ κρινεσθαί σε ²⁾).
5. Ἴδού γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήφθην, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσθησέ με μήτηρ μου.
6. Ἴδού γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας, τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
7. Ῥαντίεις με ὕσώφῳ, καὶ καθαρισθήσομαι: πλυνεῖς με καὶ ὕπερ χιόνα λευκανθήσομαι.
8. Ἀκουτίεις με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην, ἀγαλλιάσονται ὅσα τεταπεινωμένα.
9. Ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου, καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
10. Καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ Θεός, καὶ πνεῦμα εὐθές ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.

1. ὅπως ἂν δικαιωθῆς... καὶ νικήσῃς ca să fii îndreptățit... și să birui: două prop. finale, construite cu conjunctivul.

2. ἐν τῶ κρινεσθαί σε cînd vei judeca tu: ἐν τῶ urmat de infinitiv echivalează cu o prop. temporală. Subiectul ei este în Ac. (σε)

LECTIA a LVI-a

Psalmul 136

1. 'Επί τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος ἐκεῖ ἐκαθήσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς¹⁾ τῆς Σιών²⁾
2. 'Επί ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν.
3. Ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους φθῶν καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον³⁾ Ἄσατε ἡμῖν ἐκ τῶν φθῶν Σιών.
4. Πῶς ἄσωμεν τὴν φθῆν Κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;
5. Ἐὰν ἐπιλάβωμαι⁴⁾ σου, Ἱερουσαλήμ, ἐπιλησθεῖτη ἢ δεξιὰ μου.
6. Κολληθεῖτη ἢ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἕάν μὴ σου μνησθῶ, ἕάν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ἱερουσαλήμ ὡς ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.

1. ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς cînd ne-am adus aminte: ἐν τῷ urmat de infinitiv echivalează cu o prop. temporală. Subiectul ei este în Ac. (ἡμᾶς).

2. τῆς Σιών de Sion: compl. nedrept în gen. după verbe de amintire, uitate. Observă același fenomen în versetele 5, 6, 7.

3. ἐπηρώτησαν ἡμᾶς... λόγους... ὕμνον, ne-au cerut... cuvinte... imn: verbul ἐπερωτάω construit cu două acuzative, al persoanei și al lucrului.

4. ἐὰν ἐπιλάβωμαι (conj. aor. de la ἐπιλαμβάνομαι) dacă voi uita: ἐὰν cu conjunctivul în sens de viitor.

7. Μνησθήσεται, Κύριε, τῶν υἱῶν Ἰεδὼμ τὴν ἡμέραν Ἱερουσαλήμ τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε, ἐκκενοῦτε ἕως τῶν θεμελίων αὐτῆς.

8. Θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἢ ταλαίπωρος μακάριος ὅς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν.

9. Μακάριος ὅς κρατήσῃ καὶ ἔδωκεῖ τὰ νηπιά σου πρὸς τὴν πέτραν.

LECTIA a LVII-a

Psalmul 140

1. Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, ἐξάκουσόν μου·¹⁾ πρὸς φωνὴν τῆς δεήσεώς μου, ἐν τῇ κεκραγέῃ μου·²⁾ πρὸς σέ.

2. Κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου· ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή.

3. Θεοῦ, Κύριε, φυλακὴν τῇ στόματι μου, καὶ θύραν περιχῆς περὶ τὰ χεῖλη μου.

4. Μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας, τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις, σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις τὴν ἀνομίαν, καὶ οὐ μὴ συνδοιάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.

5. Παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με, ἔλαιον δὲ ἀμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλὴν μου. Ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.

1. ἐξάκουσόν μου auzi-mă... compl. verbului *ἰξακούω* este în cazul genitiv

2 ἐν τῇ κεκραγέῃ μου cînd strig: ἐν τῇ uimat de infinitiv echivalează cu o prop. temporală. Subiectul ei este în acuzativ (με).

LECTIA a LVIII-a

Învierea Domnului

Ἦψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθεν Μαριάμ ἡ Μαγδαλυνή καὶ ἡ ἄλλη Μαρία θεωρήσαι¹⁾ τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβάς ἐξ οὐρανοῦ καὶ προσελθὼν ἀπεκύλισεν τὸν λίθον καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. Ἦν δὲ ἡ εἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡς χιών. Ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγενήθησαν ὡς νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναῖξιν. Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε· οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγγέρθη γὰρ καθὼς εἶπεν δευτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο. Καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἶπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ πράγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε... καὶ ἀπελθούσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς μεγάλης ἕδραμον ἀπαγγεῖλαι²⁾ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.

Matei XXVIII. 1-8

1. 2. Infinitive cu înțeles final.

Ἀναστάσεως ἡμέρα, καὶ λαμπρυνθῶμεν τῇ πανηγύρει καὶ ἀλλήλους περιπτυσθῶμεθα· εἰπωμεν, Ἀδελφοί, καὶ τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς· συγχωρήσωμεν πάντα τῇ Ἀναστάσει καὶ οὕτω βοήσωμεν· Χριστὸς ἀνέστη ἐκ νεκρῶν, θανάτῳ θάνατον πατήσας καὶ τοῖς ἐν τοῖς μνήμασι ζωὴν χαρισάμενος.

Sf. Grigorie de Nazianz

Inălțarea Domnului

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιήσαμην περὶ πάντων, ὡς Θεοφίλε, ὧν¹⁾ ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντελιόμενος τοῖς ἀποστόλοις διὰ Πνεύματος Ἁγίου οὗς ἐξελέξατο ἀνελήμφθη²⁾ οἷς³⁾ καὶ παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν⁴⁾ ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαρεσράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ συναλιζόμενος⁵⁾ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ Ἱεροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Πατρὸς ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ ἐν Πνεύματι βαπτισθήσεσθε· Ἄγιος οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ;

Faptele Apost. I. 1-6

1. ὧν ἤρξατο = pe care a început să; ὧν, complementul în genitiv al lui ἄρχω, care exprimă începutul unei acțiuni.
2. Construieste: ἄχρι ἧς ἡμέρας (pînă în ziua în care, cînd) ἀνελήμφθη ἐντελιόμενος (după ce a dat porunci)· διὰ Ἁγίου Πνευ. τοῖς ἀποστόλοις οὗς ἐξελέξατο; ἄχρι ἧς ἡμέρας = ἄχρι τῆς ἡμέρας ἣ; ἐντελιόμενος, participiu care prescurtează o circumstanțială temporală.
3. οἷς, pron. relativ cu valoare de pronume demonstrativ: acestora.
4. μετὰ τὸ παθεῖν αὐτόν: după patima sa, sau după ce a pătimit ei.
5. συναλιζόμενος, participiu care prescurtează o circumst. de timp: pe cînd era împreună cu ei.

Inălțarea Domnului (continuare)

Εἶπεν πρὸς αὐτούς: (ὄχι ὑμῶν¹) ἐστὶ γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ Πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ, ἀλλὰ λήμψεσθε δύναμιν, ἐπελήθοντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ἐσεσθέ μου μάρτυρες ἐν τῇ Ἱερουσαλῆμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρίᾳ καὶ ἕως ἐσχατοῦ τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐλεπόντων αὐτῶν ἐπῆρθη καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀνεύζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ἄνδρες δύο παρεστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσι λευκαῖς, οἳ καὶ εἶπαν Ἄνδρες Γαλιλαῖοι, τί ἐσθήκατε θιέποντες εἰς τὸν οὐρανόν; οὕτως ἐλεύσεται ὃν τρόπον (după cum) ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν.

Faptele Apost. I. 7-11

Troparul de la Inălțarea Domnului

Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, χαροποιήσας τοὺς Μαθητάς τῇ ἐπαγγελίᾳ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος: θεβαιώθέντων αὐτῶν (Genit' abs.) διὰ τῆς εὐλογίας ὅτι σὺ εἶ ὁ Ἰῶς τοῦ Θεοῦ, ὁ λυτρωτὴς τοῦ κόσμου.

1. ὑμῶν: genitiv posesiv întrebuintat ca nume predicativ pe lingă verbele *εἶναι*, *γίνομαι*, etc.: nu vă aparține vouă să, nu este în cădere, de datoria voastră să.

2. ὡς... ἦσαν: ὡς temporal, pe cînd...erau.

Pogorirea Duhului Sfint

Καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι¹) τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς ἦσαν πάντες ὁμοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό: καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν καθήμενοι, καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλώσσαι ὡσεὶ πυρός, καὶ ἐκάθισεν ἐφ' ἓνα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν πάντες Πνεύματος Ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέροις γλώσσαις καθὼς τὸ Πνεῦμα ἐδίδου ἀπόφθέγγεσθαι αὐτοῖς. Ἦσαν δὲ εἰς Ἱερουσαλῆμ κατοικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν: γενομένης δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνήλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη, ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. Ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ ἐθαύμαζον, λέγοντες: Οὐχὶ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν ἐν ἧ ἐγεννήθημεν...;

Faptele Apostolilor II 1-8

Troparul de la Pogorirea Duhului Sfint

Εὐλογητὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ πανσόφους τοὺς ἁγίους ἀναδειξας, καταπέμφας αὐτοῖς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον καὶ δι' αὐτῶν τὴν οἰκουμένην σαγγηεύσας, φιλόανθρωπε, δόξα σοι.

1. ἐν τῷ συμπληροῦσθαι, circ. temporală.

Iubirea este mai presus de toate

Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνομι. Ἐάν¹⁾ ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ἢ ἡχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐάν ἔχω προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐάν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε²⁾ ἄρη μισθάναι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐάν φωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐάν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα³⁾ καυθήσομαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι. Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται, ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ, ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐ ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς⁴⁾, οὐ παραξύνεται, οὐ λογιζέται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ· πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

I. Corinteni. XIII. 1-7

1. ἐάν, aci și mai jos, conjuncție condițională cu subjonctivul.
2. ὥστε, . . . μισθάναι: propoz. consecutivă: ὥστε cu infinitivul.
3. ἵνα, conjuncție finală.
4. τὰ ἑαυτῆς; ale sale, interesele sale.

Iubirea este mai presus de toate (continuare)

Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε πίπτει· εἴτε¹⁾ δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε²⁾ γλώσσαι, παύσονται; εἴτε³⁾ γνῶσις, καταργηθήσεται· ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν· ὅταν⁴⁾ δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. Ὅτε⁵⁾ δὲ ἦμην νήπιος, ἐλάλουν ὡς νήπιος, ἐφρόνουν ὡς νήπιος, ἐλογιζόμην ὡς νήπιος· ὅτε⁶⁾ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι⁷⁾, τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους, τότε δὲ ἐπιγινώσκω καθὼς⁸⁾ καὶ ἐπεγνώσθη. Νυνὶ δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μείζων δὲ τούτων⁹⁾ ἡ ἀγάπη.

I. Corinteni XIII. 8-13

-
- 1 2 3 εἴτε... εἴτε... εἴτε = și dacă... și dacă... și dacă.
 4. ὅταν .. ἔλθῃ = conjuncția temporală cu conjunctivul: cînd însă va veni.
 - 5 6. ὅτε = conjuncția temporală cu indicativul
 - 7 ἐν αἰνίγματι: în ghicitoră, în chip confuz, nelămurit.
 8. καθὼς = conjuncție comparativă, precum, după cum.
 9. τούτων: genitiv, complement al comparativului μείζων.

Învierrea Domnului și învierrea noastră

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐαγγελισάμην ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἐστήκατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε, τὴν λόγῳ εὐαγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτός εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε. Παρέδωκα γάρ ὑμῖν ἐν πρώτοις¹⁾ ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς Γραφάς, καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ²⁾ κατὰ τὰς Γραφάς, καὶ ὅτι ὤφθη³⁾ Κηρᾶ, εἴτα τοῖς δώδεκα ἔπειτα ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίαις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείονες μένουσι ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ ἐκοιμήθησαν ἔπειτα ὤφθη Ἰακώβῳ, εἴτα τοῖς ἀποστόλοις πᾶσιν ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερὶ τῷ ἑκτρώματι ὤφθη κάμοι. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων, ὅς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κληθεῖσθαι ἀπόστολος, διότι⁴⁾ ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ.

I. Corinteni XV. 1-9

1. ἐν πρώτοις : înainte de orice, în primul rând.

2. τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ = dativul temporal, a treia zi,

3. ὤφθη : s-a arătat.

4. διότι : conjuncție causală, fiindcă.

Învierrea Domnului și învierrea noastră (continuare)

Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσιν ἐν ὑμῖν τινὲς ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν; εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐτὲ Χριστὸς ἐγήγερται, κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν· εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν Χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν εἰπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς ἐγήγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται ματαίᾳ ἡ πίστις ὑμῶν, ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπόλοντο. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἐν Χριστῷ ἠλπικότες ἐσμέν μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων¹⁾ ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων (ὡσπερ²⁾ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται.

I. Corinteni XV. 12-22

1. πάντων ἀνθρώπων : genitiv, complement al comparativului ἐλεεινότεροι.

2. ὡσπερ : conjuncție comparativă, după cum.

Citiți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat

Ἦμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα⁵⁾ ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν ἐλθεούσης δὲ τῆς πίστεως⁶⁾ οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγῶν ἔσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.

Ἦμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα⁵⁾ ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν ἐλθεούσης δὲ τῆς πίστεως⁶⁾ οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγῶν ἔσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.

1. Optativul exprimă o dorință realizabilă: nicidecum!; fe-rească Dumnezeu!
2. ἄχρις ἂν : conjuncție temporală cu conjunctivul (ἐλθῆν), pină când va veni.
3. εἰ... ἐδόθη νόμος... ὅπως... ἂν ἦν ἡ δικαιοσύνη, perioadă ipotetică ireală.
4. ἵνα ἡ ἐπαγγελία... δοθῆ : propoz. finală.

Ἦμῶν γέγονεν εἰς Χριστόν, ἵνα⁵⁾ ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν ἐλθεούσης δὲ τῆς πίστεως⁶⁾ οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγῶν ἔσμεν. Πάντες γὰρ υἱοὶ Θεοῦ ἐστέ διὰ τῆς πίστεως ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.

Galateni III. 1-2. 19-27

5. ἵνα... δικαιωθῶμεν; propoz. finală.
6. ἐλθεούσης δὲ τῆς πίστεως, genitiv absolut, 'prescurtind o propoz. circum. temporală.

LECTIA a XLVII-a

Aleșii Domnului trebuie să caute cele cerești
 Omul cel nou trebuie să se îmbrace cu viața cea nouă

Εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὐ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ, ὅταν¹⁾ ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν, τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ... Νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργήν, θυμόν, κακίαν, εἰλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους, ἀπεκδυσάμενοι²⁾ τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ καὶ ἐνδυσάμενοι³⁾ τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον⁴⁾ εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος⁵⁾ αὐτόν... ἐνδύσασθε οὖν, ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγγνα οἰκτιρμοῦ, χρησ-

1. ὅταν: conjunct. temporală construită cu conjunctivul (φανερωθῆ), cînd se va arăta.

2. 3. ἀπεκδυσάμενοι, ἐνδυσάμενοι, participii causale: fiindcă ați dezbrăcat... și fiindcă ați îmbrăcat.

4. τὸν ἀνακαινούμενον, participiu cu articol, prescurtînd o propoz. relativă: care se înnoiește.

5. τοῦ κτίσαντος, participiul cu articol prescurtînd o propoz. relativă; (chipul) celui care l-a creat.

τότητα, ταπεινοφροσύνην, πραύτητα, μακροθυμίαν, ἀνεχόμενοι⁶⁾ ἀλλήλων καὶ χαριζόμενοι⁷⁾ ἑαυτοῖς... καθὼς⁸⁾ καὶ ὁ Κύριος ἐχαρίσατο ὑμῖν, οὕτως καὶ ὑμεῖς.

Coloseni. III. 1-4, 8-10, 12-13

6. 7. ἀνεχόμενοι, χαριζόμενοι, participii, determinări predicative, ce se acordă cu subiectul.
 8. καθὼς, conjuncție comparativă.

Aleșii Domnului trebuie să caute cele cerești
 Omul cel nou trebuie să se îmbrace cu viața cea nouă
 (continuare)

Ἐπὶ πάνιν δὲ τοῦτοις τὴν ἀγάπην¹⁾ ὃ ἔστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. Καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ θραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώματι καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖτω ἐν ὑμῖν πλουσίως, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νοουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς, ὕμνοις, ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν τῇ χάριτι ἄδοντες ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν τῷ Θεῷ, καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῆτε²⁾ ἐν λόγῳ ἢ (sau) ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι Κυρίου Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ Πατρὶ δι' αὐτοῦ.

Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀνήκει ἐν Κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας καὶ μὴ πικραίνεσθαι πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν κατὰ πάντα, τοῦτο γὰρ ἐδάρεστέν ἐστιν ἐν Κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυμώσιν³⁾

Coloseni. III. 14-22

1. τὴν ἀγάπην, complement drept al verbului ἐνδύσασθε din penultimul rind, lectia LXVII.

2. ὃ τι ἐὰν ποιῆτε, ori ce veți face.

3. ἵνα μὴ ἀθυμώσιν, propoz. finală.

Sintem fiii luminii : să veghem deci pururea

Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί, οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡμέρα Κυρίου ὡς κλέπτῃς ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται· ὅταν λέγωσιν εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια, τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐπίσταται ἄεθρος ὡσπερ ἡ ὄδιν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχρόση¹⁾ καὶ οὐ μὴ ἐκφύωσιν ὑμεῖς δὲ ἀδελφοί, οὐκ εἰστέ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτῃς καταλάβῃ²⁾ πάντες γὰρ ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἐσμὲν νυκτός³⁾ οὐδὲ σκότους⁴⁾ ἄρα οὐκ μὴ καθεύδωμεν⁵⁾ ὡς οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν· οἱ γὰρ καθεύδοντες νυκτός⁶⁾ καθεύδουσιν καὶ οἱ μεθύσκόμενοι νυκτός⁷⁾ μεθύουσιν ἡμεῖς δὲ ἡμέρας⁸⁾ ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας.

Epistola I către Tesalonicieni (V 1-8)

1. ὡσπερ (s. inf. ἐπίσταται) ἡ ὄδιν τῇ (s. inf. γυναῖκι) ἐν γαστρὶ ἐχρόση precum (s. inf. se ivesc) durerile facerii pentru (femeia) care are în pintece (pruncul).

2. ἵνα... καταλάβῃ : propoz. finală cu modul conjunctiv.

3. 4. νυκτός... σκότους : pentru υἱοὶ νυκτός... υἱοὶ σκότους.

5. μὴ καθεύδωμεν... γρηγορῶμεν... νήφωμεν : să nu dormim... să priveghem... să fim cumpătați : conjunctivul în propoz. principale exprimând un îndemn. Negafia este μὴ.

6. 7. νυκτός : noaptea ; complement circ. de timp în genitiv (cînd ?).

8. ἡμέρας, genitiv posesiv, întrebuițat ca nume predicativ cu ὄντες : fiind ai zilei.

Să ne purtăm unii față de alții ca fii ai Lui Hristos

Οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ Θεός εἰς ὀργήν, ἀλλὰ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος περὶ ἡμῶν, (ἴνα,¹⁾ εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθυπόδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν· διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἕνα²⁾ καθὼς καὶ ποιεῖτε.

Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναί τοὺς κοπιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν Κυρίῳ καὶ νοουθετοῦντες ὑμᾶς, καὶ ἠγεισθαι αὐτοὺς ὑπερεκπερισσῶς ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νοουθετεῖτε τοὺς ἀτάκτους, παραμοθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους, ἀντέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας, ὁράτε μὴ τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ τινὶ ἀποδοί, ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας.

Epistola I către Tesaloniceni (V 9-15)

1. ἴνα... ζήσωμεν : propozițiune finală cu conjunctivul.
2. εἰς τὸν ἕνα, în loc de ἀλλήλους (influență semită) inseamnă unul pe altul, reciproc.

Diferite sfaturi

Πάντοτε χαίρεται, ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς· τὸ πνεῦμα μὴ ζβέννυτε, προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε· ἀπὸ παντὸς εἶδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι¹⁾ ὑμᾶς ὀλοτελεῖς, καὶ ὀλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖη·²⁾ πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὡς καὶ ποιήσει.

¹⁾ Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ· ἐνορκίζω ὑμᾶς τὸν Κύριον, ἀναγκασθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς.

²⁾ Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

Epistola I către Tesaloniceni (V 16-28)

1. 2. ἀγιάσαι... τηρηθεῖη : optative exprimind o dorință.

Deșertăciunea bogățiilor ciștigat prin fărâdelegi

*Αγε νῦν αἱ πλοῦσιαι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις· ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν, καὶ τὰ ὕματα ὑμῶν σητόδρωτα γέγονεν, ὁ χρυσοῦς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται, καὶ ὁ ἴσος αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῶν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἐθηραυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἰδοὺ ὁ μισθὸς τῶν ἐργασιῶν τῶν ἀμεινάντων τὰς χήρας ὑμῶν ὁ ἀφυστερημένος ἀπ' ὑμῶν κρᾶζει καὶ αἱ θοαὶ τῶν θερισιάντων εἰς τὰ ὦτα Κυρίου Σαβαώθ εἰσεκλήσθησαν· ἐτροφήσατε ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπικυλήσατε, ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ σφαγῆς· κατεδικάσατε, ἐφρονέσατε τὸν δίκαιον, οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

Epistola sobornicească a Sf. Apostol Iacob (V 1-6)

Îndemn la răbdare. Să nu jurăm

Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου· ἰδοὺ ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμον καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ ἕως λάβῃ πρόϊμον καὶ ὄψιμον· μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, στηριζέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου ἤγγικεν· μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελφοί, ἵνα μὴ κριθῆτε, ἰδοὺ ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν ἔστηκεν· ὑπόδειγμα λάβετε, ¹⁾ ἀδελφοί, τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας, οἱ ἐλάλησαν ἐντῷ ὀνόματι Κυρίου· ἰδοὺ μακαρίζομεν τοὺς ὑπομείναντας· τὴν ὑπομονὴν Ἰωβ ἤκουσατε καὶ τὸ τέλος Κυρίου εἶδετε, ὅτι πολὺσπλαγχνὸς ἔστιν ὁ Κύριος καὶ οἰκτίριμος.

Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνέετε, ²⁾ μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκον· ἦτι οὗτο δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναί, καὶ τὸ οὐ οὐ, ἵνα μὴ ὑπὸ κρίσιν πέσητε.

Epistola sobornicească a Sf. Apostol Iacob (V 7-12)

1. λάβετε, construit cu 2 acuzative, acuzativul persoanei (τοὺς προφήτας) și acuzativul lucrului (ὑπόδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας, exemplu de grea suferință și de răbdare curajoasă).

2. μὴ ὀμνέετε.. δε ον. "Ὀμνημι aci este însoțit de acuzativul obiectului intern (ὄρκον), înrudit ca sens: nu jurăți... jurămînt.

Așezarea sufletească. Intoarcerea celor rătăciți

Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσευχέσθω ἐνθυμῆι τις; ψαλλέτω ἄσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν; προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτόν... ἐξομολογήσθε οὖν ἀλλήλοις τὰς ἁμαρτίας, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων, ὅπως¹⁾ ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. Ἡλείας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ὑμῖν, καὶ προσευχῇ προσήξαστο τοῦ μὴ θρέξαι, καὶ οὐκ ἔθρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἑνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ.²⁾ καὶ πάλιν προσήξαστο, καὶ ὁ οὐρανὸς ἔδωκεν ὑετὸν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν αὐτῆς.

Ἀδελφοί μου, ἐάν³⁾ τις ἐν ὑμῖν πλανηθῆ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτόν, γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ αὐτοῦ σώσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

Epistola sobornicească a Sf. Apostol Iacob (V 13-20)

1. ὅπως, conjuncție finală urmată de conjunctiv (ἰαθῆτε).

2. ἑνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ: acuzativul duratei.

3. ἐάν... πλανηθῆ; ἐάν, conjuncție condițională urmată de conjunctiv în sens de viitor.

Întrebuințarea folositoare a deosebitelor daruri

Ἐχοντες¹⁾ δὲ χάρισμα κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα, εἴτε²⁾ προφητεῖαν κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· εἴτε διακονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει· ὁ μεταδιδούς ἐν ἀπλότητι, ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ, ὁ ἐλεῶν ἐν ἰλαρότητι. Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος³⁾ ἀποστουδῶντες⁴⁾ τὸ πονηρὸν, κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ· τῇ φιλαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι, τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι, τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί, τῷ πνεύματι ζέοντες, τῷ Κυρίῳ δουλεύοντες, τῇ ἐλπίδι χαίροντες, τῇ θλίψει ὑπομένοντες, τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦντες, ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντάς ὑμᾶς, εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταράσθε.

Romani XII. 6-14

1. Ἐχοντες: partic. prescursivă în propoz. cauzală. (V. pag. 109).

2. De la εἴτε προφητεῖαν pînă la sfîrșitul frazei, atît secunda-rele introduse de εἴτε, cît și principalele, sînt eliptice de predicare, lesne de înțeles și completat; de la ὁ μεταδιδούς înainte, lipsește chiar conjuncția εἴτε.

3. ἀνυπόκριτος: să se adauge imperativul ἔσθε.

4. De la ἀποστουδῶντες pînă la sfîrșitul frazei, se înfiltește un șir de predicare nominale, formate din participii ca nume predicativ și din ἔσθε, imperativul auxiliarului εἶναι, care aici lipsește. (vezi pag. 109).

TABLOUL DECLINĂRIILOR

Declinarea I

FEMININE

S. N. V.	ἡ φωνή = voce	ἡ χώρα = țara
G.	τῆς φωνῆς	τῆς χώρας
D.	τῇ φωνῇ	τῇ χώρᾳ
A.	τὴν φωνήν	τὴν χώραν
P. N. V.	αἱ φωναί	αἱ χώραι
G.	τῶν φωνῶν	τῶν χωρῶν
D.	ταῖς φωναῖς	ταῖς χώραις
A.	τάς φωνάς	τάς χώρας
S. N. V.	ἡ μέριμνα	ἡ συκῆ
G.	τῆς μερίμνης	τῆς συκῆς
D.	τῇ μερίμνῃ	τῇ συκῇ
A.	τὴν μερίμναν	τὴν συκῆν
P. N. V.	αἱ μέριμναι = grija	αἱ συκαῖ = smochina
G.	τῶν μερίμνῶν	τῶν συκῶν
D.	ταῖς μερίμναις	ταῖς συκαῖς
A.	τάς μερίμνας	τάς συκαῖς

MASCULINE

S. N.	ὁ πολίτης = cetățeanul	ὁ νεανίας = tinărul
G.	τοῦ πολίτου	τοῦ νεανίου
D.	τῷ πολίτῃ	τῷ νεανίᾳ
A.	τὸν πολίτην	τὸν νεανίαν
V.	ὁ πολίτα	ὁ νεανία

P. N. V.	οἱ πολῖται	οἱ νεανῖαι
G.	τῶν πολιτῶν	τῶν νεανίων
D.	τοῖς πολίταις	τοῖς νεανίαις
A.	τούς πολίτας	τούς νεανίαις

Declinarea II

S. N.	ὁ λόγος = cuvîntul	ὁ ἄνθρωπος = omul
G.	τοῦ λόγου	τοῦ ἀνθρώπου
D.	τῷ λόγῳ	τῷ ἀθρώπῳ
V.	τὸν λόγον	τὸν ἄνθρωπον
A.	ὃ λόγε	ὃ ἄνθρωπε
P. N. V.	οἱ λόγοι	οἱ ἄνθρωποι
G.	τῶν λόγων	τῶν ἀνθρώπων
D.	τοῖς λόγοις	τοῖς ἀνθρώποις
A.	τούς λόγους	τούς ἀνθρώπους
S. N.	ἡ ὁδός = calea	N. A. V. τὸ δῶρον = darul
G.	τῆς ὁδοῦ	τοῦ δώρου
D.	τῇ ὁδῷ	τῷ δώρῳ
A.	τὴν ὁδόν	
V.	ὃ ὁδέ	
P. N. V.	αἱ ὁδοί	N. A. V. τὰ δῶρα
G.	τῶν ὁδῶν	τῶν δώρων
D.	ταῖς ὁδοῖς	τοῖς δώροις
A.	τάς ὁδούς	
S. N.	ὁ νοῦς = mintea	οἱ νοῖ
G.	τοῦ νοῦ	τῶν νῶν
D.	τῷ νῷ	τοῖς νοῖς
A.	τὸν νοῦν	τούς νοῦς

ADJECTIVELE DE CLASA I

N.	ἀγαθός	ἀγαθή	ἀγαθόν = bun
G.	ἀγαθοῦ	ἀγαθῆς	ἀγαθοῦ
D.	ἀγαθῷ	ἀγαθῇ	ἀγαθῷ
A.	ἀγαθόν	ἀγαθὴν	ἀγαθόν

N.	ἀγαθοί	ἀγαθαί	ἀγαθά
G.		ἀγαθῶν	
D.	ἀγαθοῖς	ἀγαθαῖς	ἀγαθοῖς
A.	ἀγαθοῦς	ἀγαθάς	ἀγαθά
S. N.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶ	ἀργυροῦν = de argint
G.	ἀργυροῦ	ἀργυρᾶς	ἀργυροῦ
D.	ἀργυροῦ	ἀργυρᾶ	ἀργυροῦ
A.	ἀργυροῦν	ἀργυρᾶν	ἀργυροῦν
P. N.	ἀργυροῖ	ἀργυραῖ	ἀργυρᾶ
H.		ἀργυρῶν	
D.	ἀργυροῖς	ἀργυραῖς	ἀργυροῖς
A.	ἀργυροῦς	ἀργυρᾶς	ἀργυρᾶ

Declinarea III

Nominativ asigmatic

S. N.	ὁ φῶρ = hoțul	ὁ δαίμων = demonul
G.	τοῦ φωρός	τοῦ δαίμονος
D.	τῷ φωρί	τῷ δαίμονι
A.	τὸν φῶρα	τὸν δαίμονα
V.	ὦ φῶρ	ὦ δαίμων
P. N.	οἱ φῶρες	οἱ δαίμονες
G.	τῶν φωρῶν	τῶν δαιμόνων
D.	τοῖς φωροῖ	τοῖς δαίμοσι
A.	τοὺς φῶρας	τοὺς δαίμονας
V.	ὦ φῶρες	ὦ δαίμονες
N. A. V.	τὸ σῶμα = trupul	ὁ πατήρ = tatăl
G.	τοῦ σώματος	τοῦ πατρός
D.	τῷ σώματι	τῷ πατρί
A.		τὸν πατέρα
V.		ὦ πάτερ
N. A. V.	τὰ σώματα	οἱ πατέρες
G.	τῶν σωμάτων	τῶν πατέρων
D.	τοῖς σώμασι	τοῖς πατέρας
A.		τοὺς πατέρας
V.		ὦ πατέρες

Nominativ sigmatic

S. N.	ὁ φοῖνιξ = ^{cu-} malul	ἡ φλέψ = vi	ὁ νομάς = noma-
G.	τοῦ φοίνικος	τῆς φλεβός	τοῦ νομάδος
D.	τῷ φοίνικι	τῇ φλεβί	τῷ νομάδι
A.	τὸν φοίνικα	τὴν φλέβα	τὸν νομάδα
V.	ὦ φοῖνιξ	ὦ φλέψ	ὦ νομάς
P. N.	οἱ φοίνικες	αἱ φλέβες	οἱ νομάδες
G.	τῶν φοινίκων	τῶν φλεβῶν	τῶν νομάδων
D.	τοῖς φοίνιξι	ταῖς φλεβί	τοῖς νομάσι
A.	τοὺς φοίνικας	τὰς φλέβας	τοὺς νομάδας
V.	ὦ φοίνικες	ὦ φλέβες	ὦ νομάδες
S. N.	ἡ πόλις = cetatea	P. αἱ πόλεις	
G.	τῆς πόλεως	τῶν πόλεων	
D.	τῇ πόλει	ταῖς πόλει	
A.	τὴν πόλιν	τὰς πόλεις	
V.	ὦ πόλι	ὦ πόλεις	
S. N.	ὁ πῆχυς = cotul	P. οἱ πήχεις	
G.	τοῦ πήχεως	τῶν πήχεων	
D.	τῷ πήχει	τοῖς πήχει	
A.	τὸν πῆχυν	τοὺς πήχεις	
V.	ὦ πῆχυν	ὦ πήχεις	
S. N.	ὁ βασιλεύς = regele	οἱ βασιλεῖς	
G.	τοῦ βασιλέως	τῶν βασιλέων	
D.	τῷ βασιλεῖ	τοῖς βασιλεῦσι	
A.	τὸν βασιλέα	τοὺς βασιλέας	
V.	ὦ βασιλεῦ	ὦ βασιλεῖς	

Declinarea III contrasă (elizională)

S. N. A. V.	τὸ ἔπος = cu-	P. N. A. V.	τὰ ἔπη
G.	τοῦ ἔπους	G.	τῶν ἐπῶν
D.	τῷ ἔπει	D.	τοῖς ἔπει

ADJECTIVELE DE CLASA II

	M. F.	N.
S. N.	εὐδαιμών	εὐδαιμον = fericit
G.	εὐδαιμόνος	
D.	εὐδαιμόνι	
A.	εὐδαιμόνα	εὐδαιμον
V.	εὐδαιμον	
P. N.	εὐδαιμόνες	εὐδαιμόνα
G.	εὐδαιμόνων	
D.	εὐδαιμοσιν	
A.	εὐδαιμόνας	εὐδαιμόνα
V.	εὐδαιμόνες	εὐδαιμόνα
S. N.	εὐτυχής	εὐτυχές = fericit
G.	εὐτυχοῦς	
D.	εὐτυχεῖ	
A.	εὐτυχή	εὐτυχές
V.	εὐτυχές	
P. N.	εὐτυχεῖς	εὐτυχή
G.	εὐτυχῶν	
D.	εὐτυχείσιν	
A.	εὐτυχεῖς	εὐτυχή
V.	εὐτυχεῖς	εὐτυχή

ADJECTIVELE DE CLASA III

	M.	F.	N.
S. N.	πᾶς	πᾶσα	πᾶν = tot
G.	παντός	πάσης	παντός
D.	παντί	πάσῃ	παντί
A.	πάντα	πᾶσαν	πᾶν
P. N.	πάντες	πᾶσαι	πάντα
G.	πάντων	πᾶσῶν	πάντων
D.	πᾶσι	πάσαις	πᾶσι
A.	πάντας	πᾶσας	πάντα

S. N.	γλυκύς	γλυκεία	γλυκό = dulce
G.	γλυκέος	γλυκείας	γλυκέος
D.	γλυκεῖ	γλυκείᾳ	γλυκεῖ
A.	γλυκύν	γλυκείαν	γλυκό
V.	γλυκό	γλυκεία	γλυκό

P. N. P.	γλυκεῖς	γλυκείαι	γλυκέα
G.	γλυκῶν	γλυκείων	γλυκῶν
D.	γλυκέσιν	γλυκείαις	γλυκέσιν
A.	γλυκεῖς	γλυκείας	γλυκέα

TABLOUL PRONUMELOR

Pronumele personal

I.	S. N.	ἐγώ, eu	Pl.	ἡμεῖς noi
	G.	ἐμοῦ, μου		ἡμῶν
	D.	ἐμοί, μοι		ἡμῖν
	A.	ἐμέ, με		ἡμᾶς
II.	S. N. V.	σύ, tu	Pl.	ὕμεῖς, voi
	G.	σοῦ, σου		ὕμῶν
	D.	σοί, σοι		ὕμῖν
	A.	σέ, σε		ὕμᾶς
III.	S.	αὐτός, ἑ, ὁ el, ea	Pl.	αὐτοί, αὐ, ἄ
	G.	αὐτοῦ, ἧς, οὗ		αὐτῶν, ᾧν, ᾧν
	D.	αὐτῷ, ἧ, ᾧ		αὐτοῖς, αἷς, οἷς
	A.	αὐτόν, ἑν, ἐ		αὐτούς, ὅς, ἄ

Pronumele și adjectivele demonstrative

		SINGULAR		N.	
M. N.	οὗτος	F.	αὕτη	τοῦτο = această	
G.	τούτου		ταύτης	τούτου	
D.	τούτῳ		ταύτῃ	τούτῳ	
A.	τούτον		ταύτην	τούτο	

PLURAL

M. N.	οὗτοι	F.	αὐταί	N.	ταῦτα
G.	τούτων		τούτων		τούτων
D.	τούτοις		ταύταις		τούτοις
A.	τούτους		ταύτας		ταῦτα

*Οδὲ, ἤδε, τόδε=acesta fiind format din articol și particula-δε, se declină ca articolul.

*Εκεῖνος, ἡ, ο=aceia se declină ca αὐτός.

Pronumele și adjectivul
interrogativ

SINGULAR

Masc. și Femin.

Neutru

N.	τίς, care, cine?	τί
G.	τίνος, τοῦ	τίνος, τοῦ
D.	τίμι, τῷ	τίμι, τῷ
A.	τίνα	τί

PLURAL

N.	τίνες	τίνα
G.	τίνων	τίνων
D.	τίλοι(ν)	τίλοι(ν)
A.	τίνας	τίνα

Pronumele și adjectivul
nohotărit

SINGULAR

Masc. și Femin.

Neutru

N.	τίς, cineva	τί, ceva
G.	τινός, τοῦ	τινος, τοῦ
D.	τινί, τῷ	τινί, τῷ
A.	τινά	τι

PLURAL

N.	τίνες	τινά, ăitta
G.	τινών	τινῶν
D.	τιλοί(ν)	τιλοί(ν)
A.	τινάς	τινά (ăitta)

Pronumele relativ

SINGULAR

M. N.	ὅς	F.	ἣ	N.	ὅ = care ce
G.	οὗ		ἣς		οὗ
D.	οῦ		ἣί		οῦ
A.	ὄν		ἣν		ὄ

M. N.	ὅστις	F.	ἣτις	N.	ὅ τί=orișicare
G.	οὗτινος (δτιου)		ἣτινος		οὗτινος
D.	οῦτιμι (δτιω)		ἣτιμι		οῦτιμι
A.	ὄντινα		ἣτινα		ὄ τι

PLURAL

M. N.	οἱ	F.	αἱ	N.	ă
G.	ἑών		ἑών		ἑών
D.	οἷς		αἷς		οἷς
A.	οὓς		ἄς		ă

M.	οἵτινες	αἵτινες	ăτινα (ăitta)
G.	ἑόντων	ἑόντων	ἑόντων
D.	οἷστοι(ν)	αἷστοι	οἷστοι(ν)
A.	οὓσιν	ἄσιν	ăτινα (ăitta)

Pronumele reflexiv

Persoana I

Persoana a II-a

S. G.	ἐμαυτοῦ, ἧς = al meu însuși	σεαυτοῦ, ἧς sau σαντοῦ, ἧς = al tău însuși
D.	ἐμαυτῷ, ἧί	σεαυτῷ, ἧί sau σαντῷ, ἧί
A.	ἐμαυτόν, ἧν	σεαυτόν, ἧν sau σαντόν, ἧν
Pl. G.	ἡμῶν αὐτῶν	ὕμῶν αὐτῶν
D.	ἡμῖν αὐτοῖς, -αῖς	ὕμῖν αὐτοῖς, -αῖς
A.	ἡμᾶς αὐτούς, -άς	ὕμᾶς αὐτούς, -άς

Persoana a III-a

SINGULAR

G.	ἐαυτοῦ, ἧς, οὗ	sau	αὐτοῦ, ἧ-, οὗ = al lui
D.	ἐαυτῷ, ἧί, ῶ	sau	αὐτῷ, ἧί, ῶ insuși
A.	ἐαυτόν, ἧν, ὄ	sau	αὐτόν, ἧν, ὄ

PLURAL

G.	ἐαυτῶν, ὧν, ὦν	sau	αὐτῶν, ὧν, ὦν
D.	ἐαυτοῖς, αἷς, οἷς	sau	αὐτοῖς, αἷς, οἷς
A.	ἐαυτούς, άς, ά	sau	αὐτούς, άς, ά

TABLOUL GENERAL AL CONJUGĂRIILOR

Verbele în -ω necontrase

Forma activă :

Indicativul

	PREZENT	IMPERFECT	VIITOR
S.	1. λύω, dezleg	ἔλυον, dezlegam	λύσω, voi dezlega
	2. λύεις	ἔλυες	λύσεις
	3. λύει	ἔλυε	λύσει
P.	1. λύομεν	ἐλύομεν	λύσομεν
	2. λύετε	ἐλύετε	λύσετε
	3. λύουσι	ἔλυον	λύουσι

AORIST I

	PERFECT
S.	1. ἔλυσα, dezlegai
	2. ἔλυσας, sau am dezlegat
	3. ἔλυσε
P.	1. ἐλύσαμεν
	2. ἐλύσατε
	3. ἔλυσαν

M. m. c. P.	S. 1. ἐλελύκειν, dezlegasem sau ἐλελύκη	2. ἐλελύκεις sau ἐλελύκης, (ἐλελύκεισαν)
3. ἐλελύκει, Pl. ἐλελύκειμεν,	ἐλελύκειτε,	ἐλελύκεσαν, (ἐλελύκεισαν)

CONJUNCTIV

	PREZENT	AORIST I	PERFECT
S.	1. λύω, să dezleg	λύσω, să dezleg	λελύκω, să fi dezlegat
	2. λύης	λύσης	λελύκης
	3. λύῃ	λύσῃ	λελύκῃ
Pl.	1. λύομεν	λύσομεν	λελύκομεν
	2. λύητε	λύσητε	λελύκητε
	3. λύοσι	λύσοσι	λελύκωσι

OPTATIV

	PREZENT	VIITOR
S.	1. λύοιμι, aș dezlega	λύσοιμι = aș dezlega
	2. λύοις	λύσοις
	3. λύοι	λύσοι
P.	1. λύοιμεν	λύσοιμεν
	2. λύοιτε	λύσοιτε
	3. λύοιεν	λύσοιεν

OPTATIV

AORISTUL I

	S.	Pl.
S.	1. λύσαιμι, aș dezlega	λύσοιμεν
	2. λύσαις (σειας)	λύσαιτε
	3. λύσαι (σειε)	λύσαιεν
	M. M. C. PERFECT	
Pl.	1. λελύκοιμι, aș fi dezlegat	λελύκοιμεν
	2. λελύκοις	λελύκοιτε
	3. λελύκοι	λελύκοιεν

IMPERATIV

	PREZENT	AORIST I
S.	2. λύε, dezleagă	λύσον, dezleagă
	3. λύετω	λύσάτω
P.	2. λύετε	λύσατε
	3. λύόντων	λύσάντων

Part. Prez.	λύων, λύοντα, λύων, dezlegind
	λύοντος, λύουσας λύοντο
Viit.	λύων, λύουσα, λύουν, trebuind sau urmind să dezlege
Ao. I	λύσας, λύουσα, λύσαν, dezlegind (după ce a dezlegat)
Perf.	λελυκώς, λελυκεία, λελυκός, terminind de dezlegat

Inf. Prez. λύειν, a dezlega; Viit. λύσειν, a trebui sau a avea de gînd să dezlege; Aor. I λύσαι, a dezlega: Perfectul, λελυκέναι, a fi terminat de dezlegat.

Notă. Să se țină seamă că traducerea modurilor și timpurilor depinde de funcțiunea lor sintactică, ale cărei reguli au fost expuse la sintaxa propozițiilor principale și secundare.

Perbul εἶναι a fi

PREZENT	INDICATIV	
	IMPERFECT	VIITOR
S. 1. εἰμί, sînt	ἦν, eram	ἔσομαι, voi fi
2. εἶ	ἦσθα	ἔσῃ
3. ἐστί	ἦν	ἔσται
P. 1. ἐσμέν	ἦμεν	ἐσόμεθα
2. ἐστέ	ἦτε	ἔσεσθαι
3. εἰσὶ	ἦσαν	ἔσονται

CONJUNCTIV PREZENT	OPTAT.	IMPERAT.
	PREZENT	PREZENT
S. 1. ὦ, să fiu	εἴην, aș fi	
2. ἦς	εἴης	ἴσθι, fii
3. ἦ	εἴη	ἔστω (ἦτω)
P. 1. ὄμεν	εἴμεν	—
2. ἦτε	εἴτε	ἔσθε
3. ὄσσι	εἴσσι (εἴησαν)	ἔστων

Participiul M.	ὄν,	ὄντος, fiind
F.	ὄσα,	ὄσσης
N.	ὄν	ὄντος

1. Formele indicativului prezent, fără pers. II-a sg., sînt toate enclitice.

Diateza medie: λύομαι, dezleg pentru mine, îmi dezleg.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
S. λύομαι = îmi dezleg	—	λύομαι = eu să- mi dezleg	λυοίμην = eu mi-aș dezlega
λύεται	λυέσθω	λύηται	λύοιτο
λύομεθα	—	λύώμεθα	λυοίμεθα
λύεσθε	λύεσθε	λύησθε	λύοισθε
λύονται	λυέσθων	λύονται	λύοιντο

INFINITIV

λύεσθαι
= a-și dezlega

PARTICIPIU

M. λυόμενος = cel care-și
F. λυομένη dezleagă
N. λυόμενον

INDICATIVUL IMPERFECT

ἐλυόμην = eu îmi dezlegam
ἐλύου
ἐλύετο
ἐλύομεθα
ἐλύεσθε
ἐλύοντο

Viitorul

INDICATIV	OPTATIV
λύσομαι = eu îmi voi dezlega	λυσοίμην = eu mi-aș dezlega
λύσει	λύσοιο
λύσεται	λύσοιτο
λυσοίμεθα	λυσοίμεθα
λύσεσθε	λύσοισθε
λύσονται	λύσοιντο

INFINITIVUL

λύσεσθαι
= că își va dezlega

PARTICIPIUL

M. λυσόμενος = cel care își va dezlega
F. λυσομένη
N. λυσόμενον

Aoristul

INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT
ἔλυσαμι = eu mi- ἀλύσω am dezlegat	—	λύσωμαι = eu λύσομαι = eu mi-αἶμα λύσομαι = eu mi-αἶμα λύσομαι = eu mi-αἶμα	λύσομαι = eu mi-αἶμα λύσομαι = eu mi-αἶμα λύσομαι = eu mi-αἶμα λύσομαι = eu mi-αἶμα
ἔλυσατο	λύσασθω	λύσῃται	λύσαιτο
ἔλυσάμεθα	—	λύσώμεθα	λύσώμεθα
ἔλυσασθε	λύσασθε	λύσησθε	λύσαισθε
ἔλυσαντο	λύσασθων	λύσωνται	λύσαιντο

INFINITIV

λύσασθαι = a-și fi
dezlegat

PARTICIPIU

M. λυόμενος = cel care și-a
S. λυομένη dezlegat
N. λυόμενον

Perfectul

INDICATIV	IMPERATIV	CONJUNCTIV
ἔλυμαι = eu mi-am ἀλύσοι dezlegat	—	ᾧ = eu să-mi fi ᾗς dezlegat
ἔλυται	ἔλυσο = să-ți fi ἔλυσθω dezlegat!	ᾗ
ἔλυμέθα	—	ᾧμεν
ἔλυσθε	ἔλυσθε	ᾗτε
ἔλυνται	ἔλυσθων	ᾧσι

OPTATIV

ἔλυναι = eu mi-aș dezlega
ἔλυναι = eu mi-aș dezlega
ἔλυναι = eu mi-aș dezlega

INFINITIV

ἔλυναι = că și-a dezlegat

PARTICIPIU

M. ἔλυμένος = cel care și-a
F. ἔλυμένη dezlegat
N. ἔλυμένον

INDICATIV

M. m. c. Perf. ἐλέλυμαι = eu imi
ἐλέλυσο dezlegasem
ἐλέλυτο

ἐλέλυμεθα
ἐλέλυσθε
ἐλέλυντο

Diateza pasivă :λύομαι sint dezlegat.

Prezentul

INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
λύομαι = eu sint dezlegat	—	λύομαι = eu să λύομαι = eu să λύομαι = eu să λύομαι = eu să	λύομαι = eu aș fi dezlegat (de cineva)
λύει	λύου = fii dez- λύου legat!	λύῃ	λύοιτο
λύεται	λύέσθω	λύηται	λύοιτο
λύομεθα	—	λύώμεθα	λύοιμεθα
λύεσθε	λύεσθε	λύησθε	λύοισθε
λύονται	λύέσθων	λύωνται	λύοιντο

INFINITIV

λύεσθαι = a fi
dezlegat

PARTICIPIUL

M. λυόμενος = cel care este
F. λυομένη dezlegat
N. λυόμενον

Imperfectul

INDICATIV

ἔλυόμην = eu eram
dezlegat
ἔλυόμην = eu eram
dezlegat
ἔλυόμην = eu eram
dezlegat

ἔλυόμην = eu eram
dezlegat
ἔλυόμην = eu eram
dezlegat
ἔλυόμην = eu eram
dezlegat

Viitorul

INDICATIV

λυθήσομαι = eu voi fi
dezlegat
λυθήσομαι = eu voi fi
dezlegat
λυθήσομαι = eu voi fi
dezlegat
λυθήσομαι = eu voi fi
dezlegat
λυθήσομαι = eu voi fi
dezlegat

OPTATIV

λυθήσομαι = eu aș fi dezlegat
λυθήσομαι (de cineva, în viitor)
λυθήσομαι
λυθήσομαι
λυθήσομαι
λυθήσομαι
λυθήσομαι

INFINITIV

λυθήσεσθαι = că va fi
dezlegat

PARTICIPIU

λυθήσομενος = care va fi
dezlegat
λυθήσομένη
λυθήσομενον

Aoristul

INDIC.	IMPERAF.	CONJUNCT.	OPTAT.
ἐλύθην = eu am fost	—	λυθῶ = eu să fi fost	λυθείην = eu aş fi fost
ἐλύθης dezlegat	—	λυθῆς = să fi fost	λυθείης = să fi fost
ἐλύθη	λύθητι = să fi fost	λυθῆς dezlegat	λυθείης dezlegat!
ἐλύθημεν	λύθητω dezlegat	λυθῆ	λυθείη
ἐλύθητε	—	λυθῶμεν	λυθείμεν
ἐλύθησαν	λύθητε	λυθῆτε	λυθεῖτε
	λυθέντων	λυθῶσι	λυθεῖεν

INFINITIV

λυθῆναι = că a fost dezlegat

PARTICIPIU

λυθείς, θένος = care a fost dezlegat
 λυθείσα, θείσης
 λυθέν, θέντος

Perfectul

INDIC.	IMPER	CONJUNC.
ἔλελυμαι = eu am fost	—	ῶ = eu să fi fost
ἔλελυσαι dezlegat	ἔλελυσο să fi fost	ῆς = să fi fost
ἔλελυται	ἔλελυσθω dezlegat!	ῆ
ἔλελύμεθα	—	ῆμεν
ἔλελυσθε	ἔλελυσθε	ῆτε
ἔλελυνται	ἔλελύσθων	ῶσι

OPTAT.

ἔλην = eu aş fi fost
 ἔλης dezlegat
 εἶη

INFINIT.

ἔλελυσθαι = a fi fost dezlegat

PARTICIPIU

ἔλελυμένοι
 εἶμεν
 εἶτε
 εἶεν

M. λελυμένος = cel care a fost dezlegat
 F. λελυμένη
 N. λελυμένον

INDICATIV

M. m. c. Perf. ἐλελύμην = eu fusesem
 ἐλέλυσο dezlegat
 ἐλέλυτο

ἐλελύμεθα
 ἐλέλυσθε
 ἐλέλυντο

VERBELE CONTRASE

Conjugarea verbului τιμάω, onorez

Diateza activă

Indicativul

PREZENTUL

S. 1 τιμῶ (τιμάω) = eu onorez
 τιμᾶς (τιμάεις)
 τιμᾷ (τιμάει)
 P. 1 τιμῶμεν (τιμάομεν)
 τιμᾶτε (τιμάετε)
 τιμῶσι (τιμάουσι)

IMPERFECTUL

ἐτίμων (ἐτίμαον) = eu onoram
 ἐτίμας (ἐτίμαες)
 ἐτίμα (ἐτίμαε)
 ἐτιμῶμεν (ἐτιμάομεν)
 ἐτιμᾶτε (ἐτιμάετε)
 ἐτίμων (ἐτίμαον)

Viit. τιμήσω, = eu voi onora
 Aor. I. ἐτίμησα, = eu am onorat
 Perf. τετίμηκα = eu am onorat

M. m. c. P. ἐτετιμήκειν = eu onorasem

Conjunctivul

Prez. S. 1. τιμῶ (τιμάω) = eu să onorez
 2. τιμᾶς (τιμάης)
 3. τιμᾷ (τιμάῃ)

P. 1. τιμῶμεν (τιμάομεν)
 2. τιμᾶτε (τιμάητε)
 3. τιμῶσι (τιμάωσι)

Aor. I. τιμήσω = eu să fi onorat
 Perf. τετιμήκω = eu să fi onorat

Optativul

PREZENTUL

S. 1. τιμῶην (τιμαοῖην) = eu aş onora
 2. τιμῶης (τιμαοῖης)
 3. τιμῶῃ (τιμαοῖῃ)

Viit. τιμήσοιμι = eu aş onora
 Aor. I. τιμήσαιμι = eu aş fi onorat
 Perf. τετιμήχοιμι = eu aş fi onorat

- Pl. 1. τιμῶμεν (τιμάοιμεν)
 2 τιμῶτε (τιμάοιτε)
 3. τιμῶεν (τιμάοιεν)

Imperativul

PREZENTUL

- S. 2. τίμα (τίμαε) = onorează! Pl. 2. τιμᾶτε (τιμάετε)
 3. τιμάτω (τιμαέτω) 3. τιμώντων (τιμαθόντων)

Participiul

PREZENTUL

- M. N. τιμῶν (τιμάων) = cel care onorează
 G. τιμῶντος (τιμάοντος)
 F. N. τιμῶσα (τιμάουσα)
 G. τιμώσης (τιμαούσης)
 N, M. τιμῶν (τιμάον)
 G. τιμῶντος (τιμάοντος)

- Viit. τιμήσον, τιμήσουσα, τιμήσον = cel care va onora
 Aor. I. τιμήσας, τιμήσασα, τιμήσαν = cel care a onorat

Perf. τετιμηκώς, -κυῖα, -κός = cel care a onorat

Infinitivul

- Prezentul : τιμᾶν (τιμάειν) = a onora
 Viitorul : τιμήσειν = că va onora
 Aoristul : τιμήσαι = că a onorat
 Perfectul : τετιμηκέναι = că a onorat
 sau a fi onorat

Conjugarea verbului φιλέω iubesc

Indicativul

- Prez. S. 1. φιλῶ (φιλέω) = eu iubesc
 2. φιλεῖς (φιλέεις)
 3. φιλεῖ (φιλέει)
 Pl. 1. φιλοῦμεν (φιλέομεν)
 2. φιλεῖτε (φιλέετε)
 3. φιλοῦσι (φιλέουσι)

IMPERFECTUL

- S. 1. ἐφίλων (ἐφίλειον) = eu iubeam
 2 ἐφίλεις (ἐφίλειες)
 3. ἐφίλει (ἐφίλειε)

- Pl. 1. ἐφιλοῦμεν (ἐφιλέομεν)
 2. ἐφιλεῖτε (ἐφιλέετε)
 3. ἐφίλων (ἐφίλειον)

- Viit. φιλήσω = eu voi iubi Perf. πεφίληκα = eu am iubit
 Aor. I. ἐφίλησα = eu am iubit M.m.c.P. ἐπεφιλήκειν = eu iubisem

Conjunctivul

PREZENTUL

- S. 1. φιλῶ (φιλέω) = eu să iubesc Pl. 1. φιλοῦμεν (φιλέομεν)
 2. φιλήης (φιλέης)
 3. φιλήη (φιλέη)
 2. φιλήτε (φιλέετε)
 3. φιλοῦσι (φιλέουσι)

- Aor. I. φιλήσω = eu să iubesc Perf. πεφιλήκω = eu să fi iubit

Optativul

PREZENTUL

- S. 1. φιλοῖην (φιλεοῖην) = eu aş iubi Pl. φιλοῖμεν (φιλέοιμεν)
 2. φιλοῖης (φιλεοῖης) φιλοῖτε (φιλέοιτε)
 3. φιλοῖη (φιλεοῖη) = eu aş iubi φιλοῖεν (φιλέοιεν)

- Viit. φιλήσοιμι Aor. I. φιλήσοιμι = eu aş fi iubit

Perf. πεφιλήκοιμι = eu aş fi iubit

Imperativul

PREZENTUL

- S. 2. φίλει (φιλεε) = iubeşte! Pl. 1. φιλεῖτε (φιλέετε)
 3. φιλείτω (φιλεέτω) 2. φιλούντων (φιλεόντων)

- Aor. I. φίλησον = iubeşte!

Participiul

PREZENTUL

M. N. φιλῶν (φιλέων) = cel
care iubește

G. φιλοῦντος (φιλέοντος)

F. N. φιλοῦσα (φιλέουσα)

G. φιλοῦσης (φιλεούσης)

N. N. φιλοῦν (φιλέον)

G. φιλοῦντος (φιλέοντος)

Viit. φιλήσων, φιλήσουσας, φιλήσων
= cel care va iubi

Aor. I. φιλήσας, φιλήσασα, φιλήσων
= cel care a iubit

Perf. πεφιλικώς, -κυῖα, -κός
= cel care a iubit

Infinitivul

Prezentul : φιλεῖν (φιλέειν) = a iubi

Viitorul : φιλήσειν = că va iubi

Aoristul I : φιλήσαι = că a iubit

Perfectul : πεφιλικέναι = că a iubit sau
a fi iubit

Conjugarea verbului δηλώω, arăt

Diateza activă

Indicativul

PREZENTUL

S. 1. δηλῶ (δηλώω) = eu arăt

2. δηλοῖς (δηλόεις)

3. δηλοῖ (δηλόει)

Pl. 1. δηλοῦμεν (δηλόομεν)

2. δηλοῦτε (δηλόετε)

3. δηλοῦσι (δηλόουσι)

Viit. δηλώσω = eu voi arăta

Aor. I. ἐδήλωσα = eu am arătat

IMPERFECTUL

ἐδήλων (ἐδήλοον) = eu arătam

ἐδήλους (ἐδήλοεις)

ἐδήλοι (ἐδήλοει)

ἐδηλοῦμεν (ἐδηλόομεν)

ἐδηλοῦτε (ἐδηλόετε)

ἐδήλων (ἐδήλοον)

Perf. δεδήλωκα = eu am arătat

M.m.c.P ἐδεδηλώκειν = eu arătasem

Conjunctivul

S. 1. δηλῶ (δηλώω) = eu să

2. δηλοῖς (δηλόης) arăt

3. δηλοῖ (δηλόη)

Aor. I. δηλώσω = eu să arăt

Pl. 1. δηλώμεν (δηλόομεν)

2. δηλώτε (δηλόητι)

3. δηλώσι (δηλόοσι)

Perf. δεδήλωκα = eu să fi
arătat

Optativul

PREZENTUL

S. 1. δηλοῖην (δηλοοίην) = eu aş

2. δηλοῖς (δηλοοίης)

3. δηλοῖη (δηλοοίη)

Viit. δηλώσοιμι

Pl. 1. δηλοῖμεν (δηλοοίμεν)

2. δηλοῖτε (δηλοοίτε)

3. δηλοῖεν (δηλοοίεν)

Aor. I. δηλώσοιμι

Perf. δεδηλώκοιμι = eu aş fi arătat

Imperativul

PREZENTUL

S. 2. δήλου (δήλοε) = arată!

3. δηλούτω (δηλοέτω)

Aor. I. δήλωσον = arată!

Pl. 2. δηλοῦτε (δηλόετε)

3. δηλούντων (δηλούντων)

Perf. δεδήλωκε = arată!

Participiul

PREZENTUL

M. N. δηλῶν (δηλόων) = cel
care arăta

G. δηλοῦντος (δηλόοντος)

F. N. δηλοῦσα (δηλόουσα)

G. δηλούσης (δηλοούσης)

N. N. δηλοῦν (δηλόον)

G. δηλοῦντος (δηλόοντος)

Viit. δηλώσων, δηλώσουσας, δηλώσων
= cel care va arăta

Aor. I. δηλώσας, δηλώσασα, δηλώσων
= cel care a arătat

Perf. δεδηλωκώς, δεδηλωκυῖα, δεδη-
[λωκός = cel
care a arătat

Infinitivul

Prezentul : δηλοῦν (δηλόειν) = a arăta

Viitorul : δηλώσειν = că va arăta

Aorist I : δηλώσαι = că a arătat

Perfectul : δεδηλωκέναι = că a arătat
sau a fi arătat

Conjugarea verbului τιμάομαι

Diateza medie, îmi onorez sau onorez pentru mine și diateza pasivă, sint onorat.

Prezentul

INDICATIV		IMPERATIV	
M. eu îmi onorez		M. onorează-ți!	
P. eu sint onorat		P. fi onorat!	
S. τιμῶμαι (τιμάομαι)	—	—	—
τιμᾶ (τιμάει)	τιμῶ	(τιμάου)	
τιμᾶται (τιμάεται)	τιμάσθω	(τιμάεσθω)	
Pl. τιμῶμεθα (τιμαόμεθα)	—	—	
τιμᾶσθε (τιμάεσθε)	τιμᾶσθε	(τιμάεσθε)	
τιμῶνται (τιμάονται)	τιμᾶσθων	(τιμάεσθων)	

CONJUNCTIV		OPTATIV	
M. eu să-mi onorez		M. eu mi-aș onora	
P. eu să fiu onorat		P. eu aș fi onorat	
S. τιμῶμαι (τιμάωμαι)		τιμῶμην (τιμαοίμην)	
τιμᾶ (τιμάη)		τιμῶο (τιμάοιο)	
τιμᾶται (τιμάηται)		τιμῶτο (τιμάοιτο)	
Pl. τιμῶμεθα (τιμαόμεθα)		τιμῶμεθα (τιμαοίμεθα)	
τιμᾶσθε (τιμάησθε)		τιμῶσθε (τιμάοισθε)	
τιμῶνται (τιμάωνται)		τιμῶντο (τιμάοιντο)	

INFINITIV		PARTICIPIU	
M. a-și onora		M. cel care își onorează	
P. a fi onorat		P. cel care este onorat	
τιμᾶσθαι (τιμάεσθαι)		M. τιμῶμενος (τιμαόμενος)	
		F. τιμῶμένη (τιμαομένη)	
		N. τιμῶμενον (τιμαόμενον)	

Imperfectul indicativului

M. eu îmi onoram			
P. eu eram onorat			
S. ἐτιμῶμην (ἐτιμαοίμην)	Pl. ἐτιμῶμεθα (ἐτιμαόμεθα)		
ἐτιμῶ (ἐτιμάου)	ἐτιμᾶσθε (ἐτιμάεσθε)		
ἐτιμᾶτο (ἐτιμάετο)	ἐτιμῶντο (ἐτιμάοιντο)		

Viitorul mediu

Indicativ: τιμήσομαι = M. eu îmi voi onora. Optativ: τιμήσοιμην = eu mi-aș onora. Infinitiv: τιμήσεσθαι = că își va onora. Participiu: τιμησόμενος, -μένη, -μενον = cel care își va onora.

Aoristul mediu

Indicativ: ἐτιμησάμην = eu mi-am onorat. Imperativ: τιμήσαι = onorează-ți! Conjunctiv: τιμήσομαι = eu să-mi onorez. Optativ: τιμησοίμην = eu mi-aș onora. Infinitiv: τιμήσασθαι = că și-a onorat. Participiu: τιμησάμενος, η, ον.

Viitorul pasiv

Indicativ: τιμηθήσομαι = eu voi fi onorat. Optativ: τιμηθήσοιμην = eu aș fi onorat. Infinitiv: τιμηθήσεσθαι = că va fi onorat. Participiu: τιμηθήσόμενος, η, ον = cel care va fi onorat.

Aoristul pasiv

Indicativ: ἐτιμηθην = eu am fost onorat. Imperativ: τιμηθῆτι = să fi fost onorat! Conjunctiv: τιμηθῶ = eu să fi fost onorat. Optativ: τιμηθείην = eu aș fi fost onorat. Infinitiv: τιμηθῆναι = că a fost onorat. Participiu: τιμηθείς, -ηῖσα, -θέν = cel care a fost onorat.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ: τετιμημαι = M. eu mi-am onorat, P. eu am fost onorat. Imperativ: τετιμησο = M. să-ți fi onorat! P. să fi fost onorat! Conjunctivul: τετιμημένος ὦ = M. eu să-mi fi onorat, P. eu să fi fost onorat. Optativ: τετιμημένος εἶην = M. eu mi-aș fi onorat, P. eu aș fi onorat. Infinitiv: τετιμησθαι = M. că și-a onorat, P. că a fost onorat. Participiu: τετιμημένος, η, ον = M. cel care și-a onorat, P. cel care a fost onorat.

M. m. c. Perfectul medio-pasiv

Indicativ: ἐτετιμήμην = M. eu îmi onorasem, P. eu fusesem onorat.

Conjugarea verbului ποίεομαι
Diateza medie, fac pentru mine, pun să facă, și diateza pasivă, sint făcut.

Prezentul

INDICATIV		IMPERATIV	
M. eu îmi fac		M. fă-ți!	
P. eu sint făcut		P. fi făcut!	
S. ποιῶμαι (ποιέομαι)		—	—
ποιεῖ (ποιέει)	ποιῶ	ποιεῖ	(ποιέου)
ποιεῖται (ποιέεται)	ποιείσθω	ποιείσθω	(ποιέεσθω)
Pl. ποιούμεθα (ποιεόμεθα)	—	—	—
ποιεῖσθε (ποιέεσθε)	ποιεῖσθε	ποιεῖσθε	(ποιέεσθε)
ποιούνται (ποιέονται)	ποιείσθων	ποιείσθων	(ποιέεσθων)

CONJUNCTIV

M. eu să-mi fac
P. eu să fiu făcut

S. ποιῶμαι (ποιέωμαι)
ποιῶ (ποιέω)

ποιῶται (ποιέηται)

Pl. ποιῶμεθα (ποιέωμεθα)

ποιῶσθε (ποιέησθε)

ποιῶνται (ποιέωνται)

INFINITIV

M. a-și face
P. a fi făcut

ποιεῖσθαι (ποιέεσθαι)

OPTATIV

M. eu mi-aș face
P. eu aș fi făcut

ποιοίμην (ποιεοίμην)

ποιοῖτο (ποιεοῖτο)

ποιοῖτο (ποιεοῖτο)

ποιοίμεθα (ποιεοίμεθα)

ποιοῖσθε (ποιεοῖσθε)

ποιοῖντο (ποιεοῖντο)

PARTICIPIU

M. făcîndu-și

P. cel care este făcut

M. ποιούμενος (ποιεόμενος)

F. ποιουμένη (ποιεομένη)

N. ποιούμενον (ποιεόμενον)

Imperfectul indicativului

M. eu îmi făceam
P. eu eram făcut

S. ἐποιούμην (ἐποιεόμην)

ἐποιού (ἐποιέου)

ἐποιεῖτο (ἐποιέετο)

Pl. ἐποιούμεθα (ἐποιεόμεθα)

ἐποιεῖσθε (ἐποιεέσθαι)

ἐποιούντο (ἐποιέοντο)

Viitorul mediu

Indicativ: ποιήσομαι = eu îmi voi face. Optativ: ποιησοίμην = eu mi-aș face. Infinitiv: ποιήσεσθαι = că își va face. Participiu: ποιησόμενος, η, ον = cel care își face.

Aoristul mediu

Indicativ: ἐποιήσαμην = eu mi-am făcut. Imperativ: ποιήσαι = fă-ți! Conjunctiv: ποιήσωμαι = eu să-mi fac. Optativ: ποιησαιμίην = eu mi-aș face. Infinitiv: ποιήρασθαι = că și-a făcut. Participiu: ποιησάμενος, η, ον = cel care și-a făcut.

Viitorul pasiv

Indicativ: ποιηθήσομαι = eu voi fi făcut. Optativ: ποιηθησοίμην = eu aș fi făcut. Infinitiv: ποιηθήσεσθαι = că va fi făcut. Participiu: ποιηθησόμενος, η, ον = cel care va fi făcut.

Aoristul pasiv

Indicativ: ἐποιήθην = eu am fost făcut. Imperativ: ποιήθητι = să fi fost făcut! Conjunctiv: ποιηθῶ = eu să fi fost făcut. Optativ: ποιηθείην = eu aș fi fost făcut. Infinitiv: ποιηθῆναι = că a fost făcut. Participiu: ποιηθείς, -θεῖσα, -θέν = cel care a fost făcut.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ: πεποιήμαι = M. eu mi-am făcut, P. eu am fost făcut. Imperativ: πεποιήσο = M. să-ți fi făcut! P. să fi fost făcut! Conjunctiv: πεποιημένος ᾧ = M. eu să-mi fi făcut, P. eu să fi fost făcut. Optativ: πεποιημένος εἶην = M. eu mi-aș fi făcut, P. eu aș fi fost făcut. Infinitiv: πεποιήσθαι = M. că și-a făcut, P. că a fost făcut. Participiu: πεποιημένος, η, ον = M. cel care și-a făcut, P. cel care a fost făcut.

M. m. c. Perfectul medio-pasiv

Indicativ: ἐπεποιήμην = M. eu îmi făcusem, P. eu fusesem făcut.

Conjugarea verbului δουλόμαι

Diateza medie, supun pentru mine, și diateza pasivă, sint supus.

Prezentul

INDICATIV

M. eu îmi supun
P. eu sint supus

S. δουλόμαι (δουλόμαι)

δουλοῖ (δουλόει)

δουλοῦται (δουλόεται)

Pl. δουλούμεθα (δουλόουμεθα)

δουλοῦσθε (δουλόεσθε)

δουλοῦνται (δουλόονται)

IMPERATIV

M. supune-ți!
P. fii supus!

δουλοῦ (δουλόου)

δουλοῦσθω (δουλόεσθω)

OPTATIV

M. eu mi-aș supune
P. eu aș fi supus (de cineva)

δουλοίμην (δουλοίμην)

δουλοῖτο (δουλόοιτο)

δουλοῖτο (δουλόοιτο)

δουλοίμεθα (δουλοοίμεθα)

δουλοῖσθε (δουλόοισθε)

δουλοῖντο (δουλόοιντο)

CONJUNCTIV

M. eu să-mi supun
P. eu să fiu supus

S. δουλώμαι (δουλόμαι)

δουλοῖ (δουλόη)

δουλώται (δουλόηται)

Pl. δουλώμεθα (δουλόουμεθα)

δουλώσθε (δουλόησθε)

δουλώνται (δουλόονται)

INFINITIV

M. a-și supune
P. a fi supus

δουλοῦσθαι (δουλόεσθαι)

PARTICIPIU

M. cel care își supune
P. cel care este supus

M. δουλούμενος (δουλόόμενος)

F. δουλουμένη (δουλομένη)

N. δουλούμενον (δουλόόμενον)

Imperfectul indicativului

M. eu îmi supuneam
P. eu eram supus

S. ἐδουλόμην (ἐδουλόμην)
ἐδουλοῦ (ἐδουλόου)
ἐδουλοῦτο (ἐδουλόετο)

Pl. ἐδουλούμεθα (ἐδουλόμεθα)
ἐδουλοῦσθε (ἐδουλόεσθε)
ἐδουλοῦντο (ἐδουλόοντο)

Viitorul mediu

Indicativ: δουλῶσομαι = eu îmi voi supune. Optativ: δουλώσοίμην = eu mi-aș supune. Infinitiv: δουλώσεσθαι = că își va supune. Participiu: δουλώσόμενος, η, ον = cel care își va supune.

Aoristul mediu

Indicativ: ἐδουλώσαμην = eu mi-am supus. Imperativ: δούλωσαι = să-ți fi supus! Conjunctiv: δουλώσωμαι = eu să-mi fi supus. Optativ: δουλώσαιμην = eu mi-aș fi supus. Infinitiv: δουλώσασθαι = că și-a supus. Participiu: δουλώσάμενος, η, ον = cel care și-a supus.

Viitorul pasiv

Indicativ: δουλωθήσομαι = eu voi fi supus (de cineva). Optativ: δουλωθήσοίμην = eu aș fi supus. Infinitiv: δουλωθήσεσθαι = că va fi supus. Participiu: δουλωθήσόμενος, η, ον = cel care va fi supus.

Aoristul pasiv

Indicativ: ἐδουλώθην = eu am fost supus. Imperativ: δούλωθητι = să fi fost supus (de cineva)! Conjunctiv: δουλωθῶ = eu să fi fost supus. Optativ: δουλωθείην = eu aș fi fost supus. Infinitiv: δουλωθῆναι = că a fost supus. Participiu: δουλωθείς, -θεῖσα, -θέν = cel care a fost supus.

Perfectul medio-pasiv

Indicativ: δεδούλωμαι = M. eu mi-am supus, P. eu am fost supus. Imperativ: δεδούλωσο = M. tu să-ți fi supus! P. tu să fi fost supus! Conjunctiv: δεδουλωμένος ὦ = M. eu să-mi fi supus, P. eu să fi fost supus. Optativ: δεδουλωμένος εἶην = M. eu mi-aș fi supus, P. eu aș fi fost supus. Infinitiv: δεδουλωσθαι. Participiu: δεδουλωμένος, η, ον = M. cel care și-a supus, P. cel care a fost supus.

M. m. c. Perfectul medio-pasiv

Indicativ: ἐδεδουλώμην = M. eu îmi supusesem, P. eu fusesem supus.

CONJUGAREA VERBELOR în -μι

Verbele în -μι cu reduplicare

Conjugarea verbului τίτμημι, eu pun (răd. θε)

Diateza activă

Prezentul

	INDIC.	IMPER.	CONJUNCT.	OPTAT.
	eu pun	pune!	eu să pun	eu aș pune
S.	τίτμημι	—	τι-θῶ	τι-θείην
	τίτμη-ς	τι-θει	τι-θῆς	τι-θείης
	τίτμη-σι	τι-θέ-τω	τι-θῆ	τι-θειη
Pl.	τί-θε-μεν	—	τι-θῶ-μεν	τι-θειμεν
	τί-θε-τε	τι-θε-τε	τι-θῆ-τε	τι-θειτε
	τι-θέ-ασι	τι-θέντων	τι-θῶσι	τι-θειεν
	INFINITIV	PARTICIPIU		
	τιθέναι = a pune	M. τι-θείς	τιθέντος — cel care pune	
		F. τι-θείσα	τιθείσας	
		N. τι-θέν	τι-θέντος	

Imperfectul indicativului

S. ἐ-τίθην — eu puneam
ἐ-τί-θεις
ἐ-τί-θει

Pl. ἐ-τι-θεμεν
ἐ-τι-θε-τε
ἐ-τι-θε-σαν

Viitorul I

Indicativ: θήσω = eu voi pune. Optativ: θήσ-οι-μι = eu aș pune. Infinitiv: θή-σ-ειν = că va pune. Participiu: θή-σ-ων, θή-σ-ουσα, θή-σ-ον = cel care va pune.

Aoristul II

INDICAT.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu am pus	pune!	eu să pun	eu aș pune
S. $\tilde{\epsilon}$ - $\theta\eta$ - $\chi\alpha$	—	$\theta\tilde{\omega}$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\eta\gamma$
$\tilde{\epsilon}$ - $\theta\eta$ - $\chi\alpha\varsigma$	$\theta\acute{\epsilon}$ - τ	$\theta\tilde{\eta}$ - ς	$\theta\epsilon\acute{\iota}\eta\varsigma$
$\tilde{\epsilon}$ - $\theta\eta$ - $\chi\epsilon$	$\theta\acute{\epsilon}$ - $\tau\omega$	$\theta\tilde{\eta}$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\eta$
Pl. $\tilde{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\mu\epsilon\nu$	—	$\theta\tilde{\omega}$ - $\mu\epsilon\nu$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\mu\epsilon\nu$
$\tilde{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\tau\epsilon$	$\theta\acute{\epsilon}$ - $\tau\epsilon$	$\theta\tilde{\eta}$ - $\tau\epsilon$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\tau\epsilon$
$\tilde{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\alpha\nu$	$\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\omega\nu$	$\theta\tilde{\omega}$ - $\sigma\iota$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\epsilon\nu$

INFINITIV	PARTICIPIUL	
$\theta\epsilon\acute{\iota}$ - $\gamma\alpha\iota$ = cǎ a pus	M. $\theta\epsilon\acute{\iota}\varsigma$	$\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\omicron\varsigma$ = cel care a pus
	F. $\theta\epsilon\acute{\iota}\sigma\alpha$	$\theta\epsilon\acute{\iota}\sigma\eta\varsigma$
	N. $\theta\acute{\epsilon}\nu$	$\theta\acute{\epsilon}\nu\tau\omicron\varsigma$

Perfectul

Indicativ: $\tau\acute{\epsilon}$ - $\theta\eta$ - $\chi\alpha$ = eu am pus. Imperativ: $\tau\epsilon$ - $\theta\eta$ - $\chi\acute{\omega}\varsigma$ $\acute{\iota}$ $\sigma\theta\iota$ = sǎ fi pus! Conjunctiv: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - $\chi\omega$ = eu sǎ fi pus. Optativ: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - $\chi\omicron\mu\iota$ = eu aș fi pus. Infinitiv: $\tau\epsilon$ - $\theta\eta$ - $\chi\acute{\epsilon}\nu\alpha\iota$ = a fi pus. Participiu: $\tau\epsilon$ - $\theta\eta$ - $\chi\acute{\omega}\varsigma$, $\tau\epsilon$ - $\tau\eta$ - $\chi\acute{\omega}\tau\alpha$, $\tau\epsilon$ - $\theta\eta$ - $\chi\acute{\omicron}\varsigma$ = cel care a pus.

M. m. c. Perfectul

Indicativ: $\acute{\epsilon}$ - $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - $\chi\eta$ = eu pusesem.

Conjugarea verbului $\tau\acute{\iota}\theta\epsilon\mu\alpha\iota$

Diateza medie, pun pentru mine, și **diateza pasivǎ**, sînt pus.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
M. eu imi pun P. eu sînt pus	M. pune- $\acute{\iota}$! P. fi! pus!	M. sǎ-mi pun P. sǎ fiu pus	M. eu mi-aș pune P. eu aș fi pus
S. $\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\mu\alpha\iota$	—	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\omega}$ - $\mu\alpha\iota$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\mu\eta\gamma$
$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\alpha\iota$	$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\omicron$	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\eta}$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - \omicron
$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\tau\alpha\iota$	$\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\omega$	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\eta}$ - $\tau\alpha\iota$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\tau\omicron$
Pl. $\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$	—	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\omega}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$
$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\eta}$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\sigma\theta\epsilon$
$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon\nu$ - $\tau\alpha\iota$	$\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\omega\nu$	$\tau\iota$ - $\theta\tilde{\omega}$ - $\nu\tau\alpha\iota$	$\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\nu\tau\omicron$

INFINITIV

M. a-și pune

P. a fi pus

$\tau\acute{\iota}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\theta\alpha\iota$

PARTICIPIU

M. cel care își pune

P. cel care este pus

M. $\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$

F. $\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\mu\acute{\epsilon}$ - $\nu\eta$

N. $\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon$ - $\nu\omicron\nu$

Imperfectul indicativului

S. $\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\eta\gamma$	= M. eu imi puneam	$\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$
$\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\omicron$	P. eu eram pus	$\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\theta\epsilon$
$\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\tau\omicron$		$\acute{\epsilon}$ - $\tau\iota$ - $\theta\epsilon$ - $\nu\tau\omicron$

Viitorul I mediu

Indicativul: $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\omicron\mu\alpha\iota$ = eu imi voi pune. Optativul: $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\epsilon}$ - $\mu\eta\gamma$ = eu mi-aș pune. Infinitivul: $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\alpha\iota$ = cǎ își va pune. Participiul: $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\omicron}$ - $\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$, $\eta\iota$, $\omicron\nu$ = cel care își va pune.

Aoristul II

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu mi-am pus	pune- $\acute{\iota}$!	eu sǎ fi pus	eu mi-aș fi pus
S. $\acute{\epsilon}$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\eta\gamma$	—	$\theta\tilde{\omega}$ - $\mu\alpha\iota$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\mu\eta\gamma$
$\acute{\epsilon}$ - $\theta\omicron\upsilon$	$\theta\omicron\upsilon$	$\theta\tilde{\eta}$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - \omicron
$\acute{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\tau\omicron$	$\theta\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\omega$	$\theta\tilde{\eta}$ - $\tau\alpha\iota$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\tau\omicron$
Pl. $\acute{\epsilon}$ - $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$	—	$\theta\tilde{\omega}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\mu\epsilon\theta\alpha$
$\acute{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\theta\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\theta\tilde{\eta}$ - $\sigma\theta\epsilon$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\sigma\theta\epsilon$
$\acute{\epsilon}$ - $\theta\epsilon$ - $\nu\tau\omicron$	$\theta\acute{\epsilon}$ $\sigma\theta\omega\nu$	$\theta\tilde{\omega}$ - $\nu\tau\alpha\iota$	$\theta\epsilon$ - $\acute{\iota}$ - $\nu\tau\omicron$

INFINITIV

$\theta\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\alpha\iota$ = a-și fi pus

PARTICIPIU

M. $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$ = cel care și-a pus

F. $\theta\epsilon$ - $\mu\acute{\epsilon}$ - $\nu\eta$

N. $\theta\acute{\epsilon}$ - $\mu\epsilon$ - $\nu\omicron\nu$

Viitorul pasiv

Indicativul: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\omicron\mu\alpha\iota$ = eu voi fi pus. Optativul: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\epsilon}$ - $\mu\eta\gamma$ = eu aș fi pus. Infinitivul: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\epsilon}$ - $\sigma\theta\alpha\iota$ = cǎ va fi pus. Participiul: $\tau\epsilon$ - $\theta\tilde{\eta}$ - σ - $\acute{\omicron}$ - $\mu\epsilon\nu\omicron\varsigma$, $\eta\iota$, $\omicron\nu$ = cel care va fi pus.

Aoristul pasiv

Indicativul: ἐ-τέ-θην = eu am fost pus. Imperativul: τέ-θη-ται = să fi fost pus! Conjunctivul: τε-θῶ = eu să fi fost pus. Optativul: τε-θε-ιην-ν = eu aş fi fost pus. Infinitivul: τε-θη-ναι = că a fost pus. Participiul: τε-θεῖς, τε-θεῖσα, τε-θέν = cel care a fost pus.

Perfectul

Indicativul: τέ-θει-μαι = M. eu mi-am pus, P. eu am fost pus. Imperativul: τέ-θει-σο = M. să-ți fi pus! P. să fi fost pus! Conjunctivul: τεθειμένος ᾧ = M. eu să-mi fi pus, P. eu să fi fost pus. Optativul: τεθειμένος εἶην = M. eu mi-aş fi pus, P. eu aş fi fost pus. Infinitivul: τε-θει-σθαι = M. că şi-a pus, P. că a fost pus. Participiul: τε-θει-μένος, η, ον = M. cel care şi-a pus, P. cel care a fost pus.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐ-τε-θεί-µην = M. eu îmi pusesem, P. eu fusesem pus.

Conjugarea verbului ἵημι. arunc (rad. ε).

Diateza activă

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu arunc	aruncă!	eu să arunc	eu aş arunca
S. ἵημι	—	ἰῶ	ἰείην
ἵης	ἴει	ἰῆς	ἰείης
ἵησι	ἰέτω	ἰῆ	ἰείη
Pl. ἵεµεν	—	ἰώµεν	ἰεῖµεν
ἴετε	ἴετε	ἰῆτε	ἰεῖτε
ἴασι	ἰέντων	ἰῶσι	ἰεῖν

INFINITIV	PARTICIPIU
ἰέναι = a arunca	M. ἰεῖς
	F. ἰείσα
	N. ἰέν
	ἰέντος = cel care aruncă
	ἰείσῃς
	ἰέντος

Imperfectul indicativului

S.	Pl.
ἵην = eu aruncam	ἵεµεν
ἴεις	ἴετε
ἴει	ἴεσαν

Viitorul

Indicativul: ἤσω = eu voi arunca. Optativul: ἤσοιµι = eu aş arunca. Infinitivul: ἤσειν = că va arunca. Participiul: ἤσων, ούσα, ον = cel care va arunca.

Aoristul II

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu am aruncat	aruncă!	eu să arunc	eu aş arunca
S. ἤκα	—	ᾧ	εἶην
ἤκας	ἔς	ῆς	εἶην
ἤκε	ἔτω	ῆ	εἶη
Pl. εἶµεν	—	ᾧµεν	εἶµεν
εἴτε	ἔτε	ῆτε	εἴτε
εἴσαν	ἔντων	ᾧσι	εἶεν

INFINITIV

εἶναι = a fi aruncat

PARTICIPIU

M. εἶς, ἔντος = cel care a aruncat
F. εἴσα, εἴσῃς
N. ἔν, ἔντος

Perfectul

Indicativul: εἶκα = eu am aruncat. Imperativul: εἰκῶς ἴσθι = să fi aruncat! Conjunctivul: εἶκω = eu să fi aruncat. Optativul: εἶκοιµι = eu aş fi aruncat. Infinitivul: εἰκέναι = a fi aruncat. Participiul: εἰκῶς = cel care a aruncat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: εἶκην = eu aruncasem.

Conjugarea verbului ἵεμαι

Diateza medie, mă avînt, şi diateza pasivă, sint aruncat.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
M. eu mă avînt P. eu sint aruncat	M. avîntă-te! P. fi aruncat!	M. eu să mă avînt P. eu să fiu aruncat	M. eu m-aş avînta P. eu aş fi aruncat
S. ἵεμαι	—	ἰοµαι	ἰεῖµην
ἴεσαι	ἴεσο	ἰῆ	ἴετο
ἴεσσι	ἴεσθω	ἰῆται	ἴετο

Pl. <i>ἰέμεθα</i>	—	<i>ἰώμεθα</i>	<i>ἰειμέθα</i>
<i>ἴεσθε</i>	<i>ἴεσθε</i>	<i>ἰήσθε</i>	<i>ἰεῖσθε</i>
<i>ἰένται</i>	<i>ἰέσθων</i>	<i>ἰώνται</i>	<i>ἰέντο</i>

INFINITIV
M. a se avînta
P. a fi aruncat

PARTICIPIU
M. cel care se avîntă
P. cel care a fost aruncat

ἴεσθαι

M. *ἰέμενος*

F. *ἰέμενη*

N. *ἰέμενον*

Imperfectul indicativului

S. <i>ἴεμην</i> = M. eu mă avîntam <i>ἴεσο</i> <i>ἴετο</i>	— P. eu eram aruncat	Pl. <i>ἰέμεθα</i> <i>ἴεσθε</i> <i>ἴεντο</i>
--	-------------------------	---

Viitorul mediu

Indicativul: *ἤσομαι* = eu mă voi avînta. Optativul: *ἤσοιμην* = eu m-aș avînta. Infinitivul: *ἤσεσθαι* = că se va avînta. Participiul: *ἤσόμενος, η, ον* = cel care se va avînta.

Aoristul II mediu

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu m-am avîntat!	avîntă-te!	eu să mă avînt	eu m-aș avînta
S. <i>εἶμην</i> <i>εἶσο</i> <i>εἶτο</i>	— <i>οὖ</i> <i>ἔσθω</i>	<i>ὤμαι</i> <i>ῆ</i> <i>ῆται</i>	<i>εἶμην</i> <i>εἶο</i> <i>εἶτο</i>
Pl. <i>εἶμεθα</i> <i>εἶσθε</i> <i>εἶντο</i>	— <i>ἔσθε</i> <i>ἔσθων</i>	<i>ὤμεθα</i> <i>ῆσθε</i> <i>ῶνται</i>	<i>εἶμεθα</i> <i>εἶσθε</i> <i>εἶντο</i>

INFINITIV
ἔσθαι = că s-a avîntat

PARTICIPIU

M. *ἔμενος* = cel care s-a avîntat

F. *ἔμενη*

N. *ἔμενον*

Viitorul pasiv

Indicativul: *ἔθήσομαι* = eu voi fi aruncat. Optativul: *ἔθησοιμην* = eu aș fi aruncat. Infinitivul: *ἔθήσεσθαι* = că va fi aruncat. Participiul: *ἔθησόμενος, η, ον* = cel care va fi aruncat.

Aoristul pasiv

Indicativul: *εἶθην* = eu am fost aruncat. Imperativul: *ἔθη-
ται* = să fi fost aruncat! Conjunctivul: *ἔθῳ* = eu să fi fost arun-
cat. Optativul: *ἔθειην* = eu aș fi fost aruncat. Infinitivul: *ἔθην-
ναι* = că a fost aruncat. Participiul: *ἔθεις ἔθέντος; ἔθεισα, ἔθεισας;
ἔθέν, ἔθέντος* = cel care a fost aruncat.

Perfectul

Indicativul: *εἶμαι* = M. eu m-am avîntat, P. eu am fost ar-
runcat. Imperativul: *εἶσο* = M. să te fi avîntat! P. să fi fost ar-
runcat! Conjunctivul: *εἶμένος ὦ* = M. eu să mă fi avîntat, P. eu
să fi fost aruncat. Optativul: *εἶμένος εἶην*. Infinitivul: *εἶσθαι*. Par-
ticipiul: *εἶμένος, η, ον* = M. cel care s-a avîntat, P. cel care a
fost aruncat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: *εἶμην* = M. eu mă avîntasem, P. eu fusesem
aruncat.

Conjugarea verbului ἵστημι, așez (rad. στα).

Diateza activă

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPTAT.
eu așez	așează!	eu să așez	eu aș așeza
S. <i>ἵστημι</i> <i>ἵστης</i> <i>ἵστησι</i>	— <i>ἵστη</i> <i>ἵστάτω</i>	<i>ἵσῶ</i> <i>ἵστης</i> <i>ἵσῆ</i>	<i>ἵσταιην</i> <i>ἵσταιης</i> <i>ἵσταιη</i>
Pl. <i>ἵσταμεν</i> <i>ἵστατε</i> <i>ἵστασι</i>	— <i>ἵστατε</i> <i>ἵσάσθε</i>	<i>ἵσῶμεν</i> <i>ἵσῆτε</i> <i>ἵσῶσι</i>	<i>ἵσταιμεν</i> <i>ἵσάιτε</i> <i>ἵσάσθαιεν</i>

INFINITIV

ἵσῆναι = a așeza

PARTICIPIU

M. *ἵσῆς* - *ἵσῆντος* = cel care așează

F. *ἵσῆσα* - *ἵσῆσας*

N. *ἵσῆν* - *ἵσῆντος*

indicativul imperfect

S. <i>ἵστην</i> = eu așezam <i>ἵστης</i> <i>ἵστη</i>	Pl. <i>ἵσταμεν</i> <i>ἵστατε</i> <i>ἵστασαν</i>
--	---

Viitorul

Indicativul: στήσω = eu voi așeza. Optativul: στήσοιμι = eu aș așeza. Infinitivul: στήσειν = că va așeza. Participiul: στήσων, στήσουσα, στήσον = cel care va așeza.

Aoristul I

Indicativul: ἔστησα = eu am așezat. Imperativul: στήσον = așează! Conjunctivul: στήσω = eu să așez. Optativul: στήσαιμι = eu aș așeza. Infinitivul: στήσαι = că a așezat. Participiul: στήσας, στήσαν = cel care a așezat.

Aoristul II

INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPTAT.
eu am așezat	așează-te!	eu să așez	eu aș așeza
S. ἔστην	—	σῶ	σταίην
ἔστης	σῆθι	σῆς	σταίης
ἔστη	σῆτω	σῆ	σταίη
Pl. ἔστημεν	—	σῶμεν	σταίμεν
ἔστητε	σῆτε	σῆτε	σταίτε
ἔστησαν	σάντων	σῶσι	σταίεν

INFINITIV
στήναι = a fi așezat
că a așezat

PARTICIPIU

M. στάς, σάντος = cel care a așezat
F. στάσα, στάσης
N. σάν, σάντος

Perfectul

Indicativul: ἔστηκα = eu am așezat. Imperativul: ἔστηκώς = să-ți fi așezat! Conjunctivul: ἔστηκω = eu să fi așezat. Optativul: ἔστηκοιμι = eu aș fi așezat. Infinitivul: ἔστηκέναι = că a așezat. Participiul: ἔστηκώς ἔστηκυῖα, ἔστηκώς = cel care a așezat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: εἰστήκη = eu așezasem.

Conjugarea verbului ἵσταμαι

Diateza medie, așez pentru mine, mă așez, și diateza pasivă, sint așezat.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPTAT.
M. eu îmi așez P. eu sint așezat	M. așează-ți! P. fii așezat!	M. eu să-mi așez P. eu să fiu așezat	M. eu mi-aș așeza P. eu aș fi așezat (de cineva)
S. ἵσταμαι	—	ἵστώμαι	ἵσταίμην
ἵστασαι	ἵστασο	ἵσῆ	ἵσταῖο
ἵσταται	ἵστάσθω	ἵσῆται	ἵσταῖτο
Pl. ἵστάμεθα	—	ἵσώμεθα	ἵσταίμεθα
ἵστασθε	ἵστασθε	ἵσῆσθε	ἵσταίθε
ἵστανται	ἵστάσθων	ἵσῶνται	ἵσταίντο

INFINITIV

M. a-și așeza
P. a fi așezat
ἵστασθαι

PARTICIPIU

M. cel care își așează
P. cel care este așezat
M. ἵστάμενος, η, ον

Imperfectul indicativului

S. ἵστάμην =	M. eu îmi așezam P. eu eram așezat	Pl. ἵστάμεθα
ἵτασο		ἵτασθαι
ἵτατο		ἵταντο

Viitorul mediu

Indicativul: στήσομαι = eu îmi voi așeza. Optativul: στήσοιμην = eu mi-aș așeza. Infinitivul: στήσεσθαι = că-și va așeza. Participiul: στήσόμενος, η, ον = cel care își va așeza.

Aoristul I mediu

Indicativul: ἔστησάμην = eu mi-am așezat. Imperativul: στήσαι = să-ți fi așezat! Conjunctivul: στήσωμαι = eu să-mi fi așezat. Optativul: στήσαιμην = eu mi-aș fi așezat. Infinitivul: στήσεσθαι = că și-a așezat. Participiul: στήσάμενος, η, ον = cel care și-a așezat.

Viitorul pasiv

Indicativul: σταθήσομαι = eu voi fi așezat. Optativul: σταθήσοιμην = eu aș fi așezat. Infinitivul: σταθήσεσθαι = că va fi fost așezat. Participiul: σταθήσόμενος, η, ον = cel care va fi fost așezat.

Aoristul pasiv

Indicativul: ἐστάθην = eu am fost așezat. Imperativul: στήθητι = să fi fost așezat! Conjunctivul: σταθῶ = eu să fi fost așezat. Optativul: σταθείην = eu aș fi fost așezat. Infinitivul: σταθῆναι = că a fost așezat. Participiul: σταθείς, σταθείσα, σταθέν = cel care a fost așezat.

Perfectul

Indicativul: ἔσταμαι = M. eu mi-am așezat, P. eu am fost așezat. Imperativul: ἔστασο = M. să-ți fi așezat! P. să fi fost așezat! Conjunctivul: ἐσταμένος ὦ = M. eu să-mi fi așezat, P. eu să fi fost așezat. Optativul: ἐσταμένος εἶην = M. eu mi-aș fi așezat, P. eu aș fi fost așezat. Infinitivul: ἐστάσθαι = M. că și-a așezat, P. că a fost așezat. Participiul: ἐσταμένος, η, ον = M. cel care și-a așezat, P. cel care a fost așezat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: ἐστάμην = M. eu îmi așezasem, P. eu fusesem așezat.

Conjugarea verbului διδωμι, dau (rad. δο).

Diateza activă

Prezentul

INDIC.	IMPERAT.	CONJUNCT.	OPTAT.
eu dau	δᾶ!	eu să dau	aș da
S. δίδωμι	—	διδῶ	διδούην
δίδως	δίδου	διδῶς	διδούης
δίδωσι	διδότε	διδῶ	διδούη
Pl. δίδομεν	—	διδόμεν	διδούμεν
δίδοτε	δίδοτε	διδότε	διδούτε
διδόσασιν	διδόντων	διδώσι	διδούσιν

INFINITIV
διδόναι = a da

PARTICIPIU

M. δίδούς, διδόντος = cel care dă
F. δίδουσα, διδούσης
N. διδόν, διδόντος

Imperfectul indicativului

S. εἰδίδουν = eu dădeam	Pl. εἰδίδομεν
εἰδίδους	εἰδίδοτε
εἰδίδου	εἰδίδοσαν

Viitorul

Indicativul: δώσω = eu voi da. Optativul: δώσομαι = eu aș da. Infinitivul: δώσειν = că va da, Participiul: δώσων, δώσοσασ, δώσον = cel care va da.

Aoristul II

INDICAT.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu am dat	δᾶ!	eu să dau	eu aș da
S. ἔδωκα	—	δώ	δοίην
ἔδωκας	δός	δῶς	δοίης
ἔδωκε	δότω	δῶ	δοίη
Pl. ἔδομεν	—	δῶμεν	δοίμεν
ἔδοτε	δοῦτε	δῶτε	δοῦτε
ἔδοσαν	δόντων	δώσι	δοῦσιν

INFINITIV

δοῦναι = a fi dat

PARTICIPIU

M. δούς, δόντος = cel care a dat
F. δοῦσα, δούσης
N. δόν, δόντος

Perfectul

Indicativul: ἔδωκα = eu am dat. Imperativul: δεδώκως ἔσθι = să fi dat! Conjunctivul: δεδώκω = eu să fi dat. Optativul: δεδώκομαι = eu aș fi dat. Infinitivul: δεδώκέναι = a fi dat sau că a dat. Participiul: δεδώκως, δεδώκυϊα, δεδώκός = cel care a dat.

M. m. c. Perfectul

Indicativul: ἐδέδωκα = eu dădusem.

Conjugarea verbului δίδομαι

Diateza medie, dau pentru mine, și diateza pasivă, eu sînt dat.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
M. eu îmi dau	M. δᾶ-μ!	M. eu să-mi dau	M. eu mi-aș da
P. eu sînt dat	P. φί dat!	P. eu să fiu dat	P. eu aș fi dat
S. δίδομαι	—	διδόμεναι	διδούμην
δίδοσαι	δίδοσο	δίδῶ	δίδοιτο

INDIC.	IMPERAT.	CONJUNC.	OPTAT.
S. διδοται	διδόσθω	διδῶται	διδούτω
διδόμεθα	—	διδώμεθα	διδούμεθα
δίδουσθε	δίδουσθε	διδῶσθε	διδούσθε
δίδονται	διδόσθων	διδῶνται	διδούντο

INFINITIV	PARTICIPIU
δίδοσθαι = M. a-și da P. a fi dat	M. διδόμενος = M. cel care își dă P. cel care este dat F. διδομένη N. διδόμενος

Imperfectul indicativului

S. ἐδιδόμην = M. eu îmi dădeam P. eu eram dat	ΠΙ. ἐδιδόμεθα ἐδίδουσθε ἐδίδοντο
--	--

Viitorul mediu

Indicativul: δώσομαι = eu îmi voi da. Optativul: δωσοίμην = eu mi-aș da. Infinitivul: δώσεσθαι = că își va da. Participiul: δωσόμενος, η, ον = cel care își va da.

Aoristul II mediu

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu mi-am dat	δᾶ-μί	eu să-mi dau	eu mi-aș da
ἔδομην	—	δώμαι	δοίμην
ἔδου	δος	δῶ	δοῖτο
ἔδοτο	δόσθω	δώτω	δοῖτο
ἔδόμεθα	—	δώμεθα	δοίμεθα
ἔδουσθε	δούσθε	δώσθε	δοῖσθε
ἔδονται	δόσθων	δῶνται	δοῖντο

INFINITIV	PARTICIPIU
δῶσθαι = a-și fi dat	M. δόμενος = cel care și-a dat F. δομένη N. δόμενος

Viitorul pasiv

Indicativul: δοθήσομαι = eu voi fi dat. Optativul: δοθήσοίμην = eu aș fi fost dat. Infinitivul: δοθήσεσθαι = că va fi dat. Participiul: δοθησόμενος, η, ον = cel care va fi dat.

Aoristul pasiv

Indicativul: ἐδόθην = eu am fost dat. Imperativul: δέσθαι = să fi fost dat! Conjunctivul: δεθῶ = eu să fi fost dat. Optativul: δεθείην = eu aș fi fost dat. Infinitivul: δεθῆναι = că a fost dat. Participiul: δεθείς, δεθείσα, δεθέν = cel care a fost dat.

Perfectul

Indicativul: δέδομαι = M. eu mi-am dat, P. eu am fost dat. Imperativul: δέδοσο = M. să-ți fi dat! P. să fi fost dat! Conjunctivul: δεδομένος ᾧ = M. eu să-mi fi dat, P. eu să fi fost dat. Optativul: δεδομένος εἶην = M. eu mi-aș fi dat, P. eu aș fi fost dat. Infinitivul: δεδόσθαι = M. că și-a dat, P. că a fost dat. Participiul: δεδομένος, η, ον = M. cel care și-a dat, P. cel care a fost dat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: ἐδέδομην = M. eu îmi dădusem, P. eu fusesem dat.

II. Verbele în -νυμι

Conjugarea verbului δείχνωμι = arăta.

Diateza activă

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
eu arăt	arată!	eu să arăt	eu aș arăta
S. δείξ-νυ-μι	—	δείξ-νύ-ω	δείξ-νύοιμαι
δείξ-νυ-ς	δείξ-νυ	δείξ-νύ-ης	δείξ-νύ-οις
δείξ-νυ-σι	δείξ-νύ-τω	δείξ-νύ-η	δείξ-νύ-οι
ΠΙ. δείξ-νυ-μεν	—	δείξ-νύ-ωμεν	δείξ-νύ-οιμεν
δείξ-νυ-τε	δείξ-νυ-τε	δείξ-νύ-ητε	δείξ-νύ-οιτε
δείξ-νύ-ασι	δείξ-νύ-ντων	δείξ-νύ-ωσι	δείξ-νύ-οιεν
INFINITIV	PARTICIPIU		
δείξ-νύ-ναι = a arăta	M. δεικ-νύ-ς, δεικνύντος = cel care arată	F. δεικ-νύ-σα, δεικνύσῃς	N. δεικ-νύ-ν, δεικνύντος

Imperfectul indicativului

S. ἐ-δείκx-νυ-ν = eu arătam	Pl. ἐ-δείκx-νυ-μεν
ἐ-δείκx-νυ-ς	ἐ-δείκx-νυ-τε
ἐ-δείκx-νυ	ἐ-δείκx-νυ-σαν

Viitorul

Indicativul: δείξω = eu voi arăta. Optativul: δείξομαι = eu aş arăta. Infinitivul: δείξεῖν = că va arăta. Participiul: δείξων, δείξουσα, δείξον = cel care va arăta.

Aoristul I

Indicativul: εἰδείξα = eu am arătat. Imperativul: δείξον = arată! Conjunctivul: δείξω = eu să fi arătat. Optativul: δείξαιμι = eu aş fi arătat. Infinitivul: εἰδείξαι = a fi arătat. Participiul: δείξας, δείξα-σα, δείξαν = cel care a arătat.

Perfectul

Indicativul: δεδείχα = eu am arătat. Imperativul: δεδείχωσ ἑσθι = să fi arătat! Conjunctivul: δεδείχω = eu să fi arătat. Optativul: δεδείχομαι = eu aş fi arătat. Infinitivul: δεδείχεναι = a fi arătat. Participiul: δεδειχώς, δεδειχυῖα, δεδειχώς = cel care a arătat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: ἐδεδείχη = eu arătasem.

Conjugarea verbului δείκx-νυ-μαι

Diateza medie, arăt pentru mine, și diateza pasivă, sint arătat.

Prezentul

INDIC.	IMPER.	CONJUNC.	OPTAT.
M. eu îmi arăt	M. arată-ți!	M. eu să-mi arăt	M. eu mi-aş arăta
P. eu sint arătat	P. fii arătat!	P. eu să fii arătat	P. eu aş fi arătat
S. δείκx-νυ-μαι	—	δείκx-νύ-ωμαι	δείκx-νυ-οίμην
δείκx-νυ-σαι	δείκx-νυ-σο	δείκx-νύ-η	δείκx-νύ-οιτο
δείκx-νυ-ται	δείκx-νύ-σθω	δείκx-νύ-ηται	δείκx-νύ-οιτο
Pl. δείκx-νύ-μεθα	—	δείκx-νύ-μεθα	δείκx-νυ-οίμεθα
δείκx-νυ-σθε	δείκx-νυ-σθε	δείκx-νύ-ησθε	δείκx-νύ-οισθε
δείκx-νυ-νται	δείκx-νύ-σθων	δείκx-νύ-ωνται	δείκx-νύ-οιντο

INFINITIV

δείκx-νυ-σθαι = M. a-și arăta
P. a fi arătat

PARTICIPIU

M. δείκx-νύ-μενος, η, ον = M. cel care își arată
P. cel care este arătat

Viitorul mediu

Indicativul: δείξομαι = eu îmi voi arăta. Optativul: δείξοίμην = eu mi-aş arăta. Infinitivul: δείξεσθαι = că își va arăta. Participiul: δείξόμενος, η, ον = cel care își va arăta.

Aoristul I mediu

Indicativul: εἰδείξάμην = eu mi-am arătat. Imperativul: δείξαι = arată-ți! Conjunctivul: δείξωμαι = eu să-mi arăt. Optativul: δείξαιμην = eu mi-aş arăta. Infinitivul: εἰδέσθαι = a-și fi arătat. Participiul: εἰδέμενος, η, ον = cel care și-a arătat.

Viitorul pasiv

Indicativul: δείχθήσομαι = eu voi fi arătat. Optativul: δείχθίσοίμην = eu aş fi arătat. Infinitivul: δείχθήσεσθαι = că va fi arătat. Participiul: δείχθισόμενος, η, ον = cel care va fi arătat.

Aoristul pasiv

Indicativul: εἰδείχθην = eu am fost arătat. Imperativul: δείχθητε = fii arătat! Conjunctivul: δείχθῶ = eu să fiu arătat. Optativul: δείχθειην = eu aş fi arătat. Infinitivul: εἰχθῆναι = a fi arătat. Participiul: δείχθείς, δείχθεῖσα, δείχθέν = cel care a fost arătat.

Perfectul

Indicativul: δεδείγμαι = M. eu mi-am arătat, P. eu am fost arătat. Imperativul: δεδείξο = M. arată-ți! P. fii arătat! Conjunctivul: δεδειγμένος ὦ = M. eu să-mi fi arătat, P. eu să fiu arătat. Optativul: δεδειγμένος εἶην = M. eu mi-aş fi arătat, P. eu aş fi arătat. Infinitivul: δεδειγθαι = M. a-și fi arătat, P. a fi arătat. Participiul: δεδειγμένος, η, ον = M. cel care și-a arătat, P. cel care a fost arătat.

M. m. c. perfectul

Indicativul: ἐδεδείγμην = M. eu îmi arătasem, P. eu fusesem arătat.

Conjugarea verbului φημί, eu zic.

INDIC.	IMPER.	CONJ.	OPTAT.
eu zic	zi!	eu să zic	eu aş zice
S. φημί	—	φῶ	φαίην
φης	φάθι	φῶς	φαίης
φησί	φάτω	φῶ	φαίη

Pl. φαμέν	—	φῶμεν	φαίμεν
φατέ	φατε	φήτε	φαίτε
φασί	φάντων	φῶσι	φαίεν

INFINITIV PARTICIPIU
 φάναι — a zice φάσκων, φάσκουσα, φάσκον — cel care zice

Imperfectul indicativului

S. ἔφην — eu ziceam	Pl. ἔφαμεν
ἔφησθα	ἔφατε
ἔφη	ἔφασαν

Viitorul

Indicativul: φήσω = eu voi zice. Optativul: φήσοιμι = eu aş zice. Infinitivul: φήσειν = că va zice. Participiul: φήσων, ούσα, ον = cel care va zice.

Aoristul

Indicativul: ἔφησα = eu am zis. Conjunctivul: φήσω = eu să zic. Optativul: φήσοιμι = eu aş zice. Infinitivul: φήσει = a zice. Participiul: φήσας, φήσασα, φήσαν = cel care a zis.

Notă. Aorist II în τν şi ων. Cîteva verbe în ω, cu radicalul terminat în vocală şi modificat la prezent, fac un aorist II ca verbele în μι, lungind vocala finală a radicalului:

Ex.: βαίνω = eu merg radical βα. Aorist II ἔβην = eu am mers

γινώσκω = eu cunosc	"	γνώ	"	ἔγνων = eu am cunoscut
ἀποδιβάσκω = eu scap	"	δρα	"	ἀπέδραυ = eu am scăpat

Aoristul în τν se conjugă ca ἔστην; Indic. ἔβην; Imperativ βῆθι; Conjunctiv βῶ; Optativ βαιήν; Infinitiv βήναι; Part. βάς.

Aoristul în ων se conjugă astfel: Indicativ ἔγνων, ἔγnows, ἔγνω, ἔγνωμεν, ἔγνωτε, ἔγνωσαν; Imperativ γνώθι = cunoaşte! Conjunctiv γνώ = eu să cunosc, γνώς, γνώ; Optativ γνώιην = eu aş cunoaşte. Infinitiv γνώναι = a cunoaşte. Participiu γνώς, γνώσα, γνών = cel care cunoaşte. Genitiv γνώτος.

În ce priveşte verbul ἀποδιβάσκω, la Aorist II, din cauza lui ρ, vocala η este înlocuită de α: Indic. ἀπέδραυ, ἀπέδρας, ἀπέδρα.

TABLOUL

citorva verbe neregulate din cele mai întrebuintate

INDIC. PREZENT	VIITOR	AORIST	PERFECT
1. αἰρέω, a lua; αἰρέομαι, a alege	αἰρήσω	εἶλον	ἤρηκα
2. αἰσθάνομαι, a simţi	αἰσθήσομαι	ἤσθησα	ἤσθηκα
3. ἀκούω, a auzi	ἀκούσομαι	ἤκουσα	ἤκησα
4. ἀλλόκομαι, a fi prins	ἀλλόσομαι	ἐάλων	ἐάλωκα
5. ἀνοίγω, a deschide	ἀνοιξω	ἀνέωξα	ἀνέωχα
6. ἀπο-διβάσκω, a scăpa	ἀποδράσομαι	ἀπέδραυ	ἀποδέδρακα
7. ἀπο-θνήσκω, a muri	ἀποθανοῦμαι	ἀπέθανον	τέθνηκα
8. ἀπο-κτείνω, a omori	ἀποκτείνω	ἀπέκτεινα	ἀπέκτονα
9. ἀφικνέομαι, a ajunge	ἀφίξομαι	ἄφικόμην	ἀφίγμαι
10. βαίνω, a merge	βήσομαι	ἔβην	βέβηκα
11. βάλλω, a arunca	βαλῶ	ἔβαλον	βέβληκα
12. γίγνομαι, a deveni	γενήσομαι	ἔγενόμην	γέγονα
13. γινώσκω, a cunoaşte	γινώσομαι	ἔγνων	ἔγνωκα
14. δύναιμαι, a putea	δυνήσομαι	ἐδυνήθην	δεδύνημαι
15. εἰλύνω, a mina	εἰλῶ	ἤλασα	ἐλήλακα
16. ἔρχομαι, a merge a veni	εἰμι (ἐλεύσομαι)	ἤλθον	ἐλήλυθα
Imperf. ἦα			
17. ἔπομαι, a urma	ἐπομαι	ἐσπόμην	—
18. ἐσθίω, a minca	ἔδομαι	ἔφαγον	ἔδηδοκα
19. εὐρίσκω, a găsi	εὐρήσω	ἤυρον	ἠύρηκα
20. κάμνω, mă ostenesc	καμοῦμαι	ἔκαμον	κέκαμηκα
21. λαμβάνω, a lua	λήγωμαι	ἔλαβον	εἴληφα

22. λαμβάνω, a fi ascuns
 23. λέγω, a zice
 24. λείπω, a lăsa
 25. μανθάνω a învăța
 26. ὄμνυμι, a jura
 27. ὄραω, a vedea
 28. πάσχω, a suferi
 29. πέμπω, a trimite
 30. πίνω, a bea
 31. πίπτω, a cădea
 32. πινθάνομαι. mă informez
 33. τρέχω, a alerga
 34. τυγχάνω, a obține
 35. φέρω, a duce
 36. φθείρω, a distinge

λήσω
 ἐρῶ
 λείπω
 μαθήσομαι
 ὁμοῦμαι
 ὄφρομαι
 πείσομαι
 πέμπω
 πίνω
 πεσοῦμαι
 πεύσομαι
 δραμοῦμαι
 τεύξωμαι
 οἶσω
 φθερῶ

ἐλαθον
 εἶπον
 ἔλιπον
 ἔμαθον
 ὤμοσα
 εἶδον
 ἔπαθον
 ἔπεμψα
 ἔπιον
 ἔπεσον
 ἐπυθόμην
 ἔδραμον
 ἔτυχον
 ἤνεγκον
 ἔφθειρα

λέληθα
 εἶρηκα
 λέλοιπα
 μεμάθηκα
 ὁμώμοκα
 εὔρακα
 πέποιθα
 πέπομψα
 πέπωκα
 πέπτωκα
 πέπυσμαι
 δεδράμηκα
 τετύχηκα
 ἐνήνοχα
 ἐφθάρκα

VOCABULAR

A

ἄβυσσος, ου (ή) prăpastie fără fund

ἀγαθά, ὦν (τά) bunuri

ἀγαλλίασις, εως (ή), bucurie

ἀγαπᾶω, a iubi

ἀγάπη, ης (ή), iubire

ἀγαπητός, ή, ὄν, iubit

ἀγγέλλω, v. ἀγγελῶ, ao. ἠγγεῖλα, perf. ἠγγέλκα, ao. pasiv ἠγγέλην, a vesti, a anunța

ἄγε și ἄγετε (imperative de la ἄγω), interjecții, haide, veniți

Ἀγσιλάος, ου (ό), Agesilau, rege al Spartei, 398—358 înainte a erei noastre

ἀγιάζω, v. ἀγιάσω, ao. pas. ή-γιάσθην; a sfinți

ἀγιασμός, ου (ό), sfințire

ἄγιος, α, ου, sfint

ἀγνοέω, a nu ști

ἄγνος, ή, ὄν, sfint, curat

ἀγορά, ας (ή), piață

ἀγοράζω, a cumpăra

ἀγορεύω, a vorbi în public, a zice

ἀγρός, ου (ό), ogor

ἄγω, v. ἄξω, ao. 2 ἠγαγον, ao.

1, ἠξα, perf. ἠχα; pas. v.

ἄχθήσομαι, ao. ἠχθην, perf.

ἠγμαι, a (con)duce

ἀγών, ὠνος (ό), luptă

ἀγωνίζομαι, a se lupta

ἀδελφός, ου (ό), frate

ἀδιαλείπτως, adv. fără încetare, neîncetat

ἀδικαίω, a comite o nedreptate, a fi vinovat

ἀδικημα, ατος (τό), nedreptate, crimă

ἀδικία, ας (ή) nedreptate

ἀδικος ος, ου, nedrept

ἄδω, v. ἄσω, ao. ἠσα, perf. ἠσα, a cînta

ἄζυμος, ος, ου, fără aluat; τῶ, ἄζυμα, piine fără aluat

ἀθῶν, ὄνος (ή), privighetoare

ἀήρ, ἀέρος (ὁ), aer, atmosferă, văzduh

ἀθανασία, ας (ἡ), nemurire

ἀθάνατος, ος nemuritor,

fără de moarte

Ἀθηνᾶ, ἄς (ἡ), Atena (zeița)

ἀθλητής, οὔ (ὁ), luptător, atlet

ἀθλον, ου (τό), lupta

ἀθυμέω, a se descuraja

αἰγιατός, οὔ (ὁ), țărnuț, malul

Ἀίγυπτος, ου (ἡ), Egiptul

αἶμα, ατος (τό), singe

αἰνύμα, ατος (τό) ghicitoare,

ghicitoră

αἶξ, αἰγός (ἡ), capră

αἰώνιος, ος, ον, etern, veșnic

αἰρετός, ἡ, ὄν, de dorit, compa-

rativ, αἰρετώτερος, preferabil,

mai bine

αἰσέω, v. αἰρήσω, αἶ, εἶλον perf.

ἤρηκα, a lua, a apuca; mediu

a alege, a observa, μάλλον, a

αἰρέωμαι a prefera

ἄρω, imperf. ἤρον, v. ἄρώ, αἶ.

ἤρα, perf. ἤρακα, a ridica, a

duce

αἰσθάνομαι, a simți, a înțelege,

αἰσθησις, εως (ἡ), simțirea

αἶσιος, ος, ον, cuvios, favorabil,

oportun

αἰσχρολογία, ας (ἡ), cuvânt de

rușine, cuvânt urât

αἰσχετός, ὁ, ὄν, rușinos

αἰσχροῦς, adv. în chip rușinos

αἰτία, ας (ἡ), cauză

αἰτίας, α, ον, care este cauza,

care este autorul

αἰφνίδιος, α, (ος), ον, fără veste,

neșteptat, subit

αἰχμαλωτεύω și αἰχμαλωτίζω, a

face prizonier, a lua în sclavie

αἰών, ὤνος (ὁ), timp, eternitate, veac

ἀκαθάρσια, ας (ἡ), necurățenie

ἀκήρατος, ος, ον, curat, fără amestec

ἀκοή, ἤς (ἡ), auzire, ascultare,

ἐξ ἀκοῆς πίστεως, din ascultarea cu credință a învățaturii evanghelice

ἀκολουθέω, a urma, a merge după

ἀκονίζω, a arunca o suliță, a

Iovi cu sulița

ἀκόπως, adv. fără osteneală

ἀκουτίζω v. ἀκουτιῶ (v. pas. κουτισθήσομαι) a face să audă, a învăța

ἀκούω v. ἀκούομαι, αἶ, ἤκου-

σα, perf. ἀκήκουα, m.c.p. ἤκη-

κῆ, a auzi; are compl. genitiv

ἀκριβώς, adv. exact, adevărat.

ἀκύμαντος, ος, ον, nebătut de valuri, fără valuri

ἀλαλάζον, gălăgios (partic. prez. neutru ἀλαλάζω, a striga, a face gălăgie)

ἀλάλητος, ος, ον, nespuse, neexprimat; φωναῖς ἀλάλητοις, cu vorbe nespuse

ἄλας, ἄλατος (τό), sare

ἄλεσθαι, inf. αἶ. 2, ἄλλομαι, a sări

ἄλευρον, ου, (τό), făină

ἀλήθεια, ας (ἡ), adevărul

ἀληθινός, ἡ, ὄν, adevărat

ἀλιεύς, εως (ὁ), pescar

Ἀλικαρνασσοί (οἱ), Halicarnasi

sienii, locuitorii orașului Halicarnas

Ἀλικαρνασσός, οὔ (ὁ), Halicarnas, oraș din Caria

ἀλιοθήσεται, indic viit. pas. ἄλι-

ζω, a săra

ἄλλὰ, conj. ci, dar

ἄλλήλων, gen. pron. fără nominativ și fără sg. Dat. ἄλλήλοις, οἰς, αἰς; acuz. ἄλλήλους, ας, α, unii pe alții

ἄλλοτριος, α, ον, strein; ἡ ἄλλοτρια (γῆ) pământ, țară stră-

ină

ἄλς, ἄλός (ὁ), sare

ἄλωπηξ, πεκος (ἡ), vulpe

ἄμαρτία, ας (ἡ), păcat, greșeală

ἄμαυρόω, a se întuneca, a disp-

pare

ἄμαω, a secera a recolta

ἄμεβω, ἄμεβω, v. ἡμεῖψα, pas. viit. ἄμεφθήσομαι, αἶ, ἡμεφ-

θην, perf. ἡμεῖψα, a schimba

ἄμεφθέτες, part. αἶ, pasiv de la ἄμεβω

ἄμεμπτος, adv. fără prihană, ne-

întinat

ἄμνος, οὔ (ὁ), miel

ἄμνοια, ας (ἡ) ignorantă

ἄμπελος, ου (ἡ), vie

ἄμφιέννυμι, v. ἄμφιέσω (φιῶ), αἶ. ἡμφίεσα, perf. ἡμφιέσομαι, a îmbrăca

ἄμφω, amîndoi

ἄν, particulă ce însoțește toate

modurile, afară de imperativ,

dându-le însemnare dubitativă

sau condițională

ἄν, (ἐάν) conjuncție condițională cu modul conjunctiv, dacă

ἀναβαίνω, a urca, a sui

ἀναγγέλλω, a anunța, a vesti, a da la iveală

ἀναγνώσκα, a citi

ἀναγκάζω, a sili

ἀναγκαῖος, α, ον, trebuincios, necesar

ἀνάγκη, ἡς (ἡ), nevoie, trebuință

ἀναγνοσθῆναι, inf. αἶ. pas. ἀ-

ναγνώσκα

ἀνάγομαι v. ἀνάγω

ἀνάγω, a porni în largul mării, a pleca

ἀναδείξας, part. αἶ. ἀναδείκνυμι, a arăta, a proclama

ἀναερέω, v. ἀναερίσω; αἶ. 2 ἀ-

νεῖλον, a omori, a răpi, a face să dispară

ἀνακαινούμενον (τόν), part. pr. însoțit de articol (de tradus printre-o prop. relativă) ἀνα-

καινώω, a se reînoui, a se îm-

prospăta

ἀνακλίνω, a șede (culcat), a șede la masă

ἀναλημφθείς, part. αἶ. pas. ἀ-

ναλαμβάνω, a se înălța

ἀνάληψις, εως (ἡ), înălțarea

ἀναλογία, ας (ἡ), măsură

ἀναλος, ος, ον, fără sare, nesărat

ἀνάμνησις, εως (ἡ), amintire

ἀναπαύω, a se odihni, a se repauza
ἀναπειθω, a indemna
ἀναρχία, ας (ή), anarhie; δι-
ἀναρχίαν, în anarhie
ἀναστάτῃα, ao. 2 part. ac. sg.
de la ἀνίστημι, a învia
ἀνάστασις, εως (ή), învierea
ἀνατέλλω, v. ἀνατελῶ, ao. ἀνέ-
τειλα, a răsări
ἀνατολή, ης (ή), răsăritul
ἀναφορά, ας (ή), ofranda unui
sacrificiu adus lui D-zeu, sfânta
jertfă
ἀναχθῆναι, inf. ao. pas. ἀνάγω
a pleca pe mare
ἀνδρεία, ας (ή), vitejie, bărbă-
ție
ἀνδρείος, α, ον, viteaz
ἀνελήμφθῃ, indic. ao. pas. ἀνα-
λαμβάνω; a se înălța
ἀνελθόντις, part. ao. 2 acuz. ὀ-
νέρχομαι; a se sui, a se urca
ἀνελλιπής, ής, ές, nesfirșit, fără
fund
ἀνεμος, ου (ό), vintul
ἀνεκτασθήτως, pe nesimțite
ἀνέτειλε, ao. indic. ἀνατέλλω
ἀνεύροντες, part. ao. 2, ἀνευ-
ρισκω, a descoperi
ἀνέχομαι, a tolera, a suporta, a
avea răbdare, a îngădui
ἀνεχόμενοι, part. prez. med. ἀ-
νέχομαι
ἀνήκην, impersonal; se cuvine
ἀνήμερος, ος, ον, nedomestic, săl-
batic
ἀνής, ἀνδρός (ό), bărbatul

ἀνθρώπινος, η, ον, omenesc
ἀνθρωπος, ου (ό), om
ἀνθύπατος, ου (ό), proconsul
ἀνίστημι, a se scula, a se ridica
ἀνόητος, ος, ον, nepriceput, fă-
ră minte
ἀνοία, ας (ή), prostie, nebunie
ἀνοίγω, v. ἀνοίξω, ao. ἀνέωξα;
perf. ἀνέωχα și ἀνέωγα, a des-
chide
ἀνόμημα, ατος (τό), fără de
lege, nelegiuire
ἀνόμως, adv. fără lege
ἀνταγωνιστής, οῦ (ό), adversarul
ἀνταποδίδομαι, a răsplăti; a pe-
depsi
ἀνταπόδομα, τος (τό) și αντα-
πόδοις, εως (ή), răsplată,
pedeapsă
ἀντέχομαι (cu genit.), a se dă-
rui, a se devota cuiva
ἀντί, prepoz. cu genit., în loc
de
ἀντιδικος, ου (ό), adversarul,
potrivnicul
ἀντιλέγω, a vorbi contra, împo-
triva, a se contrazice, a se
opune
Ἀντιόχεια, ας (ή), Antiohia, o-
raș în Siria
ἀντιτάσσω, a se opune, a se
împotrivi
ἀνυπόκριτος, ος, ον, sincer, ne-
fățarnic
ἀνω, adv. sus, τὰ ἄνω, cele de
sus
ἀξιος, α, ον, demn, vrednic
ἀόρατος, ος, ον, nevăzut

ἀπαγγεῖλαι, int. ao. 2, ἀπαγγέλω
ἀπαγγέλλω, a raporta, a povesti;
a anunța
ἀπάγω, a (con)duce
ἀπαλλάτω, impf. ἀπήλλαττον, v.
ἀπαλλάξω, ao. ἀπήλλαξα, perf.
ἀπήλλαχα, a libera, a scăpa
pe cineva de, (cu genitivul).
ἀπαρνούμαι, a refuza, a res-
pinge
ἀπαρχή, ης (ή), primele roade;
inceput, începătură pîrgă
ἀπασα, ἅπαν; ἅπαντος, ἅ-
πάσης, întreg, tot, în între-
gime
ἀπέθανε, indic. ao. 2 ἀποθνήσκω,
a muri
ἀπειμι, inf. ἀπιέναι, a se inde-
părta
ἀπειρος, ος, ον, nesfirșit, fără
hotar, nemărginit
ἀπέκαμες, ao. 2 de la ἀποκάμνω
ἀπεκδυσάμενοι, part. ao. 2 med.
(cauzal) ἀπεκδύομαι, a se des-
brăca
ἀπελαύνω, a goni, a alunga
ἀπελθεῖν, inf. ao. 2 act. ἀπέρ-
χομαι
ἀπέλθῃ conj. ao. 2 ἀπέρχομαι
ἀπελοῦσαι, part. ao. f. pl. ἀ-
πέρχομαι
ἀπέρχομαι, a se depărta, a pleca,
a se duce
ἀπέχω, a sta departe, a se ține
departe, a se abține de la
ἀπηργίθη, indic. ao. pas. ἀπαρ-
νέομαι
ἀπλότης, ητος (ή), nevinovăție,

generozitate, simplitate
ἀπλόω, a desfășura, a întinde
ἀπλῶς, adv. în chip simplu
ἀπό, prepoz. cu genit. plecînd
de la, începînd de la
ἀποδεικνυμι, a arăta, a înde-
plini, a demonstra
ἀποδίδωμι, a vinde, a da în
schimb, a răsplăti; a ține un
jurămint
ἀποδοῖ, conj. ἀποδιδῶ vezi ἀπο-
δίδωμι
ἀποθέμενος, part. ao. 2 ἀποτί-
θημι, a pune jos
ἀποθέσθε, ao. 2 imperativ ἀπο-
τίθημι, a lepăda, a se le-
păda
ἀποθνήσκω, v. ἀποθανῶμαι, ao.
2 ἀπέθανον, perf. ἀποτέθηκα,
a muri
ἀποκαθιστάνω, a pune la loc, a
restabili
ἀποκαλύπτω, a arăta, a destăi-
nui, a dezvălui, a descoperi
ἀποκαλυφθῆναι, inf. ao. pas. ἀπο-
καλύπτω
ἀποκάμνω v. ἀποκαμοῦμαι, ao.
2 ἔκαμον, perf. - κέμηκα a
pregeta
ἀποκλίω, a rostogoli
ἀπόκοπον, imper. ao. ἀποκόπτω,
a tăia
ἀποκρίνω, a răspunde
ἀποκτείνω, a ucide, a omori
ἀποκτενοῦντα, part. viit. ἀπο-
κτείνω
ἀπολεῖ, indic. v. ἀπόλλυμι
ἀπολέσθῃ, conj. ao. ἀπόλλυμι

ἀπόλλυμαι, a fi pierdut, a se is-
tovi în, a pieri
ἀπόλλυμι, v. ἀπολέσω sau ἀπολώ,
ao. ἀπώλεσα, perf. ἀπολώλε-
κα, a pierde pe cineva, a du-
ce la piere, a pieri
ἀποπέμπω, a trimite înapoi
ἀπορος, os, on, dc netrecut; fără
trecere
ἀτόρητος, os, on, interzis, pros-
scris, secret
ἀποσβέννυμι, v. ἀποσβέσω, ao. ἀ-
πέσβασα, a stinge
ἀποσοειμώμεθα, perf. med. de
la ἀποσοιμώω
ἀποσοιμώω, a turti, a face cîrn, a
fi cîrn
ἀποσπασθέντες, ao. pas. part. ἀ-
ποσπάω
ἀποσπάω, a trage, a tîri; a de-
părta, a despărți cu greu
ἀποστέλλω, a trimite
ἀποστολικός, ή, όν, apostolic
ἀποστρέφω, v. ἀποστρέψω, a în-
toarce
ἀποστυγέω, a se depărta cu groa-
ză de, a fugi de
ἀποτιθῆμι, a se lepăda de
ἀποτρέπω, întorc, îndepărtez pe
cineva (ac.) de la ceva (genit.)
a abate de la
ἀπόφημι, a declara deschis, pe
față, a zice nu, a nega
ἀποφθέγγομαι, a declara, a
vorbi
ἀπιω, cu genit. a atinge
ἀπιώθεομαι, a se lepăda de, a
respinge de la sine

ἀπόλεια, as (ή), pierzare
ἀρα, deci, de sigur, cu adevă-
rat; ἀρα οὖν, drept aceea
ἀργύριον, ου (τό), argintul, ba-
nii
ἀργυροῦς, ᾶ, οὖν, de argint
ἀρέσκω, viit. ἀρέσω, ao. ἤρεσα
pf. ἀρήρεκα, a plăcea
ἀρετή, ής (ή), virtute
ἀρήν, ἀρνός, (ό), mielul
ἀρης, conj. ao. 2, αἶρω, a ri-
dica
ἀρθήσεται, indic. viit. pas. αἶρω,
a ridica, a lua
Ἀριστείδης, ου (ό), Aristide, om
de stat atenian
ἀρμόζω, a acorda; a adapta
ἀρουρα, as (ή), cîmpie
ἀρπάζω, a răpi
ἀρπαθείσα, part. ao. pas. fem.
ἀρπάζω
ἀρρωστία, as (ή), slăbiciune,
boală
ἄρτι, adv. acum, chiar acum,
tocmai acum, în clipa de față,
ἀπ' ἄρτι, de acum
ἄρτος, ου (ό), piine
ἀρτώω, a drege (bucatele), a po-
trivi
ἀρχή, ής (ή), început; ἐν ἀρχῇ,
în timpuri străvechi; la în-
ceput
ἀρχιερέυς, έως (ό), arhiereu
ἄρχω, cu genit. a domni peste;
a începe
ἀρχων, οντος (ό), conducător
căpetenie; magistrat
ἀειετος, os, on, nestins

ἀσθενέω, a fi slab, neputincios
ἀσπάζομαι, a îmbrățișa, a saluta
ἀσπίς, τέρος (ό), stea
ἀστραπή, ής (ή), fulgerul
ἀστράπτω, a fulgera
ἄστρον, ου (τό), constelație, un
sistem de stele
ἄστυ, εως (τό) cetatea (Atena)
ἀσφάλεισι, as (ή), siguranța, lipsa
de îngrijorări
ἀσφαλής, ής, ές, sigur
ἀσχημονέω, a se purta cu necu-
viință
ἄτακτος, os, on, fără rînduială,
fără disciplină
ἀτενίζω, a privi cu încordare la,
cu ochii așintîți la
Ἀττική, ής (ή), Atica
αὐξάνω, a crește, a mări
αὐτοῦ, adv. aci, aci chiar
ἄφατος, os, on, ce nu se poate
reda prin cuvinte, de nespus
ἀφειήσεται, indic. viit. pas. ἀφί-
ημι, a ierta

βαδίζω, v. βαδιοῦμαι, ἐβίδισα,
a merge, βαδίζειν πολλήν ὁδόν
(acuz. obiectului intim), a mer-
ge pe un drum lung
βακτηρία, as (ή), bastonul
βάλλω v. βαλώ, ao. 2, ἔβαλον,
pf. βίβληκα, a arunca
βαπτίζομαι, a se boteza
βάπτισμα, ατος (ό), botezul
βαρῦς, ρεΐα, ρύ, greu, periculos,
aspru, rău, crîncei

ἄφεις, εως (ή), iertare
ἀφήμι, a lăsa, a ierta
ἀφικνέομαι, imper. ἀφικνούμην v.
ἀφίξομαι, ao. 2, ἀφικόμεν, perf.
ἀφίγμαι, a sosi, a ajunge
ἄφιξις, εως (ή), sosire, ajun-
gere
ἄφνω, adv. deodată, fără veste
ἀφνπνώω, a adormi
ἀφνστερέω, și ἀφνστερίζω, a fi
în întîrziere, a fi lipsit de
Ἀχαΐα, as (ή), Ahaia, pro-
vincie romană care cuprindea
Peloponezul
ἀχάριστος, os, on, nerecunoscă-
tor
ἀχθοφορέω, a fi încărcat, a purta
o greutate
ἄχει sau ἄχρσι, conjuncție tem-
porală, pînă cînd; ἄχει οὖν,
conj. temp. pînă cînd; ἄχει
ής ἡμέρας, pînă în ziua cînd
ἄχρονως, adv. fără timp

B

βασιλεία, as (ή), putere regală,
demonitate de rege, regalita-
tea; împărăție
βασιλεύς, εως (ό), rege, împă-
rat
βασιλεύω, a fi rege, a domni.
a stăpîni; pasiv, a fi condus,
guvernare de regi; cu genitivul
βασιλικόν, οῦ (τό) guvernare
regală, purtare potrivită unui
rege

βασιάζω, v. βασιάσω, **ao.** ἐβάστασα, perf. βεβάσταμαι, a duce, a purta, a tine
 βεβαιώω, a întări, a asigura, a incredința
 βέβληται, perf. ind. med. ἐάλλω
 βῆμα, atos (τό), pas.; tribunal, județ
 βία, as (ή), forță, violență
 βίαιος, α, ον, violent, puternic
 βίος, ου (ό), viață, trai
 βιωτικός, ή, όν, care privește viața, iumea; lumesc
 βλαστάνω, v. βλαστήσω, **ao.** 2 ἔβλαστον, perf. βεβλάστηκα, a încolți, a produce (fructe)
 βλασφημία, as (ή), defăimare
 βλέπω, v. βλέψω, **ao.** ἐβλεψα, perf. med. βέβλεμμαί, a vedea, a lua seama
 βληθῆναι, inf. **ao.** pas. βάλλω, a arunca, a azvîrli

βοάω, a striga
 βοή, ης (ή), strigăt
 βοηθέω, a ajuta
 Βοιωτία, as (ή), Beoția
 Βορῆα, ᾶ și βορέας, ου. (vin-tul de) nord
 βοτάνη, ης (ή) iarbă, plantă
 βοσκός, ου (ό), păzitorul boilor, boar
 βούλευμα, atos (τό), sfat, proiect
 βουλεύω, a delibera, a hotărî
 βούλομαι, a voi
 βούς, βοός (ό), bou
 βραβεύω, a domni, a decerna premii
 βρέχει, v. βρέξει, **ao.** ἔβρεξεν, a ploua, a face să cadă ploaie
 βρυγμός, οὔ (ό), scrișnire
 βρύω, a crește, a țîșni cu putere

Γ

Γαλάται, ὧν (οί), Galatenii din Asia Mică
 γαλήνη, ης (ή), liniștea (mării), potolirea mării
 Γαλλίων, ονος (ό), Gallion, proconsul al Ahaiei, pe cînd Sf. Apostol Pavel predica în Corint (53 d. Chr.)
 γαμέω, a se însura, a se căsători
 γαμίω, a se mărita
 γάρ, conj. căci

γαστήρ, τρός (ή), pîntec; mincare
 γέ, cel pușin
 γέγονο, indic. perf. γίγνομαι
 γέεννα, ης (ή), loc de tortură, de ispășire viitoare
 γελᾶω, a rîde
 γέμω, cu genit., a fi plin de
 γεννάω, viit. γεννήσω, a da naștere, a naște
 γεννηθέντα, part. **ao.** pas. γεννάω

γένημα, atos (τό) fruct. rod
 γένοιτο, **ao.** 2 opt. γίγνομαι; μὴ γένοιτο. Ferească D-zeu, sau nicidecum
 γένος, ους (τό), neam
 γέρον, οντος (ό), bătrînul
 ή γεωργία, as (ή), agricultură
 γεωργός, οὔ (ό), plugar, agricultor
 γῆ, γῆς (ή), pămîntul
 γῆρας, ως (τό) bătrînețe
 γίγνομαι, (γίνομαι), v. γενήσομαι, **ao.** 2 ἐγενόμην, perf. γέγονα, a se întîmpla, a fi, a deveni a se face
 γινώσκω, (în dialectul comun γινώσκω ca și γίγνομαι γίνομαι) v. γνώσομαι, **ao.** 2 ἔγνων perf. ἔγνωκα, **ao.** pas. ἐγνώσθην, a cunoaște, a înțelege, a fi convins
 γνώμη, ης (ή), părere, propu-

nere; la plural, maxime sau sentințe morale; talent
 γινῶναι, inf. **ao.** 2 γινώσκω
 γνωρίζω, a aminti, a face cunoscut
 γνώριμος, ος (η), ον, cunoscut
 γνώσις, εως (ή), știință, cunoștință
 γονεύς, εως (ό), părinte
 γόνυ, γόνατος (τό), genunchi
 γούν, totuși, spre exemplu, cel puțin, de sigur
 Γραφαί, ὧν (αί) Scripturile
 γραφή, ης (ή), scrisul; ceea ce este scris
 γρηγορέω sau ἐρηγορέω, viit. γρηγορήσω, a veghea, a sta de veghe
 γυμνός, ή, όν, gol.
 γυνή, γυναικός (ή) femeie
 γύψ, γυπός (ό), vultur

Δ

δαιμόνιον, ου (τό) divinitate, demon; geniu
 δαίμων, ονος (ό), zeu
 δακρύω, a vărsa lacrimi, a plînge
 δακτύλιος, ου (ό), inel
 Δαμασκός, οὔ (ή) Damasc
 δαρεικός, οὔ (ό), daric, mogetă de aur cu chipul lui Darius
 δαριλίεια, as (ή), abundență
 δέδεκται, indic. perf. med. δέχομαι, a primi
 δεδιώς, part. perf. δεῖδω

δέησις, εως (ή) rugăciune; nevoie, trebuință
 δεῖ, impersonal, ind. prez. de la δέω; este nevoie trebuie
 δεῖδω, **ao.** ἔδεισα, perf. δέδοικα și δέδια, a se teme
 δείκνυμι, v. δέξω, **ao.** ἔδειξα, perf. δέδειχα, a arăta
 δεῖμένω, m̄ tem
 δεινᾶ, ὧν (τά), primejdii, tim-puri grele

δεινός, ή, όν, teribil, infricosă-tor
δεινώς, adv. peste măsură, groaz-nic
δειπνον, ου (τό), cina
δένδρον, ου (τό), pom, copac, arbore
δεξιός, ά, όν, care este aşezat la dreapta, care stă la dreapta
δέομαι, cu genit. a se ruga; am nevoie de
δέον, οντος (τό), ceea ce trebuie
δεσποτής, ου (ός), tiran, stă-pin
δεύτε, adv. haideți, veniți
δέχομαι, v. δέχομαι ao. έδεξάμην, perf. έδεγμαι, a primi
δέω, v. δήσω, ao. έδησα, pf. έδήθηκα, v. pas. δεηθήσομαι, ao. έδήθη, pf. έδεγμαι, a lega, a aresta
δέω, v. δεήσω, ao. έδέησα, pf. έδέηκα, a avea nevoie de, a trebui
δή, de sigur, deci
δηλος, η, ον, vizibil, evident
δηλόν έστι, este evident
Δηλος, ου (ή), insula Delos
δηλώ, a arăta
δημοκρατία, ας (ή), guvernămînt popular, democrație
δημος, ου (ός), popor
Δημοσθένης, ους (ός), Demostene, orator atenian
διά, prepoz. cu genit. prin, prin mijlocirea, prin mijlocul; cu acuz. din cauza
διαβαίνω, v. διαβήσομαι, ao. 2

διέβην, pf. διαβέβηκα, a stră-bate, a trece peste
διαβάς, part. ao. 2 διαβαίνω
διαβατός, ή, όν, care poate fi trecut (despre o apă)
διαβολή, ης (ή), calomnie
διάγω, v. διάξω, ao. 2 διήγαγον, a petrece vremea, a trăi
διάδημα, ατος (τό), diadema
διαζώννυμι, v. διαζώσω, a în-cinge
διαθήκη, ης (ή), testament, lege
διακονέω, a servi, a ajuta
διακονία, ας (ή), serviciu, slujbă, muncă
διακρούω, a îndepărta, a alunga
διάλεκτος, ου (ή), limbă, limbaj
διαλύομαι, a aplată, a regula, a face să înceteze
διαμαρτύρομαι, v. διαμαρτυροῦ-μαι, a predica
διαμένω, a se opri, a se fixa
διαμερίζω, a împărți, a separa
διανοέομαι, a plănui, a gândi
διάνοια, ας (ή), mintea, inteli-gența, gîndul, cugetul, inima
διαπαντός, în întregime, cu totul, pururea
διαπορεύομαι, a străbate un drum
διαπράττομαι, vezi διαπράττω
διαπράττω, a săvîrși, a îndeplini
πίνα la capăt
διαρκέω, v. διαρκήσω, a fi des-tul, a fi de ajuns
διαστρέφω, a întoarce, a abate, din cale, a suci; a altera a-devărul, a denatura adevărul

διαταγείς, par. ao. 2 pasiv, de la διατάττω, a rîndui
διατεθειέν, opt. ao. pasiv δια-τάττω
διατρέω, a îndeplini în întregime, a folosi, a întrebuinta; a pe-trece viața
διατηρέω, a păstra, a menține
διατίθημι a avea sentimente față de (πρός cu acuz.) cineva sau ceva; διατίθημι όμοίως, a a-vea aceași dispoziție, atitudi-ne față de
διατρέφω, a petrece vremea, a se ocupa de
διανγής, ης, ές, limpede, stră-veziu
διασπαρῆναι, inf. ao. pas. 2 διασ-πείρω
διασπείρω, v. διασπερῶ, ao. διέσ-πειρα, perf. διέσπειρα, a dis-truge, a corupe
διάφορος, α, ον, felurit, deo-sebit
δίδαγμα, ατος (τό), învățătură
διδασκαλείον, ου (τό), școală
διδασκαλία, ας (ή), învățătură
διδάσκαλος, ου (ός), învățătorul, profesorul
διδάσκω, v. διδάξω, ao. έδίδαξα, pf. δεδίδαχα, a învăța pe ci-neva
δίδωμι, a da
διέρχομαι, a traversa
διεστραμμένος, η, ον, part. perf. διαστρέφω
δικάζω, a împărți dreptatea

δικαιος, ου (ός), dreptul, cel drept
δικαιοσύνη, ης (ή), dreptatea, îndreptarea dată de D-zeu, mintuire
δικαίω, a îndreptăți, a justi-fica
δικαιωθῶμεν, conj. ao. pas. δι-καίω, a se îndrepta, a se mintui
δικαίωμα, ατος (τό), prescrip-țiune, lege, precept
δικαίως, adv. pe bună drep-tate
δικαστής, ου (ός), judecător
δίκη, ης (ή), dreptate
δίό, de aceea
Διογένης, ους (ός), filosof cinic din antichitate
διόπερ, de aceea
Διός, genit. de la Ζεύς; Zeus
Διόσκουροι, ων (οί), Dioscurii, fii ai lui Zeus
διότι, conj. cauzală, fiindcă, pen-tru că
διώκω, v. διώξω, ao. έδίωξα, pf. δεδίωχα, pas. ao. έδιώχ-θην, pf. δεδιώγμαι, a urmări, a prigoni, a umbla după
δοθεισαν, part. ao. pas. δίδωμι
δοκέω, v. δόξω, pf. έδέογμαι, a părea
δοκιμάζω, a cerceta, a încerca, a experimenta, a examina
δόξα, ης (ή), glorie, mărire
δοξάζω, a preamări, a mări
δορυφορος, ου (ός), soldat de gardă, soldat armat cu lancea

δουλεία, ας (ή) sclavie, robie
δουλεύω, a fi supus, a servi, a
fi sclav, a sluji
δουλώ, a robi
δούλος, η, ου, de sclav, de rob
δράκων, ονος (ό), balaur
δρόμος, ου (ό) alergare, fugă;
δρόμω în marș forțat
δύναμαι, v. δυνήσομαι, ao. εδυ-
νήθην, perf. δεδύνημαι, a pu-
tea

E

εάν, αν, conjunct. condițională cu
subjunctivul în înțeles de vii-
tor, dacă
εαρ, εαρος (τό) primăvară
εασον, imper. ao. εάω, a lăsa,
a permite
εβδομος, η, ου, num. ordinal, al
șaptelea
εγγίζω, v. έγγίσω, a se apropia
εγειρώ, imperf. ηγειρον v. έγερω,
ao. ηγειρα, pf. έγηγερα, ao.
pas. ηγηρθην, a se trezi, a se
scula, a se deștepta; a invia
εγήγερται, indic perf. m. εγειρω
εγκαινίζω, v. έγκαινίσω, a înnoi
εγκακίω, a descuraja a se pră-
buși, a se descuraja
εγκαλέω, a învinui, a acuza
εγκατον, ου (τό), măruntaiele,
cele dinăuntru
εγκράτεια, ας (ή), moderație, mă-
sură
επηγορεύω, vezi γρηγορεύω

δύναμις, εως (ή), putere, mi-
nune
δυναστεία, ας (ή), tiranie
δυνατός, ή, όν, tare, puternic
δύο, doi
δύοις, εως (ή), apusul
δυσμύ, ης (ή) și plural δυσμαί.
ών, apusul
δυστυχέω, a fi nenorocit
δώμα, ατος (τό), casă
δώρον, ου (τό), darul

εγχώριος, ος, ου, situat în țară
οι έγχώριοι, locuitorii
εγωγε, pron. pers. întărit cu
particula γε, eu, cel puțin
εδαφιζω, v. εδαφίσω și εδαφιῶ,
a dărîma, a zdrobi
εδραμον, indic. ao. 2 τρεχω
εδώμ, (indecl.) Idumeea, țară
cuprinzînd sudul Iudeii și o
parte din nordul Arabiei Pie-
troase
εθελω, v. εθελήσω, ao. ηθελησα
pf. ηθεληκα, a voi, a dori
εθνος, ους (τό), neam, popor
εθροψατε, indic, ao. 1, de la
τρεπω
εθω, are numai part. prez. ε-
θων, perf. εθωθα, m. m. c. p. ε-
ωθην a obișnui, a avea obi-
ceiul
ει, conj., dacă
ει μή, de cît, fără numai
ειδέα, ας (ή), înfățișare

ειδέναι, infinitiv de la οίδα
είδομεν, de la εἶδω, știm
εἶδος, ους (τό), fel, formă, spe-
cie, înfățișare
εἶδω, conj. οἶδα, a cunoaște, a ști
εἰδωλον, ου (τό), idol, chip cio-
plit
εἰδώς, νῖα, ός, partic. de la οἶδα
(perfect cu sens de prezent)
εἰκάζω, v. εἰκάσω, pf. εἵκασμαι,
sau ηκασμαι, a înfățișa
εἰ καί, conj. concesivă, deși, cu
toate că, măcar că
εἰκασμένων, part. pas. genit. pl.
εἰκάζω
εἰκή, adv. la întimplare, în za-
dar, în deșert
εἰκονίζω, a-și închipui
εἰκοσι, numeral card. 20
εἰκών, όνος (ή), chip, imagine
εἰκώς, εἰκνῖα, εἰκός, asemenea,
εἰκός ην, era natural
εἰηξε, indic. ao. λήγω
εἰληφέναι, inf. pf. λαμβάνω, a
primi
εἰλον, ind. ao. 2 σιρέω
εἴπερ, dacă (e adevărat că), dacă
într-adevăr
εἰρήκατε, ind. perf. λέγω
εἰρηνεύω, a trăi în pace
εἰρήνη, ης (ή), pace
εἰς, prepoz. cu acuz. în, la, spre
εἰς, μία, ἓν, numeral, unul, una
εἰς τὸν ἕνα, unul pe altul
εἰσακούω, v. εἰσακούσομαι, ao.
εἰσαήκουσα, pf. εἰσακήκουσα, a
asculta
εἰσέλθω, conj. aor. 2, de la

εἰσερχομαι, a se îndrepta către,
a intra
εἶτα, adv. apoi
εἴτε, conj., εἴτε...εἴτε, fie că...
fie că, și dacă... și dacă
εἶωθεν, perf. 2 de la εἶθω
εἶχ, prep. cu genit. din
εἵκαστος, η, ου, fiecare
εἵβαλε imperat. ao. 2 ἐκβάλλω
ἐκβάλλω, a scoate, a da (arunca)
afară, v. θλιῶ. ao. 2 -εβαλον,
pf. ἐκβέβληκα
ἐκδικέω, face dreptate, a apăra
ἐκδέχομαι, a primi, a aștepta
ἐκδικησας, εως (ή), dreptate
ἐκεῖ, adv. acolo
ἐκεῖθεν, adv. de acolo, după
aceasta, după cele ce urmează,
adv. de timp, de îndată
ἐκκειῶ, a goli
ἐκκλησία, ας (ή), biserică
ἐκκλίνω, v. ἐκκλινῶ, a înclina,
a face să se aplece; a se în-
toarce, a întoarce spatele
ἐκλέγω, a alege
ἐκλεκτός, ή, όν, ales, deosebit,
ὁ εκλεκτός, cel ales, alesul
ἐκλήθητε, indic. ao. pas. καλέω,
ἐκμάσσω, a șterge
ἐκπλήττω, v. ἐκπλήξω, ao. ἐξέ-
πληξο, a lovi
ἐκπορευόμενον (τό), part. care
purcede; de la ἐκπορεύω, a
purcede
ἐκπένεια, ας (ή), stăruință, zel,
perseverență
ἐκτός εἰ μή, afară numai dacă
ἐκτρομα, ατος (τό), născutul
fără vreme

ἐκπεύγω, a scăpa de, a fi scutit de
ἐκφυγῶσι, ao. 2 conjunct. de la ἐκπεύγω
ἐκχεύω v. ἐκχύνω
ἐκχέω v. ἐκχύνω
ἐκχύνω, ἐκχεύω sau ἐκχέω, v.
ἐκχεύω, ao. ἐξέχευ, ao. pas.
ἐξεχύθην, pf. ἐκκέχυμαι, a vărsa
ἐλάα sau ἐλαία, ας (ή), măslin
ἐλάχιστος, η, ου, superlativ de la μικρός
ἐλέγχω, v. ἐλέγξω, ao ἤλεγξα, pf. ἤλεγχα, a cerceta, a mustră
ἐλεινός, ή, όν, vrednic de plîns
ἐλέω, v. ἐλεήσω, ao. ἐλέησα, a milui a avea milă, a se îndura
ἐλεος, ου (ό). îndurare, milă, compătimire
ἐλεος, ους (τό), ca și ό ἐλεος
ἐλέφας, αντος (ό), elefantul
Ἐλένη, ης (ή), Elena
ἐλευσεται, indic. viit. ἐρχομαι
ἐληξε ind. ao. λίγω, a înceta, a pune capăt unui lucru
ἐλθέ, imperat ao. 2 ἔρχομαι
ἐλοίμθα, opt ao. 2 αἰσέομαι, a alege
ἐλπίζω, a spera
ἐλπής, λους (ή), speranță
ἐμβαίνω, v. βήσομαι, ao. 2 ἐβην, pf. βέβηκα, a se urca, a se sui, a intra în
ἐμμένω, a rămîne, a stărui
ἐμπειρία, ας (ή), experiență

ἐμπύπρημι, v, ἐμπύρῃσω, ao. ἐ. νέπρησ, pf. ἐμπύπρηκα, a incendia, a da foc, a arde
ἐμπνέω, a sufla în, a intona
ἐμπροῆσαι, inf. ao. ἐμπύπρημι
ἐμπροσθεν, adv. înainte
ἐναιθρωπήσαντα, ao. 1 ac. de la ἐνανθρωπέω, a se face| om
ἐναντι, adv. și prepoz. cu genit. în față
ἐναντός, α, ου, opus, contrar
ἐνδυμα, στος (τό), îmbrăcă-minte
ἐνδυσάμενος, a întări
ἐνδυσάμενοι, part. ao. 1, ἐνδύομαι, a se îmbrăca
ἐνδύσασθε, imperat. ao. 1 ἐιδύομαι, a se îmbrăca
ἐνδύω, ao. ἐνέδυσ, a se îmbrăca
ἐνεαυρίζω cu dat, a-și petrece primăvara printre, în mijlocul
ἐνέβημεν, indic. ao 2 ἐμβαίνο
ἐνεκα, prepoz. cu genit. (așezată obișnuit după regimul ei) din cauza, în vederea
ἐνός, ά, όν, mut
ἐνεργέω, v. ενεργήσω, a produce, a influența, (ενεργουμένη δέησις, rugăciune fierbinte); a în-deplini, a implini
ἐνθα, adv. într-acolo, în acest loc
ἐνιαυτός, οῦ, (ό), anul
ἐνήμι, a trimete, a introduce
ἐπιθυμέομαι, a cugeta la, a se gândi

la; perf. m. indic. ἐνθεύμημαι, am observat, știu
ἐνιοί, αι, α, unii, mai mulți
ἐνίστε, adv. citeodată
ἐννός, ά, όν, ca și ἐνεός, ά, όν
ἐνωέω, a gândi, a cugeta, a chibzui
ἐνοικεω, a locui în
ἐνοπλος, ος, ου, înarmat
ἐνορκίζω, a ruga fierbinte, a con-jura, a implora
ἐνταῦθα, adv. acolo; din această clipă
ἐντειλάμενος, part. ao. ἐντέλλομαι
ἐντέλλομαι, a ordona, a porunci
ἐντέαλται, perf. indic. ἐντέλλομαι
ἐντευθεν, adv. de loc de aici, adv. de timp, chiar de acum, de acum înainte
ἐντλήμι, a insufli, a inspira
ἐντιμος, ος, ος, onorat, stimat
ἐντολή, ης (ή), poruncă
ἐντρέπομαι, a se rușina
ἐντύχουσιν, conj. ao. 2, τυγχάνω
ἐνώπιον și ἐνώπια, (cu genit.) adv. în față
ἐξ, numeral, șase
ἐξαιρέω v. ήσω, ao, 2, ἐξείλον, pf. ἐξήρηκα, a ridica, a scoate
ἐξαιρήνης, adv. fără veste, deo-dată
ἐξαιλέω, v. ἀλείψω a șterge frecind, a freca, a unge
ἐξάλειψον, imper. ao. ἐξάλειψω
ἐξάπληης, adv. îndată
ἐξαρτίσαι, inf. ao. 1 ἐξαρτίζω, a implini

ἐξελέεσται, indic. ao. m. ἐκλέγω, a alege
ἐξελθόντες, part. ao. 2, ἐξέρχομαι
ἐξέροχομαι, v. -ἐλεύσομαι, ao. 2
-ἤλθοι pf. -ἐλήλυθα, a ieși
ἔξεσσι, impers. este permis, este cu putință, se poate
ἐξέφρησαν, indic. ao. ἐκφαίνω, a declara
ἐξήγαγον, indic. ao. ἐξάγω, a scoate
ἐξήδη, de la ἐξοῖδα, m. m. c. p. indic. (imperf.), știam bine
ἐξής, adv. de timp, următor, ή
ἐξής ημέρα, ziua următoare, a doua zi
ἐξικνέομαι, a ajunge, a atinge
ἐξίσταντο, indic. imperf. med. ἐξίστα-τημι, a se turbura, a-și pierde cumpătul
ἐξίστημι, a turbura, a uimi
ἐξομολογέω, a mărturisii
ἐξουθενέω sau ἐξουθενέω sau ἐξουθενίζω, a disprețui
ἐξουθενέω, a disprețui
ἐξουσία, ας (ή), putere, libertate
ἐξω, adv. cu genit. afară din
ἐπαγγελία, ας (ή) promisiune, făgăduință
ἐπαινέω, v. ἐπαινέω și ἐπαινέομαι, pf. ἐπήνεκα, a lăuda
ἐπαινος, ου (ό), laudă
ἐπαίρω imperf. -ἤρῶν, v. -ἀρῶ, ao -ἤρω, pf. -ἤρκα, a ridica pentru, a lavi

ἐπάνω, adv. cu genit. mai mult de, peste, deasupra

ἐπαρμένον, ao. 2 part. ἐπαίρω ἐπαροις, εως (ή) și ἐπαρμα, ατος (τό), ridicare

ἐπαύριον, adv. a doua zi
ἐπει, conj. temporală, cind; conj. cauzală, fiindcă, pentru că
ἐπειδή, conj. temporală, după ce; conj. cauzală, fiindcă, pentru că

ἐπεκαλεῖτο, indic. imperf. mediu, ἐπικαλέομαι, ἐπικαλέω

ἐπέβη, conj. ao. 2 ἐπέρχομαι ἐπελθόντος, part. ao. 2 ἐπέρχομαι ἐπέμειναν, indic. ao. ἐπιμένο, a rămîne

ἐπέρχομαι, a sosi, a se întîmpla, a veni asupra, a coborî asupra

ἐπερωτάω, a cere, a întreba
ἐπήρθη, indic. ao. pas. ἐπαίρω

ἐπήγγελλται, indic. pf. med. ἐπαγγέλλω, a făgădui, a promite

ἐπί, prepoz. cu acuz. spre, pe
ἐπιβάτης, ου (ός), cel care urcă într-o corabie, soldat de marină, călător

ἐπιβουλή, ης (ή), viclesug, complot

ἐπιγινώσκω, v. ἐπιγνώσσομαι, ao. pas. ἐπεγνώσθη, a cunoaște pe deplin

ἐπίγνωσις, εως (ή), cunoștință deplină

ἐπίδεικνυμι, a arăta, a face cunoscut

ἐπιεν, ao. 2 indic. de la πίνω ἐπίθεισις, εως (ή), punere

ἐπιθυμέω, a dori

ἐπιθυμία, ας (ή), dorință, poftă
ἐπιθῶ, conj. ao. 2 pers. 1, ἐπιτίθω

ἐπικαλέω, a chema, a invoca
ἐπικεῖμαι, a nu slăbi, a se înteti; a amenința

ἐπικρατεία, ας (ή), dominație
ἐπικρατέω, a învinge

ἐπιλάβομαι, conj. ao. 2 de la ἐπιλανθάνομαι v. ἐπιλήσομαι, ao. ἐπελαθόμην, pf. ἐπιλέλησμαι, a uita

ἐπιλησθείη, opt. ao. pas. de la ἐπιλανθάνομαι

ἐπιλοια, ας (ή), cugetul

ἐπισηκλώ, a jura strîmb

ἐπιπλεῖον, adv. mai mult (timp), mai virtos

ἐπιρρώννυμι, a încuraja, a întări

ἐπισκοριτάω, a zburda

ἐπίσταμαι v. ἐφιστημι

ἐπιστήμη, ης (ή), știință

ἐπιστημη și ἐφιστημη, a sti; a cădea peste

ἐπιστηριζώ, a sprijini, a întări
ἐπιστρέφω, a (se) înapoia, a (se) întoarce, a-și întoarce atenția spre

ἐπιτάτω, a porunci

ἐπιτελέω, a săvîrși

ἐπιτήδειος, α, ου, potrivit cu, favorabil, folositor

ἐπιτίθημι, a pune pe, a așeza; a ataca, pas. a fi pus, așezat de către

ἐπιτιμῶ cu dat. a certa, a mustră

ἐπιτρέπω, a întoarce, a îndruma, a permite, a încredința

ἐπιφέρομαι, a se îndrepta asupra

ἐπιφωσκούση, part. prez. fem. de la ἐπιφώσκω

ἐπιφώσκω, a începe să se lumineze

ἐπιλήσθησαν, indic. ao. pas. πίμπλημι, a umple

ἐργάζω, a lucra, a munci
ἐργάτης, ου (ός), muncitor, lucrător

ἔργον, ου (τό), faptă, operă
ἔργω (ἐν), cu facta

ἐρεθίζω, a provoca, a ațîța
ἔρημος, ου (ή), pustiu

ἔρημος, ος (η), ου, cu genit. lipsit de, pustiu, gol

ἔρομαι, v. ἐρῆσομαι, ao. 2 ἕρομην, a cere, a întreba

ἔρπετός, ου (ός), reptilă
ἔροσθη (pentru ἐρρήθη) indic.

ao. pas. λέγω

ἔρχομαι, v. ἐλεύσομαι ao. 2 ἤλθον, pf. ἐλήλυθα, a merge, a sosi, a veni, ἔρχομαι εἰς, a năvăli

ἔως, ωτος (ός), iubire, dorință
ἔρωτάω, a întreba, a ruga

ἔσεσθησαν, indic. ao. pas. σείω, a cutremura

ἔσθής, ἐσθῆτος (ή), haină
ἔσθλω v. ἔδομαι și φάγομαι, ao. 2

ἔφαγον pf. ἔδηδοκα și ἔδηδα, a mânca

ἔσοπτρον, ου (τό), oglindă

ἑσπέρα, ας (ή), seara
ἑσπερινός, ή, όν, de seară, searal; occidental

ἑσταρωμένον, part. perf. pas. στανώ

ἑστήκατε, perf. indic. ἴστημι

ἑστιάω, a se umple de bucurie, a se desăta.

ἑσχατος, η, ου, extrem, ultimul din, îndepărtat, αἱ ἑσχαταί ημέραι, zilele de apoi

ἑσώθησαν, indic. ao. pas. σῶζω

ἐτάφη, indic. ao. pas. θάπτω

ἐτέρωθεν, adv. de aiurea
ἔτι, adv. încă

ἐτοιμάζω, ἡτοίμαζον, v. ἐτοιμάω, ao. ἡτοίμισσα, a pregăti

ἔτος, ους, (τό), anul
εἶ, adv. bine

εὐαγγελίζω, a binevesti, a predică, a anunța

εὐάρεστος, ος, ου, plăcut

εὐδαιμονία, ας (ή), fericirea

εὐδοκία, ας (ή), aprobare, adeziune

εὐθαροής, ής, ές, curajos

εὐθίως, adv. îndată

εὐθής, ής, ές, drept, cinstit

εὐθυδρομέω, a ține drumul drept, a merge în linie dreaptă

εὐθυμέω, a fi în bune dispoziții, cu inimă bună

εὐθύς, εὐθεία, εὐθύ, drept, cinstit

εὐχολος, ος, ου, aplicat spre, inclinat spre; ușor la

εὐλαβής, ής, ές, cucernic

εὐλογία, ας (ή), binecuvîntare

εὐλογέω, a binecuvînta,
 εὐλογητός, ἡ, ὄν, binecuvîntat
 εὐμορφία, ας, (ἡ), frumusețe
 εὐπειθής, ἡς, ἔς, supus, ascultă-
 tor
 εὐπραξία, ας (ἡ), succes, ispravă
 εὐρύσκω, v. εὐρήσω, ao. εὐρον,
 și ἤυρον, ao. εὐρησα, pf. εὐρη-
 κα, a găsi, a constata, a des-
 coperi, a născoci, a dovedi
 Εὐρώπη, ης (ἡ), Europa, sora
 lui Cadmus
 εὐρύς, ους (τό), lărgime
 Εὐρυβιάδης, ου (ὁ), Euribiade,
 amiral spartan
 εὐσέβεια și εὐσεβεία, ας (ἡ), pie-
 tate, cucernicie
 εὐτονον, ου (τό), tărie, energie
 εὐτραπέλος, ους, ου, schimbăcios,
 nestatornic
 εὐτυχία, ας (ἡ), fericirea
 εὐφροσύνη, ης (ἡ), bucurie, plăc-
 cere

εὐχαριστέω, a mulțumi, a aduce
 mulțumiri, a fi recunoscător
 εὐχάριστος, ους, ον, recunoscă-
 tor
 εὐχή, ἡς (ἡ), rugăciune
 εὐχομαι, a se ruga
 εὐωδέω, a fi frumos mirositor,
 a te îmbăta cu mirosul
 ἔφαγεν, ao. 2, ἐσθίω
 ἐπάπαξ, adv. deodată
 *Εφεσος, ου (ἡ), Efes, în Asia
 Mică
 ἐπίσημι, a se ivi, a se arăta
 (cînd nu te aștepti), a cădea
 peste
 ἐχθρός, οὔ (ὁ), dușmanul
 ἔχω, ἔξω sau σχίσω, ao. 2 ἔσχον,
 pf. ἔσχηκα, a avea
 ἔως, prepoz. cu genit. pină, ἔως
 ἐσχίτου τῆς γῆς, pină la mar-
 ginea pămîntului
 ἔως, adv. pină
 ἔως, conj. temporală, cît timp
 pină ce

Z

ζάλη, ης (ἡ), furtună, vijelie
 ζάω, a trăi, a salva viața
 ζβέννυμι, v. σβέννυμι
 ζέω, a fi înflăcărat, aprins; a
 fierbe
 ζήλος, ου (ὁ), invidie, pismă,
 minie, zel
 ζήλω, a invidia, a pizmui; a
 imita
 ζητέω, a căuta, a cerceta

ζήτημα, ατος (τό), discuție, cer-
 cetare, vorbă, neînțelegere
 ζύμη, ης (ἡ), aluatul
 ζυμός, a face să se dospească
 ζωή, ἡς (ἡ), viața
 ζώνη, ης (ἡ), centură, încingă-
 toare, briu
 ζῶντας, partic. prez. acuz. pl.
 ζῶω
 ζῶον, ου (τό), ființă, animal

ζωοποιέω, v. ζωοποιήσω, a da
 viață, a face viu, a învia

ζωοποιός, ὅς ὄν, de viață făcă-
 tor, dătător de viață

H

ἢ, conjuncție, sau; după un com-
 parativ, de_cît
 ἡγαπημένοι, perf. partic. med.
 ἀγαπάω
 ἡγεμονία, ας (ἡ), comanda, con-
 ducerea
 τὸ ἡγεμονικόν, postul de coman-
 dă, rațiunea
 ἡγεμών, ὄνος (ὁ), călăuza
 ἡγεμοί, a comanda, cu genit.
 ἡδονῶν, a comanda plăcerilor
 ἡδέσθη, indic. ao. pas, ἐγείρω, a
 învia
 ἡγούμενος, ου (ὁ), conducător,
 povățuitor, mai mare
 ἦδει, indic. m. m. c. p. οἶδα, a
 ști, a cunoaște
 ἦδη, adv. de acum
 ἦδιον, comparat. neutru de la
 adj. ἦδύς, și de la adv. ἠδέως,
 mai plăcut, mai cu plăcere
 ἡδονή, ἡς (ἡ), plăcere, bucurie
 ἦκω v. ἦξω, a se întoarce, a
 sosi, a veni

*Ηλείας, Ilie
 ἥλιος, ου (ὁ), soarele
 ἡλικιότες, part. perf. activ ἐλ-
 πιζῶ
 ἡμαυρόθη, indic. ao. pasiv δ-
 μαυρόω
 ἡμέρα, ας (ἡ), ziua
 ἡμερος, α, ου, domestic
 ἡμην, formă rară, imperf. indic.
 εἶναι
 ἦτω pentru ἔστω, imper. de la
 εἶμι
 ἦν (ἐάν), conj. condițională cu
 subj. dacă
 ἦρας, ους (ὁ), erou
 ἦσθετο, indic. ao. med. αἰσθά-
 νομαι
 ἦτα (ἦσα), ης (ἡ), infringere
 ἡμφεστο. M. m. c. p. ἀμφιέννυμι,
 a se îmbrăca
 ἦχος, ους (τό), zgomot, sunet,
 huet
 ἡχέω, a suna
 ἡχῶν, part. prez. act. ἡχέω

Θ

θάλαττα sau θάλασσα ης (ἡ),
 marea
 θάνατος, ου (ὁ), moarte
 θανατώω, v. θανατώσω, a omori
 θανούμενος, η, ου, part. viit.
 med. de la θνήσκω ἐξῆθη θυ-

νομένην, știam bine că voi
 muri
 θάπτω v. θάψω, ao. ἔθαψα, pas.
 ταφήσομαι, ao. 1, ἐθάψην, aor.
 2 ἐτάφην, a înmormînta, a
 îngropa

θαῦμα, atos (τό), lucrul mon-
struos, uimitor, minune
θαυμάζω, a se mira
θαυμάσιος, os (α), ον, admira-
bil, uimitor, minunat, vrednic
de admirație

θαυμαστός, ή, όν, v. θαυμάσιος
θεάομαι, a vedea, a privi
θεῖον, ον (τό), pucioasă, sulf
θέλημα, atos (τό), voință, do-
rință, voie
θέλω sau ἐθέλω, viit. θελήσω, ao.
ἐθέλησα, perf. τεθέληκα, a se
învoi, a consimți, a voi, a
dori

Θεμιστοκλῆς, έως (ό), Temisto-
cle, general atenian

θέντες, part. ao. 2 de la τίθημι,
θέντες τά γόνατα, plecându-și
genunchii, îngenunchiind
θεογνωσία, as (ή), cunoașterea
de Dumnezeu

Θεός, οὔ (ό), Dumnezeu, zeu
Θεόφιλος, ον (ό), Teofil
θεράπων, οτος (ό), îngrijitor,
devotat
θερίζω, a secera, a recolta

θέω, viit. θεύσομαι sau θεύσω
a alerga, a fugi

θεωρέω, a vedea, a observa
θήρ, θηρός (ό), fiară
θηρεῖω, a vâna, a prinde
θηρίον, ον (τό), fiară
θησαυρός, οὔ (ό), comoară, te-
zaur; vistier

Θήκης, ον (ό), Tihes, munte
lingă Trapezunt, Asia Mică
θλίψις, εως (ή), mihnire, necaz,
strimtorare

θνήσκω v. θανούμαι, ao. ἔθανον
pf. τέθνηκα, a muri
θνητός, ή, όν, muritor
θόρυβος, ον (ό), zgomot, tu-
mult, murmur

θρηῖω, a se jeli
θρῆξ, τριχός (ή), păr
θρόνος, ον (ό), tron, jeț, scaun,
θνύλαμα, atos (τό), tămie
θυμός, οὔ (ό), minie, curaj
θήρα, as (ή), poartă, ușă
θύσα, as (ή), sacrificiu
θύω, a sacrifica
θώραξ, κος (ό), piept

I

ιάομαι, v. ἰάομαι, ao. pas. ἰά-
θην, perf. ἴαμαι, a vindeca, a
lecui

ιατρός, οὔ (ό), medic
ἴδετε, imperat. ao. de la ὀράω
ἴδιος, a ον, propriu, al său
ἰδού, iată

ἰέναι, inf. de la εἶμι
*Ιεροσόλυμα, ων (τά); Ierusalim
ἴημι, a se repezi, a se arunca
*Ιησοῦς, οὔ (ό), Iisus
ικανός, ή όν, capabil, demn; des-
tul, numeros

*Ικόνιον, ον (τό), Iconion, oraș
în Frigia (Asia Mică)
ἰλαρός, ά, όν, vesel, voios, lin
ἰλαρότης, ητος (ή), bucurie, voie
bună

ἰμάτιον, ον (τό), haină, veșmint
ἰμάω a scoate apă dintr-un put
ἰμώντων, gen. pl. part. prez. act.
de la ἰμάω

ἴνα, (ca) să, pentru (ca) să
ἰός, ἰού (ό), veninul (animalelor);
rugină
*Ιουδαϊκός, ή, όν, iudaic
ἴππος, ον (ό), cal

*Ἴσθμός, οὔ (ό), Istmul de Corint
ἴσο·, η, ον, egal
ἴσθημι, a pune, a așeza; a sta,
a stăruî în
ἰσίων, ον (τό), pînza corabiei
ἰσχυρός, ά, όν, puternic
ἰσχυρός, cu tărie, cu putere,
foarte mult
ἰσχύω, a fi puternic sau în sta-
re, a putea
ἴσως, poate
ἰτέα, as (ή), salcie
ἰχθύς, ύος (ό), pește
*Ἰωάννης, ον (ό), Ioan

K

Κάδμος, ον (ό). Cadmus, fun-
datorul Tebei
καθαρίζω, viit. καθαρισθήσω, a
curăți
καθαρός, ά, όν, pur, curat
καθαρότης, ητος (ή), curățenie
morală

καθεζόμενος, η, ον, part. prez. de la
καθεζομαι, a șede
καθελίθων, οὔσα, όν, part. ao. 2
de la κατέρχομαι

καθ' έν, cîte unul
καθεύδω, viit. καθευδήσω, ao. κα-
θεύδησα, a dormi

καθίθουεν, ao. 2 ind. pers. 1
pl. de la κατέρχομαι
κάθημαι, a șede

καθίζω, a se așeza, a sta jos
καθίημι, a lăsa în jos, a da dru-
mul în jos

καθίστημι, a pune, a așeza

καθολικός, ή, όν, general, univer-
sal, sobornicesc
καθοράω, a examina, a observa
καθώς, după cum
καί γάρ, în adevăr
καινός, ή, όν, nou, innoit
καινότης, ητος (ή), innoire, pre-
menire
καίπερ, deși, cu toate că
καιρός, οὔ (ό), moment, clipă;
împrejurare bună, timp, o-
cazie
καίω, v. καύω, (καύομαι),
ao. ἔκαυσα (ἔκησα), pf. κέκαυ-
μαι, a arde
κάκειθεν, pentru και ἐκείθεν
κακία, as (ή), răutate, mișelie;
vijiu
κακοπάθεια, as (ή), pătimire,
necaz, nenorocire
κακοπαθῶ, a pătimi

κακολογέω, a vorbi de rău
κακός, ή, όν, rău
κακώς, în chip laș, mișelesc
καλέω, a chema, a convoca
καλός, ή, όν, frumos, bun, cin-
stit
καλύπτω, v. καλύψω, ao. ἐκάλυ-
ψσ, ao. pasiv ἐκαλύφθην, perf.
κεκάλυμαι, a acoperi, a as-
cunde
καλώς, bine, frumos, cu glorie,
cu bine
κάματος, ου (ό), oboseală, sfor-
țare, chin
κάμοι, (crasă) pentru και ἐμοί,
și mie
κᾶν, (crasă) pentru και ἄν chiar
dacă; fie și
καπνός, οὔ, (ό), fum
κάρο, καρός (ό), (sclav) din Ca-
ria (Asia Mică)
καρδία, ας (ή), inimă
Καρία, ας (ή), Caria, regat în
Asia Mică
καρπός, οὔ (ό), fruct, roadă, pro-
dus
καρτερία, ας (ή), tărie, curaj
καρτερός, ά, όν, puternic, robust,
rezistent
Κάστωρος, ου (ό), Castor, fiul
lui Zeus și al Ledei, fratele
lui Polux
κατά, cu gen. împotriva, contra,
cu acuz. după, conform
καταβαίνω, a se stîrni, a se isca;
a coborî
καταβάντες, part. ao. 2 pl. de
la καταβαίνω

καταβός, part. ao. de la κατα-
βαίνω
καταδικάζω, a condamna, a o-
sîndi
κατακλισμός, οὔ (ό), revărsarea
apelor, potop, cataclism
καταλαμβάνω, viit. καταλήφομαι,
aor. κατέλαβον; perf. κατέλιφα
a apuca, a surprinde; a lua;
a locui, a ocupa
καταλάμπω, a lumina, a stră-
luci
καταλείπω, v. καταλείψω, ao.
τέλειρα, ao. 2 κατέλιπον, a
părăsi
καταμαθάνω, a studia, a obser-
va, a ști, a fi convins
καταπέμψας, part. ao. 1, κατα-
πέμπω, a trimite
καταποντίζομαι, a se scufunda
în valuri
καταράσομαι, a blestema
καταργέω, a desființa, a anula;
a se lepăda de
καταργηθήσονται, viit. mediu. de
la καταργέω
κατασβέννυμι, viit. κατασβέσω, a
stinge
κατασκευάζω, a crea, a pregăti;
a orîndui
κατασκηέω, sau κατασκηνοω, a-și
face cortul, locuința, a se a-
dăposti; a se așeza
καταφεύγω, a se refugia
καταχαρίζομαι, v. ίσομαι a trăda
dreptatea, a face favoruri
κατειληφός, φῦτο, φός, part.
perf. καταλαμβάνω

κατέλιπον ao. 2, ind. de la κα-
ταλείπω
κατέροχομαι, viit. κατελεύσομαι,
aor. κατήλθον, a coborî; a se
înapoia (în patrie)
κατευθυνθήτω, imper. ao. pas. de
καθεισθῆναι a îndruma, a îndre-
pta către
κατεφίστημι, a se ridica împo-
triva, a se răscula
κατέχω, a ține cu tărie, a păs-
tra, a reține
κατήργηκα, perf. ind. e la κα-
ταργέω m-am lepădat
κατιδοῦμεν, optat. ao. 2 καθοράω
κατιόω, a rugini
κατοικέω, a locui
κάτω, adv. jos
καυθήσομαι, ind. viit. pas. de la
καίω
καυχάσομαι, a se lăuda
κεῖ, (crasă) και εἰ, chiar dacă
κεῖμαι, a fi așezat sau situat, a
zăcea
κείρω, viit. κερῶ, ao. ἔκειρα și
ἐκέρθην, ao. 2 ἐκάρην, perf.
κέκαρμαι, a tunde, a rade, a
tăia, a cosi; a pustii
κεκοιμημένος, η, ου, part. perf.
pas. de la κοιμάω
κεκοσμημένος, η, ου, part. perf.
pas. de la κοσμέω
κέκρυπται, ind. perf. pas. de la
κρύπτω
κελεύω, a îndemna, a sfătui; a
porunci
κενός, κενή, όν, gol, zadarnic,
deșert

κεράννυμι, viit. κερῶ sau κερῶσο
perf. pas. κέκραμαι, a ames-
teca.
κέρας, κέρατος sau κέρως (τό)
corn
κηδεμονίω, ας (ή), purtare de
grijă
κηλίς, ίδος (ή), pată, păcat, spur-
căciune
κήπος, ου (ό), grădină
κήρυγμα, τος (τό), predică
κήρυξ sau κήρυξ, κος (ό), pris-
tav, vestitor, crainic
κηρύσσω sau κηρύττω a predica,
a vesti în lume, a proclama
κιβωτός, οὔ (ή) cutie; corabia
(lui Noe)
κινδυνεύω, a fi în pericol
κίνδυνος, ου (ό), pericol, pri-
mejdie
κίνησις, εως (ή), pornire, miș-
care
κισσάω, a dori mult; a naște
κλαίω, viit. κλαύσω, sau κλαύ-
σομαι, ao. ἔκλινασα, perf. κέ-
κλασμαι, a plînge
κλανθιός, ου (ό), geamăt, plin-
gere
κλάω, a fringe, a sfărîma
κλέπτης, ου (ό), hoț
κλέπτω, a fura
κλέψεις, viit. ind. persoana II-a
sg. de la κλέπτω *
κληρονομέω, a moșteni, a cîș-
tiga
κοιμάω, a dormi; a muri, a a-
dormi
κοινός, ή, όν, comun

κοινωνέω, a se face părtaş, a împărtaşii
κόκκος, ου (ός), grăunte
κολάζω, a pedepsi
κόλαξ, ακος (ός), lingușitor
κολλάω, a lipi, a se lipi cu sau pe, a (se) uni
κολωνός, ου (ός), înălțime, deal
κοπιάω, viit. κοπιάω, a (se) osteni, a fi copleșit de treburi
κόπος, ου (ός), supărare, oboseală.
κόπτω, viit. κόπω, ao. έκοπα, a tăia
κόραξ, ακος (ός), corb
Κορίνθιος, ία, ου, din Corint
κοσμεώ, a împodobi, a înfrumuseța
κόσμημα, ατος (τό), podoabă, frumusețe
κοσμικός, ή, ου, cosmic, mondial, universal
κόσμος, ου (ός), lume, univers;
podoabă
κοῦφος, η, ου, ușor, ușuratic, îngăduitor
κράζω, viit. κράξω, ao. έκραξα, și έκραγον, perf. έκραγα, a striga
κρανίον, ου (τό), craniu
κρατέω, a ține, a apuca
κραυγή, ής (ή), strigăt
κρεμάννυμι, viit. κρεμάσω, ao. έκρέμασο, perf. κερρέμασμαι, a atârna, a spinzura
κρήνη, ης (ή) izvor, fântină
κρίμα și κριμα, ατος (τό), jude-

cată, condamna, pedeapsă, pl. îndreptările, drepturile
κρίνω viit. κρινῶ, ao. έκρινα, perf. έκρικα, a judeca, a deosebi; med. a hotărî, a aprecia
κρίσις, εως (ή), sentință, hotărîre, judecată
κριτής, ου (ός), judecător, arbitru
κρύβδην, adv. pe ascuns
κρύπτω viit. κρύπω, a ascunde
κρύφιος, ο, ου, sau κρυφαίος, α, ου, ascuns, tănuit
κτιήμα, ατος (τό), avutul, cîștigul
κτιζω, a zidi, a clădi; a crea
κτίσαντος, gen. sg. part. ao. 1, de la κτιζω
κτίσις εως (ή), clădire, făptură, creațiune
κυβερνάω, a conduce, a călăuzi, a guverna
κυβερνήτης, ου (ός), cîrmaci, conducător
Κύδνος, ου (ός), Cidnus, fluviu din Cilicia
Κυκλάδες, ων (αί νήσοι), insulele Ciclade (în Marea Egee)
κύκλος, ου (ός), cerc
κυκλώω, a înconjura
κυκλωσάντων, gen. pl. part. ao. 1, de la κυκλώω
κυλλός, ή, ου, curb, răsucit; ciung
κῦμος, ατος (τό), val; furtună
κύμβαλον, ου (τό), chimval

κύριος, α, ου, cu genit. care are putere asupra, care este în fruntea
Κύριος, ου (ός), Domnul; stăpin, domn
κυλώω, a împiedica, a opri, a se împotrivi; a apăra

λαλέω, a spune, a vorbi
λαλήσαν (τό) part. ao. λαλέω
λάλος, ος, ου, vorbăreț
λαμβάνω, viit. λήψομαι, aor. 2 έλαβον, perf. είληφα, a lua, a primi
λαμπρός, ό, ου, strălucit
λαμπρόνω, a lumina, a face să strălucească
λάμπω, a străluci
λανθάνω, viit. λήσω, aor. 2 έλαθον, perf. 2 λέληθα a fi ascuns; (cu acuz.) a scăpa privirilor cuiva; a nu reuși în ceva; (cu part.) a rămîne necunoscut
λαός, ου (ός), popor
λάρυγξ, υγγος (ός), laringe, gît-lej
λατρεύω, a sluji; a adora, a servi
λέγω, viit. λέξω sau έρω aor. 1 έλεξα aor. 2 ειπον, pf. ειρηκο, a spune, a zice
λειμωι, ωνος (ός), pajiște
λείπω, viit. λείπω, aor. 2 έλιπον, perf. έλειπισ, a lăsa, a părăsi
λέντιον, ου (τό), ștergar

κόμη, ης (ή), sat
κωμοδία, ας (ή), comedie, satiră
Κως, Κῶ (ή), insula Cos în Marea Egee

A

λευκανοίζω, a fi alb
λευκός, ή, ου, alb
λέων, ονος (ός), leu
λήγω, v. λήξω, ao. έληξα a termina, a înceta, a se rapauza
Λήδα, ης (ή), Leda, soția lui Tindar, mama Elenei, Clitemistrei și Dioscurilor
λήψεσθε, pers. 2 pl. viit. ind. de la λαμβάνω
λιθάζω, a arunca cu pietre
λίθος, ου (ός), piatră
λιμήν, ένος (ός) port (la o apă)
λίμνη, ης (ή), mlaștină; lac
λιπαίνω, viit. λιπανῶ, a unge, a îngrășa; a fecunda
λογίζομαι, a socoti, a calcula; a judeca, a cumpăni
λογισμός, ου (ός), argument, raționament
λόγος, ου (ός), cuvînt, vorbire
fabulă; carte, ό πρώτος λόγος cea dintîi carte; λόγου ποιείσθαι, (gen.) a ține seama, a prețui
λοιπός, ή, ου, celălalt; οι λοιποί, ceilalți, restul

λοχαγός, οὐ (ὅ), ofițer
Λυδοί, ἄν (οἱ), Lidieni, locu-
tori din Lidia, (provincie din
Asia Mică)
Λυκία, ας (ή), Licia, provincie
din Asia Mică
λύκος, ου (ὅ), lup.
λυμῶν, ἄνος (ὅ), urgie, pus-
tiire

M

μαθεῖν, inf. aor. 2 de la μα-
θῶν
μαθητεύω, a învăța, a instrui
μαθητής, οὔ (ὅ), discipol, uce-
nic
μάκαρ, (ὅ, ή, τό), sau μάκαρ,
μάκαιρα, μάκαρ, fericit, noro-
cos
μακαρίζω, a feriți, a socoti fe-
ricit
μακάριος, ο, ου, fericit
Μακεδονικός, ή, ὄν, macedonic,
macedonean
μακροήμερος, ος, ου, îndelung
înzilit, care trăiește sau du-
rează mult timp
μακροθυμέω, a fi îndelung răb-
dător
μακροθυμία, ας (ή), îndelungă
răbdare
μακρός, α, ὄν, lung
μαλακός, ή, ου, slab, fără vi-
goare; incapabil
μᾶλλον, mai mult, mai ales

λύμη, ης (ή), prăpăd, ruină; mur-
dărie
λυπέω, a mihni, a întrista
λύπη, ης (ή), mihnire, întristare,
necaz, grijă
λυσιτελής, ής, ἑς, folositor, a-
vantajos
λυτρωτής, οὔ (ὅ), eliberatorul,
răscumpărătorul
λύω, dezleg

Μανδάνη, ης (ή), Mandane,
mama lui Cyrus, fiica lui As-
tiage, regele Mezilor
μανθάνω, viit. μαθήσομαι, aor. 2
ἐμαθον, perf. μεμάθηκα, a afla;
a studia, a cunoaște, a învăța,
μαραίνω viit. μαρανῶ a se ofili,
a se vesteji
μαρτυρέω, a mărturisii
μάρτυς, μάρτυρος (ὅ, ή), mar-
tor(ă), martir(ă)
μοιτεύω, a căuta să, a dori
μοστιγός, a biciui
μάταιος, ος (α), ου, zadarnic,
fără folos
μάτην, în zadar, în deșert
Μαύσωλος, ου (ὅ), Mausol, re-
gele Cariei, teritoriu din Asia
Mică
μάχη, ης (ή), luptă
μάχομαι, a (se) lupta
μεγαλόνω, a se face mare sau
puternic; a preamări, a glo-
rifica

μεθίσταται, infinitiv de la μεθί-
στημι
μεθίστημι, a schimba (locul), a
disloca
μεθυσκόμιενος, ου, (ὅ), beat
μεθύσκω, viit. μεθύσω și μεθύ-
σομαι, aor. ἐμεθύσθη, a îm-
băta, a îmbiba
μεθύω, a se îmbăta
μέλας, μέλαινα, μέλαν, negru
μέλλω, viit. μελλήσω, aor. ἐμέλ-
λησα, a fi pe punctul de a, a
avea de gând să
μέλλων, ουσα, ου, part. prez. de
la μέλλω; τὰ μέλλοντα în-
templările viitoare, viitorul;
εἰς τὴν μέλλουσαν τὴν πίστιν
ἀπολυφθῆναι pînă la credința
care va să se descopere
μέλος, ους (τό), membru, mădu-
lar; τὰ μέλη corpul în între-
gul lui
μέλος, ους (τό), melodie, cînt,
măsură
μένω, viit. μενῶ, aor. ἔμεινα,
perf. μεμύνηκα și μέμονα, a
rămîne
μέριμνα, ης (ή), grijă
μεοιτής, ου (ὅ), mijlocitor, in-
termediar
μέσος, η, ου, (așezat la) mijloc;
τὸ μέσον, mijlocul, punctul cen-
tral
μετά (gen.) împreună cu (acuz.)
după, în urma
μεταβολή, ης (η), schimbare, trans-
formare
μεταδίδομι, a împărți, a dărui

μετακαλέω, a trimite să cheme,
a convoca
μεταλαμβάνω (gen.) a lua în
schimb, a schimba; a primi,
a obține; a lua parte
μεταλλικός, ή, ὄν, privitor la
ocne, la mine; extras din
mină, metalic
μεταπίθημι, a strămuta, a pune
în alt loc
μετρέω, a măsura
μέτρον, ου (τό), măsură
μέχρι, (gen.) pînă (la)
μή, să nu
μηδείς, μηδενία, μηδέν, niciu-
nul, nimeni
μηδέπω, încă nu
Μήδοι (οἱ), Mezii, popor din
Asia
μήν, μηνός (ὅ), lună, diviziune a
timpului
μήτε... μήτε, nici... nici
μήτηρ, τρός (ή), mamă
μηχανάω, a născoci
Μίδας, ου (ὅ), Midas, regele
Frigiei (Asia Mică)
μυρόν, peste puțin timp
μυρός, ὅ, ὄν, mic, neînsemnat
Μίλητος, ου (ή), Milet, oraș
situat în Asia Mică, la țăr-
mul Mării Egee
μυνησκομαι, viit. μνήσομαι, ao.
ἐμνήσθη sau ἐμνησάμην, perf.
μύνημαι, a-și aminti (gen.)
μοῖσῶ, a urî
μοσός, οὔ (ὅ), salariu, soldă,
preț; πράττεται μοσόν ἄμου-

οίας, a percepe impozitul a-
supra ignoranței
μισοῦσιν (τοῖς), part. prez. dativ
μισέω
μνημα, ατος (τό), monument,
mormint; amintire
μνημεῖον, ου (τό), amintire, mo-
nument, mormint
μνημονεύα, a-și aduce aminte,
a-și aminti de ceva (gen.)
μοιγεύα, a fi desfrinat
μονή, ης (ή), lăcaș, loc de o-
prire, de ședere
μονογενής, ής, έ, unul născut
μόνον, adv. numai

ναί, particula afirmativă, da
ναύαμιον, ου (τό), naufragiu
ναῦς, νεώς (ή), corabie
ναύσταθμος, ου (ό), bază navală
ναύτης, ου (ό), corăbier, navi-
gator
νενεωλιχμένα (τά), pl. neutru,
part. perf. pas. de la νεωλι-
κέω
νεός, α οί, tânăr.
νεότης, τητος (ή), tinerețe
νεφέλη, ης (ή), nor
νέφος, ους (τά), nor
νεωλικέω, a trage o corabie la
uscat
νεώς, νεώ, sau ναός, ου (ό),
templu
νήπιον, ου (τό), copil, puicul unui
animal

μόνος, η, ου, singur
μονόφθαλμος, ος, ου, cu un sin-
gur ochi
μορφή, ης (ή), frumusețe
μουσα, ης (ή), muză
μυθολογέω, a povesti
μῦθος, ου (ό), poveste, fabulă,
legendă
μύλος, ου (ό), piatră de moară
μύριο, μίι și μίι, nenumărați,
nenumărate
μύρμηξ, ηκος (ό), furnică
μυστήριον, ου (τό), taină, secret
μυστικᾶς, in taină, în secret; în
chip mistic

N

νήρος, ου (ή), insulă
νηστεία, ας (ή), post, ajunare-
νήφα, viit. νήφο, a nu bea (bă-
uturi alcoolice), a fi cumpă-
tat, treaz
νικάω, a învinge
νικητής, ου (ο), învingător, bi-
ruiitor
νομίζω, a socoti, a crede, a pre-
supune
νόμος, α ον, pastoral
νόμος, ου (ό), lege
νοσέω, a fi bolnav
νόσος, ου (η), boală
νότος, ου (ό), (vântul de) sud
νουθετέω, a îndemna, a dojeni,
a povățui; a liniști; a ține
de rău, a potoli, a sfătui
bine

νοῦς, νοῦς (ό), minte, inteli-
gență
νομφῶν, ᾶνος (ό) cămară; ca-
mera nupțială

Ξενοφῶν, ᾶντος (ό). Xenofon,
general, istoric, filosof atenian

ὀβολός, ου (ό), obol, cea mai
mică monetă, în valoare de a-
proape 15 bani
ὀδηγέω, a îndruma, a (con)duce
ὀδός, ου (ή), drum, cale
ὀδούς, ὄντος (ό) dinte
ὀδυνάομαι, a fi intristat, indu-
rerat
ὀθεν, drept aceea
οἶδα, verb defectiv, a ști, a în-
țelege
οἰκεῖος, α, ον, casnic; propriu,
al său
οἰκέα, a locui; οἰκεῖν σποράδην
a locui răzleți
οἰκία, ας (ή), casă, locuință
οἰκοδομέω, a zidi, a clădi, a
construi
οἰκοί, acasă
οἶκος, ου, (ό), casă
οἰκουμένη, ης (ή), lumea, uni-
versul
οἰκτιρμα, ατος (τό), și οἰκτιρμός,
ου (ό), îndurare, milă, com-
pătimire

νῦν, adv. acum
νυκί, adv. acum
νύξ, νυκτός, (ή) noapte

Ξ

ξύλον, ου (τό), lemn

Ο

οἰκτιρμων, ου, οί, îndurător, mi-
lostiv
οἶνος, ου (ό), vin
οἶομαι viit. οἰήσομαι, αο. φή-
θην, a socoti, a crede
οἶος, α, ον, ce fel de, cum, pre-
cum
οἴχομαι, viit. οἰχίσσομαι perf.
ὄχημαι și οἴχομαι, a pleca
ὀκηρός, ά, ὄν, care pregetă,
leneș, molii
ὀλεθρος, ου (ο), pieire, moarte
ὀλιγαρχία, ας (ή), guvernare
exercitată de un mic număr
de persoane sau familii
ὀλιγόψυχος, ος, ον, sfios, fără
curaj
ὀλιγορέω, a se preocupa puțin
de, a fi nepăsător față de
ὀλιθηρός, ά, ὄν, gata să alu-
nece, alunecos
ὀλόκληρος, ος, ον, în întregime,
complet
ὀλολύξω, viit. ὀλόλυξα sau ὀλο-
λύξομαι, αο. ὀλόλυξα, a urla,

a scoate țipete (de durere)
δλος, η, ον, întreg, tot
δλοσχερής, ής, ές, întreg, desă-
virșit
δλοτελής, ής, ές, desăvirșit, per-
fect
δλος, în genere, în întregime, în
total
δμιλέω (cu dat.), a fi în relații
sau în legătură cu, a se adu-
na; a sta de vorbă cu
δμνυμι, viit. δμόςω sau δμοῦμαι,
aor. δμοσα, perf. δμοσα sau
δμώμοσα, a jura.
δμοθυμαδόν, cu toții, în unani-
mitate
δμοιος, α, ον, asemenea
δμοιαπαθής, ής, ές, care păti-
mește sau suferă la fel
δμοίωμα, ατος (τό), asemănare
δμολος, (de) asemenea, tot ast-
fel, în acelaș fel
δμολογέω, a mărturisi, a recu-
noaște, a fi de acord, pro-
mite
δμοιόω, a fi de acord, a se în-
țelege
δμοούσιος, ος, ον, de aceeași
ființă
δμοῦ în același loc, împreună
δμως, totuși, cu toate acestea
δνικός, ή, όν, de moară
δνομα, ατος (τό), nume
δνομάζω, numesc
δνος, ον (ό), măgar
δντως, cu adevărat, de fapt, în
mod real.
δνωξέ, υχος (ή), ghiară

δπιθοφύλαξ, κος (ό), soldat sau
unitate din ariergardă
δπίσω, înapoi
δπλον, ον (τό), armă
δπόσος, η, ον, oricît de nume-
ros; cît de mult
δπόταν, (cu subj) oricînd, ori
de cîte ori
δπου, adv. acolo unde
δπιανόμενος, part. prez. mediu
de la
δπτάνω, a vedea
δπως, (pentru) ca să, (pre)cum
δρατός, ή, όν, văzut, vizibil
δράω, α vedea
δργανον, ον (τό), harpă
δργή, ής (ή), minie
δρθόδοξος, ος, ον, ortodox
δρκος, ον (ό), jurămint
δρμή, ής (ή), pasiune
δρνις, ιβος (ή), pasăre
δρος, ος (τό), munte, deal
δς, ή, ό, care
δσος, η, ον, cît de mare, cît de
numeros, καθ' όσον pe cît,
întu cît
δστις, ήεις, ό τι, care, oricare
δστισῶν sau δστις οἶν, oricine
(ar fi)
δταν conj. temp. cu subj., cînd
(cu privire la viitor)
δτε, după ce, cînd
δτι, că, fiindcă
οῦ, adv. unde
οῦδεις, οῦδεμία, οῦδέν, nimeni
nimic
οὔδέποτε, niciodată
οῦθεις, οῦδεμία, οῦθέν, v. οὔθεις

οὔκετι, nu încă, nu... mai
οὔκοῦν, deci, așa dar
οὔπόποτε, niciodată
οὔράνιος, α, sau ρς, ον, ceresc
οὔρανός, οῦ (ο), cer
οὔτε. οὔτε, nici... nici
οὔτω, înaintea unei consoane și
οὔτως înaintea unei vocale,
(tot) astfel, καθήν οὔτω atît de
frumoasă
οφειλέτης, ον (ό), dator(nic),

παθιτός, ή, όν, expus, supus la
suferință, la pătimire
παθόντα, part. ao. 2 de la πά-
χω, a suferi
παιδαγωγός, οῦ (ό), îndrumător
al copiilor
παιδεια, ας (ή), educație. Παι-
δεια, ας (ή), personificarea
învățăturii, învățatură întru-
pată
παιδεύω, a educa; a pedepsi
παιδισκη, ης (ή), femeie de
serviciu, finăra sclavă
παῖς, παιδός (ό, ή), copil, om de
serviciu
παιω, α lovi, a bate
παλαιός, α, ον, vechi
πάλλιν, iarăși, din nou και πό-
λι, și altă dată
παμμεγεθης, ής, ές, foarte mare
παναρμόνιος, ος, ον, armonic, si-
metric
πανήγυρις, εως (ή), sărbătoare

cel ce datorează, debitor;
cel care a greșit
οφείλω, a trebui, a fi dator
sau obligat să
οφθαίμωός, οῦ (ό), ochi
οχλος, ον (ό), mulțime
οπέ, tirziu (compl. în gen)
οφει, viit. de la δράω
οφμιος, (s. inf. οειτός) ploaie tirzie
οφεις, εως (ή), vedere, ochi
αι οφεις, ochii

Π

πάνσοφος, ος, ον, a tot știutor,
foarte, prea înțelept
παντάσαι(ν), cu totul
πανταχοῦ, adv. pretutindenea
παντοκράτωρ, ορος (ό ή), a tot-
puternic(ă), a totștiitor
πάντοτε, pururea, întotdeauna
πάππος, ον (ό), bunic
παρά, (cu genit.) de la, din
partea
παραβάσις, εως, (ή), abatere,
călcarea legii
παράδειγμα, ατος (τό), exem-
plu
παραδίδωμι, a transmite
παραδῶ, ao. 2 conj. de la πα-
ραδίδωμι
παρακαλέω, a îndemna, a invita;
a chema în ajutor; a incu-
raja, a mîngîia
παρακλήσις, εως, îndemn(are),
încurajare, consolare, mîngî-
iere

παράκλητος, ου (ὁ), mijlocitor, mîngîietor
παράλαμβάνω, viit. λήψομαι, ao. ἔλαβον pf. εἴληψο, a lua în primire; a găsi
παράλυσις, a chinui, a vătăma, a năpăstui
παράμυθεομαι, viit. παραμυθήσομαι, a aduce mîngîieri, a liniști, a alina, a potoli
παράπέμπω, a trimite de-a lungul; a fi condus pas.
παραπειμθήμεν, opt. ao. pas. de la παραπέμω
παρασκευάζω, a pregăti
παρασιτήσατε, imper. ao. παρ-στημι
παρατηρέω, a păzi, a observa, a supraveghea
παρατιθήμι, a incredința
παρόδωκα, perf. ind. dela παραδίδωμι
πάρεμι, a fi prezent, a asista; a apăra
παρεστήκειον m. m. c. p. de la παρστημι
παρέρχομαι a înainta, εις τὸν δῆμον, a se prezenta în adunarea poporului
παρεστήσατε, ao. ind. de la παρστημι
πάρεσι (ν), prez. ind. de la πάρεμι, a fi prezent
παρέχοι, a procura, a face
παρήγγειλεν, ao. ind. de la παραγγέλω, a porunci
παρθένος, ου (ή), fecioară
παριστάνω, v. παρστημι

παρστημι, a sta lingă pentru a ajuta; a asista, a pune la dispoziția cuiva ceva
παροξύνω, a aștia împotriva cuiva, a îndemna
παρουσία, ας (ή), prezență, arătare. Παρουσία τοῦ Κυρίου, Venirea Domnului
παρόρσοια, ας (ή), credință tare, incredere, sinceritate
παρων, οντος, part. prez. de la πάρεμι
πᾶς, πᾶσα, πᾶν, tot, întreg
Πάσχα (τό) indeclinabil, Paștele, masa de Paște
πάσχω, viit. πείσομαι, ao. ἔποθον, perf. πέπονθα, a suferi
Πάταρος, ων (τά), Patara, oraș
πατάσσω, a lovi, a bate
πατήσας, part. ao. 1 de la πατέω, a călca în picioare
πατριάρχης, ου (ὁ), patriarh
πατρις, ιδος (ή), patrie
παύομαι, a înceta, a se opri; a demite, a cere demisia
παύω, a înceta, a curma, a face să înceteze
πειθομαι, a se supune, a asculta de, a se lăsa convins
πειθω, viit. πείσα, ao. ἔπεισα, perf. πέπεικα, a convinge
πειράσομαι, (gen.) a pune la încercare pe cineva
πειροανιος, partic. ao. 1, de la πείρω
Πεισιστρατος, ου (ὁ), Pisistrat, tiranul Atenei
πέλαγος, ους (τό), marea

Πέλλα, ης (ή), Pella, oraș în Macedonia
πέμπω, a trimite
πέμπτος, η, ου, al cincilea
πεμπτός, ή ὄν, trimis
πένης, ητος (ὁ), sărac
πεντακισχίλιοι, αι, α, cinci mii
πέντε, cinci
Πεντηκοστή, ης (ήμερα), sărbătoarea Cinzecimii
πεπειράσομαι, indic. perf. mediu pers. 1 sg. dela πειράσομαι
πέραν, dincolo, departe; τὸ πέραν de cealaltă parte
περί (gen.) în privința, pentru; cu (acuz.), în jurul
περιοιτράπτω, viit. άψω, a străluci peste, a înconjura cu fulgere
περιβάλλω, a îmbrățișa
περιογάσσομαι, a cerceta cu de-anuntul, a se interesa
περικεῖμαι, a fi inconjurat, a fi așezat în jurul, a atirna de
περικεφαλαία, ας (ή), coif
περιμένω, a aștepta
περισσοτέω, a străbate, a cutreiera
περιουγή, ης (ή), îngrădire, înconjur
περιπατέω, a umbla, a se plimba
περιπατήσωμεν, conjunct. ao. 1, de la περιπατέω
περιποιήοις, εως (ή), dobîndire, păstrare
περιπυλωμέθα, conj. ao. med. de la περιπύλωω, a îmbrățișa

περισσός, ή, ὄν, care depășește măsura, e prea mult, de pri-sos
περιστάνω, a prezenta, a oferi
περπερεύομαι, a fi îngînat, a se lăuda
Πέρσης, ου, Persan, locuitor al Persiei
περικός, ή, ὄν, persic, persan
πέσητε, conj. ao. 2 πίπω
πειτεινός (πειτηνός) ὄς, ὄν, zburătoare
πέτρα, ας (ή), stîncă
Πέτρος, ου (ὁ), Petru
πῆχυς, εως (ὁ), cot (măsură)
πέζω, a strivi, a zdrobi
πικραίνω, a amări, a întărita a fi aspru cu
πικρία, ας (ή), amarăciune
πιμπλημι viit. πλησα, ao. ἔπλησα, pf. πέπληκα, a umple, a sătura
πίνω, viit. πίομαι și πιούμαι, ao. ἔπιον, perf. πέποκα, a bea
πίπω, viit. πεσοῦμαι, ao. 2 ἔπεσον, perf. πέπωκα a cădea a pieri
πιστεύω, a crede
πίσις, εως (ή), credință
πιστός, ή, ὄν, credincios
πλανάω, viit. πλανησω, a rătăci
πλάνη, ης (ή), rătăcire, greșeală
πλάτω viit. πλάσσω, aor. ἔπιασα, perf. πέπλακα, a plăsmui, a închipui
πλίθρον, ου (το), pletră, măsură de lungime = 29, 60 m)
πλείοτος, η, ου, superl. de la πάλος

πλέω, a pluti
πλήθος, ος (τό), multime, abundență, belșug
πλήρ, (gen.) afară de
πληρης, ης, ες, plin
πληρώω, a umple, a împlini, a săvârși πληροῦσθαι τὸ πλοῖον, a se umple corabia cu apă
πλησιάζω, (cu dat.) a se apropia de
πλησιον, aproape de, vecin cu; ὁ πλησιον, vecinul, aproapele
πλήττω, aο. πλήξω, perf. πέπληχα, a lovi, a răni
πλοῖον, ου (τό), corabie; πληροῦσθαι τὸ πλοῖον, a se umple corabia cu apă
πλούσιος, α, ου, bogat
πλουσιῶς, cu bogăție, din belșug
πλοῦτος, ου (ὁ), bogăție
πλόω, viit. πλυνῶ, aορ. ἐπλυνω, perf. ἐπλυνκα, a spăla
πνεῦμα, τος (τό), spirit, duh
πνευματικός, ή, όν, spiritual
πνοή, ης (ή), suflare, adiere de vint
πνά, πάς (ή), iarbă
πόθεν, de unde? de ce? pentru ce? cum?
ποιέω, a face
ποιηθέντα, part. aο. pas, sg. de la ποιέω
ποίησις, εως (ή), poezie, poem
ποιητής, ου (ὁ), făcător, creator; poet
ποιητική, ης (ή), s. înf. τέχνη, poezia

ποικίλος, η, ου, felurit, variat, divers
ποιμαίνω, a păstori
ποιμήν, ένος (ὁ), păstor
ποίμνιον, ου (τό), turmă
ποιός, α, ου, adj. inter. ce fel? de ce natură? care?
πολεμικός, ή, όν, de război, relativ la război
πολέμιος, ου, inamic, vrășmas, dușman
πολιορκέω, a asedia, a bloca
πολιτεῖς, ας (ή), formă de guvernământ, regim politic, guvern, constituție
πολίτης, ου (ὁ), cetățean
πολιτικός, ή, όν, sociabil, politic
πολλάκις, adesea
Πολυδεύχης, ους (ὁ), Polidevchis sau Pollux, fiul lui Zeus și al Ledei, fratele lui Castor
πολυπλασιάζω, a înmulți
πολυπραγματέω, a se amesteca în treburile altora
πολύς, πολλή, πολύ, mult, numeros
πολύπλαγχνος, ος, ου, mult milostiv
πολυτελής, ης, ές, mareș, strălucit, somptuos
πονηρία, ας (ή), răutate, perwersitate
πονηρός, ά, όν, rău, viclean
πόνος, ου (ὁ), muncă, oboseală, trudă
Πόντιος Πειλάτος, Ponțiu Pilat
πορεία, ας (ή), drum, călătorie, mers

πορευθεῖσθαι, part. aο. pas. de la πορεύομαι
πορεύομαι, a pleca, a merge
πορεύω, a merge, a călători, a porni
πορθέω, a prăda, a jefui
πόρθω, dinainte, departe
πόρθωθαι, de departe, dinainte; de demult
πόρος, η, ου, cit de mare? cit de numeros?
ποταμός, ου (ὁ), fluviu
πότε sau ποτε, (enclitic) vreo dată
ποτήριον, ου (τό), pahar
ποιίζω, a da să bea
πότιμος, ου, ου, potabil
ποτόν, ου (τό), băutură
πότος, ή, όν, potabil
πότος, ου (ὁ) acțiunea de a bea, ospăț
ποῦ, unde
πούς sau ποῦς, ποδός (ὁ) picior
πραγμα, τος (τό), lucru, treabă, ocupație
πράξις, εως (ή), faptă
πράος, υῖα, ου, blind
πράότης, ητος (ή), blindește
πράττω, a face εὐ πράττω, a o duce bine, a izbuti
πραῦτης, ητος (ή), blindește
προεβύτερος, ου (ὁ), bătrîn; preot
πρόν, înainte, înainte ca
πρό, (gen.) înaintea
προάγω, a merge înainte, a înainta

προανατάσσω, a pune înainte, a pune pe primul plan
προδίδωμι, a preda, a trăda
πρόειμι, a înainta spre
προέχω, a depăși, a fi superior; οἱ προέχοντες ποιηται, principalii poeți, poeții de seamă
προηγέομαι, a întrece, a merge înainte; a fi prevenitor
πρόθυμος, ος, ου, zelos, plin de rîvnă
προῦμος, (s. înf. ὑετός), ploaie timpurie
προϊούσι, part. prez. dat. de la πρόειμι
προϊστάμενος part. prez. mediopas. de la πρόστημι
προϊστημι, a așeza în frunte, a pune conducător
Προῖτος, ου (ὁ), Pretus, rege din Tirint (la sud de Corint)
προμηθής, ης, ές, prevăzător
προνοία, ας (ή), prevedere, providență, grijă
προοράω, a prevedea
προπέμπω, a însoți, a întovărăși
πρός (cu acuz.) către; contra
προσοδάω, a aștepta
προσελθών part. aο. 2, de la προσέρχομαι
προσερχομαι, a se apropia
προσειέθη, indic. aο. pas. de la προστίθημι
προσευχή, ης (ή), rugă (ciune)
προσεύχομαι, viit. προσεύχομαι

αο. προσευξάμην, perf. προσεύγμαi, a se ruga
 προσέχω, a lua aminte, a fi atent
 προσήνεγκεν, indic. ao. 2, de la προσφέρω
 προσκαλέομαι, a chema la sine
 προσκαλέω, a chema, a convoca
 προσκαρτερέω, a stărui
 προσκυνέω, a se închina, a adora
 προστάττω, a fixa, a hotărî, a dispune
 προστεθήσεται, viit. ind. pas. de la προστίθημι
 προστίθημι, a se asocia la, a se uni cu, a adăuga
 προσφέρω, a aduce, a prezenta, a oferi
 πρόσω, adv. departe
 πρόσωπον, ου (τό), față, figură
 πότερον, mai înainte, altă dată, în timpurile străvechi
 προστιμάω, a prefera
 προουκήρουσα, ind. ao. de la προουκῆρῶ, a anunța, a vesti
 προφαίνω, a (se) arăta

ῥαδιούργημα, ατος (τό), faptă uşuratică
 ῥαδίως, adv. ușor, repede
 ῥαθυμία, ας (ή), nepăsare, indiferență
 ῥανιζώ, a stropi
 ῥήτωρ, ορος (ός), orator
 ῥίζω, ης (ή), rădăcină

προφασίζομαι, a pretexta
 προφασίς, εως (ή), pretext, scuză; προφασίζομαι προφάσεις aduc scuze false; tăgăduiesc răspunsurile
 προφητεία, ας (ή), darul profetiei
 προφητεύω, a prooroci, a profetiza
 προφήτης, ου (ός), profet
 πρώτον, mai întâi, în primul rînd
 πρώτος, η, ου, cel dintîi, primul
 πτέρνα, ης (ή), călciul
 πτηνός, ή, όν, zburător, înaripat
 Πυθαγόρας, ου (ός), Pitagora, renumit filosof
 πνυθόμειον, gen. part. ao. 2 de la πνυθάνομαι, a se informa, a întreba
 πύλη, ης (ός), poarta
 πύρ, πυρός (τός), foc
 πυρέττω, a suferi de friguri
 πωλέω, a vinde
 πώς, în ce fel
 πώς (encl.) oarecum, cumva

P

*Ρόδος, ου (ή), insula Rodos
 *Ρωμαίος, α, ου, roman. Οί Ρῶμαῖοι, Romanii
 ῥώννυμι, viit. ῥώσω, ao. ῥῶσα, perf. ῥῶσα, a întări. Perf. pas. ῥῶσμαι înseamnă a fi în plină putere

σαγηνεύσας, part. ao. 1, de la σαγηνεύω, a vina (pește)
 Σαλαμίς, ἴνος (ή), Salamina (insulă)
 σάλπιγξ, ἴγγος (ή), trompetă
 Σάμος, α, ου, din insula Samos
 Σαμψών (ός), Samson
 σαρκωθείς, εἶσα, έν, part. ao. pas. de la σαρκώω
 σαρκώω, a întrupa
 σάρξ, σαρκός (ή), corp, trup
 σάτον, ου (τό), măsură de griu
 Σαῦλος, ου și Σαούλ, (indecl.)
 Saul
 σβέννυμι, a stinge (are și forma ζβέννυμι)
 σέβομαι, viit. σεβήσομαι, aor. σεσημάμην, a cinsti, a respecta
 Σειληνός, ου (ός), Silen, semizeu
 σειμός, ου (ός), cutremur
 σελήνη, ης (ή), luna (de pe cer)
 σεμνός, ή, όν, respectabil, vrednic de respect
 σημαίνω, arăt, reprezint
 σημείον, ου (τό), semn, dovadă, probă
 σήμερον sau τήμερον, azi, astăzi
 σήπω, viit. σήψω, ao. 1 ἔσηψα, ao. 2 ἐσάπην, a putrezi
 σιτόβρωτος, ος, ου, mîncat de viermi
 Σίμων, ωτος, Simon
 σίναπι, εως (τός), muștar
 σινοπεύς, εως, locuitor din Sinope
 Σινάπη, ης (ή) oraș din Asia
 Mică

σιτέω, a hrăni
 σίτος, ου (ός), grîu, hrană
 σκανδαλλίζω, a turbura, a su-păra, a sminti
 σκενή, ης, (ή), haină, veșmînt
 σκεῦος, ους (τό), vas
 σκηνέω, a așeza o tabără, a fi sub cort
 σκηνώω, a locui, a se așeza
 σκοπέω, a privi, a examina, a observa
 σκότος, ους (τό), și σκότιος, ου (ός), întuneric
 σκόληξ, ηκος (ός), vierme
 Σολομών, ώντος, Solomon
 σοφία, ας (ή), înțelepciune
 σοφός, ου (ός), înțelept
 σπατάλω viit. σπατάλωσω, a trăi în lux
 σπείρω, viit. σπερῶ, aor. ἐσπειρα, aor. 2 ἐσάτην, perf. ἐσπαρκα, a semăna
 σπένδομαι, (dat.) a încheia pace cu
 σπέρμα, ατος (τό), sămîntă, urmași
 σπλάγγων, ου (τό), inimă, milă; măruntaiele victimelor
 σποράδην, ici și colo, răzleț
 σπονδάω, a lucra cu zel la ceva, (ἐπι cu dat) a se preocupa, a se îndeletnici
 σπουδαίος, α, ου, zelos, serios
 σπουδή, ης (ή), rivnă, zel, tragere de inimă, sirguință
 σπυρίς, ἴδος (ή), coș, paner

στανρόω, a răstigni, a crucifica
σταυρωθέντα, acuz. sg. part. aor. pas. dela στανρόω
στερω, a acoperi; a îndura, a suferi
στανάζω, viit. στανάζω, a ofta, a suspina, a (se) plinge
στανός, ή, όν, strimt, îngust
στηρίζω, viit. στηρίζω, aor. έστρήριζα, perf. έστρήριγμαi a fixa, a întări
στολή, ης (ή), haină, veşmint
στόμα, ατος (τό), gură
στρατηγός, ού (ό), comandant, general
στρατιώτης, ου (ό), soldat
στρέφω viit. στρέφω aor. έστρεψα, aor. 2 έστρεφα, a se întoarce
στρογγύλος, η, ου, rotund
συνγνώμη, ης (ή), iertare
συγκατοικίζω, a întemeia împreună (o cetate); a popula
συγκατάκησαν, aor. ind. de la συγκατοικίζω
συγκλειόμενος, part. prez. de la συγκλείω
συγκλείω, a închide împreună
συγγέω, viit. συγγέσω, aor. σνέγεα a turbura, a infrunta, a rusina
συγγράω, a fi de acord, a consimţi; a ierta
συλλαβάνω, viit. συλλήφωμαι, aor. συνέλαβον, a zămisli, a concepe
συμβάλλομαι, a contribui
συμβιβάζω, a învăţa pe cineva, a-l convinge

σύμβολον, ου (τό), simbol
συμβουλευώ, a sfătui, med. a se sfătui
σύμβουλος, ου (ό), sfătuitor
συμπληροῦμαι, a se umple, a se împlini
συμπληρώω, a completa, a împlini, a umple
συμφορεῖσθαι, a pleca sau a merge împreună cu
συμπροσκυνέω a se închina sau a adora împreună
συμπροσκυνόμενος, (τό), part. prez. pas. de la συμπροσκυνέω
συμφέρον, οντος, (τό), ceea ce interesează, interesul
συνάγω, a aduna
συναλλίζω, a aduna, a reuni; a fi împreună
συναντάω, a (se) întâlni; a se întâmpla
σύνδεσμος, ου (ό), legătură, nod
συνδιατρέβω, viit. τρέβω, (dat.) a se asocia cu, a-şi petrece timpul împreună cu
συνδοιάζω, şi συνδοιάω, a gândi sau a crede la fel cu cineva, a se învoi cu cineva
συνδοκιμάζω, a examina sau a cerceta împreună cu
συνδοξάζω, a preamări la o laltă sau împreună cu
συνεγείρω, a învia, a se scula din morţi împreună cu
συνελθών, όντος, partic. aor. 2 de la συνέρχομαι
συνεξαμαρτάνω, dat. a comite a-

celeaşi greşeli sau a avea aceleaşi păcate.
συνεργός, ού (ό), tovarăş de muncă, colaborator, ajutor
συνέρχομαι, a se aduna, a se stringe împreună
σύνεσις, εως (ή), înţelegere; înţeles, sens
συνετάφημεν, aor. 2 ind. pas. de la συνθάπτω
συνεχούθη, aor. ind. de la συγχέω
συνηγέρθητε, ind. aor. pas. de la συνεγείρω
συνήθης, ης, ες, obişnuit, familiar, intim
συνήχηθη, aor. pas. al ind. de la συνάγω
συνθάπτω, viit. θάψω, aor. 1 έθαψα, aor. 2 έταφον, perf. τέταψα, a înmorminta cu
συνουδένω, a merge pe aceeaşi cale, a însoţi la drum
συνουσία, ας (ή), întovărăşire, societate, relaţii
συντείνω, a întinde împreună; pas. a face sforţări, a fi încordat

ταλαιπωρεία, ας (ή), chin, nenorocire, mizerie
ταλαιπωρος, ος, ου, nenorocit
ταπεινός, ή, όν, smerit, modest
ταπεινοφροσύνη, ης (ή), smerenie, modestie
ταπεινώω, a umili, a smeri

σόντομος, ος, ου, (pre)scurtat, scurt, rezumat
σύριγξ, γγος (ή), fluer
σύρω, a trage, a ţiri
σφαγή, ης (ή), omor, măcel; sacrificiu
σφάρα, adv. foarte
σχεδόν, adv. aproape
σχολή, ης (ή), şcoală
σώζω sau σώζα, viit. σώσω, a mântui, a scăpa, a salva
Σωκράτης, ους (ό), Socrate
σώμα, ατος (τό), corp, trup
σώος, ος (α) ου, şi σώς, σώς, οών, sănătos, teafăr
σωτηριος, ας (ή), mîntuire
σωτήριος, α, ου, salutar, aducător de mîntuire
σωφρονένω, a fi înţelept
σωφρώνως, in chip înţelept, cu înţelepciune
σωφροσύνη, ης (ή), înţelepciune, cumpătare, moderaţiune prudentă
σώφρων, ου, ου, cumpătat, moderat, prudent

T

ταράσσω sau ταράττω, a turbura
τάττω sau τάσσω, a pune în rînduială, a aşeza
ταυτά, crasă in loc de τὰ αὐτά, aceleaşi lucruri
ταφέντα, part. aor. 2 pas. dela

θάπτω, a înmormânta, a îngropa
τάφος, ου (ός), mormint
ταχύ, repede, de grabă, iute
τεθνηκέναι, inf. perf. de la θνή-
σκω
τεκμήριον, ου (τό), dovadă, probă
τεκνίον, ου (τό), diminutiv de la
τέκνον
τέκνον, ου (τό), copil
τέλειος, α, ου, desăvirșit, com-
plet
τελειότης, ητος (ή), desăvirșire,
perfectiune
τελευτάω, a muri
τέλος, ους (τό), sfirșit. (Είς τό
τέλος, pînă la capăt, pînă la
sfirșit) tribut, impozit
τέρω, a încinta, a fermeca
τεσσαράκοντα, patruzeci
τεταγμένος, part. perf. Pas. de
la τάτω
τετρακόσιοι, αι, α, patru sute
τετράπους, ους, ουν, patru ped
τέτιξ, ιγος (ός), grăcere
τέχνη, ης (ή), artă, meșteșug
τεχνικώς, cu meșteșug, cu înde-
minare, cu artă
τηλικούτος, τιληκαύτη, τιληκούτο
așa de mare
τήμερον sau σήμερος, astăzi
τηρέω, a păstra, a păzi
τηρούντες, (οί) part. prez. act. de la
τηρέω, paznicii, gardienii in-
chisorii, temnic_crii
τίκτω, viit. τέξομαι, aor. 2 έτε-
κον, perf. τέτοκα, a fi gata să
nască, a naște
τιμάω, a onora, a cinsti

τιμή, ης (ή), cinste, onoare
τίμιος, α, ου, de preț, scump.
Οὐδέ εχω την ψυχην τιμλαν,
nici nu pun preț pe suflet
(viața mea)
τιμωρέω, a pedepsi, a (se) răz-
buna
Τίρυνθος, ου (ός), Tirint, oraș în
Argolida, la sud de Corint
τόξενμα, ατος (τό), ploaie de
săgeți; corp de arcași
τόπος, ου (ός), loc
τοσοῦτος, τοσαύτη, τοσοῦτο, așa
de mare, așa de lung
τότε, atunci
τρέχλος, ου (ός), grît, grumaz
τρέφω viit. θρέψω, aor. 1, έθρεψα,
perf. τέτροφα, a hrăni, a
crește
τρέχω v. θρέξομαι (δραμοῦμαι)
aor. 1 έθρεξα, aor. 2 έδραμον,
pl. δεδράμηκα (δέδρομα), a
alerga
τριάκοντα, (οί), cei 30 (de tirani
ai Atenei)
Τριάς, άδος (ή) Treimea
τριήρης, ους (ή) corabie cu 3
rînduri de lopeți, triemă
τριτάγιος, ος, ου, întreit sfînt
τρόπις εως sau ιδος (ή), carenă,
partea ce se cufundă în apă,
din corpul unei corăbii în-
cărcate
τρόπος, ου (ός), chip, mod; ca-
racter, fire
τροφή, ης (ή), hrană
τροπῶω, a duce o viață de plă-
ceri, a se desfăta

τρώγω, viit. τρώξομαι, aor. 2 ..
τραγο, perf. τέτρογμαι, a
mîncă
τυγχάνω viit. τεύξομαι, aor. 2 έ-
τυχον. perf. τετύχηκα, a fi sau
a se găsi din întîmplare, a a-
tinge, a se întîmpla; (cu gen.)
a obține ώς έτυχε la întîmplare,
oricum
δβριζομαι, a împila, a apăsa, a
oprima
εγυιαιω, a fi sănătos
δδωρ, ατος (τό) apă
έτεός, ου (ός), ploaie
έμνέω, a înălța cîntări de laudă
έμνος, ου (ός), cîntare de laudă,
imn
έπάγω v. έπάξω aor. έπήγαγον
a pleca, a se duce; έπάγομαι,
a pune sub puterea sa; a sfă-
tui, a sugera
έπακούω, (gen. dat.) a asculta,
a se supune
έπάρχοντα (τά), neutr. pl. part.
prez. de la έπάρχω, averea
έπάρχω, a apartîne; a exista,
a fi
έπέρ, (gen.) pentru, în favoa-
rea; (acuz.) deasupra, peste
έπερβολή, ης (ή), depășirea mă-
surii, exces; trecerea peste un
munte; colină, deal
έπερεκπερισσον, sau έπερεκπε-
ρισσῶς, foarte mult, peste mă-
sură de mult, prisoselnic

τύπος, ου (ός), formă, schiță, fi-
gură
τυραννικόν, ου (τό), exercitarea
unei guvernări tiranice
τύραννος, ου (ός), stăpînitor, des-
pot, tiran
Τύρος, ου (ή), orașul Tir (în Fe-
nicia)
τύχη, ης (ή), noroc, soartă

Υ

έπερορώ, cu gen., a se uita
de sus la cineva, a disprețui,
a nu ține seama de
έπέστρεψεν, aor. 1 al ind. ύ-
ποστρέφω
έπαγάγην aor. 2 al indic de la
έπάγω
έπηρέτης, ου (ός), slujitor
έποδειγμα, ατος (τό), pildă,
semn, model
έποθήκη, ης (ή), bază normă
de purtare, principiu; sfat
έποκέμενος, part. med. de la
έποκέμαι, a fi așezat pe, a
servi ca bază, ca garanție
έπολαμβάνω, a prinde, a aresta;
a ademeni
έπομένω, a răbda
έπομονή, ης (ή) răbdare, stă-
ruință
έποπόδιον, ου (τό), asternt,
scăunel
έποστελλομαι, viit. έποστελῶ-
μαι, aor. έποστειλάμην a ascun-
de, a nu spune, a trece sub
tăcere

ὑποστρέφω, a întoarce pe cineva
înapoi, a se întoarce din cale
ὑποσύω, a trage în jos, a face
să slăbească, a atrage ușor
ὑποτάσσω, a se supune
ὑς, ὑός (ὄ), porc; ὄ ὑς ἄγριος,
mistret

ῥσσωπος, ου (ή), isop, (plantă
aromatică)
ῥστερον, mai tirziu
ὑψηλός, ή, ὄν, înalt, ridicat
ὑψος, ους (τό), înălțime de
sus

Φ

φαίνω, viit. φανῶ, ao. ἔφηναι,
perf. πέφαγκα, a se arăta
φαλακρός, ά, ὄ, chel, pleșuv
φανείς, φανείσα, φανέν, part. 2,
de la φαίνω
φανερός, ά, ὄν, vizibil
φανερῶς, a se arăta
φασις, (ὄ), faraon
φάρμακον, ου (ὄ), medicament
φάσκω, a spune, a declara
φαῦλος, η (ος), ον, de proastă
calitate, slab, josnic
φείδομαι, viit. φείσομαι, ao. 2,
ἐφιδόμην, perf. πέφεισομαι,
(gen.) a cruța, a economisi
φέρω, v. οἶσω, ao. ἤνεγκον, perf.
ἐνήνοχα, a aduce, a purta, a
suporta, a duce
φημί, a spune, a zice
φθέγγομαι, a rosti, a vorbi
φθορά. ἄς (ή), moarte, pieire,
descompunere
φιαλί, ης (ή), cupă, vas pentru
băut
φιλαδέλφια, ἄς (ή), iubire frățească
φιλάθραπος, ος, ον, iubitor de
oameni

φιλέω, a iubi
φιλημα, ατος (τό), sărutare, des-
mierdare
φιλόζωος, ος, ον, iubitor de viață
φιλοξενία, ἄς (ή), ospitalitate
φίλος, ου (ὄ), prieten, amic
φιλόστοργος, ος, ον, plin de du-
ioșie
φοβέομαι, a se înfricoșa, a se
însăpăimînta, a se teme
φόβος, ου (ὄ), teamă, frică
Φοίνικες, ων (οί), Fenicienii
φυνάω, a merge, a frecventa, a
cutreiera
φονεύω, a omori
φονικός, ή, ὄν, privitor la omor,
criminal; τὰ φονικά crime
φόνος, ου, omor,ucidere
φορτίον, ου (τό), sarcină po-
vară
φράζω, a spune, a rosti, a de-
clara
φρέαρ, ατος (τό), puț
φρήν, φρενός (ή), spirit, inteli-
gență
φρονέω, a gândi. Μέγα φρονεῖν,
a fi mindru

φρουρέω, a păzi, a străjui
φρυγαδένω, a goni, a alunga
φυλακή, ης (ή), supraveghere,
sprijin, ocrotire; φυλακαί, mă-
suri de apărare
φυλάττω, a păstra, a păzi
φυσίω, a se mindri
φύσις, εως (ή), natura, firea, ca-
racterul

X

χαίρω, viit. χαιρήσω, ao. ἐχά-
ρην, perf. κεχάρηκα, a se bu-
cura
χαλάω, a da drumul din lanțuri,
din închisoare; a lăsa jos
χαλεπαίνω (dat.) a se supăra
pe cineva
χαλκός, ου (ὄ), aramă
χαρῶ, ἄς (ή), bucurie, veselie
χαρίζομαι, a dăruii, a ierta
χάριν, din cauza, pentru
χάρις, ικος, (ή), farmec, dar; tre-
cere, har
χαρισάμενος, part. ao. 1 de la
χαρίζομαι
χάρισμα, ατος (τό), binefacere,
dar; τὰ χαρίσματα, darurile
χαροποιέω, a înveseli, a bucura
χαροποιήσας, part. ao. 1 de la
χαροποιέω
χεῖλος, ους (τό), buză
χειροτονέω, a hirotonisi
χελιδών, ονος (ή), rîndunică
χερονβίω (τά), ceata îngerilor he-
ruvimi

χίν, χηνός (ὄ ή ή), gîscă, gîscan
χίρα, ἄς (ή), vîduvă
χίμαιρα, ἄς (ή), himeră, mon-
stru mitologic
χίων, χιώνος (ή), zăpadă, omăt
χλοερός sau χλωρός, ά, ὄν, verde
in toată puterea
χολή, ης (ή), fiere, venin
χορηγός, ου (ὄ), dătător, care
dă
χορός, ου (ὄ), cor
χορεύομαι, (dat.) a se servi de
χορεία, ἄς (ή), folos, nevoie,
lipsă
χορημα, ατος (τό), avere, bo-
gății, bani
χορήμιος, ος (η), ον, folositor
χορηστεύομαι, a fi plin de bu-
nătate
χορησιότης, τητος (ή), bunătate,
valoare, preț
χριστιανός, ου (ὄ), creștin
Χριστός, ου (ὄ), Hristos
χρόνος, ου (ὄ), timp
χάλος, ή, ὄν, șchiop
χώρα, ἄς (ή), țară, ogor, țarină

χωρέω, a merge, a înainta, a trece

χωρίζομαι, a se depărta

Ψ

ψάλλω, viit. ψαλῶ, ao. ἔψηλα,
perf. ἔψαλα, a cînta
ψαλμός, οὐ (ὁ), psalm
ψεύδομαι, a minți
ψευδομαρτυρέω, a da o mărturie
falsă

ψευδόμαρτυς, υρος (ὁ și ὅ) mar-
tor mincinos
ψεύδω, viit. ψεύσω, ao. ἔψευσα,
perf. ἔψευκα, a înșela, a minți
ψιττακός, οὐ (ὁ), papagal
ψυχή, ἧς (ἡ), suflet, viață; per-
soană

Ω

ὠδέ, astfel; aici
ὠδή, ἧς (ἡ), cîntare, odă
ὠδίν, sau ὠδίς, ὠδίνος (ἡ), du-
rere, suferință; durerile facerii
ὠθήσαν, ind. ao. de la οἴομαι
ὠνόμομαι, viit. ὠνήσομαι, ao. ὠ-
νησάμην și ἔωνησάμην, perf.
ἔώνημαι, a cumpăra
ὠνομασμένοι ἦσαν, m.m.c.p. me-
diu. pas. de la ὀνομάζω, a numi
ὠρα, ας (ἡ), anotimp
ὠραῖος, α, ον, frumos

ὦ, conj. cînd, după ce; ca, du-
pă cum; cît; ca să; fiind că
ὦς, conj. că; adv. ca
ὦσεί, precum, ca și cum
ὥσπερ, după cum, ca (și)
ὥσπερῆί, v. ὥσπερ
ὥστε, astfel, așa încît, așa dar
ὠφελεῖν, inf. prez. de la ὠφελέω
ὠφελέω, a folosi, a ajuta
ὠφέλιμος, ος, ον, folositor
ὠφθη, ind. ao. pas. de la ὀράω
ὠφθησαν, ind. ao. pas. de la ὀράω
ὠχέτο, imperf. de la οἴχομαι

TABLA DE MATERII

Pag.

A. Recapitularea materiei din anul III

Lecția I	I-a Declinarea I-a	5
	Socrates	
Lecția a	II-a Declinarea a II-a	7
	O ἄνθρωπος	
	Providența divină	
Lecția a	III-a Declinarea a III-a	9
	Fabulele	
Lecția a	IV-a Adjectivele și gradele de comparare . . .	10
	Ἄγγελος	
Lecția a	V-a Pronumele	13
	Pregătirea Cinei celei de Taină și spălarea piciorilor	
Lecția a	VI-a Verbul εἶμι și verbele în -ω pur (verbele necontrase în -τω, -σω, -σωω, și contrase în -αω, -εω, -οω)	16
	Rugăciune către Dumnezeu Saul scapă de complotul Iudeilor	
Lecția a	VII-a Verbele în -ω, cu radicalul terminat în con- soană	19
	Convertirea lui Saul în drum spre Damasc Βασιλεὺς Οὐράνιος (Impărate Ceresc)	
Lecția a	VIII-a Verbele neregulate	21
	A. Cina cea de Taină	
	B. Luminînda de la denii.	

	<u>Pag.</u>
Lecția a IX-a Verbele în -μι	23
Stabilirea evreilor în Egipt	
Imnul heruvimic	
Lecția a X-a Verbele în -μι fără reduplicare și cu sufixele	25
-υδ-, -υυδ-	
Cuvîntarea unui comandant	
Lecția a XI-a Verbele în -μι fără reduplicare și fără su-	27
fixele -υδ-, -υυδ-	
Din cuvîntarea de despărțire a Mintuitorului	

B. Sintaxa

Lecția a XII-a Să ne ferim de contactul cu cei răi	31
Propozițiunile principale. Propozițiunea înter-	
rogativă și negativă	
Lecția a XIII-a Meritele Atenei față de Greci	34
Sintaxa articolului	
Lecția a XIV-a Atena și diferitele ei sisteme de guvernămînt	37
politic	
Troparul de la Nașterea Domnului	
Subiectul, predicatul și acordul lor	
Lecția a XV-a Primăvara	40
Continuare asupra acordului	
Lecția a XVI-a Rugăciunea	42
Atributul adjectival și substantival	
Lecția a XVII-a Supravegherea gîndirii	45
Complementul comparativului și superlativului	
Lecția a XVIII-a Educația copiilor la Perși	47
Complementul drept și nedrept	
Lecția a XIX-a Marea ! Marea !	50
Complementul în genitiv	
Lecția a XX-a Mindria desartă a unui mort	53
Recapitulare. Subiectul logic după verbele	
pasive și adjectivele verbale.	
Lecția a XXI-a Generalii antichității	55
Complementul adjectivelor și adverbelor	
Lecția a XXII-a Parabola cu grăuntele de muștar. Parabola	57
cu aluatul	

	<u>Pag.</u>
Ușa cea strîmtă	
Complementul circumstanțial de loc	
Lecția a XXIII-a A doua venire	59
Complementul circumstanțial de timp	
Lecția a XXIV-a Binefacerile învățăturii	61
Complemente circumst., altele de cit cele	
de timp și loc	
Lecția a XXV-a Parabola judecătorului nedrept	64
Imnul serii	
Recapitulare	
Lecția a XXVI-a Temistocle și Euribiade	66
Înțelesul timpurilor. Înțelesul indicativu-	
lui și imperativului	
Lecția a XXVII-a Iisus potolește furtuna pe lac	69
'Ο πλοῦσιος ἄρχων	
Înțelesul imperativului și conjunctivului	
Lecția a XXVIII-a Castor și Pollux	71
Înțelesul optativului	
Lecția a XXIX-a Xenofon către soldați	73
Propozițiunile subordonate. Completiva in-	
finitivală și participială	
Lecția a XXX-a Lupul și Mielul	75
Aristide și Temistocle	
Completiva introdusă de conjuncțiile δε,	
ὥς	
Lecția a XXXI-a Mandane către fiul ei, Cyrus	77
Completiva introdusă de conjunctiva ὅπως	
Lecția a XXXII-a Bellerofon	79
Completiva introdusă de μή și μή οὐ	
Lecția a XXXIII-a Răspunsurile de spirit ale lui Stratonicos	81
Completiva interogativă indirectă	
Lecția a XXXIV-a Moise, înainte de moarte, îndeamnă pe	83
Israelii să păzească legile lui Dumnezeu	
Propozițiunea circ. finală	
Lecția a XXXV-a Simon Magul	85
Recapitularea propozițiilor complete	
și finale	

	<u>Pag.</u>
Lecția a XXXVI-a Din predica de pe munte	86
Propozițiunea circumst. de cauză (ὅτι, διότι)	
Lecția a XXXVII-a Cuvintul lui Pavel și Barnaba către Iudeii din Antiohia	87
Propozițiunea circumst. de cauză (ἐπει, ἐπειδὴ, ὁπότε)	
Lecția a XXXVIII-a Mintuitorul în Galileea	88
Propozițiunea circumst. consecutivă	
Lecția a XXXIX-a Corp și spirit	89
Propoz. condiționale. Condiționala reală	
Lecția a XL-a Gallion și Iudeii din Corint	91
Condiționala ireală	
Lecția a XLI-a Cunoaștem pe cele bune, dar urmăm pe cele rele	92
Condiționala potențială	
Lecția a XLII-a Prilej de păcat	94
Propoz. condițională introdusă de ἐάν	
Lecția a XLIII-a În toată făptura se vede grija lui Dumne- zeu pentru om	95
Recapitulare asupra propoz. condiționale	
Lecția a XLIV-a Menirea corpului nostru	96
Propoz. subordonată comparativă	
Lecția a XLV-a Bătrînul și moartea	98
Propoz. circumst. concesivă	
Lecția a XLVI-a Cine nu este contra noastră, este pentru noi Propoz. relativă	99
Lecția a XLVII-a Din călătoria lui Pavel de la Milet spre Ierusalim	101
Propoz. circumst. temporală (ὡς, ὅτε, πρὶν)	
Lecția a XLVIII-a Iisus vestește discipolilor moartea și în- vierea Sa	103
Propoz. circumst. temporală cu ἄν	
Lecția a XLIX-a Sf. Apostol Pavel își ia rămas bun de la cei din Milet și Efes	105
Infinitivul	

	<u>Pag.</u>
Lecția a L-a Pavel și Barnaba în Iconia, Listra și Derbe Participiul	108
Lecția a LI-a Providența divină și Universul (Iumea) Recapitulare (Infinitivul și participiul)	111
Lecția a LII-a Cadmus Optativul oblic	113

C. Bucăți de lectură din Vechiul și Noul Testament

Lecția a LIII-a Τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως	117
Lecția a LIV-a Decalogul	119
Lecția a LV-a Psalmul 50	121
Lecția a LVI-a Psalmul 136	122
Lecția a LVII-a Psalmul 140	124
Lecția a LVIII-a Învierea Domnului	125
Mărirea de la canonul Învierii	
Lecția a LIX-a Înălțarea Domnului	127
Lecția a LX-a Înălțarea Domnului (continuare)	128
Troparul de la Înălțarea Domnului	
Lecția a LXI-a Pogorîrea Duhului Sfînt	129
Troparul de la Pogorîrea Duhului Sfînt	
Lecția a LXII-a Iubirea mai presus de toate	130
Lecția a LXIII-a Iubirea mai presus de toate (continuare)	131
Lecția a LXIV-a Învierea Domnului și învierea noastră	132
Lecția a LXV-a Învierea Domnului și învierea noastră (cont.)	133
Lecția a LXVI-a Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați și îmbrăcat	134
Lecția a LXVII-a Aleșii Domnului trebuie să caute cele ce- rești. Omul cel nou trebuie să se îm- brace cu viața cea nouă	136
Lecția a LXVIII-a Aleșii Domnului trebuie să caute cele ce- rești. Omul cel nou trebuie să se îm- brace cu viața cea nouă (continuare)	138
Lecția a LXIX-a Sîntem fii luminii, să veghem deci pururea	139
Lecția a LXX-a Să ne purtăm unii cu alții ca fii ai lui Hristos	140

	<u>Pag.</u>
Lecția a LXXI-a Diferite sfaturi	141
Lecția a LXXII-a Deșertăciunea bogățiilor cîștigate prin fără de legi	142
Lecția a LXXIII-a Îndemn la răbdare. Să nu jurăm	143
Lecția a LXXIV-a Așezarea suflatească. Întoarcerea celor ră- tăciți	144
Lecția a LXXV-a Întrebuințarea folositoare a diferitelor da- ruri	145
Tabloul declinărilor	146
Tabloul conjugărilor	154
Vocabularul	189

LIMBA LATINA

Alina Maria Popescu

Profesoară de Limbă Latină

1978

1993

250 LEI